

Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podkarpackiego 2025

Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podkarpackiego 2025

Report on the socio-economic situation of Podkarpackie Voivodship 2025

Urząd Statystyczny w Rzeszowie Statistical Office in Rzeszów

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Rzeszowie, Podkarpacki Ośrodek Badań Regionalnych

Statistical Office in Rzeszów, Podkarpackie Centre for Regional Surveys

pod kierunkiem

supervised by

Bernadety Ziomek-Niedzielskiej

Zespół autorski

Editorial team

Elżbieta Bożek, Tomasz Dziok, Wojciech Inglot, Angelika Koprowicz, Daniel Koprowicz, Andrzej Korab, Mirosław Koszela, Marta Krzyżak, Rajmund Litkowiec, Urszula Polak, Magdalena Rokita, Agnieszka Skarbowska, Irena Trzyna, Zuzanna Witkowska

Tłumaczenie

Translation

Mirosław Koszela

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Wojciech Inglot

ISSN 2084-7076

Publikacja dostępna na stronie internetowej

Publication available on website

<https://rzeszow.stat.gov.pl/publikacje-i-foldery/>

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

When publishing Statistics Poland data — please indicate the source

Przedmowa

Urząd Statystyczny w Rzeszowie przekazuje do Państwa rąk kolejną edycję rocznego „Raportu o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podkarpackiego”. Publikacja ta stanowi kompleksowe opracowanie najbardziej aktualnych informacji statystycznych dotyczących rozwoju społecznego i gospodarczego regionu, jak również procesów zachodzących w gospodarce na terenie województwa.

Poszczególne tematy zostały pogrupowane w rozdziały zawierające szereg informacji, między innymi z zakresu: ochrony środowiska, kapitału ludzkiego, jakości życia, przedsiębiorczości, zmian w podstawowych obszarach gospodarki narodowej oraz zarządzania rozwojem. Przy opracowywaniu publikacji wykorzystano z wyników badań statystycznych statystyki publicznej, jak również ze źródeł pozastatystycznych.

W tegorocznej edycji publikacji po raz pierwszy uwzględniono – w formie Aneksu – wybrane informacje na temat Obszarów Strategicznej Interwencji (OSI), zdefiniowanych w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 jako obszary (gminy) zagrożone trwałą marginalizacją oraz miasta tracące funkcje społeczno-gospodarcze, dla których funkcjonują specjalne instrumenty wsparcia rozwojowego.

Szeroki zakres danych dla obszarów funkcjonalnych (w tym OSI) znajduje się również w dedykowanym module pn. Obszary funkcjonalne w Banku Danych Lokalnych (pod adresem <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/obszary>) oraz w kolejnej edycji publikacji Głównego Urzędu Statystycznego pt. Rozwój regionalny Polski – raport analityczny 2024.

W celu umożliwienia analizy i oceny zmian zachodzących na przestrzeni ostatnich lat niektóre zagadnienia zostały przedstawione w retrospekcji od 2015 r. Część analityczna została poprzedzona syntezą dotyczącą podstawowych tendencji zachodzących w poszczególnych dziedzinach społecznych i gospodarczych.

Wybrane dane, w celu lepszego zobrazowania, przedstawiono na wykresach i mapach. Opracowanie dodatkowo wzbogacono tablicami przekrojowymi przedstawiającymi zjawiska występujące w kraju i województwie, a do prezentacji informacji dla województwa podkarpackiego na tle innych województw zastosowano formę graficzną. Publikację uzupełniają tablice przeglądowe zawierające ważniejsze dane o województwie podkarpackim i Rzeszowie w latach 2015–2024 oraz zestaw wskaźników dla miast na prawach powiatu.

Mam nadzieję, że niniejsze opracowanie dostarczy szeregu informacji o województwie podkarpackim oraz będzie stanowić cenne źródło wiedzy o regionie.

p.o. Dyrektora
Urzędu Statystycznego
w Rzeszowie

Teresa Krzemińska

Preface

The Statistical Office in Rzeszów is pleased to introduce another edition of „Report on the socio-economic situation of Podkarpackie Voivodship”. This publication is a comprehensive elaboration of the most current statistical information on the social and economic development of the region, as well as the processes taking place in the economy in the voivodship.

Individual topics have been grouped into chapters containing a range of information, including: environmental protection, human capital, quality of life, entrepreneurship, changes in the key areas of the national economy and development management. In preparing the publication, the results of statistical surveys of official statistics were used, as well as non-statistical sources.

The publication presents for the first time – in the form of an Annex – selected information on the areas of strategic intervention (ASI), defined in the National Strategy for Regional Development 2030 as areas (municipalities) at risk of permanent marginalization and cities losing socio-economic functions, for which there are special development support instruments.

A wide range of data for functional areas (including ASI) can also be found in a dedicated module entitled Functional areas in the Local Data Bank (at <https://bdl.stat.gov.pl/bdl/obszary>) and in the next edition of the publication of the Statistics Poland entitled Regional development of Poland – analytical report 2024.

In order to enable the analysis and assessment of changes taking place over the recent years, some issues have been presented in retrospect since 2015. The analytical part was preceded by a synthesis on the basic trends taking place in individual social and economic fields.

In order to better illustrate the selected data, they were presented on charts and maps and additionally enriched with cross-sectional tables presenting the level of the phenomenon in the country and the voivodship, and a graphical form was used to present information for the Podkarpackie Voivodship against the background of other voivodships. The publication is supplemented with summary tables containing key data on the Podkarpackie Voivodeship and Rzeszów in the years 2015–2024 and a set of indicators for cities with powiat status.

I hope that this study will provide a range of information about Podkarpackie Voivodship and will be a valuable source of knowledge about the region.

Acting Director
of the Statistical Office
in Rzeszów

Teresa Krzemińska

Spis treści

Contents

	Str. Page
Przedmowa	3
Preface	4
Spis tablic	8
List of tables	
Spis wykresów	11
List of charts	
Spis map	16
List of maps	
Objaśnienia znaków umownych. Skróty	20
Symbols. Abbreviations	
Synteza	21
Executive summary	26
Rozdział 1. Województwo na tle kraju	31
Chapter 1. Voivodship against the background of the country	
Rozdział 2. Województwo na tle pozostałych województw	34
Chapter 2. Voivodship against the background of other voivodships	
Rozdział 3. Powierzchnia i podział terytorialny województwa	42
Chapter 3. Area and territorial division of the Voivodship	
Rozdział 4. Środowisko	44
Chapter 4. Environment	
4.1. Powierzchnia ziemi	44
4.1. Ground surface	
4.2. Zużycie wody. Ścieki komunalne i przemysłowe	46
4.2. Water consumption. Municipal and industrial wastewater	
4.3. Zanieczyszczenie i ochrona powietrza	50
4.3. Pollution and protection of air	
4.4. Ochrona przyrody. Lasy	52
4.4. Nature protection. Forests	
4.5. Odpady przemysłowe i komunalne	56
4.5. Industrial and municipal waste	
4.6. Ekonomiczne aspekty ochrony środowiska	60
4.6. Economic aspects of environmental protection	
Rozdział 5. Społeczeństwo	63
Chapter 5. Society	
5.1. Kapitał ludzki	63
5.1. Human capital	
Demografia	63
Demography	
Edukacja	71
Education	

	Str. Page
Zasoby pracy	.81
Labour resources	
Bezrobocie rejestrowane	.85
Registered unemployment	
5.2. Jakość życia	.92
5.2. Quality of life	
Zamożność mieszkańców	.92
Inhabitants' wealth	
Pomoc społeczna i wspieranie rodziny	.98
Social assistance and family support	
Warunki mieszkaniowe	105
Housing conditions	
Ochrona zdrowia	114
Health care	
Kultura	122
Culture	
Bezpieczeństwo na drogach	126
Road safety	
Społeczeństwo informacyjne	128
Information society	
Aktywność społeczna	130
Social activity	
Rozdział 6. Gospodarka	132
Chapter 6. Economy	
6.1. Produkt krajowy brutto	132
6.1. Gross domestic product	
6.2. Przedsiębiorczość	136
6.2. Entrepreneurship	
Podmioty gospodarki narodowej	136
Entities of the national economy	
Działalność badawcza i rozwojowa	142
Research and development	
Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach	146
Use of information and communication technologies in enterprises	
Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych	148
Financial results of non-financial enterprises	
Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw	153
Investment outlays of enterprises	
6.3. Produkcja i usługi	157
6.3. Production and services	
Rolnictwo	157
Agriculture	

	Str. Page
Przemysł Industry	163
Budownictwo Construction	168
Rynek wewnętrzny Internal market	175
Transport Transport	177
Energia. Energy	185
Rozdział 7. Zarządzanie rozwojem Chapter 7. Development management	188
7.1. Dochody jednostek samorządu terytorialnego 7.1. Revenue of local government units	188
7.2. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego 7.2. Expenditure of local government units	192
7.3. Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego 7.3. Result of budgets of local government units	194
7.4. Projekty dofinansowane ze środków europejskich 7.4. Projects co-financed by the European Fund	198
7.5. Planowanie przestrzenne 7.5. Spatial planning	199
Rozdział 8. Wybrane dane o województwie podkarpackim Chapter 8. Selected data on Podkarpackie Voivodship	205
Rozdział 9. Wybrane dane o Rzeszowie Chapter 9. Selected data on Rzeszów	209
Rozdział 10. Wybrane dane o miastach na prawach powiatu Chapter 10. Selected data on cities with powiat status	211
Aneks. Wybrane dane dla Obszarów Strategicznej Interwencji na tle miast i obszarów wiejskich w województwie podkarpackim Appendix. Selected data for the Areas of Strategic Intervention compared to cities and rural areas in the Podkarpackie Voivodeship	212

Spis tablic

List of tables

	Str. Page
Tablica 1. Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie.....	31
Table 1. Selected national and voivodship data	
Tablica 2. Powierzchnia geodezyjna według kierunków wykorzystania	44
Table 2. Geodesic area by land use	
Tablica 3. Zużycie wody według potrzeb w ciągu roku	46
Table 3. Water consumption by needs during the year	
Tablica 4. Ścieki komunalne i przemysłowe wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi.	48
Table 4. Industrial and municipal wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground	
Tablica 5. Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza	51
Table 5. Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality	
Tablica 6. Odpady przemysłowe	57
Table 6. Industrial waste	
Tablica 7. Odpady komunalne zebrane selektywnie w ciągu roku	58
Table 7. Municipal waste collected separately during the year	
Tablica 8. Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej	61
Table 8. Outlays on fixed assets for environmental protection and water management	
Tablica 9. Ludność	64
Table 9. Population	
Tablica 10. Wychowanie przedszkolne	72
Table 10. Pre-primary education	
Tablica 11. Osoby, które przystąpiły/zdały egzamin maturalny	79
Table 11. Persons who took or passed matriculation exam	
Tablica 12. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15–89 lat w 4 kwartale według BAEL	88
Table 12. Economic activity of the population aged 15–89 in quarter 4 by LFS	
Tablica 13. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw	94
Table 13. Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector	
Tablica 14. Świadczenia społeczne	96
Table 14. Social benefits	
Tablica 15. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny	96
Table 15. Average monthly available income	
Tablica 16. Świadczenia pomocy społecznej	99
Table 16. Social assistance benefits	
Tablica 17. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej	100
Table 17. Beneficiaries of social assistance at domicile	
Tablica 18. Świadczenia wychowawcze „Rodzina 500+”	101
Table 18. „Family 500+” child-support benefit	

	Str. Page
Tablica 19. Świadczenia na rzecz rodziny	102
Table 19. Benefits to the family	
Tablica 20. Żłobki i kluby dziecięce	103
Table 20. Nurseries and children's clubs	
Tablica 21. Zasoby mieszkaniowe	106
Table 21. Dwelling stocks	
Tablica 22. Wodociągi	108
Table 22. Water supply system	
Tablica 23. Kanalizacja	110
Table 23. Sewage system	
Tablica 24. Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych	112
Table 24. Gas supply system as well as consumers and consumption of gas from gas supply system in households	
Tablica 25. Placówki opieki zdrowotnej	114
Table 25. Health care facilities	
Tablica 26. Instytucje kultury	123
Table 26. Cultural institutions	
Tablica 27. Wypadki drogowe oraz ich skutki	126
Table 27. Road accidents and their effects	
Tablica 28. Gospodarstwa domowe posiadające dostęp do Internetu w domu oraz osoby korzystające z Internetu	128
Table 28. Households with access to the Internet at home and Internet users	
Tablica 29. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne wpisane do rejestru REGON	130
Table 29. Foundations, associations and social organizations entered in the REGON register	
Tablica 30. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON	137
Table 30. Entities of the national economy in the REGON register	
Tablica 31. Nakłady wewnętrzne na działalność B+R według źródeł finansowania (ceny bieżące)	142
Table 31. Intramural expenditure on R&D by source of funds (current prices)	
Tablica 32. Nakłady wewnętrzne na działalność B+R według pochodzenia środków (ceny bieżące)	144
Table 32. Intramural expenditure on R&D by origin of funds (current prices)	
Tablica 33. Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych	152
Table 33. Selected economic and financial indicators in the surveyed non-financial enterprises	
Tablica 34. Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw niefinansowych (ceny bieżące)	155
Table 34. Investment outlays of non-financial enterprises (current prices)	
Tablica 35. Plony wybranych ziemiopłodów rolnych	158
Table 35. Yields of selected agricultural crops	
Tablica 36. Przemysł	166
Table 36. Industry	
Tablica 37. Budownictwo	169
Table 37. Construction	

	Str. Page
Tablica 38. Budownictwo mieszkaniowe	172
Table 38. Residential construction	
Tablica 39. Dynamika sprzedaży detalicznej towarów (ceny bieżące)	176
Table 39. Indices of retail sales of goods (current prices)	
Tablica 40. Drogi publiczne według rodzajów nawierzchni	180
Table 40. Public roads by types of surface	
Tablica 41. Drogi publiczne o twardej nawierzchni	180
Table 41. Hard surface public roads	
Tablica 42. Komunikacja miejska	183
Table 42. Urban transport	
Tablica 43. Ruch pasażerów w Porcie Lotniczym Rzeszów-Jasionka im. Rodziny Ulmów	184
Table 43. Passenger traffic at Rzeszów-Jasionka Ulma Family Airport	
Tablica 44. Odbiorcy i zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych	186
Table 44. Consumers and consumption of electricity in households	
Tablica 45. Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego	189
Table 45. Revenue of budgets of local government units	
Tablica 46. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego	192
Table 46. Expenditure of budgets of local government units	
Tablica 47. Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego	195
Table 47. Result of budgets of local government units	
Tablica 48. Zadłużenie jednostek samorządu terytorialnego w 2023 r.	196
Table 48. Debt of local government units in 2023	
Tablica 49. Wartość całkowita projektów oraz wartość dofinansowania ze środków UE projektów zrealizowanych w ramach Umowy Partnerstwa 2014–2020 na terenie województwa do końca grudnia 2024 r.	199
Table 49. The total value of projects and the value of European Union co-financing of projects implemented under the Partnership Agreement 2014–2020 in the Voivodship by the end of December 2024	
Tablica 50. Obszary zdegradowane w gminach	203
Table 50. Degraded areas in gminas	

Spis wykresów

List of charts

	Str. Page
Wykres 1. Odpady komunalne zebrane selektywnie w ciągu roku w relacji do ogółu odpadów komunalnych zebranych w 2023 r.	34
Chart 1. Municipal waste collected separately during the year in relation to total municipal waste collected in 2023	
Wykres 2. Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2024 r.	35
Chart 2. Natural increase per 1,000 population in 2024	
Wykres 3. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2024 r. ...	35
Chart 3. Internal and international net migration for permanent residence per 1,000 population in 2024	
Wykres 4. Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych w 2024 r.	40
Chart 4. Net turnover profitability indicator in non-financial enterprises in 2024	
Wykres 5. Nakłady wewnętrzne na działalność badawczą i rozwojową na 1 mieszkańca w 2023 r. (ceny bieżące)	40
Chart 5. Intramural expenditure on research and development per capita in 2023 (current prices)	
Wykres 6. Grunty zrekultywowane i zagospodarowane w ciągu roku	45
Chart 6. Land reclaimed and managed during the year	
Wykres 7. Struktura ścieków komunalnych i przemysłowych wymagających oczyszczania odprowadzanych do wód lub do ziemi	49
Chart 7. Structure of municipal and industrial wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground	
Wykres 8. Struktura powierzchni o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona w 2023 r.	53
Chart 8. Structure of area of special nature value under legal protection in 2023	
Wykres 9. Odpady przemysłowe wytworzone w ciągu roku na 1 mieszkańca	57
Chart 9. Industrial waste generated during the year per capita	
Wykres 10. Odpady komunalne zebrane w ciągu roku na 1 mieszkańca	59
Chart 10. Municipal waste collected during the year per capita	
Wykres 11. Struktura nakładów na środki trwałe według źródeł finansowania w latach 2015–2023 (ceny bieżące)	62
Chart 11. Structure of outlays on fixed assets by source of financing in 2015–2023 (current prices)	
Wykres 12. Liczba ludności w latach	64
Chart 12. Population	
Wykres 13. Indeks starości	66
Chart 13. Ageing index	
Wykres 14. Mediana wieku ludności	66
Chart 14. Median age of population	
Wykres 15. Małżeństwa zawarte na 1000 ludności	67
Chart 15. Marriages contracted per 1,000 population	
Wykres 16. Ruch naturalny ludności	69
Chart 16. Vital statistics	
Wykres 17. Saldo migracji ludności na pobyt stały na 1000 ludności	70
Chart 17. Net migration of population for permanent residence per 1,000 population	
Wykres 18. Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego	73
Chart 18. Children in pre-primary establishments	

Wykres 19.	Ludność według poziomu wykształcenia (BAEL - przeciętne w roku)	75
Chart 19.	Population by level of educational attainment (LFS - annual averages)	
Wykres 20.	Uczniowie i absolwenci szkół podstawowych	75
Chart 20.	Pupils and graduates of primary schools	
Wykres 21.	Uczniowie szkół ponadpodstawowych dla młodzieży według typów szkół w roku szkolnym 2023/24.	77
Chart 21.	Students of post-primary schools by types of schools in the 2023/24 school year	
Wykres 22.	Absolwenci szkół zawodowych dla młodzieży według podgrup kierunków kształcenia w roku szkolnym 2022/23.	78
Chart 22.	Graduates of vocational school for youth by narrow fields of education in the 2022/23 school year	
Wykres 23.	Studenci stacjonarni uczelni w miejscowościach akademickich na 1000 ludności	80
Chart 23.	Students in full-time programmes in academic towns per 1,000 population	
Wykres 24.	Absolwenci uczelni według grup kierunków kształcenia w roku akademickim 2022/23	80
Chart 24.	Graduates by broad fields of education in the 2022/23 academic year	
Wykres 25.	Pracujący w gospodarce narodowej według sekcji PKD i płci w 2023 r.	82
Chart 25.	Employed persons in the national economy by PKD sections and sex in 2023	
Wykres 26.	Stopa bezrobocia rejestrowanego w latach 2021–2024	85
Chart 26.	Registered unemployment rate in 2021–2024	
Wykres 27.	Współczynnik aktywności zawodowej według kwartałów	89
Chart 27.	Activity rate by quarters	
Wykres 28.	Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw	95
Chart 28.	Indices of average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector	
Wykres 29.	Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych w 2023 r.	98
Chart 29.	Subjective evaluation of the material situation of households in 2023	
Wykres 30.	Rodziny, którym na podstawie decyzji przyznano pomoc według przyczyn	101
Chart 30.	Number of families with assigning help (based on the decisions) by reasons	
Wykres 31.	Dzieci w wieku do lat 3 na 100 miejsc w żłobkach i klubach dziecięcych	104
Chart 31.	Children up to the age of 3 per 100 places in nurseries and children's clubs	
Wykres 32.	Lekarze i pielęgniarki na 10 tys. ludności	118
Chart 32.	Doctors and nurses per 10 thousand population	
Wykres 33.	Lekarze specjaliści	119
Chart 33.	Medical specialists	
Wykres 34.	Świadczenia udzielone w trybie ambulatoryjnym w szpitalnych oddziałach ratunkowych i izbach przyjęć	120
Chart 34.	Outpatient health services provided in hospital emergency wards and admission rooms	
Wykres 35.	Imprezy i uczestnicy imprez organizowanych przez placówki kultury w 2023 r.	124
Chart 35.	Events organised by culture institutions and event participants in 2023	
Wykres 36.	Osoby zamawiające przez Internet towary lub usługi do użytku prywatnego w ciągu ostatnich 12 miesięcy	129
Chart 36.	Individuals ordering goods or services via the Internet for private use during the last 12 months	
Wykres 37.	Osoby korzystające z usług administracji publicznej za pomocą Internetu w ciągu ostat- nich 12 miesięcy	129
Chart 37.	Individuals using e-government services during the last 12 months	
Wykres 38.	Dynamika produktu krajowego brutto (ceny bieżące)	133
Chart 38.	Indices of gross domestic product (current prices)	

Wykres 39.	Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca (ceny bieżące) – odchylenia względne od przeciętnej wartości w kraju	133
Chart 39.	Gross domestic product per capita (current prices) – relative deviations from the national average value	
Wykres 40.	Struktura wartości dodanej brutto według rodzajów działalności (ceny bieżące)	135
Chart 40.	Structure of gross value added by kind of activity (current prices)	
Wykres 41.	Wartość dodana brutto według rodzajów działalności i podregionów (ceny bieżące)	136
Chart 41.	Structure of gross value added by kind of activity and subregions (current prices)	
Wykres 42.	Podmioty gospodarki narodowej	138
Chart 42.	Entities of the national economy	
Wykres 43.	Podmioty gospodarki narodowej według wybranych sekcji PKD	140
Chart 43.	Entities of the national economy by selected PKD sections	
Wykres 44.	Spółki handlowe według rodzaju kapitału	141
Chart 44.	Commercial companies by type of capital	
Wykres 45.	Udział nakładów wewnętrznych na działalność B+R finansowanych przez sektor przedsiębiorstw w nakładach wewnętrznych na działalność B+R	143
Chart 45.	Share of intramural expenditure on R&D financed from business enterprise sector in intramural expenditure on R&D	
Wykres 46.	Nakłady wewnętrzne na działalność badawczą i rozwojową na 1 mieszkańca	143
Chart 46.	Intramural expenditure on research and development per capita	
Wykres 47.	Personel wewnętrzny B+R na 1000 osób aktywnych zawodowo	145
Chart 47.	Internal R&D personnel per 1,000 economically active persons	
Wykres 48.	Zgłoszenia wynalazków dokonane przez podmioty krajowe na 1 mln mieszkańców	146
Chart 48.	Patent applications filed by domestic entities per million inhabitants	
Wykres 49.	Przedsiębiorstwa posiadające dostęp do Internetu	147
Chart 49.	Enterprises with Internet access	
Wykres 50.	Przedsiębiorstwa otrzymujące zamówienia przez sieci komputerowe	148
Chart 50.	Enterprises receiving orders via computer networks	
Wykres 51.	Udział eksportu w przychodach ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ogółem	149
Chart 51.	Share of export in total revenue from sale of products, goods and materials	
Wykres 52.	Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie przedsiębiorstw niefinansowych	151
Chart 52.	Share of the number of enterprises showing net profit in the total number of non-financial enterprises	
Wykres 53.	Dynamika nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw niefinansowych (ceny bieżące)	155
Chart 53.	Indices of investment outlays of non-financial enterprises (current prices)	
Wykres 54.	Udział województwa w krajowej produkcji wybranych ziemiopłodów rolnych i ogrodnictwa w 2024 r.	158
Chart 54.	The Voivodship's share in domestic production of selected agricultural and horticultural crops in 2024	
Wykres 55.	Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych	159
Chart 55.	Cattle density per 100 ha of agricultural land	
Wykres 56.	Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych	160
Chart 56.	Pig density per 100 ha of agricultural land	
Wykres 57.	Dynamika skupu żywca rzeźnego ogółem (w wadze żywej)	161
Chart 57.	Indices of total animals for slaughter procurement (in live weight)	

Wykres 58. Dynamika skupu mleka	162
Chart 58. Indices of cows' milk procurement	
Wykres 59. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (ceny stałe)	166
Chart 59. Indices of sold production of industry (constant prices)	
Wykres 60. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle	168
Chart 60. Indices of average paid employment in industry	
Wykres 61. Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące)	169
Chart 61. Indices of sold production of construction (current prices)	
Wykres 62. Dynamika produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące)	170
Chart 62. Indices of construction and assembly production (current prices)	
Wykres 63. Struktura produkcji budowlano-montażowej według działów PKD (ceny bieżące)	171
Chart 63. Construction and assembly production by PKD divisions (current prices)	
Wykres 64. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie	171
Chart 64. Indices of average paid employment in construction	
Wykres 65. Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania	172
Chart 65. Indices of the number of dwellings completed	
Wykres 66. Struktura mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa	173
Chart 66. Structure of dwellings completed by forms of construction	
Wykres 67. Dynamika sprzedaży detalicznej towarów (ceny bieżące)	175
Chart 67. Indices of retail sales of goods (current prices)	
Wykres 68. Struktura dróg publicznych o twardej nawierzchni	178
Chart 68. Structure of hard surface public roads	
Wykres 69. Struktura krajowych linii regularnej komunikacji autobusowej w 2023 r.	182
Chart 69. Structure of national lines of scheduled bus transport in 2023	
Wykres 70. Ruch pasażerów w Porcie Lotniczym Rzeszów-Jasionka im. Rodziny Ulmów (przyjazdy i wyjazdy)	184
Chart 70. Passenger traffic at Rzeszów-Jasionka Ulma Family Airport (arrivals and departures)	
Wykres 71. Struktura zużycia energii elektrycznej według sektorów gospodarki	185
Chart 71. Structure of electricity consumption by economy sectors	
Wykres 72. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2023 r.	194
Chart 72. Expenditure of local government units budgets by divisions in 2023	
Wykres 73. Liczba jednostek samorządu terytorialnego według relacji wyniku budżetowego do dochodów ogółem w 2023 r.	195
Chart 73. Number of local government units by relation of the budget result to total revenue in 2023	
Wykres 74. Struktura przedsięwzięć z zakresu rewitalizacji zaplanowanych w programach rewitaliza- cji GPR/PR według obszaru interwencji w % w 2023 r.	204
Chart 74. Structure of revitalisation undertakings planned of revitalisation in program GPR/PR by intervention areas in % in 2023	
Wykres 75. Udział parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej w powierzchni ogółem w 2023 r. ...	213
Chart 75. Share of parks, lawns and green areas of the housing estate in total area in 2023	
Wykres 76. Powierzchnia parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej na 1 mieszkańca w 2023 r. ...	213
Chart 76. The area of parks, lawns and green areas of the housing estate per capita in 2023	
Wykres 77. Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi na 1 mieszkańca w 2023 r.	214
Chart 77. Industrial and municipal wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground per capita in 2023	

Wykres 78.	Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na 1 mieszkańca w 2023 r. . .	215
Chart 78.	Water consumption for needs of the national economy and population per capita in 2023	
Wykres 79.	Odpady komunalne wytworzone w ciągu roku ogółem w 2023 r.	216
Chart 79.	Municipal waste generated during the year in 2023	
Wykres 80.	Odpady komunalne zebrane selektywnie w ciągu roku ogółem w 2023 r.	217
Chart 80.	Municipal waste collected separately during the year in 2023	
Wykres 81.	Gęstość zaludnienia w 2023 r.	218
Chart 81.	Population density in 2023	
Wykres 82.	Przyrost/ubytok naturalny na 1000 ludności w 2023 r.	219
Chart 82.	Natural increase/decrease per 1000 population in 2023	
Wykres 83.	Saldo migracji ogółem na 1000 ludności w 2023 r.	219
Chart 83.	Total net migration per 1000 population in 2023	
Wykres 84.	Wskaźnik starości demograficznej w 2023 r.	220
Chart 84.	Old age ratio in 2023	
Wykres 85.	Wskaźnik obciążenia demograficznego w 2023 r.	221
Chart 85.	Dependency ratio in 2023	
Wykres 86.	Odsetek dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego (w grupie 3–5 lat) w 2023 r. . .	222
Chart 86.	Percentage of children in pre-primary establishments (aged 3–5) in 2023	
Wykres 87.	Bezrobotni zarejestrowani w 2023 r.	223
Chart 87.	Registered unemployed persons in 2023	
Wykres 88.	Liczba bezrobotnych zarejestrowanych na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2023 r. . .	223
Chart 88.	Registered unemployed persons per 100 persons of working age in 2023	
Wykres 89.	Pracujący w gospodarce narodowej w 2023 r.	224
Chart 89.	Employed persons in the national economy in 2023	
Wykres 90.	Podmioty gospodarki narodowej na 1000 ludności w 2023 r.	225
Chart 90.	Entities of the national economy per 1,000 population in 2023	
Wykres 91.	Powierzchnia użytkowa mieszkań oddanych do użytkowania na 1 mieszkańca w 2023 r. .	226
Chart 91.	Useful floor area of dwellings completed per capita in 2023	
Wykres 92.	Odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej w 2023 r.	227
Chart 92.	Percentage of population using water supply network in 2023	
Wykres 93.	Odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej w 2023 r.	228
Chart 93.	Percentage of population using sewage system in 2023	
Wykres 94.	Apteki ogólnodostępne w 2023 r.	229
Chart 94.	Generally available pharmacies in 2023	
Wykres 95.	Liczba ludności na 1 aptekę ogólnodostępną w 2023 r.	229
Chart 95.	Population per 1 generally available pharmacy in 2023	
Wykres 96.	Liczba ludności na 1 placówkę biblioteczną w 2023 r.	230
Chart 96.	Population per one library establishment in 2023	
Wykres 97.	Placówki kultury – liczba imprez w 2023 r.	231
Chart 97.	Cultural centers – number of events in 2023	
Wykres 98.	Placówki kultury – liczba uczestników imprez w 2023 r.	231
Chart 98.	Cultural centres – number of events participants in 2023	

Spis map

List of maps

	Str. Page
Mapa 1. Stężenie pyłów zawieszonych PM _{2,5} , PM ₁₀ i NO ₂ w 2023 r.	34
Map 1. Concentration of suspended particulates matter PM _{2,5} , PM ₁₀ and NO ₂ in 2023	
Mapa 2. Wskaźnik zatrudnienia według BAEL w 2024 r. (przeciętne w roku)	36
Map 2. Employment rate by LFS in 2024 (annual averages)	
Mapa 3. Stopa bezrobocia według BAEL w 2024 r. (przeciętne w roku)	36
Map 3. Unemployment rate by LFS in 2024 (annual averages)	
Mapa 4. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2023 r.	37
Map 4. Average monthly available income per capita in households in 2023	
Mapa 5. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem w 2023 r.	37
Map 5. Beneficiaries of social assistance at domicile in total population in 2023	
Mapa 6. Zasoby mieszkaniowe na 1000 ludności w 2023 r. (stan w dniu 31 grudnia)	38
Map 6. Dwellings stocks per 1,000 population in 2023 (as of 31 December)	
Mapa 7. Placówki ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w 2023 r. (stan w dniu 31 grudnia)	38
Map 7. Out-patient health care units in 2023 (as of 31 December)	
Mapa 8. Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca w 2023 r. (ceny bieżące)	39
Map 8. Gross domestic product per capita in 2023 (current prices)	
Mapa 9. Podmioty gospodarki narodowej na 10 tys. ludności w 2024 r. (stan w dniu 31 grudnia)	39
Map 9. Entities of the national economy per 10 thousand population in 2024 (as of 31 December)	
Mapa 10. Drogi publiczne o twardej nawierzchni na 100 km ² powierzchni ogólnej w 2023 r.	41
Map 10. Hard surface public road per 100 km ² of total area in 2023	
Mapa 11. Energia ze źródeł odnawialnych w 2023 r.	41
Map 11. Energy from renewable sources in 2023	
Mapa 12. Podział administracyjny województwa w 2024 r.	42
Map 12. Division of Podkarpackie Voivodship according to the Classification of Territorial Units for Statistics (NUTS) in 2024	
Mapa 13. Podział województwa podkarpackiego według Klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) w 2024 r.	43
Map 13. Division of Podkarpackie Voivodship according to the Classification of Territorial Units for Statistics (NUTS) in 2024	
Mapa 14. Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2023 r.	47
Map 14. Water consumption for the needs of the national economy and population in 2023	
Mapa 15. Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w 2023 r.	50
Map 15. Population connected to wastewater treatment plants in 2023	
Mapa 16. Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona w 2023 r.	54
Map 16. Area of special nature value under legal protection in 2023	
Mapa 17. Lesistość w 2023 r.	55
Map 17. Forest cover in 2023	
Mapa 18. Odpady komunalne zebrane selektywnie w 2023 r.	60
Map 18. Municipal waste collected separately in 2023	

	Str. Page
Mapa 19. Zmiana liczby ludności w latach 2015–2024	65
Map 19. Population changes in 2015–2024	
Mapa 20. Przyrost/ubytek naturalny ludności w 2024 r.	68
Map 20. Natural increase/decrease in 2024	
Mapa 21. Saldo migracji ludności na pobyt stały w 2024 r.	71
Map 21. Net migration of population for permanent residence in 2024	
Mapa 22. Wychowanie przedszkolne w roku szkolnym 2023/24.....	74
Map 22. Pre-primary education in the 2023/24 school year	
Mapa 23. Uczniowie w szkołach podstawowych w roku szkolnym 2023/24.....	76
Map 23. Pupils in primary schools in the 2023/24 school year	
Mapa 24. Udział kobiet w ogólnej liczbie pracujących w gospodarce narodowej według gminy zamieszkania w 2023 r.	83
Map 24. Share of women in the total number of employed persons in the national economy by gmina of residence in 2023	
Mapa 25. Średnia wieku pracujących w gospodarce narodowej według gminy zamieszkania w 2023 r.	84
Map 25. Average age of employed persons in the national economy by gmina of residence in 2023	
Mapa 26. Stopa bezrobocia rejestrowanego w 2024 r.	86
Map 26. Registered unemployment rate in 2024	
Mapa 27. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w 2023 r.	93
Map 27. Average monthly gross wages and salaries in 2023	
Mapa 28. Zasięg korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej w 2023 r.	100
Map 28. Scope of use of social assistance at domicile in 2023	
Mapa 29. Żłobki i kluby dziecięce w 2023 r.	105
Map 29. Nurseries and children's clubs in 2023	
Mapa 30. Warunki mieszkaniowe ludności w 2023 r.	107
Map 30. Housing conditions of population in 2023	
Mapa 31. Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych w 2023 r.	109
Map 31. Consumption of water from water supply systems in households in 2023	
Mapa 32. Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w 2023 r.....	111
Map 32. Population connected to the sewage system in 2023	
Mapa 33. Ludność korzystająca z gazu z sieci w 2023 r.	113
Map 33. Population connected to the gas supply system in 2023	
Mapa 34. Ambulatoryjna opieka zdrowotna w 2023 r.	115
Map 34. Out-patient health care in 2023	
Mapa 35. Wydatki gmin i miast na prawach powiatu w dziale „Ochrona zdrowia” w 2023 r.	121
Map 35. Expenditure of gminas and cities with powiat status in “Health care” division in 2023	
Mapa 36. Wydatki budżetów gmin i miast na prawach powiatu w dziale „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego” w 2023 r.	125
Map 36. Expenditure of gminas and cities with powiat status in “Culture and national heritage” division in 2023	
Mapa 37. Bezpieczeństwo na drogach w 2024 r.....	127
Map 37. Road safety in 2024	

Mapa 38.	Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne wpisane do rejestru REGON w 2024 r.	131
Map 38.	Foundations, associations and social organizations entered in the REGON register in 2024	
Mapa 39.	Podmioty gospodarki narodowej w 2023 r.	139
Map 39.	Entities of the national economy in 2023	
Mapa 40.	Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach na 1 mieszkańca w 2023 r. (ceny bieżące) ...	154
Map 40.	Investment outlays in enterprises per capita in 2023 (current prices)	
Mapa 41.	Produkcja sprzedana przemysłu na 1 mieszkańca (ceny bieżące) w 2023 r.....	164
Map 41.	Sold production of industry per capita (current prices) in 2023	
Mapa 42.	Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w 2023 r.	165
Map 42.	Average employment in industry in 2023	
Mapa 43.	Mieszkania oddane do użytkowania w 2024 r.	174
Map 43.	Dwellings completed in 2024	
Mapa 44.	Drogi gminne i powiatowe o nawierzchni twardej ulepszonej w 2023 r.	179
Map 44.	Improved hard surface communal and district roads in 2023	
Mapa 45.	Drogi dla rowerów w 2023 r.	181
Map 45.	Bicycle road in 2023	
Mapa 46.	Zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych w 2023 r.	187
Map 46.	Consumption of electricity in households in 2023	
Mapa 47.	Dochody własne budżetów gmin ^a na 1 mieszkańca w 2023 r.	190
Map 47.	Own revenue of budgets of gminas ^a per capita in 2023	
Mapa 48.	Dotacje dla gmin na 1 mieszkańca w 2023 r.	191
Map 48.	Grants for gminas per capita in 2023	
Mapa 49.	Wydatki inwestycyjne gmin na 1 mieszkańca w 2023 r.	193
Map 49.	Investment expenditure of gminas per capita in 2023	
Mapa 50.	Zadłużenie gmin w % do dochodów ogółem w 2023 r.	197
Map 50.	Debt of gminas in % of revenue in 2023	
Mapa 51.	Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem w 2023 r.....	200
Map 51.	Share of the area covered by binding local spatial management plans in total area in 2023	
Mapa 52.	Aktywność gmin w zakresie rewitalizacji w 2023 r.....	202
Map 52.	Activity of the gminas in the field of revitalization in 2023	
Mapa 53.	Udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem w 2023 r.	212
Map 53.	Share of areas under legal protection in total area in 2023	
Mapa 54.	Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi na 1 mieszkańca w 2023 r.	214
Map 54.	Industrial and municipal wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground per capita in 2023	
Mapa 55.	Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na 1 mieszkańca w 2023 r. ..	215
Map 55.	Water consumption for needs of the national economy and population per capita in 2023	
Mapa 56.	Masa wytworzonych odpadów komunalnych przez jednego mieszkańca w 2023 r.	216
Map 56.	Amount of municipal waste generated per person in 2023	

Mapa 57.	Odpady komunalne zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów w 2023 r.	217
Map 57.	Municipal waste collected separately in relation to total waste in 2023	
Mapa 58.	Gęstość zaludnienia w 2023 r.	218
Map 58.	Population density in 2023	
Mapa 59.	Wskaźnik starości demograficznej w 2023 r.	220
Map 59.	Old age ratio in 2023	
Mapa 60.	Wskaźnik obciążenia demograficznego w 2023 r.	221
Map 60.	Dependency ratio in 2023	
Mapa 61.	Dzieci w przedszkolach i innych formach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku 3–5 lat w 2023 r.	222
Map 61.	Children aged 3–5 in pre-primary education per 1,000 children of this age group in 2023	
Mapa 62.	Pracujący na 1000 ludności w 2023 r.	224
Map 62.	Employed persons per 1,000 population in 2023	
Mapa 63.	Podmioty gospodarki narodowej na 1000 ludności w 2023 r.	225
Map 63.	Entities of the national economy per 1,000 population in 2023	
Mapa 64.	Powierzchnia użytkowa mieszkań oddanych do użytkowania na 1 mieszkańca w 2023 r.	226
Map 64.	Useful floor area of dwellings completed per capita in 2023	
Mapa 65.	Odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej w 2023 r.	227
Map 65.	Percentage of population using water supply network in 2023	
Mapa 66.	Odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej w 2023 r.	228
Map 66.	Percentage of population using sewage system in 2023	
Mapa 67.	Liczba ludności na 1 placówkę biblioteczną w 2023 r.	230
Map 67.	Population per library establishments in 2023	
Mapa 68.	Dochody własne budżetów gmin i miast na prawach powiatu na 1 mieszkańca w 2023 r.	232
Map 68.	Own revenue of budgets of gminas and cities with powiat status per capita on 2023	
Mapa 69.	Wydatki inwestycyjne budżetów gmin i miast na prawach powiatu na 1 mieszkańca w 2023 r.	232
Map 69.	Investment expenditure of budgets of gminas and cities with powiat status per capita in 2023	

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol Symbol	Opis Description
Kreska (–)	oznacza, że zjawisko nie wystąpiło magnitude zero
Kropka (.)	oznacza: brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej, lub że wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe data not available, classified data (statistical confidentiality) or providing data impossible or purposeless
Zero (0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit
„W tym” „Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy indicates that not all elements of the sum are given
Znak Δ	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji categories of applied classification are presented in abbreviated form
Znak *	oznacza, że dane zostały zmienione w stosunku do już opublikowanych data revised
Uwaga	Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”. Liczby te są poprawne pod względem merytorycznym. Zwrot "Podkarpacie" użyty w publikacji dotyczy województwa podkarpackiego w jego granicach administracyjnych.
Note	Relative numbers (indicators, percentages) were calculated on the basis of absolute data expressed with more accuracy than it was given in the tables. Due to the rounding of data, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item "total". Those numbers are correct with regard to their factual content. The term 'Podkarpacie' used in the publication refers to Podkarpackie Voivodship within its administrative borders.

Skróty

Abbreviations

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning	Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning	Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
tys.	tysiąc thousand	m	metr metre	GWh	gigawatogodzina gigawatt hour
mln	milion	km	kilometr kilometre	°C	stopnie Celsjusza Celsius degrees
mld bn	miliard billion	m ²	metr kwadratowy square metre	r.	rok year
zł PLN	złoty zloty	ha	hektar hectare	p.proc. pp	punkt procentowy percentage point
szt. pcs	sztuka piece, unit	km ²	kilometr kwadratowy square kilometre	UE EU	Unia Europejska European Union
kg	kilogram kilogram	m ³	metr sześcienny cubic metre	dok. cont.	dokończenie continued
dt	decytona deciton	dam ³	dekametr sześcienny cubic hectometre	PKD	Polska Klasyfikacja Działalności
t	tona tonne	hm ³	hektometr sześcienny cubic decametre	BAEL LFS	Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności Labour Force Survey
mm	milimetr millimetre	kWh	kilowatogodzina kilowatt-hour		

Synteza

Środowisko

Województwo podkarpackie zajmuje obszar 17 845 km², co stanowi 5,7% powierzchni kraju. Według ewidencji geodezyjnej w 2024 r. największy udział w powierzchni województwa miały użytki rolne (53,6%) i grunty leśne łącznie z zadrzewionymi i zakrzewionymi (39,0%). W końcu 2023 r. łączna powierzchnia gruntów zdewastowanych i zdegradowanych wyniosła 1,9 tys. ha (3,1% takich gruntów w kraju).

Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2023 r. wyniosło 214,8 hm³ i było wyższe o 9,7% niż przed rokiem, a niższe o 19,4% w porównaniu z 2015 r. Więcej niż w 2022 r. zużyto wody w przemyśle, a mniej w ramach eksploatacji sieci wodociągowej. W odniesieniu do 2022 r. zwiększyła się (o 4,5%) ilość ścieków przemysłowych i komunalnych wymagających oczyszczania. Zwiększył się odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków (z 72,4% w 2015 r. do 79,0% w 2023 r.).

W 2023 r. emisja zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza była niższa niż przed rokiem (o 22,8%). Mniej wyemitowano zanieczyszczeń gazowych (o 3,4%). W odniesieniu do 2015 r. mniej o 49,3% było zanieczyszczeń pyłowych i o 40,8% mniej zanieczyszczeń gazowych.

Obszary prawnie chronione w województwie podkarpackim w 2023 r. zajmowały łącznie 801,7 tys. ha, co stanowiło 44,9% powierzchni ogólnej województwa. W strukturze obszarów objętych ochroną prawną dominują obszary chronionego krajobrazu (58,0%) oraz parki krajobrazowe (34,4%).

Powierzchnia gruntów leśnych w 2023 r. wyniosła 693,2 tys. ha i zwiększyła się o 0,5% w porównaniu z 2015 r. Województwo podkarpackie jest jednym z najbardziej zalesionych regionów, co pokazuje wskaźnik lesistości na poziomie 38,3% (2. miejsce w kraju).

W porównaniu z 2022 r. ilość odpadów przemysłowych była o 2,8% większa, a mniejsza w odniesieniu do 2015 r. o 63,8%. Odpadów komunalnych zebrano nieznacznie więcej niż przed rokiem (o 0,1%) i o 21,1% więcej niż w 2015 r. Z roku na rok zwiększał się udział odpadów komunalnych zbieranych selektywnie w relacji do odpadów ogółem (z 23,5% w 2015 r. do 40,0% w 2023 r.).

W 2023 r. nakłady służące ochronie środowiska kształtowały się na poziomie 764,9 mln zł, tj. o 50,0% większym niż przed rokiem i o 54,3% większym w odniesieniu do 2015 r. Najwięcej środków przeznaczono na gospodarkę ściekową i ochronę wód (67,7%). Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej w 2023 r. wyniosły 329,4 mln zł i była to wartość o 30,5% większa w porównaniu z 2022 r. i ponad 2-krotnie większa w odniesieniu do 2015 r.

Spółeczeństwo

Na przestrzeni lat 2015–2024 w województwie podkarpackim następował sukcesywny spadek liczby ludności. W końcu 2024 r. województwo zamieszkiwało 2063,0 tys. osób. W porównaniu z 2015 r. liczba mieszkańców zmniejszyła się o 64,7 tys. W województwie podkarpackim, podobnie jak w kraju, postępuje proces starzenia się ludności. Zmniejszył się odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym (z 18,5% w 2015 r. do 18,3% w 2024 r.) i produkcyjnym (z 63,2% do 58,9%), wzrósł natomiast w wieku poprodukcyjnym (z 18,2% do 22,8%). Od roku 2015 wzrósł zarówno współczynnik starości demograficznej o 4,7 p.proc., współczynnik obciążenia demograficznego o 11,7 p.proc., jak i mediana wieku o 4,2 roku. Nastąpił spadek zawieranych małżeństw w stosunku do 2015 r. o 37,8%, a do 2023 r. o 10,9%. W 2024 r. odnotowano 13,9 tys. urodzeń żywych, tj. o 6,9% mniej niż przed rokiem i o 29,2% mniej niż w 2015 r. Współczynnik urodzeń żywych wyniósł w 2024 r. 6,7‰ i był niższy w stosunku do notowanego rok wcześniej (7,2‰). W 2024 r. zarejestrowano 20,3 tys. zgonów i było to o 589 zgonów więcej w porównaniu z 2023 r. W skali roku zmniejszyła się liczba zgonów niemowląt (o 34,7%). Przyrost naturalny był ujemny. Ubytek ludności z tytułu ruchu naturalnego w 2024 r. wyniósł 6441 osób. W przeliczeniu na 1000 ludności przyrost naturalny kształtował się na poziomie minus 3,1 (w 2015 r. 0,1). Utrzymało się ujemne saldo migracji ludności na pobyt stały. Nadwyżka wymeldowań nad zameldowaniami z pobytu stałego wynosiła 2534 osoby (wobec 2332 osób w 2023 r. i 2708 w 2015 r.).

W ramach systemu oświaty wychowaniem przedszkolnym w roku szkolnym 2023/24 objętych było 83,5 tys. dzieci, tj. o 0,2% więcej niż w poprzednim roku szkolnym.

W roku szkolnym 2023/24 w województwie podkarpackim działało 1047 szkół podstawowych dla dzieci i młodzieży (łącznie ze specjalnymi). Do szkół podstawowych w roku szkolnym 2023/24 uczęszczało 160,4 tys. uczniów. W porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym, liczba uczniów szkół podstawowych zmniejszyła się o 2,5%.

W województwie podkarpackim w roku szkolnym 2023/24 działało 359 szkół ponadpodstawowych dla młodzieży (bez szkół policealnych). Uczęszczało do nich 98,6 tys. uczniów (o 4,3% więcej niż w poprzednim roku szkolnym).

W roku szkolnym 2023/24 zaobserwowano wzrost liczby szkół policealnych (o 3 więcej niż w poprzednim roku szkolnym). Na terenie województwa podkarpackiego funkcjonowały 62 szkoły policealne, do których uczęszczało 9,6 tys. uczniów (o 3,7% więcej niż przed rokiem).

Na 12 uczelniach mających siedzibę w województwie podkarpackim w roku akademickim 2023/2024 studiowało 41,9 tys. studentów (łącznie z cudzoziemcami). W porównaniu z poprzednim rokiem akademickim liczba studiujących zmniejszyła się o 0,8%.

Wyniki uzyskane na podstawie Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) za 4 kwartał 2024 r., wskazują na polepszenie się sytuacji na rynku pracy w porównaniu z analogicznym kwartałem 2023 r. W województwie podkarpackim zaobserwowano wzrost wskaźnika zatrudnienia (o 1,1 p.proc.) oraz spadek stopy bezrobocia (o 2,3 p.proc.), przy jednoczesnym zwiększeniu się zbiorowości pracujących i zmniejszeniu się liczby osób bezrobotnych (odpowiednio o 2,1% i 38,0%). Nieznacznie zwiększyła się liczba osób biernych zawodowo (o 0,1%), a współczynnik aktywności zawodowej nieznacznie zmalał (o 0,1 p.proc.).

W 2023 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w województwie podkarpackim, w podmiotach gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 9 osób, wyniosło 6436,15 zł (wzrost o 13,7% w stosunku do 2022 r.).

Przeciętne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2024 r. było o 14,3% wyższe niż przed rokiem i stanowiło 84,8% średniego wynagrodzenia w Polsce. Pod względem wysokości płac województwo podkarpackie zajęło 15. miejsce w kraju.

W końcu 2024 r., w porównaniu z końcem 2015 r., w województwie podkarpackim zanotowano spadek ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych (o 45,5%), a także spadek stopy bezrobocia rejestrowanego (o 4,5 p.proc.).

Liczba pracujących w gospodarce narodowej na Podkarpaciu w końcu 2023 r. ukształtowała się na poziomie 758,9 tys. osób i była o 0,6% niższa niż w końcu 2022 r.

Przeciętne emerytury i renty wypłacane w 2024 r. były wyższe niż w roku poprzednim, przy czym świadczenia wypłacane przez ZUS odnotowały większy wzrost względem ubiegłego roku niż świadczenia wypłacane rolnikom indywidualnym.

W 2023 r. utrzymał się wzrost przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na 1 osobę w gospodarstwie domowym w skali roku, tempo zmian było na podobnym poziomie jak rok wcześniej.

Zwiększył się odsetek gospodarstw domowych oceniających swoją sytuację materialną w 2023 r. jako dobrą albo raczej dobrą, zmniejszył się natomiast gospodarstw postrzegających ją jako przeciętną, raczej złą i złą.

W 2023 r. liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej i liczba ich gospodarstw domowych była mniejsza niż rok wcześniej.

W ramach programu „Rodzina 500 plus” finansowe wsparcie w 2023 r. uzyskiwało miesięcznie przeciętnie 368,0 tys. dzieci. Wydatki z tytułu wypłaty świadczeń wychowawczych wyniosły 2 mld 229 mln zł.

Z roku na rok poprawia się sytuacja w zakresie instytucjonalnej opieki nad dziećmi do lat 3. W 2023 r. wzrosła liczba placówek i proponowanych przez nie miejsc (91,7% z nich oferowały żłobki), a zmalała liczba dzieci.

Zasoby mieszkaniowe w województwie podkarpackim w 2023 r. liczyły 720,4 tys. mieszkań o łącznej powierzchni użytkowej 61 075,2 tys. m², w których znajdowało się 3057,1 tys. izb. Średnia wielkość mieszkania w 2023 r. wynosiła 84,8 m² i w porównaniu z 2015 r. zwiększyła się o 3,7 m².

W województwie podkarpackim długość sieci wodociągowej w 2023 r. wyniosła 18,4 tys. km, a liczba przyłączy 378,7 tys. sztuk. W stosunku do 2015 r. jej długość zwiększyła się o 2,3 tys. km, a przyłączy przybyło 50,0 tys. sztuk. Sieć kanalizacyjna osiągnęła długość 20,1 tys. km, a liczba przyłączy 347,6 tys. sztuk. W stosunku do 2015 r. jej długość zwiększyła się o 3,8 tys. km, a liczba przyłączy wzrosła o 74,9 tys. sztuk.

W końcu 2023 r. w województwie podkarpackim wśród kadry pracującej bezpośrednio z pacjentem na 10 tys. ludności przypadało 29 lekarzy oraz 65 pielęgniarek (w 2022 r. wskaźnik ten wyniósł odpowiednio 28 lekarzy i 65 pielęgniarek).

W 41 szpitalach ogólnych w ciągu roku na 10 tys. ludności z opieki medycznej skorzystało 1996 osób (w 2022 r. – 1876 osób).

Świadczenia ambulatoryjnej opieki zdrowotnej wykonywało 1294 przychodni¹ (o 3,2% więcej niż w 2022 r.) oraz 346 praktyk lekarskich (o 8,5% mniej niż w 2022 r.). Udzielono w nich w ciągu roku łącznie ponad 17,1 mln porad (o 4,5% więcej niż w 2022 r.). Przeciętna liczba porad ogółem udzielonych w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosła 8,2 wobec 7,9 w 2022 r.

Zespoły ratownictwa medycznego w 2024 r. podczas 156,2 tys. wyjazdów/wylotów (o 26,3% więcej niż w 2023 r.) na miejsce zdarzenia udzieliły pomocy 157,0 tys. osób (o 26,6% więcej niż w 2023 r.). Na 1000 osób zamieszkujących województwo świadczeń zdrowotnych z zakresu ratownictwa medycznego na miejscu zdarzenia udzielono 76 osobom (w 2023 r. – 60 osób).

W 2023 r. w województwie podkarpackim funkcjonowały 654 biblioteki (łącznie z filiami) oraz 31 punktów bibliotecznych, co w skali kraju stanowiło odpowiednio 8,6% i 4,1%. Użytkownicy bibliotek mieli do dyspozycji księgozbiór liczący 8,4 mln woluminów. W stosunku do roku poprzedniego zmniejszyła się liczba bibliotek o 5 obiektów (o 0,8%), a o 25 obiektów (tj. o 3,7%) w porównaniu z 2015 r. W 2023 r. księgozbiór zwiększył się o 34,1 tys. woluminów (tj. o 0,4%) w porównaniu z 2022 r., a zmniejszył o 173,8 tys. woluminów (tj. o 2,0%) w odniesieniu do roku 2015.

W województwie podkarpackim w 2023 r. instytucje kultury zorganizowały 14,1 tys. imprez (12,7 tys. w 2022 r.), w których wzięło udział 2,3 mln uczestników (1,9 mln w 2022 r.).

W 2024 r. na drogach województwa Policja odnotowała o 14,9% mniej wypadków w odniesieniu do 2023 r. W ich wyniku 104 osoby poniosły śmierć (90 przed rokiem), a 1164 zostały ranne (4,7% poszkodowanych w kraju).

W województwie podkarpackim w 2024 r. odsetek osób w wieku 16–74 lata zamawiających przez Internet towary lub usługi do użytku prywatnego (w ciągu ostatnich 12 miesięcy) wyniósł 58,5% i zmniejszył się w porównaniu z 2023 r. o 2,8 p.proc.

Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych wpisanych do rejestru REGON w końcu 2024 r., w odniesieniu do końca 2015 r., była większa (o 29,0%). W 2022 r., w porównaniu z 2020 r., zwiększyła się liczba aktywnych rejestrowych organizacji non-profit (o 14,8%).

Gospodarka

Na podstawie wstępnego szacunku wartość wytworzonego produktu krajowego brutto w 2023 r. w województwie podkarpackim wyniosła 128 897 mln zł (w cenach bieżących). W porównaniu z 2022 r. PKB był wyższy o 11,1% (w Polsce wyższy o 9,7%). Przeciętny poziom produktu krajowego brutto w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2023 r. dla Podkarpacia wyniósł 64,8 tys. zł (71,7% średniej krajowej).

W 2022 r. w województwie podkarpackim wartość dodana brutto (WDB) wyniosła 103 395 mln zł i była (w cenach bieżących) wyższa o 65,2% w porównaniu z 2015 r.

Wydajność pracy mierzona wartością dodaną brutto na 1 pracującego w województwie podkarpackim w 2022 r. wyniosła 145 054 zł (78,5% średniej krajowej) i była wyższa o 71,3% niż w 2015 r. (74,6% średniej krajowej).

W końcu 2024 r. do rejestru REGON wpisanych było 214,1 tys. podmiotów gospodarki narodowej z terenu województwa podkarpackiego. Było to o 5,0 tys. (tj. o 2,4%) więcej niż przed rokiem.

W 2024 r. zarejestrowano 15,2 tys. nowych podmiotów gospodarki narodowej, w tym 12,0 tys. osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą i 1,7 tys. spółek handlowych, natomiast w omawianym roku z rejestru REGON wyrejestrowano 9,7 tys. podmiotów, w tym 8,0 tys. osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą i 993 spółki handlowe.

W 2023 r. nakłady wewnętrzne na działalność badawczą i rozwojową w województwie podkarpackim wyniosły 1543,5 mln zł, co stanowiło 2,9% nakładów na B+R w kraju. W odniesieniu do roku poprzedniego wartość nakładów na Podkarpaciu wzrosła o 13,6%, natomiast w stosunku do 2015 r. wartość ta zwiększyła się o 69,8%.

W 2024 r. w województwie podkarpackim 92,4% przedsiębiorstw korzystało ze stałych szerokopasmowych połączeń internetowych, przy czym 38,1% przedsiębiorstw było wyposażonych w stałe łącza o prędkości przynajmniej 100, ale mniej niż 500 Mbit/s.

W Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej w 2023 r. dokonano 228 zgłoszeń wynalazków przez podmioty krajowe z terenu województwa podkarpackiego. W porównaniu z 2015 r. liczba zgłoszonych wynalazków w województwie zwiększyła się o 18,1%, natomiast w odniesieniu do 2022 r. liczba ta wzrosła o 5,6%.

W 2024 r. wyniki finansowe osiągnięte przez przedsiębiorstwa niefinansowe były korzystniejsze niż uzyskane w poprzednim roku, z wyjątkiem wyniku na operacjach finansowych. Wynik finansowy netto był wyższy o 31,9%. Spadek kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności, przy nieznacznie mniejszym spadku przychodów ogółem wpłynął na poprawę wskaźnika poziomu kosztów. Wyższe były zarówno wskaźniki rentowności, jak i wskaźniki płynności finansowej.

Wartość nakładów poniesionych na inwestycje zlokalizowane na terenie województwa podkarpackiego w 2023 r., przez przedsiębiorstwa o liczbie pracujących powyżej 9 osób, zwiększyła się w skali roku o 29,9%. Nakłady te stanowiły 3,7% nakładów inwestycyjnych poniesionych w kraju.

Nakłady inwestycyjne poniesione na nowe obiekty majątkowe oraz ulepszenie istniejących przez przedsiębiorstwa niefinansowe o liczbie pracujących powyżej 49 osób były wyższe w 2024 r. w skali roku o 40,5%. Wzrosła również wartość kosztorysowa rozpoczętych inwestycji (o 30,5%), przy takiej samej liczbie nowych inwestycji.

Wyższa niż przed rokiem była produkcja ziemniaków, a niższa produkcja zbóż, buraków cukrowych oraz rzepaku i rzepiku. W 2024 r. w odniesieniu do roku poprzedniego zwiększyło się pogłowie owiec i trzody chlewnej, a zmniejszyło się pogłowie bydła. W porównaniu z 2023 r. odnotowano wzrost skupu żyta, żywca wieprzowego i wołowego. W 2024 r. obniżyły się ceny skupu pszenicy, żyta i ziemniaków. Mniej płacono również za żywca wieprzowy i drobiowy, a więcej za żywca wołowy.

W 2024 r. produkcja sprzedana przemysłu była o 1,0% wyższa, licząc w cenach stałych, niż w 2023 r. Pod względem dynamiki produkcji sprzedanej województwo podkarpackie uplasowało się na 7. pozycji w kraju (przed rokiem na 4.). Na wzrost produkcji sprzedanej przemysłu w znacznym stopniu wpłynął wzrost produkcji w sekcji przetwórstwo przemysłowe (o 0,5%), której udział stanowił 93,8% wartości produkcji przemysłowej. Odnotowano także wzrost wydajności pracy, przy jednoczesnym spadku przeciętnego zatrudnienia w przemyśle.

Produkcja sprzedana budownictwa (w cenach bieżących) w 2024 r. ukształtowała się na poziomie niższym o 2,7% niż przed rokiem, a produkcja budowlano-montażowa była o 10,8% niższa niż w 2023 r. We wszystkich trzech działach budownictwa w stosunku rocznym odnotowano spadki, które kształtowały się od 20,2% w podmiotach realizujących głównie roboty budowlane specjalistyczne do 5,4% w podmiotach specjalizujących się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej. Niższa niż przed rokiem była wydajność pracy w budownictwie, przy jednoczesnym spadku przeciętnego zatrudnienia.

W województwie podkarpackim w 2024 r. oddano do użytkowania 8508 mieszkań, tj. o 1,4% mniej niż rok wcześniej. Podobnie jak w latach poprzednich największy udział stanowiło budownictwo indywidualne.

W 2024 r. w województwie podkarpackim wydano pozwolenia na budowę lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym 11 731 mieszkań (o 5,9% mniej niż przed rokiem, a o 52,6% więcej niż w 2015 r.). W 2024 r. rozpoczęto budowę 11 035 mieszkań (o 26,5% więcej niż w 2023 r., a w porównaniu z 2015 r. ich liczba zwiększyła się o 54,1%).

Sprzedaż detaliczna w sektorze przedsiębiorstw w 2024 r. zwiększyła się o 12,3% w skali roku. W porównaniu z poprzednim rokiem największy wzrost sprzedaży detalicznej odnotowano w grupie – tekstylia, odzież, obuwie (o 55,4%). Niższa była natomiast w skali roku sprzedaż hurtowa zarówno w jednostkach handlowych, jak i hurtowych (odpowiednio o 6,8% i 8,7%).

Ogólna długość dróg publicznych w 2023 r. wyniosła w województwie podkarpackim 21 899,2 km i w porównaniu z 2015 r. wzrosła o 1060,2 km.

W 2023 r. na Podkarpaciu znajdowało się 808,6 km dróg dla rowerów, a ich gęstość wynosiła 4,53 km na 100 km².

Na terenie województwa podkarpackiego w 2023 r. funkcjonowało 806 krajowych linii regularnej komunikacji autobusowej, które obsługiwały trasy o łącznej długości 33,9 tys. km.

Tabor w przedsiębiorstwach komunikacji miejskiej w 2023 r. stanowiły 504 autobusy, którymi w ciągu roku przewieziono 45,1 mln pasażerów.

W 2023 r. w porcie lotniczym Rzeszów-Jasionka im. Rodziny Ulmów odprawiono łącznie 916,2 tys. osób, a wzrost liczby pasażerów w skali roku wyniósł 34,2%.

W 2023 r. produkcja energii elektrycznej w województwie była na poziomie 3487,2 GWh i był to poziom o 20,4% wyższy od zanotowanego w 2015 r. oraz o 61,6% wyższy od tego z 2022 r. Z energii elektrycznej w gospodarstwach domowych w 2023 r. korzystało 767,2 tys. odbiorców, a jej zużycie wyniosło 1121,9 GWh.

Zarządzanie rozwojem

W 2023 r. łączne dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego województwa podkarpackiego wyniosły 19,9 mld zł i w porównaniu z 2022 r. zwiększyły się o 9,2%. Głównym źródłem dochodów jednostek samorządu terytorialnego były dochody własne oraz subwencje, które stanowiły odpowiednio 37,0% i 34,4% dochodów ogółem. Wielkość dochodów własnych wyniosła 7,3 mld zł, natomiast subwencji – 6,8 mld zł, z czego 56,2% stanowiła subwencja oświatowa.

Wydatki ogółem jednostek samorządu terytorialnego w województwie podkarpackim w 2023 r. wyniosły łącznie 21,0 mld zł i były większe o 12,4% w porównaniu z 2022 r. Największy udział w wydatkach miały wydatki bieżące, w szczególności wynagrodzenia oraz zakup materiałów i usług. Na inwestycje przeznaczono 6,1 mld zł i stanowiły one prawie całość wydatków majątkowych.

W 2023 r. budżety jednostek samorządu terytorialnego województwa podkarpackiego zamknęły się zbiorczo deficytem. Zdecydował o tym przede wszystkim wysoki ujemny wynik budżetów gmin oraz miast na prawach powiatu.

Do końca grudnia 2024 r. całkowita wartość projektów zrealizowanych w ramach Umowy Partnerstwa 2014–2020 na terenie województwa podkarpackiego wyniosła ponad 31 mld zł, z czego większość stanowiło dofinansowanie ze środków UE. Najwyższy udział w tej wartości miały Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego oraz Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko.

W 2023 r. odsetek powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w województwie podkarpackim wyniósł 9,5% (w kraju 32,3%) i w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększył się o 0,2 p.proc. Udział aktywnych gmin prowadzących w 2023 r. działania rewitalizacyjne wyniósł 49,4%, z czego większość działań realizowanych była na podstawie programu rewitalizacji PR (program rewitalizacji uchwalony na podstawie ustawy o samorządzie gminnym). W 2023 r. odsetek gmin w województwie, które podały informacje o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego wyniósł 49,4% i zwiększył się o 15,6 p.proc. w porównaniu z 2022 r. Powierzchnia obszaru zdegradowanego ogółem wyniosła 264,1 tys. ha, co stanowiło 14,8% powierzchni województwa. W porównaniu z 2022 r. był to spadek o 3,1%.

Executive summary

Environment

Podkarpackie Voivodship covers an area of 17,845 km², which is 5.7% of the country's area. In 2024, according to the geodetic records, agricultural land had the highest share in the area of the voivodship (53.6%), followed by forest land, including woody and bushy land (39.0%). At the end of 2023, the total area of devastated and degraded land amounted to 1.9 thousand hectares (3.1% of such land in the country).

Water consumption for the national economy and population in 2023 amounted to 214.8 hm³ and was 9.7% higher than the year before and 19.4% lower than in 2015. More water was used both in industry and less in operation of the water supply system. In relation to 2022, the amount of industrial and municipal wastewater requiring treatment increased (by 4.5%), as well as the percentage of population using wastewater treatment plants (from 72.4% in 2015 to 79% in 2022).

In 2023, the emission of particulate pollutants from plants that are particularly burdensome for air purity was lower than the year before (by 22.8%). Less gas pollutants were emitted (by 3.4%). In relation to 2015, there were 49.3% less particulate pollutants and 40.8% less gas pollutants.

The legally protected areas in Podkarpackie Voivodship in 2023 occupied a total of 801.7 thousand ha, which constituted 44.9% of the total area of the voivodship. The structure of legally protected areas is dominated by protected landscape areas (58.0%) and landscape parks (34.4%).

The area of forest land in 2023 amounted to 693.2 thousand ha and increased by 0.5% compared to 2015. Podkarpackie Voivodship is one of the most forested regions, as shown by its forest cover ratio of 38.3% (2nd place in the country).

Compared to 2022, the amount of industrial waste in 2023 was 2.8% higher, and in relation to 2015 it was 63.8% lower. Municipal waste collected amounted to 0.1% more than the year before and 21.1% more than in 2015. Year by year, the share of municipal waste collected separately was increasing in relation to waste in total (from 23.5% in 2015 to 40.0% in 2023).

In 2023 outlays for environmental protection were at the level of PLN 764.9 million, i.e. 50.0% higher than a year ago and 54.3% higher in relation to 2015. The largest amount of funds was allocated to waste water management and water protection (67.7%). Outlays on fixed assets for water management in 2023 amounted to PLN 329.4 million, which was 30.5% higher than in 2022 and over 2 times higher in relation to 2015.

Society

In the years 2015-2024, there was a gradual decrease in the population in the Podkarpackie Voivodship. At the end of 2024 Podkarpackie had 2,063.0 thousand inhabitants. Compared to 2015, the population diminished by 64.7 thousand. In the Podkarpackie Voivodship, as in Poland as a whole, the process of aging of population is progressing. The percentage of population in the pre-working age decreased (from 18.5% in 2015 to 18.3% in 2024), as well as the percentage in the working age (from 63.2% in 2015 to 58.9% in 2024), yet the percentage of population in the post-working age increased (from 18.2% in 2015 to 22.8% in 2024). Since 2015, the rate demographic of ageing grew (by 4.7 pp), as well the age dependency ratio (by 11.7 pp), and the median age (by 4.2 pp). There was a 37.8% decrease in marriages compared to 2015 and a 10.9% decrease to 2023. There were 13.9 thousand live births in 2023, 6.9% fewer than the year before and by 29.2% less than in 2015. The crude birth rate in 2024 amounted to 6.7‰ and was lower compared to last year (7.2‰). In 2024, 20.3 thousand deaths were registered and this was 589 more deaths compared to 2023. The number of infant deaths decreased annually by 34.7%. The natural increase was negative (-6441 people) and amounted to minus 3.1 per 1,000 population (2015: 0.1). The negative balance of migration for permanent residence continued. The surplus of de-registrations over registrations for permanent residence amounted to 2,534 people (compared to 2,332 people in 2022 and 2,708 in 2015).

Within the framework of the educational system, 83.5 thousand children were covered by pre-school education in the 2023/24 school year, i.e. 0.2% more than in the previous school year.

In the 2023/24 school year, in Podkarpackie Voivodship there were 1,047 primary schools for children and youth (including special schools). 160.4 thousand students attended primary schools. In comparison with the previous school year, the number of primary school students decreased by 2.5%.

In the 2023/24 school year there were 359 post-primary schools for youth (without post-secondary schools) with 98.6 thousand students attending them, i.e. 4.3% more compared to the previous year.

In the 2023/24 school year, a growth in the number of post-secondary schools was observed (3 more than in the previous school year). In Podkarpackie Voivodship there were 62 post-secondary schools attended by 9.6 thousand students (3.7% more than in the previous year).

In the academic year 2023/24, 41.9 thousand students (including foreigners) studied at 12 universities based in Podkarpackie Voivodship. Compared to the previous academic year, the number of students decreased by 0.8%.

The results obtained on the basis of the Labour Force Survey (LFS) for the fourth quarter of 2024 show improvement in the labour market situation compared to a corresponding quarter of 2023. In Podkarpackie Voivodship, an increase in the employment rate (by 1.1 pp) and a decrease in unemployment rate (by 2.3 pp) was observed, whereas the number of employed people grew (by 2.1 %) and number of unemployed people fell (by 38 %). The number of economically inactive people increased slightly (by 0.1%), and the economic activity rate decreased slightly (by 0.1 pp).

In 2023, the average gross monthly salary in Podkarpackie Voivodship, in business entities employing more than 9 people, amounted to PLN 6,436.15, a 13.7% increase compared to 2022.

The average gross salary in the enterprise sector in 2024 was 14.3% higher than in the previous year and accounted for 84.8% of the average salary in Poland. In terms of wages, the voivodship was ranked 15th in the country.

At the end of 2024, compared to the end of 2015, a decrease in the number of registered unemployed was recorded in Podkarpackie Voivodship (by 45.5%), as well as a decline in registered unemployment rate (by 4.5 pp).

At the end of 2023, the number of the people employed in Podkarpackie, amounted to 758.9 thousand, and was lower by 0.6%, compared to December 2022.

The average old-age and disability pensions paid in 2024 were higher than in the previous year, with the benefits paid by ZUS recording higher increase than benefits paid to individual farmers, compared to the previous year.

In 2023, growth of the average monthly disposable income per person in a household was continued. The rate of its growth remained at a similar level to the previous year.

In 2023, the percentage of households assessing their financial situation as good or rather good increased, while the percentage of households perceiving it as average and rather bad and bad decreased.

In 2023, the number of beneficiaries of community social assistance and the number of their households was lower than in the previous year.

In 2023, under the "Family 500 plus" program, financial support was received monthly by an average of 368.0 thousand children. Expenses for the payment of child benefits amounted to PLN 2 billion 229 million.

The situation in the field of institutional care for children up to the age of 3 is improving year by year. In 2023, the number of facilities and places offered by them increased (91.7% of them were offered by nurseries), yet the number of children staying in them decreased (data as of 31 December).

In 2023, the dwelling stocks in Podkarpackie Voivodship amounted to 720.4 thousand dwellings with a total usable floor area of 61,075.2 thousand m², with 3,057.1 thousand rooms.

The average size of a dwelling in 2023 was 84.8 m² and increased by 3.4 m² compared to 2015.

In Podkarpackie Voivodship, the length of the water supply network in 2023 was 18.4 thousand km, and the number of connections 378.7 thousand pieces. Compared to 2015, its length increased by 2.3 thousand kilometers, and 50.0 thousand connections were added. The sewage network reached the length of 20.1 thousand km, and the number of connections 347.6 thousand units. Compared to 2015, its length increased by 3.8 thousand km, and the number of connections increased by 74.9 thousand pieces.

At the end of 2023, in Podkarpackie Voivodship, among the staff working directly with the patient, out of 10,000 there were 29 doctors and 65 nurses in the population (in 2022: 28 and 65 respectively).

In 41 general hospitals per 10,000 people per year 1,996 people benefited from medical care (in 2022: 1,876).

Out-patient healthcare services were provided by: 1,294 out-patient departments (3.2% more compared to 2022) and 346 medical practices (8.5% less compared to 2022). During the year, they provided a total of over 17.1 million consultations (4.5% more compared to 2022). The average number of total out-patient health care services provided per capita amounted to 8.2 (in 2022: 7.9).

During 156.2 thousand departures (26.3% more compared to 2023), 157.0 thousand people (26.6% more compared to 2023) were assisted by emergency rescue teams. Per 1,000 people living in the voivodship, health care services in the field of medical rescue on the site of the event were provided to 76 people (in 2023: 60).

In 2023 in Podkarpackie Voivodship there were 654 libraries (including branches) and 31 library points, which in the country constituted 8.6% and 4.1% respectively. Library users had at their disposal a book collection of 8.4 million volumes. Compared to the previous year, the number of libraries decreased by 5 facilities (by 0.8%) and by 25 facilities (by 3.7%) compared to 2015. In 2023, the book collection increased by 34.2 thousand volumes in relation to 2022 and decreased by 173.8 thousand compared to 2015.

In Podkarpackie Voivodship, in 2023, cultural institutions organized 14.1 thousand events (12.7 thousand in 2022) with 2.3 million participants (1.9 million in 2022).

In 2024, Police recorded 14.9% less accidents on the voivodship's roads, compared to 2023. As a result, 104 persons died (90 in the previous year), and 1164 persons were injured (4.7% of such injuries in the country).

In Podkarpackie Voivodship, in 2024, the percentage of people aged 16-74 ordering goods or services online for private use was 58.5%, and compared to 2022, the rate decreased by 2.8 pp.

Compared to 2015, the number of foundations, associations and social organizations entered in the REGON register in 2024 was higher (by 29.0%). Compared to 2020, the number of active registered nonprofit organizations decreased (by 14.8%).

Economy

Based on the preliminary estimate, the value of the gross domestic product generated in 2023 in Podkarpackie Voivodship amounted to PLN 128,897 million (in current prices). Compared to 2022, GDP was higher by 11.1% (in Poland higher by 9.7%). The average level of GDP per capita in 2023 for Podkarpackie amounted to PLN 64.8 thousand (71.7% of the national average).

In 2023, in Podkarpackie Voivodship, the gross added value amounted to PLN 103,395 million and in comparison with 2015 it was higher, in current prices, by 65.2%.

Labor productivity as measured by gross value added per 1 employee in Podkarpackie Voivodship in 2023 amounted to PLN 145,054 (78.5% of the national average) and was higher by 71.3% compared to 2015 (74.6% of the national average).

At the end of 2024, 214.1 thousand national economy entities from Podkarpackie Voivodship were entered in the REGON register. This was 5.0 thousand, i.e. 2.4%, more than a year ago.

In 2024, 15.2 thousand new entities of the national economy were registered, including 12.0 thousand natural persons conducting economic activity and 1.7 thousand commercial companies. While in the discussed year 9.7 thousand were deregistered from the REGON register, including 8.0 thousand natural persons conducting business activity and 993 commercial companies.

In 2023, expenditure on research and development activities in Podkarpackie Voivodship amounted to PLN 1,543.5 million, which constituted 2.9% of the national R&D expenditure. In comparison with the previous year, the value of outlays in Podkarpackie increased by 13.6%, while in comparison with 2015 it increased by more than 69.8%.

In 2024, 92.4% of enterprises in Podkarpackie Voivodship used fixed broadband Internet connections, with 38.1% of enterprises equipped with fixed connections of at least 100 Mbit/s but less than 500 Mbit/s.

In 2023, in the Patent Office of the Republic of Poland 228 patent applications were filed by domestic entities from Podkarpackie Voivodship. In comparison with 2015 the number of patent applications in the voivodship increased by 18.1% while for 2021 the number increased by 5.6%.

In 2024, financial results achieved by non-financial enterprises were more favourable than those achieved in the previous year, except for the result on financial operations. Net financial result was 31.9% higher. A decrease in the costs of obtaining revenue, with a slightly lower decrease in revenue from the total business as a whole, resulted in an improvement of the cost level index. Profitability ratios were higher than a year ago, as well as liquidity ratios.

In 2023, the value of outlays on investments located in Podkarpackie Voivodship made by enterprises with more than 9 employees was higher by 29.9% compared to the previous year. These outlays constituted 3.7% of investment outlays incurred in the country.

Investment outlays incurred on new assets and improvement of the existing ones by non-financial enterprises employing more than 49 people in 2023 increased by 40.5% year-on-year. The cost estimate value of investments started was also higher (by 30.5%), with the same number of new investments.

The production of potatoes was higher than a year ago whereas total cereals, sugar beets, rapeseed, and turnip rape was lower. In 2024, in relation to the previous year, the sheep and swine population decreased, and cattle population increased. Compared to 2023, there was an increase in the procurement of rye, pork livestock, and beef livestock. In 2024, the purchase prices of wheat, rye, and potatoes decreased. Less was paid for pork and poultry livestock, while more was paid for potatoes and beef livestock.

In 2024, the sold production of industry was 1.0% higher (in constant prices) compared to 2023. In terms of the level of dynamics, Podkarpackie Voivodship was ranked 7th in the country (4th a year ago). The increase in the sold production of industry was mainly a result of the increase in production in the manufacturing section (by 0.5%), which constituted almost 93.8% of the total value of sold production of industry. The labour productivity increased with a decrease in average employment in industry.

Sold production of construction (in current prices) in 2024 was 2.7% lower than in the previous year, and construction and assembly production was 10.8% lower than in 2022. In all three sections of construction compared to year-on-year decreases were recorded, ranging from 20.2% in entities performing mainly specialist construction works to 5.4% in entities specializing in the construction of civil and water engineering facilities. Labor productivity in construction was lower than a year before, with a slight decrease in average employment.

In 2024, in Podkarpackie Voivodship 8,508 dwellings were completed, i.e. by 1.4% less than a year before. As in previous years, private construction accounted for the largest share.

In 2024, in Podkarpackie Voivodship 11,731 dwellings were granted a building permit or a notification with a construction design were submitted (by 5.9% less than a year ago and by 52.6% more than in 2015). The construction of 11,035 dwellings started (26.5% more than in 2023, and 54.1% more than in 2015).

Retail sales in the enterprise sector in 2024 increased by 12.3% annually. Compared to the previous year, the highest growth in retail sales was in the group – textiles, clothing, footwear (by 55.4%). Wholesale sales, both in commercial and wholesale units, were lower (by 6.8% and 8.7%, respectively) over the year.

In 2023, the total length of public roads in Podkarpacie was 21,889.2 km and compared to 2015 it was higher by 1,060.2 km.

In 2023, the length of roads for bicycles in Podkarpacie was 808.6 km, and their density was 4.53 km per 100 km².

In 2023, there were 806 national regular bus lines operating in the Podkarpackie Voivodeship, which served routes with a total length of 33.9 thousand km.

In 2023, the transport stock of urban transport companies consisted of 504 buses, which transported 45.1 million passengers during the year.

In 2023, a total of 916.2 thousand people were checked in at the Rzeszów Ulma Airport, and the annual increase in the number of passengers was 34.2%

In 2023, electricity production in the voivodship was at 3487,2 GWh, and this level was 20.4% higher than that recorded in 2015 and 61.6% higher than that of 2022. Electricity was used in 2023 by households of 767.2 thousand consumers, and its consumption amounted to 1121.9 GWh.

Development management

Income of budgets of local government units in Podkarpackie Voivodship in 2023 amounted in total to PLN 19.9 billion and was higher by 9.2% in comparison with 2022. The main source of income of local government units were own income and grants, which constituted 37.0% and 34.4% of total income respectively. The total amount of own income amounted to PLN 7.3 billion, while that of grants to PLN 6.8 billion, of which nearly 56,2% was education subsidy.

Total expenditure of local government units in Podkarpackie Voivodship in 2023 amounted in total to PLN 21.0 billion and was 12.4% higher than in 2022. The largest share in the expenditure was constituted by current expenditure, in particular wages and salaries and purchase of materials and services. PLN 6.1 billion was allocated to investments and they accounted for almost all property expenditure.

In 2023, the budgets of local government units of Podkarpackie Voivodship closed with a deficit. This was determined primarily by the high negative result of the gminas' and cities-powiats' budgets.

By the end of December 2024, the total value of projects implemented under the 2014–2020 Partnership Agreement in Podkarpackie Voivodship amounted to over PLN 31 billion, most of which were financed from EU funds. The Regional Operational Programme of Podkarpackie Voivodship and the Operational Programme Infrastructure and Environment had the highest share in this value.

In 2023, the percentage of the area covered by valid local land use plans in the Podkarpackie Voivodship was 9.5% (32.3% nationally), and increased by 0.2 pp compared to the previous year. The share of active municipalities carrying out revitalization activities in 2023 was 49.4%, most of which were implemented on the basis of the PR revitalization program (revitalization program adopted under the Law on Municipal Self-Government). In 2023, the percentage of municipalities in the voivodship that provided information on the designation of a degraded area was 49.4%, and was 15.6 pp higher compared to 2022. The total area of the degraded area was 264.1 thousand hectares, which accounted for 14.8% of the voivodship. Compared to 2022, this was a decrease of 3.1%.

Rozdział 1. Województwo na tle kraju

Chapter 1. Voivodship against the background of the country

Tablica 1. Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie

Table 1. Selected national and voivodship data

Wyszczególnienie Specification	Polska Poland	Województwo podkarpackie Podkarpackie Voivodship
Udział gruntów zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania w powierzchni ogółem w 2023 r. (stan w dniu 31 grudnia) w % Share of devastated and degraded land requiring reclamation and management in total area in 2023 (as of 31 December) in %	0,2	0,1
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w ciągu roku w 2023 r. w hm ³ Consumption of water for needs of the national economy and population during the year in 2023 in hm ³	7921,3	214,8
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzane do wód lub do ziemi w 2023 r. w hm ³ Industrial and municipal wastewater discharged into waters or into the ground in 2023 in hm ³	6835,6	173,5
Ścieki komunalne oczyszczane ogółem w 2023 r. w dam ³ Total municipal wastewater treated in 2023 in dam ³	1390700	68161
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w 2023 r. w tonach/rok: Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in 2023 in tonnes/year:		
gazowych gaseous pollutants	172771340	1807091
pyłowych particulate pollutants	15994	694
Obszary prawnie chronione ogółem w powierzchni ogółem w 2023 r. w % Total area under legal protection in total area in 2023 in %	32,2	44,9
Lesistość w 2023 r. w % Forest cover in 2023 in %	29,6	38,3
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej w 2024 r. (stan w dniu 31 grudnia) Population per 1 km ² of total area in 2024 (as of 31 December)	119	116
Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2024 r. Natural increase per 1,000 population in 2024	-4,2	-3,1
Saldo migracji na pobyt stały na 1000 ludności w 2024 r. Net migration for permanent residence per 1,000 population in 2024	0,2	-1,2
Przeciętne trwanie życia w 2023 r. (w latach) Life expectancy in 2023 (in years)		
mężczyźni males	74,7	76,1
kobiety females	82,0	83,6
Dzieci w wieku 3–6 lat w placówkach wychowania przedszkolnego ^a na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat w roku szkolnym 2023/2024 Children aged 3–6 in pre-primary education establishments ^a per 1,000 children aged 3–6 in 2023/2024 school year	961	932

a W przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych, zespołach wychowania przedszkolnego i punktach przedszkolnych; łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą.

a In nursery schools, pre-primary sections of primary schools, pre-primary education groups and pre-primary points; including children in units performing health care activities throughout the school year.

Tablica 1. Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie (cd.)

Table 1. Selected national and voivodship data (cont.)

Wyszczególnienie Specification	Polska Poland	Województwo podkarpackie Podkarpackie Voivodship
Wskaźnik zatrudnienia ^a według BAEL w 2024 r. w % (przeciętne w roku) Employment rate ^a by LFS in 2024 in % (annual averages)	56,8	51,2
Współczynnik aktywności zawodowej ^a według BAEL w 2024 r. w % (przeciętne w roku) Activity rate ^a by LFS in 4th quarter of 2024 in % (annual averages)	58,5	53,1
Stopa bezrobocia ^a według BAEL w 2024 r. w % (przeciętne w roku) Unemployment rate ^a by LFS in 4th quarter of 2024 in % (annual averages)	2,9	3,6
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ^b w 2024 r. Registered unemployed persons per job offer ^b in 2024	21	59
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto ^c w sektorze przedsiębiorstw w 2024 r. w zł Average monthly gross wages and salaries ^c in the enterprise sector in 2024 in PLN	8265,92	7012,32
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w 2024 r. w zł Average monthly gross retirement and other pension paid from the non-agricultural social security system in 2024 in PLN	3735,81	3346,88
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2023 r. w zł Average monthly available income per capita in households in 2023 in PLN	2678,30	2280,97
Wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych w 2023 r. w % At-risk-of-poverty rate after social transfers in 2023 in %	14,0	15,8
Współczynnik Giniego w 2023 r. Gini coefficient in 2023	27,0	23,6
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem w 2023 r. w % Beneficiaries of social assistance at domicile in total population in 2023 in %	3,4	4,3
Udzielone świadczenia pomocy społecznej w 2023 r. w tys. zł Social assistance benefits granted in 2023 in thousand PLN	3708389	200063
Dzieci przebywające w żłobkach i klubach dziecięcych ^b na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w 2023 r. Children staying in nurseries and children's clubs ^b per 1,000 children up to the age of 3 in 2023	195	172
Liczba ludności na 1 placówkę ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w 2023 r. Population per out-patient health care unit in 2023	1413	1263
Pracownicy medyczni na 10 tys. ludności w 2023 r.: Medical personel per 10 thousand population in 2023: lekarze doctors pielęgniarki nurses	37,6 56,8	28,6 64,5
Łóżka w szpitalach na 10 tys. ludności w 2023 r. Beds in hospitals per 10 thousand population in 2023	42,8	41,9
Produkt krajowy brutto ^d (ceny bieżące) na 1 mieszkańca w 2023 r. w zł Gross domestic product ^d (current prices) per capita in 2023 in PLN	90396	64819
Podmioty gospodarki narodowej ^b na 10 tys. ludności w 2024 r. Entities of the national economy ^b per 10 thousand population in 2024	1415	1038

a Wyniki badania zostały uogólnione przy wykorzystaniu danych o ludności rezydującej w Polsce zamieszkałej w mieszkaniach, pochodzących z bilansów opracowanych na podstawie NSP 2021. b Stan w dniu 31 grudnia. c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. d Wstępny szacunek.

a The survey results have been generalized using data on resident population of Poland living in households, coming from the balances compiled on the basis of the National Census 2021. b As of 31 December. c Data concern economic entities employing more than 9 persons. d Preliminary estimate.

Tablica 1. Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie (dok.)
Table 1. Selected national and voivodship data (cont.)

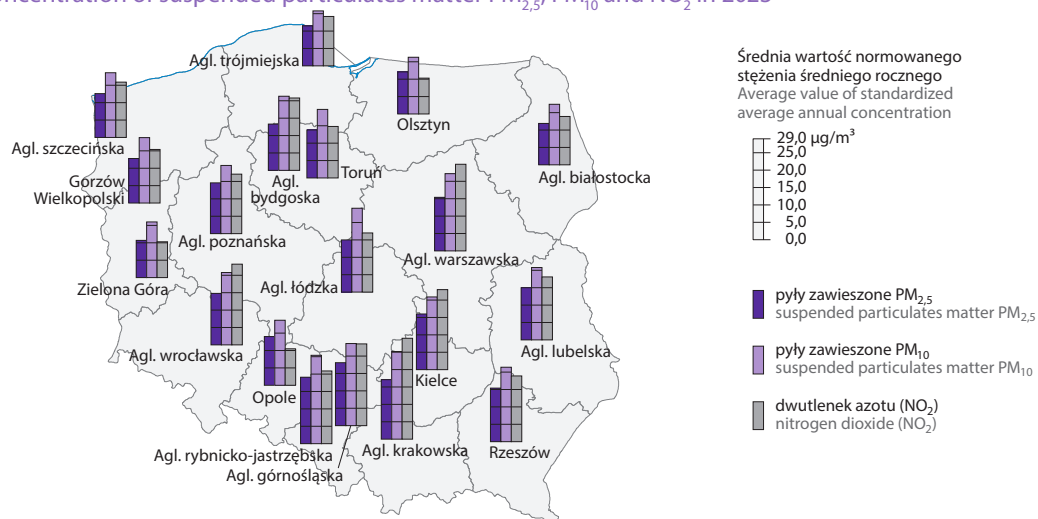
Wyszczególnienie Specification	Polska Poland	Województwo podkarpackie Podkarpackie Voivodship
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego na 10 tys. ludności w 2024 r. (stan w dniu 31 grudnia) Commercial companies with foreign capital participation per 10 thousand population in 2024 (as of 31 December)	24	12
Personel wewnętrzny w działalności badawczej i rozwojowej na 1000 osób aktywnych zawodowo w 2023 r. Internal R&D personnel per 1,000 economically active persons in 2023	9,4	6,5
Udział przedsiębiorstw rentownych w ogólnej liczbie badanych przedsiębiorstw niefinansowych ^a w 2024 r. w % Share of profitable enterprises in the total number of non-financial enterprises surveyed ^a in 2024 in %	77,3	78,5
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych ^a w 2024 r. w % Cost level indicator in non-financial enterprises ^a in 2024 in %	95,7	95,3
Dynamika nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw niefinansowych ^a w 2024 r. (rok poprzedni=100; ceny bieżące) Indices of investment outlays of non-financial enterprises ^a in 2024 (previous year=100; current prices)	93,3	140,5
Obsada bydła ^b na 100 ha użytków rolnych w 2024 r. w szt. Cattle density ^b per 100 ha of agricultural land in 2024 in heads	43,1	13,4
Obsada trzody chlewnej ^b na 100 ha użytków rolnych w 2024 r. w szt. Pigs density ^b per 100 ha of agricultural land in 2024 in heads	62,1	14,2
Produkcja sprzedana przemysłu ^c (ceny bieżące) na 1 przeciętnie zatrudnionego w przemyśle w 2024 r. w zł Sold production of industry ^c (current prices) per 1 average employed person in industry in 2024 in PLN	851725	648282
Produkcja sprzedana budownictwa ^c (ceny bieżące) na 1 przeciętnie zatrudnionego w budownictwie w 2024 r. w zł Sold production of construction ^c (current prices) per 1 average employed person in construction in 2024 in PLN	977059	755288
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności w 2024 r. Dwellings completed per 1,000 population in 2024	5,3	4,1
Drogi publiczne o twardej nawierzchni na 100 km ² powierzchni ogólnej w 2023 r. Public roads with hard surface per 100 km ² of total area in 2023	101,9	100,9
Długość linii kolejowych eksploatowanych na 100 km ² w 2023 r. Length of railway lines operated per 100 km ² in 2023	6,3	5,5
Udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej w 2023 r. w % Share of renewable energy sources in production of electricity in 2023 in %	27,4	25,5

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. b Stan w dniu 1 czerwca. Jako podstawę przeliczeń dla pogłowia zwierząt gospodarskich w dniu 1 czerwca 2024 r. przyjęto dane na temat użytków rolnych wg stanu w dniu 1 czerwca 2023 r. c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern economic entities employing more than 49 persons. b The data on agricultural land as of June 1, 2023 was used as the basis for the calculations for farm animal stocks on June 1, 2024. c Data concern economic entities employing more than 9 persons.

Chapter 2. Voivodship against the background of other voivodships

Map 1. Concentration of suspended particulates matter $PM_{2.5}$, PM_{10} and NO_2 in 2023

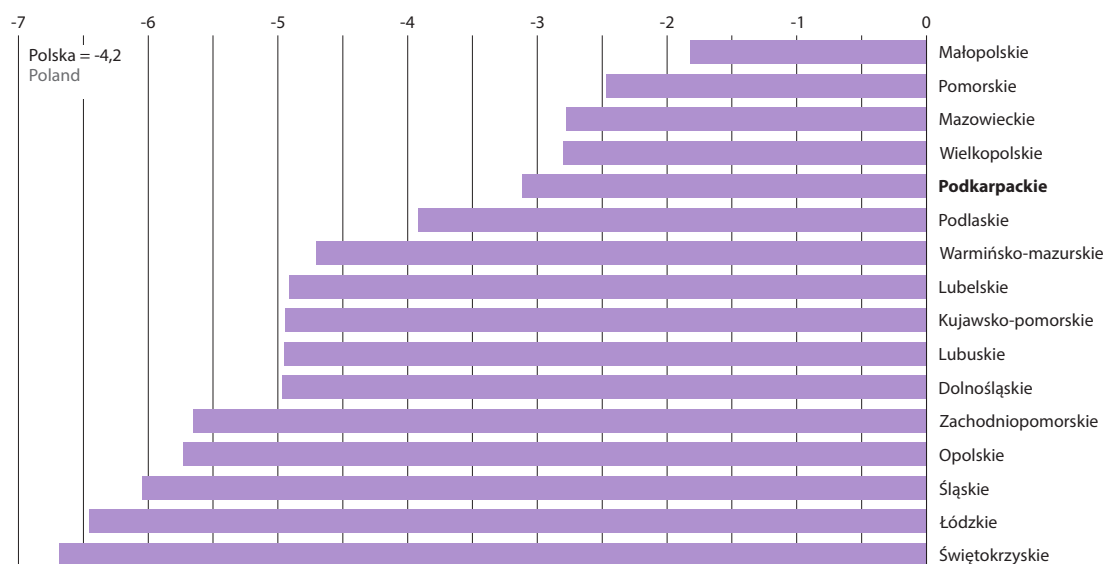

Wykres 1. Odpady komunalne zebrane selektywnie w ciągu roku w relacji do ogółu odpadów komunalnych zebranych w 2023 r.

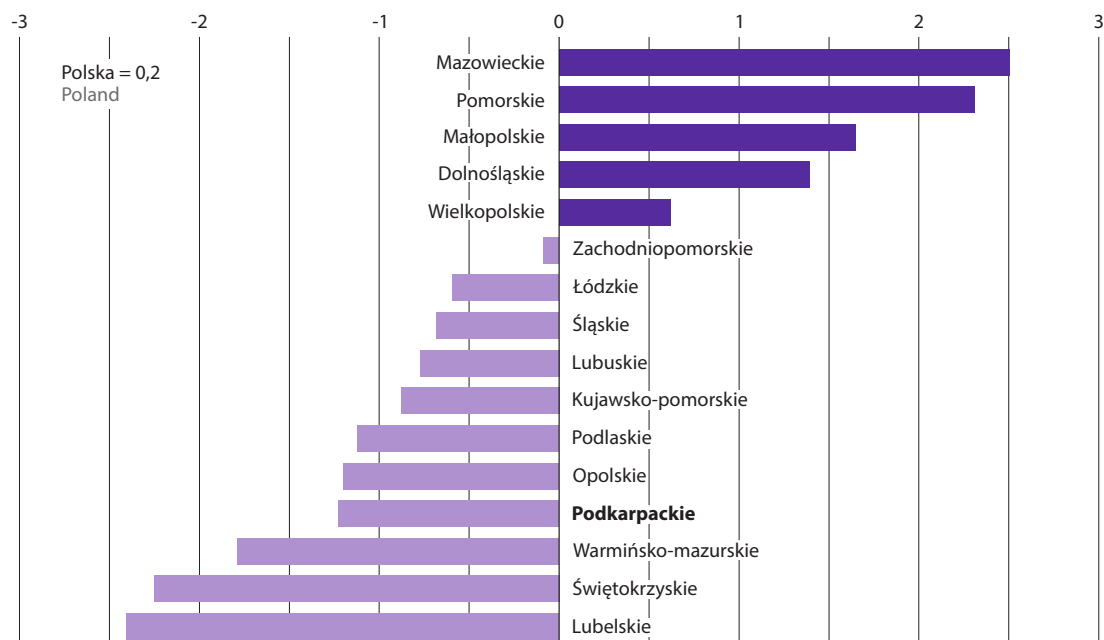
Chart 1. Municipal waste collected separately during the year in relation to total municipal waste collected in 2023

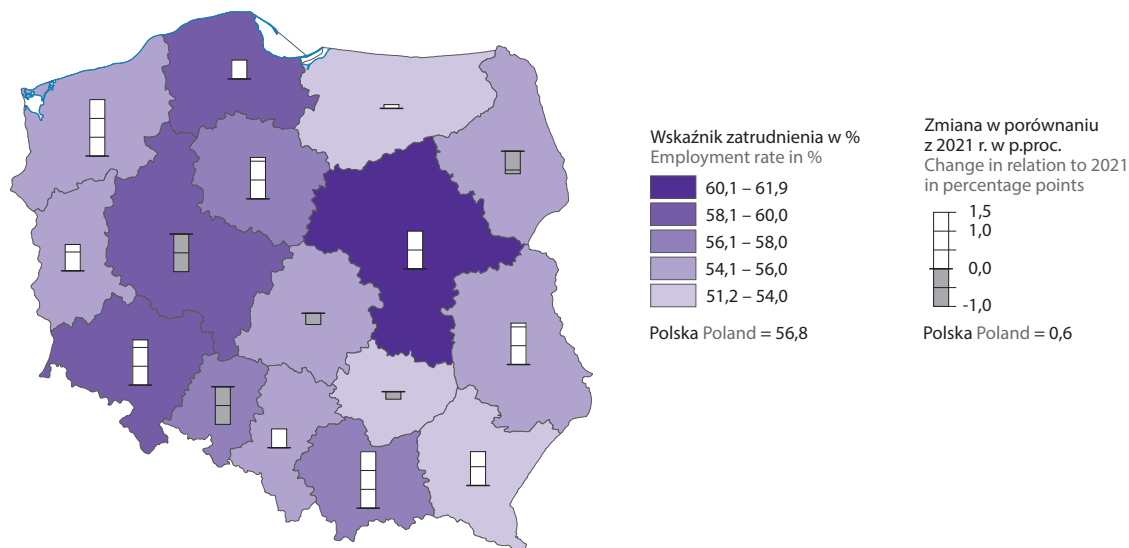
Wykres 2. Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2024 r.
Chart 2. Natural increase per 1,000 population in 2024

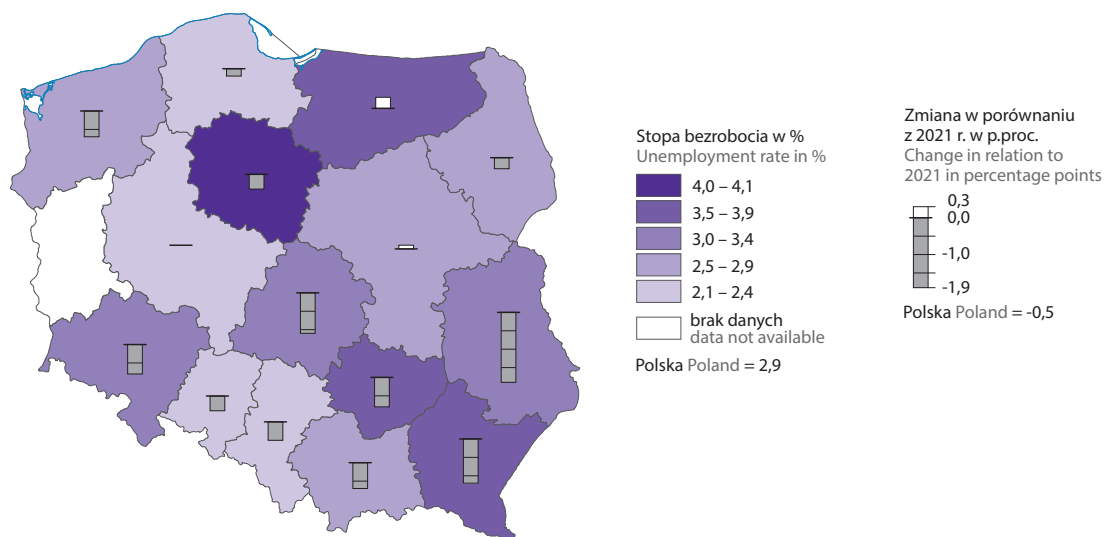
Wykres 3. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2024 r.
Chart 3. Internal and international net migration for permanent residence per 1,000 population in 2024

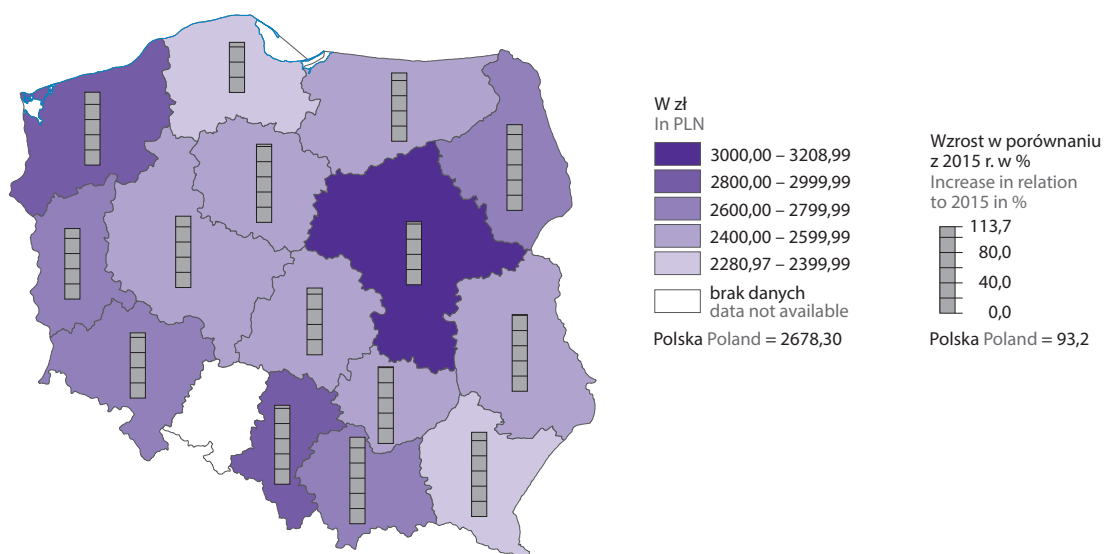
Mapa 2. Wskaźnik zatrudnienia według BAEL w 2024 r. (przeciętne w roku)
 Map 2. Employment rate by LFS in 2024 (annual averages)

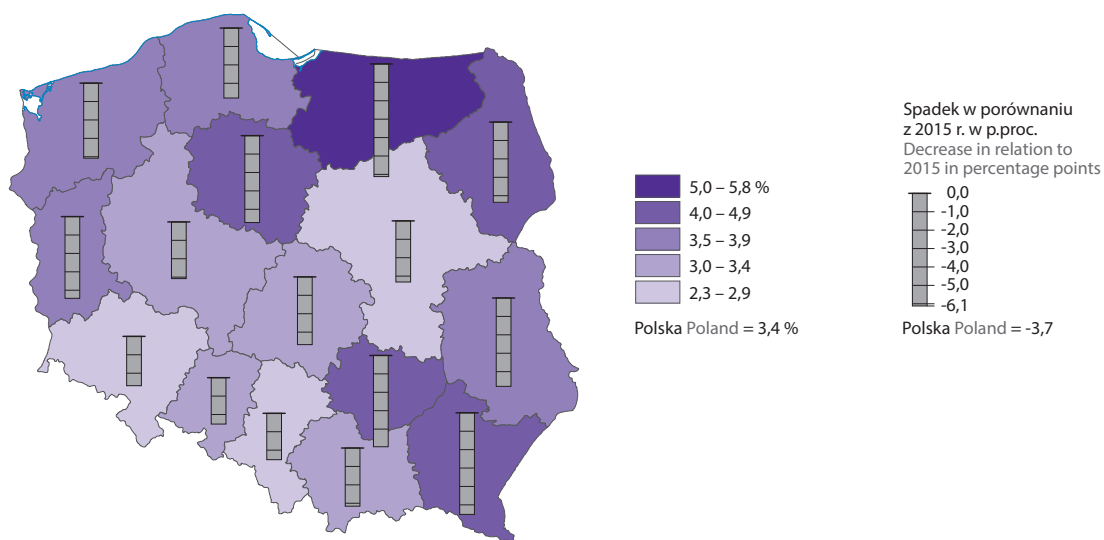
Mapa 3. Stopa bezrobocia według BAEL w 2024 r. (przeciętne w roku)
 Map 3. Unemployment rate by LFS in 2024 (annual averages)

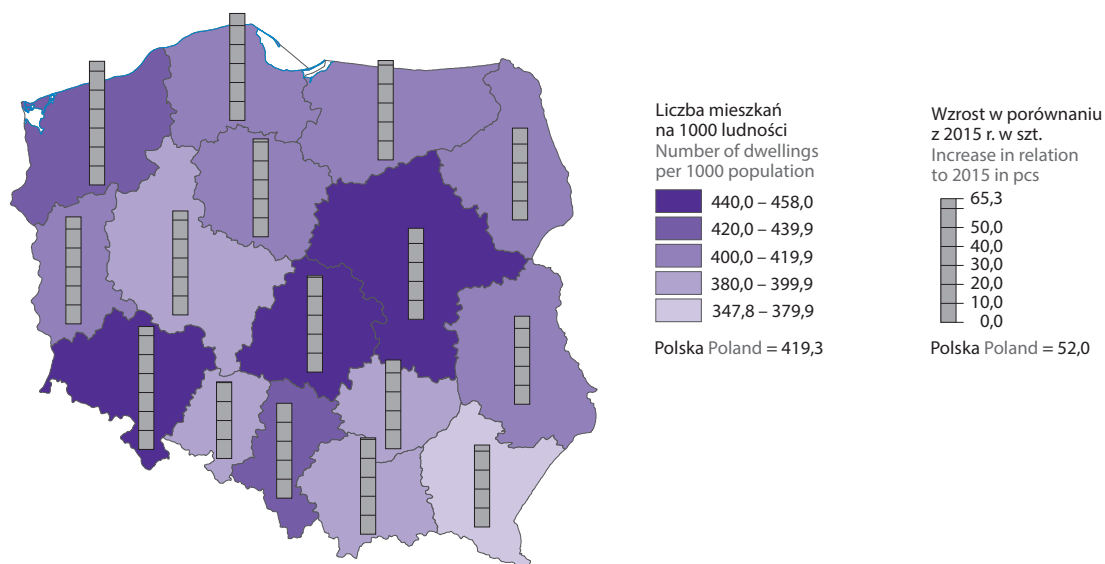
Mapa 4. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych w 2023 r.
 Map 4. Average monthly available income per capita in households in 2023

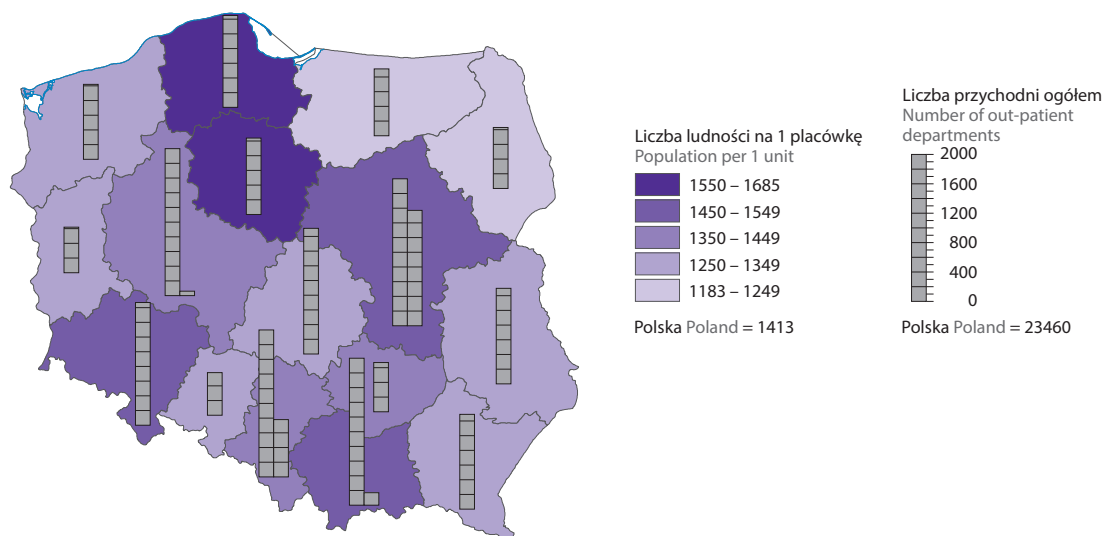
Mapa 5. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem w 2023 r.
 Map 5. Beneficiaries of social assistance at domicile in total population in 2023

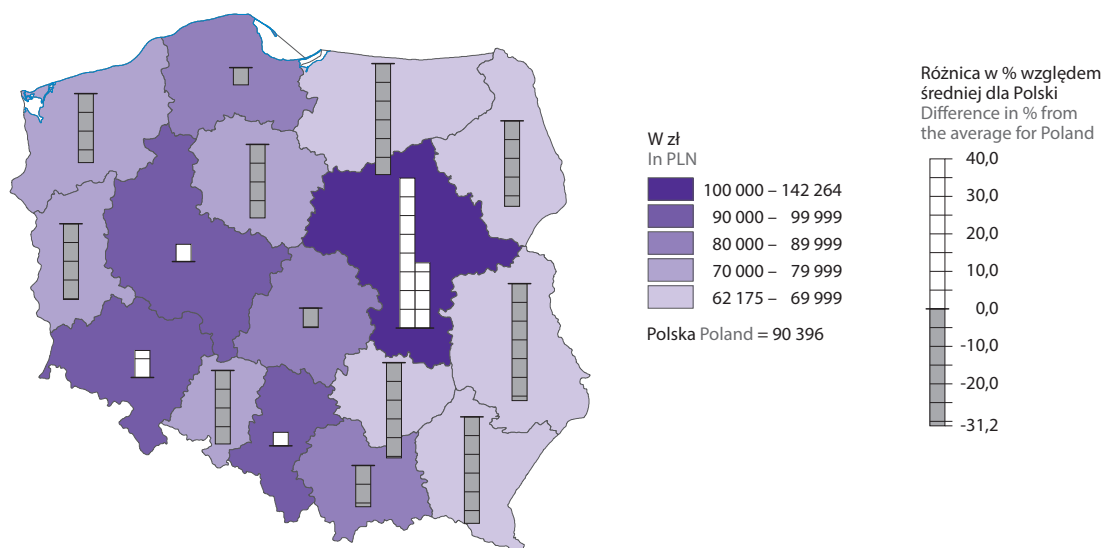
Mapa 6. Zasoby mieszkaniowe na 1000 ludności w 2023 r. (stan w dniu 31 grudnia)
 Map 6. Dwellings stocks per 1,000 population in 2023 (as of 31 December)

Mapa 7. Placówki ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w 2023 r. (stan w dniu 31 grudnia)
 Map 7. Out-patient health care units in 2023 (as of 31 December)

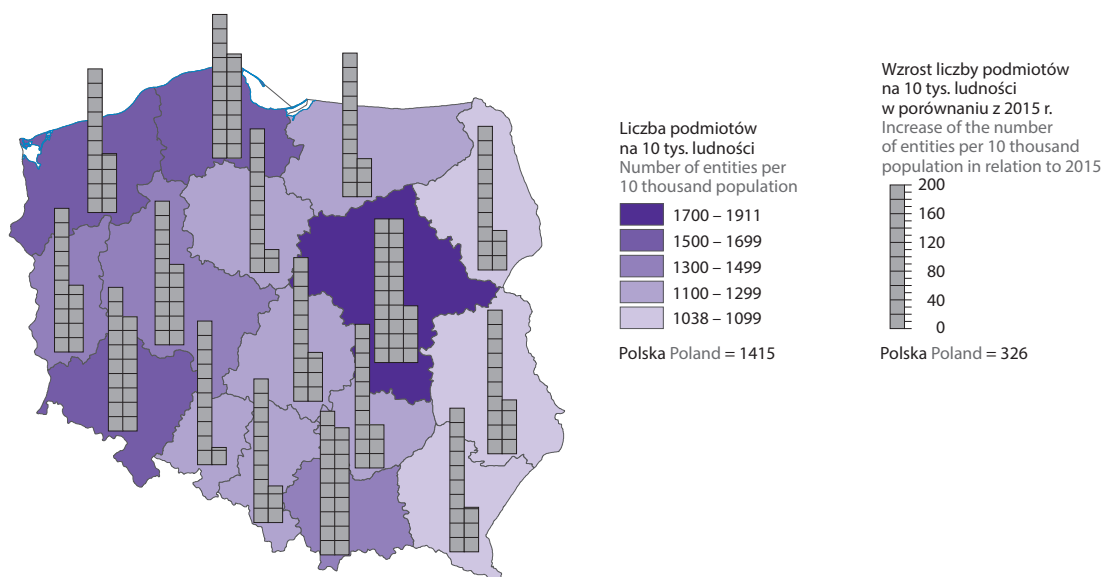

Mapa 8. Produkt krajowy brutto^a na 1 mieszkańca w 2023 r. (ceny bieżące)
 Map 8. Gross domestic product^a per capita in 2023 (current prices)

^a Grupowanie metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności; wstępne szacunki.
^a Grouping by local kind-of-activity unit method; provisional estimates.

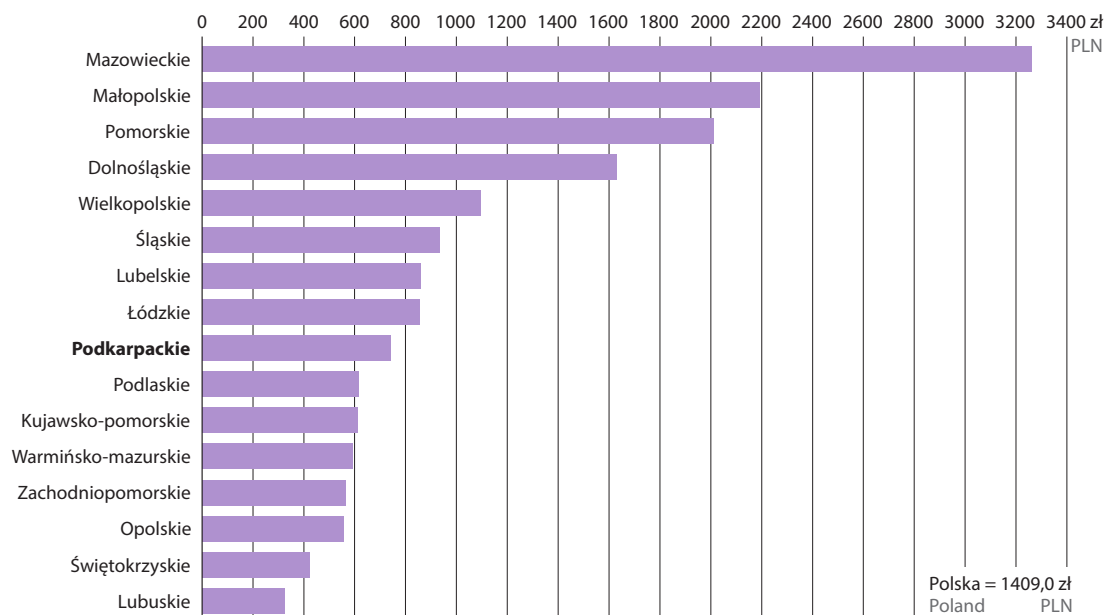
Mapa 9. Podmioty gospodarki narodowej na 10 tys. ludności w 2024 r. (stan w dniu 31 grudnia)
 Map 9. Entities of the national economy per 10 thousand population in 2024 (as of 31 December)

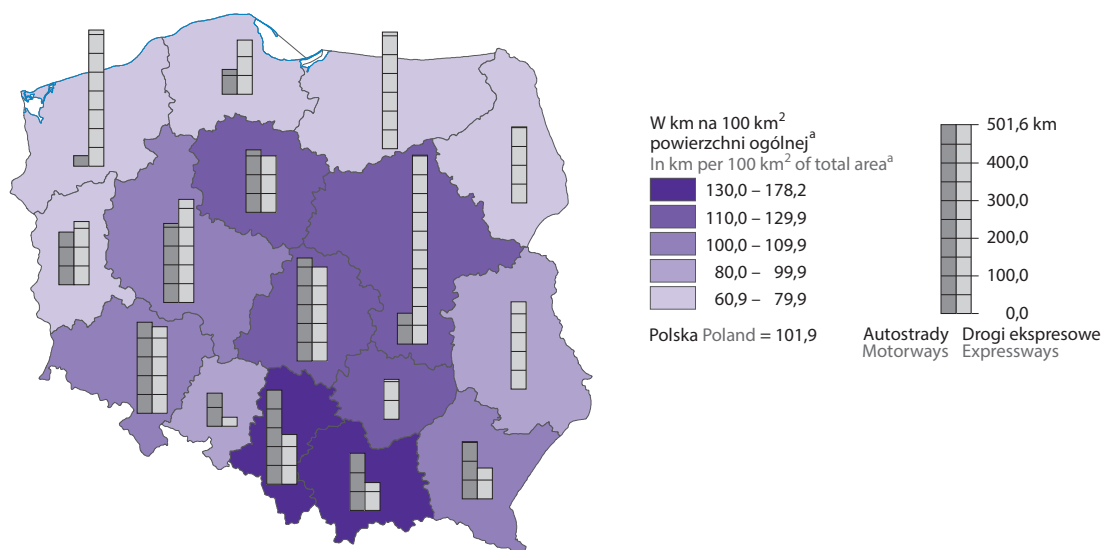
Wykres 4. Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych w 2024 r.
 Chart 4. Net turnover profitability indicator in non-financial enterprises in 2024

Wykres 5. Nakłady wewnętrzne na działalność badawczą i rozwojową na 1 mieszkańca w 2023 r. (ceny bieżące)
 Chart 5. Intramural expenditure on research and development per capita in 2023 (current prices)

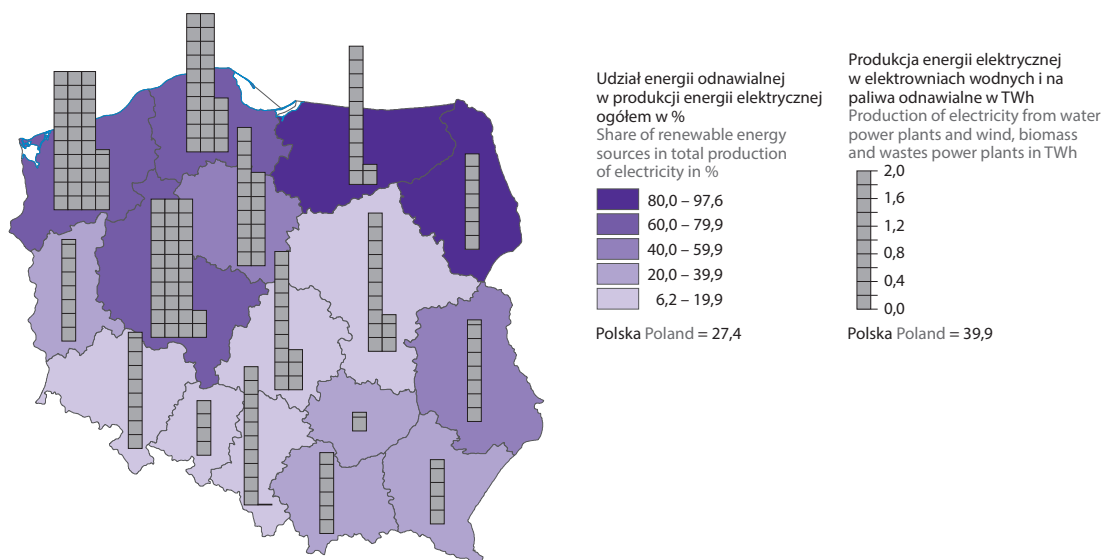

Mapa 10. Drogi publiczne o twardej nawierzchni na 100 km² powierzchni ogólnej w 2023 r.
 Map 10. Hard surface public road per 100 km² of total area in 2023

^a We wskaźniku uwzględniona jest całkowita powierzchnia jednostek, wliczając obszar morskich wód wewnętrznych.
^a The indicator takes into account the total area of the territorial units, including the area of internal waters.

Mapa 11. Energia ze źródeł odnawialnych w 2023 r.
 Map 11. Energy from renewable sources in 2023

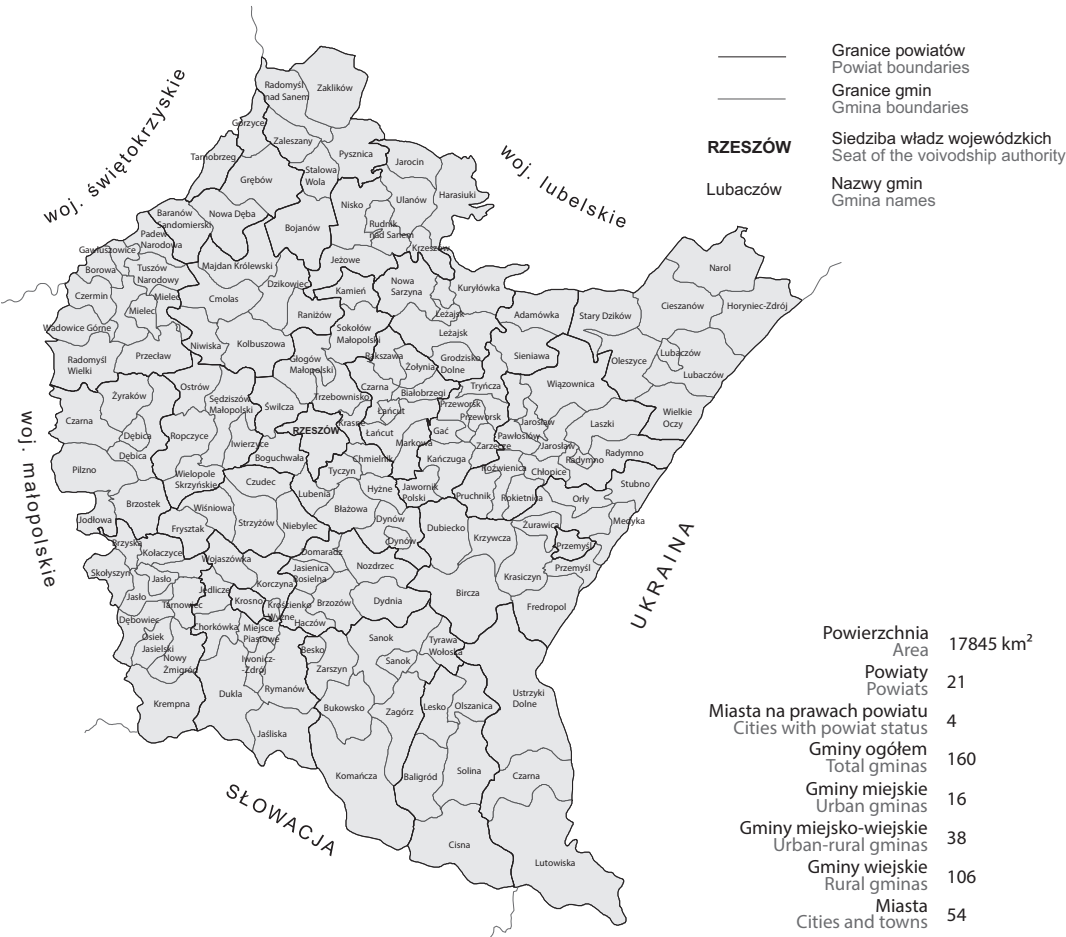
Rozdział 3. Powierzchnia i podział terytorialny województwa

Chapter 3. Area and territorial division of the Voivodship

Mapa 12. Podział administracyjny województwa w 2024 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 12. Division of Podkarpackie Voivodship according to the Classification of Territorial Units for Statistics (NUTS) in 2024
As of 31 December

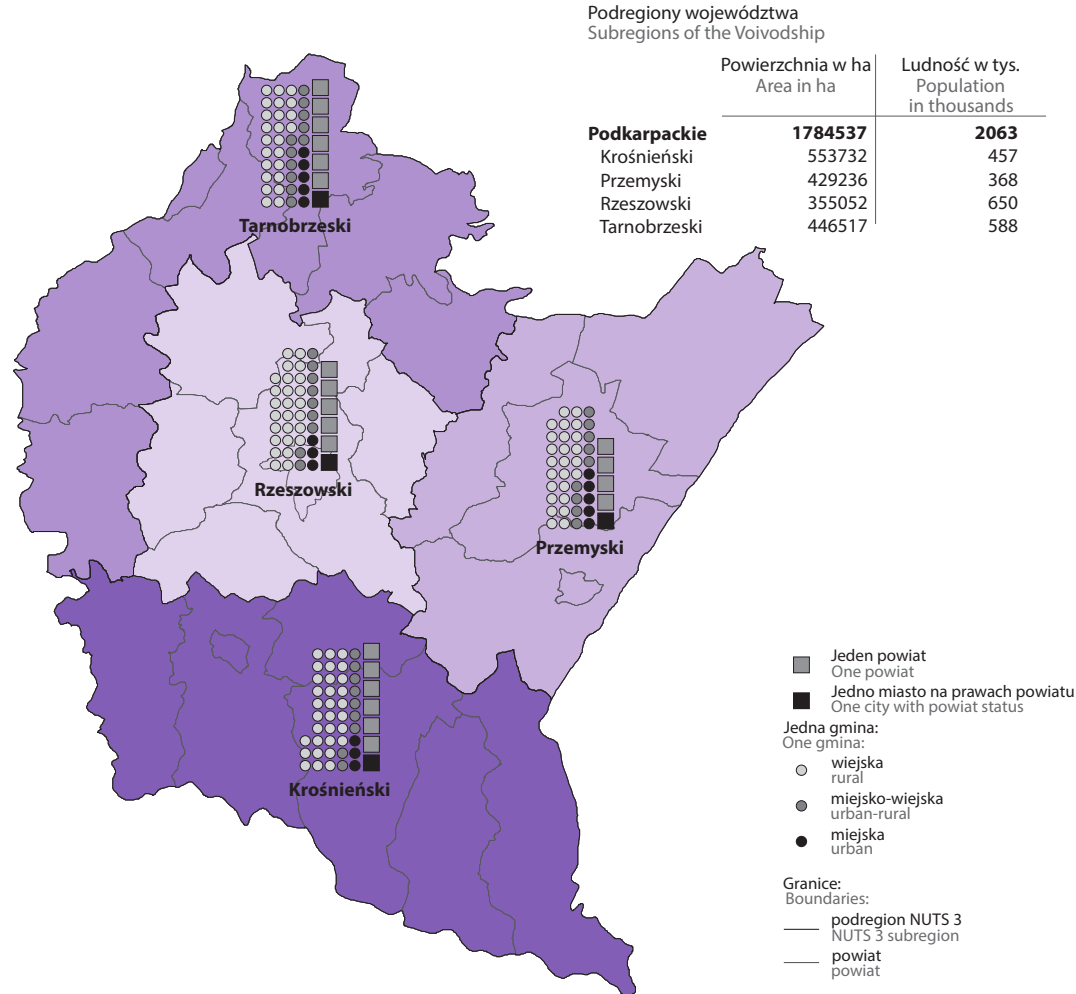
Według stanu z dnia 1 stycznia 2024 r. województwo podkarpackie zajmowało powierzchnię 17 845 km², co stanowiło 5,7% powierzchni kraju. Na jego obszarze (według stanu z dnia 31 grudnia 2024 r.) mieszkało 2063,0 tys. osób, tj. 5,5% ogółu ludności Polski. Gęstość zaludnienia na 1 km² wynosiła 116 osób (8. lokata w kraju). W miastach mieszkało 41,0% ludności województwa.

Mapa 13. Podział województwa podkarpackiego według Klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) w 2024 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 13. Division of Podkarpackie Voivodship according to the Classification of Territorial Units for Statistics (NUTS) in 2024

As of 31 December

Rozdział 4. Środowisko

Chapter 4. Environment

4.1. Powierzchnia ziemi

4.1. Ground surface

W ogólnej powierzchni województwa podkarpackiego, według ewidencji geodezyjnej, zmniejszył się areał użytków rolnych, wzrosła natomiast powierzchnia gruntów zabudowanych i zurbanizowanych. Zwiększyła się powierzchnia gruntów zdegradowanych i zdewastowanych, a mniej tych gruntów zrekultywowano i zagospodarowano. Większy areał gruntów rolnych i leśnych wyłączono z produkcji.

Województwo podkarpackie położone jest w południowo-wschodniej Polsce. Od północy i zachodu graniczy z województwami: małopolskim, świętokrzyskim i lubelskim; od południa ze Słowacją i od wschodu z Ukrainą. Obejmuje swoim zasięgiem trzy odrębne krainy fizjograficzne. W części północnej znajduje się Kotlina Sandomierska, pośrodku Pogórze Karpackie, na południu Beskidy, dzielące się na Beskid Niski i Bieszczady. Najbardziej na północny-wschód wysunięty skrawek województwa położony jest w obrębie Rostotcza.

Tabela 2. Powierzchnia geodezyjna według kierunków wykorzystania
Stan w dniu 1 stycznia
Table 2. Geodesic area by land use
As of 1 January

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024	
	w ha in ha				w odsetkach (Polska=100) in percent (Poland=100)
Powierzchnia ogólna Total area	1784576	1784576	1784537	1784537	5,7
w tym: of which					
Użytki rolne Agricultural land	937196	962227 ^a	958057 ^a	956625 ^a	5,1
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione Forest land as well as woodland and shrubland	728701	695426	696098	696338	7,3
Grunty pod wodami powierzchniowymi Land under surface waters	20524	21507	21727	21729	2,8
Grunty zabudowane i zurbanizowane Built-up and urbanised areas	83200	90724 ^b	94942 ^b	95991 ^b	5,2
Nie użytki Wasteland	10864	10724	10751	10907	2,3

a łącznie z gruntami zadrzewionymi i zakrzewionymi na użytkach rolnych, ujmowanymi do 2016 r. w pozycji „grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione”. b łącznie z gruntami przeznaczonymi pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych.
a Including woodland and shrubland on agricultural land, classified in the item „Forest land as well as woodland and shrubland” until 2016. b Including areas used for the construction of public roads or railways.
Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.
Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

Powierzchnia geodezyjna województwa podkarpackiego w 2024 r. (według stanu w dniu 1 stycznia) wyniosła 1784,5 tys. ha, tj. 5,7% powierzchni kraju. Użytki rolne stanowiły 53,6% ogólnej powierzchni województwa (z areału użytków rolnych grunty orne stanowiły 58,2%, trwałe użytki zielone 25,7%). Grunty leśne łącznie z zadrzewionymi i zakrzewionymi stanowiły – 39,0%, grunty zabudowane i zurbanizowane – 5,4%, grunty pod wodami powierzchniowymi – 1,2%. Pozostałe 0,8% ogólnej powierzchni województwa zajmowały nieużytki

i tereny różne. W porównaniu z 2023 r. zmniejszyła się powierzchnia użytków rolnych (o 1,4 tys. ha). Zwiększyła się natomiast powierzchnia gruntów zabudowanych i zurbanizowanych (o 1,0 tys. ha). W odniesieniu do 2015 r. największe zmiany odnotowano w przypadku gruntów ornych, których powierzchnia zmniejszyła się o 47,0 tys. ha i terenów zabudowanych i zurbanizowanych, gdzie był wzrost o 12,8 tys. ha.

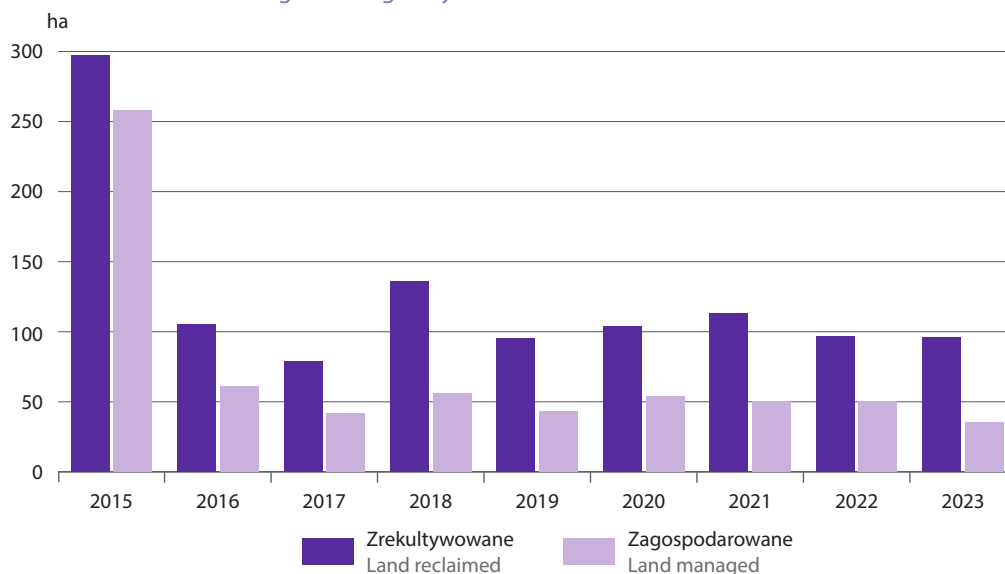
Grunty zdegradowane – grunty, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także nieodpowiedniej działalności rolniczej.

Grunty zdewastowane – grunty, które w wyniku działalności człowieka lub innych czynników utraciły całkowicie wartości użytkowe.

Rekultywacja gruntów – nadanie lub przywrócenie gruntom zdegradowanym lub zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg. Grunty zrehabilitowane podlegają zagospodarowaniu, czyli rolniczemu, leśnemu lub innemu rodzajowi użytkowania.

Wykres 6. Grunty zrehabilitowane i zagospodarowane w ciągu roku

Chart 6. Land reclaimed and managed during the year

W końcu 2023 r. łączna powierzchnia gruntów zdewastowanych i zdegradowanych wyniosła 1866 ha, tj. więcej o 2 ha niż w 2022 r. i o 422 ha więcej niż w 2015 r. Ich udział w łącznej powierzchni gruntów zdewastowanych i zdegradowanych w kraju stanowił 3,1%. W ciągu roku zrehabilitowano 96 ha (o 1 ha mniej niż w 2022 r. i o 201 ha mniej niż w 2015 r.), a zagospodarowano 35 ha gruntów (głównie na cele rolnicze – 77,1%). Natomiast w trybie przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych z produkcji rolniczej i leśnej wyłączono 483 ha gruntów (w 2022 r. – 378 ha, a w 2015 r. – 168 ha), z czego 228 ha stanowiły grunty rolne, a 255 ha grunty leśne. Spośród wyłączonych gruntów rolnych i leśnych największy odsetek (46,1%) przeznaczono na tereny przemysłowe, 27,7% – pod budowę osiedli mieszkaniowych, 16,6% – na inne cele, 9,3% – pod użytki kopalne oraz 0,4% na tereny komunikacyjne.

4.2. Zużycie wody. Ścieki komunalne i przemysłowe

4.2. Water consumption. Municipal and industrial wastewater

Większe było ogólne zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności. Więcej zużyto wody zarówno w przemyśle, jak i do napełniania i uzupełniania stawów rybnych, a mniej w ramach eksploatacji sieci wodociągowej. Zwiększyła się ilość ścieków przemysłowych i komunalnych wymagających oczyszczania. Więcej ludności korzystało z oczyszczalni ścieków.

Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2023 r. wyniosło 214,8 hm³ i było wyższe o 9,7% niż przed rokiem, a niższe o 19,4% w porównaniu z 2015 r. Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej województwa podkarpackiego stanowiło 2,7% łącznego zużycia wody w kraju. Wielkość zużycia wody w poszczególnych sektorach gospodarki w porównaniu z poprzednim rokiem nie uległa zasadniczym zmianom. Najwięcej wody wykorzystano w przemyśle – 46,8% całkowitego zużycia wody na potrzeby gospodarki narodowej (41,5% przed rokiem i 63,1% w 2015 r.). Zużycie wody w ramach eksploatacji sieci wodociągowej stanowiło 30,6% (33,9% przed rokiem i 23,4% w 2015 r.). Najmniej wody w 2023 r. zużyto w rybactwie (napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych) – 22,6% ogólnego zużycia wody na potrzeby gospodarki narodowej (24,6% przed rokiem i 12,8% w 2015 r.). Udział województwa podkarpackiego w krajowym zużyciu wody do napełniania i uzupełniania stawów rybnych stanowił 5,8%.

Tablica 3. Zużycie wody według potrzeb w ciągu roku

Table 3. Water consumption by needs during the year

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2022	2023	
	w hm ³ in hm ³				w odsetkach (Polska=100) in percent (Poland=100)
Ogółem ^a Total ^a	266,6	223,5	195,8	214,8	2,7
w tym of which					
przemysł industry	168,3	109,8	81,3	100,6	1,9
rybactwo ^b fishing ^b	34,0	48,9	48,2	48,6	5,8
gospodarstwa domowe households	49,3	52,0	51,8	51,6	4,0

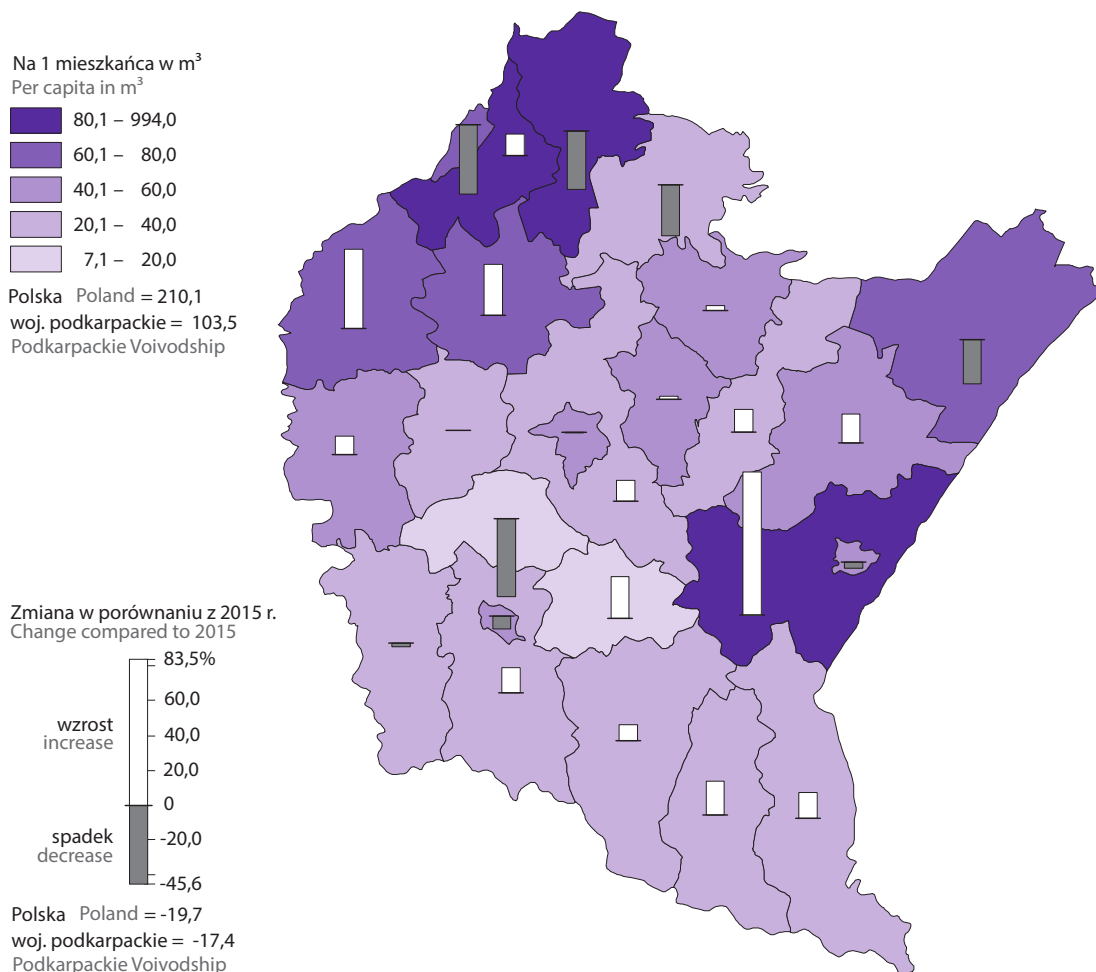
a Do 2018 r. pozycja obejmuje nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie. b Napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych.

a Until 2018 includes irrigation in agriculture and forestry. b Filling and completing fish ponds.

W 2023 r. zużycie wody przez przemysł wyniosło 100,6 hm³ (o 23,8% więcej niż w 2022 r., a o 40,3% mniej niż w 2015 r.). Wodę zużywało 87 zakładów, w tym bezpośrednio do produkcji przemysłowej 63 zakłady, a 37 posiadało zamknięte obiegi wody. Analizując bilans gospodarowania wodą w przemyśle, w przychodach, 97,3% wody pochodziło z ujęć własnych, ze znaczną przewagą wód powierzchniowych, a 2,7% zostało zakupionych od innych jednostek. W rozchodach przeważało zużycie wody na potrzeby zakładu – 95,4% (w tym 93,0% bezpośrednio do produkcji), 4,1% wody przeznaczone było na sprzedaż, a 0,4% stanowiły straty w sieci.

Zużycie wody z sieci wodociągowej przez gospodarstwa domowe w 2023 r. wyniosło 51,6 hm³ i było nieznacznie niższe w odniesieniu do poprzedniego roku (o 0,4%), a wyższe niż w 2015 r. (o 4,6%). Zużycie wody przez gospodarstwa domowe województwa podkarpackiego stanowiło 4,0% zużycia w kraju. Średnie zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca województwa podkarpackiego wyniosło 24,8 m³ (w 2022 r. – 24,9 m³, w 2015 r. – 23,2 m³), w kraju 34,4 m³ i odpowiednio 34,0 m³ i 32,2 m³.

Mapa 14. Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w 2023 r.
 Map 14. Water consumption for the needs of the national economy and population in 2023

Z terenu województwa podkarpackiego w 2023 r. do wód lub do ziemi odprowadzono 173,5 hm³ ścieków, wśród których przeważały (60,7%) ścieki odprowadzone bezpośrednio do wód lub do ziemi z zakładów (z których 89,6% stanowiły wody chłodnicze niewymagające oczyszczania), natomiast siecią kanalizacyjną odprowadzono 39,3% ścieków. W latach 2015–2023 ilość ścieków wytworzonych zmniejszyła się o 20,2%.

Oczyszczania wymagało 79,1 hm³ ścieków (o 4,5% więcej niż przed rokiem i o 14,4% więcej niż w 2015 r.) W strukturze przeważały ścieki komunalne, które stanowiły 86,2%, a przemysłowe 13,8%. W porównaniu z poprzednim rokiem zwiększyła się ilość ścieków (wymagających oczyszczania) komunalnych (o 3,1%) i przemysłowych (o 13,6%). Również w odniesieniu do 2015 r. większa była ilość ścieków zarówno komunalnych (o 16,9%), jak i przemysłowych (o 0,8%).

Z ogólnej ilości ścieków wymagających oczyszczania, 99,1% poddano procesowi oczyszczania, a 0,9% odprowadzono bez oczyszczania siecią kanalizacyjną, bądź bezpośrednio z zakładów do wód lub do ziemi. Ścieki wymagające oczyszczania z województwa podkarpackiego stanowiły 3,7% takich ścieków w kraju.

Jako **ścieki wymagające oczyszczania** przyjęto ścieki odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi, albo do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych i chłodniczymi), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

Tablica 4. Ścieki komunalne i przemysłowe wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi
Table 4. Industrial and municipal wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2022	2023
Oczyszczalnie ścieków Wastewater treatment plants	279	281	270	270
Ścieki komunalne odprowadzone w ciągu roku w dam ³ Municipal wastewater discharged during the year in dam ³	58334	64477	66108	68186
Ścieki przemysłowe odprowadzone w ciągu roku w dam ³ Industrial wastewater discharged during the year in dam ³	10870	10601	9645	10961
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem ^a Population connected to wastewater treatment plants in % of total population ^a	72,4	76,5	78,2	79,0

a Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków – na podstawie szacunków, ludność ogółem – na podstawie bilansów.

a Population connected to wastewater treatment plants – estimated data, total population – based on balances.

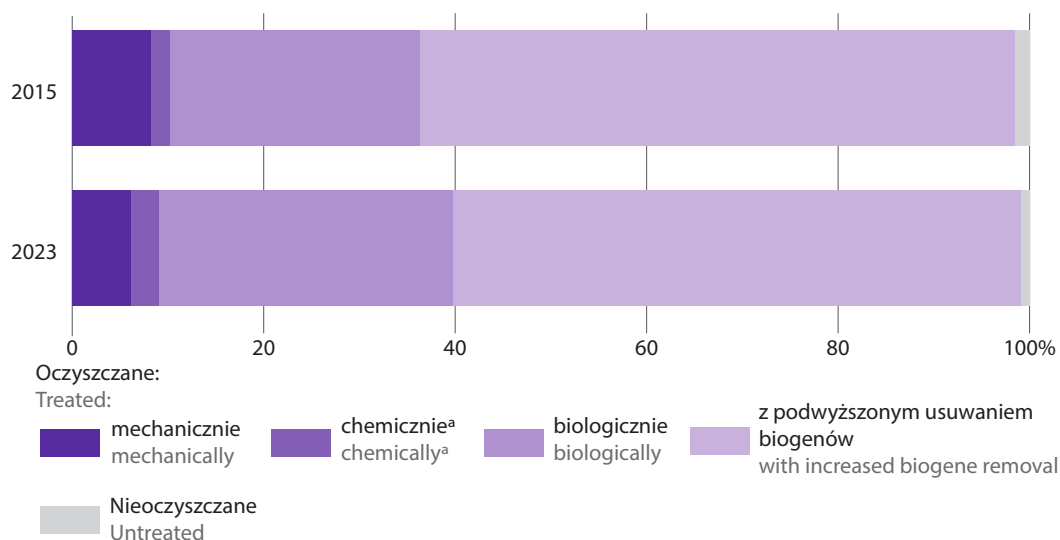
W 2023 r. na terenie województwa podkarpackiego działało łącznie 270 oczyszczalni komunalnych i przemysłowych, tyle samo co przed rokiem, a o 9 mniej niż w 2015 r. Najwięcej było oczyszczalni biologicznych – 215, następnie z podwyższonym usuwaniem biogenów – 38, mechanicznych – 11, a chemicznych – 6. Łączna przepustowość oczyszczalni w 2023 r. wyniosła 762,0 dam³/dobę i utrzymała się na poziomie sprzed roku, a była niższa niż w 2015 r. (o 7,3%). Oczyszczalnie z województwa podkarpackiego stanowiły 6,6% wszystkich oczyszczalni w kraju.

Oczyszczalnie z podwyższonym usuwaniem biogenów oczyściły większą ilość (59,8%) wszystkich ścieków oczyszczanych, a biologiczne – 31,0%. Mechaniczne i chemiczne oczyszczalnie ścieków, które obsługiwały wyłącznie zakłady przemysłowe, oczyściły odpowiednio 6,2% i 3,0% wszystkich oczyszczanych ścieków.

Oczyszczalnia ścieków – zespół podstawowych obiektów technologicznych, służących bezpośrednio do oczyszczania ścieków oraz znajdujących się na wspólnym terenie obiektów pomocniczych niezbędnych dla dostawy energii elektrycznej, wody, stworzenia odpowiednich warunków do pracy i obsługi oczyszczalni. Wyróżnia się oczyszczalnie mechaniczne, chemiczne, biologiczne, z podwyższonym usuwaniem biogenów.

Wykres 7. Struktura ścieków komunalnych i przemysłowych wymagających oczyszczania odprowadzanych do wód lub do ziemi

Chart 7. Structure of municipal and industrial wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground

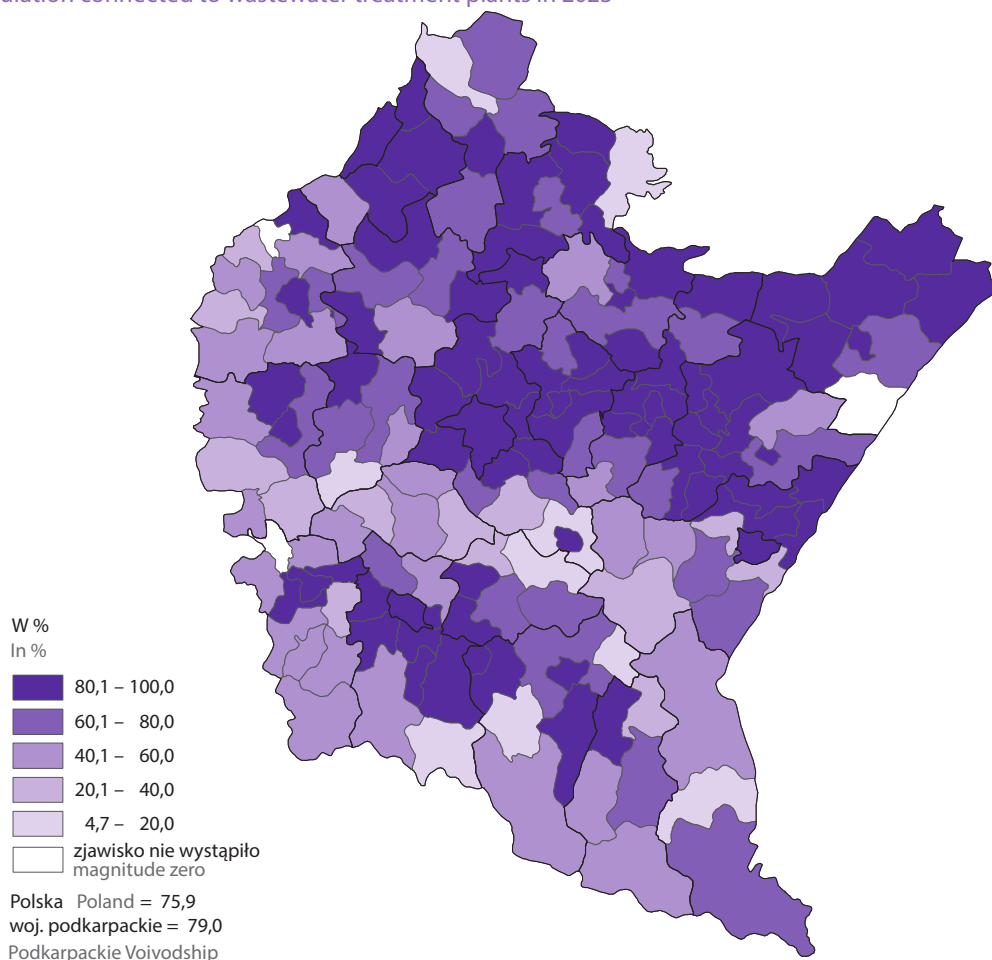
a Dane dotyczą tylko ścieków przemysłowych.
a Data concern only industrial wastewater.

Dane o **ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków** podano w oparciu o szacunek liczby ludności korzystającej z oczyszczalni pracujących na sieci kanalizacyjnej i oczyszczających ścieki z miast i wsi (łącznie z ludnością korzystającą z oczyszczalni przemysłowych oczyszczających ścieki komunalne).

Ponad 1,6 mln (79,0%) ludności województwa podkarpackiego korzystało z oczyszczalni ścieków, przed rokiem 78,2%, a w 2015 r. – 72,4%. W kraju z oczyszczalni ścieków korzystało 75,9% ogółu ludności (w 2022 r. – 75,7%, w 2015 r. – 72,7%). Podkarpacie w 2023 r., pod względem udziału ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków, znalazło się na 7. miejscu w kraju. W miastach województwa podkarpackiego w 2023 r. – 97,1% ludności korzystało z oczyszczalni ścieków (w 2022 r. – 97,2%, w 2015 r. – 96,1%), a na wsi 66,4% (w 2022 r. – 64,9%, w 2015 r. – 55,8%).

Największy odsetek ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków odnotowano w Przemyślu (99,9%), a następnie Rzeszowie i Tarnobrzegu (99,5%) oraz w Krośnie (97,8%), natomiast najniższy w powiecie strzyżowskim (41,7%).

Mapa 15. Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w 2023 r.
 Map 15. Population connected to wastewater treatment plants in 2023

4.3. Zanieczyszczenie i ochrona powietrza

4.3. Pollution and protection of air

Niższa niż przed rokiem była emisja zanieczyszczeń gazowych i zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza.

O skali i strukturze zanieczyszczeń powietrza decyduje przede wszystkim sektor energetyczno-przemysłowy, dla którego przyjęto określenie „zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza”. W 2023 r. z zakładów tych wyemitowano 0,7 tys. ton zanieczyszczeń pyłowych, z których ponad 34% stanowił pył ze spalania paliw. Z terenu województwa podkarpackiego pochodziło 4,3% wprowadzonych do powietrza zanieczyszczeń pyłowych w Polsce. W porównaniu z 2022 r. emisja zanieczyszczeń pyłowych była niższa o 22,8%, a w odniesieniu do 2015 r. była niższa o 49,3%.

Zanieczyszczeń gazowych wprowadzono do powietrza 1807,1 tys. ton, (o 3,4% mniej niż przed rokiem i o 40,8% mniej niż w 2015 r.). Tylko 1,0% emitowanych zanieczyszczeń gazowych w kraju pochodziło z terenu województwa podkarpackiego. O wielkości emisji tych zanieczyszczeń zdecydował dwutlenek węgla, którego procentowy udział w emisji wyniósł 99,4%. Udział w emisji pozostałych rodzajów zanieczyszczeń: dwutlenku siarki, tlenków azotu (w przeliczeniu na NO₂) i tlenku węgla był niewielki (stanowił po 0,2%).

Najwięcej zanieczyszczeń gazowych (łącznie z dwutlenkiem węgla) w 2023 r. wyemitowanych było w Rzeszowie (471,3 tys. ton), a następnie w powiatach: jarosławskim (175,1 tys. ton), mieleckim (156,1 tys. ton) stalowowolskim (145,9 tys. ton). Łącznie z tych powiatów pochodziło ponad 52% zanieczyszczeń gazowych w województwie.

Zanieczyszczenia pyłowe i gazowe wprowadzane były do powietrza przez 3688 emitorów, z czego 98,9% stanowiły emitory o wysokości do 50 m. Kominy o wysokości 51–99 m stanowiły 1,0%, a emitory wysokie, z których zanieczyszczenia przemieszczają się na duże odległości 0,1%.

Tablica 5. Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza
Table 5. Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2022	2023	
	tys. ton/rok thousand tonnes/year				w odsetkach (Polska=100) in percent (Poland=100)
Emisja zanieczyszczeń gazowych Emission of gaseous pollutants					
Ogółem Total	3053,4	2522,2	1870,3	1807,1	1,0
w tym: of which:					
dwutlenek siarki sulphur dioxide	6,9	3,8	3,7	2,9	2,2
metan methane	-	-	0,0	0,0	0,0
tlenki azotu nitrogen oxides	5,4	6,2	3,7	3,1	2,1
tlenek węgla carbon monoxide	5,0	4,6	3,7	3,6	1,8
dwutlenek węgla carbon dioxide	3034,2	2506,5	1858,2	1796,7	1,0
Emisja zanieczyszczeń pyłowych Emission of particulate pollutants					
Ogółem Total	1,4	0,9	0,9	0,7	4,3
w tym: of which:					
ze spalania paliw from fuel combustion	1,0	0,5	0,4	0,2	3,0
niezorganizowana unorganised	0,0	0,2	0,2	0,2	18,2

Wielkość emisji zanieczyszczeń pyłowych – ilość zanieczyszczeń pyłowych odprowadzonych do atmosfery w ciągu roku i obejmuje poszczególne rodzaje tych zanieczyszczeń, tj.: pyły ze spalania paliw, cementowo-wapiennicze i materiałów ogniotrwałych, krzemowe, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowe, sadzę i inne emitowane w danym zakładzie zanieczyszczenia pyłowe.

Wielkość emisji zanieczyszczeń gazowych – ilość zanieczyszczeń gazowych odprowadzonych przez jednostkę sprawozdawczą do atmosfery w ciągu roku i obejmuje następujące rodzaje zanieczyszczeń: dwutlenek siarki, tlenki azotu, tlenek węgla, dwutlenek węgla, węglowodory i inne emitowane przez dany zakład zanieczyszczenia gazowe.

W 2023 r. na 92 badane zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza, emitujące pyły, gazy lub równocześnie pyły i gazy do powietrza, 58 posiadało urządzenia do redukcji zanieczyszczeń pyłowych i 27 gazowych. Zatrzymały i zneutralizowały one 245,6 tys. ton zanieczyszczeń pyłowych, tj. 99,7% (w kraju 99,9%) zanieczyszczeń wytworzonych i 10,2 tys. ton gazowych (bez dwutlenku węgla), tj. 49,4% (w kraju 74,1%). W badanych zakładach zainstalowane były 1103 urządzenia do redukcji zanieczyszczeń powietrza o różnym stopniu skuteczności. Procentowe udziały poszczególnych rodzajów urządzeń do redukcji zanieczyszczeń wynosiły: filtry tkaninowe – 45,4%, cyklony – 26,0%, multicyklony – 6,4%, urządzenia mokre – 5,6%, elektrofiltry – 1,6%, inne (np. odpylacze, adsorbery, instalacje odsiarczania, dopalacze termiczne i katalityczne) – 14,9%.

Podobnie jak w poprzednich latach, w 2023 r. największa emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych pochodziła z przetwórstwa przemysłowego oraz z zakładów wytwarzających i zaopatrujących w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę.

4.4. Ochrona przyrody. Lasy

4.4. Nature protection. Forests

Województwo podkarpackie zajmowało 2. miejsce w kraju pod względem wskaźnika lesistości i 4. miejsce pod względem udziału powierzchni prawnie chronionej.

W 2023 r. obszary o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronione w województwie podkarpackim zajmowały powierzchnię 801,7 tys. ha i były większe o 92 ha w porównaniu z 2022 r. i o 443 ha większe niż w 2015 r. Obszary prawnie chronione, podobnie jak w 2022 r., stanowiły 44,9% ogólnej powierzchni województwa (w kraju 32,2%). Pod tym względem Podkarpacie znalazło się na 4. miejscu wśród województw. Największy procentowy udział obszarów chronionych w ogólnej powierzchni posiadało województwo świętokrzyskie – 64,9%. Na 1 mieszkańca w województwie podkarpackim przypadało 3870 m² powierzchni prawnie chronionej (w kraju – 2685 m²), co uplasowało województwo na 5. miejscu w kraju.

W ujęciu powiatowym największy obszar terenów chronionych występował w powiecie bieszczadzkim (który obszarami chronionymi pokryty był w 100%), a następnie w powiatach leskim (98,2%) i sanockim (81,4%).

Obszary prawnie chronione to m.in.: Bieszczadzki Park Narodowy (o powierzchni 29,2 tys. ha), Magurski Park Narodowy (o powierzchni w granicach województwa 17,5 tys. ha), 7 parków krajobrazowych (o powierzchni 275,4 tys. ha), 13 obszarów chronionego krajobrazu (o powierzchni 465,2 tys. ha).

Park narodowy – obszar wyróżniający się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi o powierzchni nie mniejszej niż 1000 ha, na którym ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe.

Rezerваты przyrody – obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi.

Park krajobrazowy – obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania i popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Obszar chronionego krajobrazu – tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

Obszary Natura 2000 – obszar utworzony w celu ochrony populacji dziko występujących ptaków lub siedlisk przyrodniczych lub gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty.

Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe – fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na walory widokowe lub estetyczne.

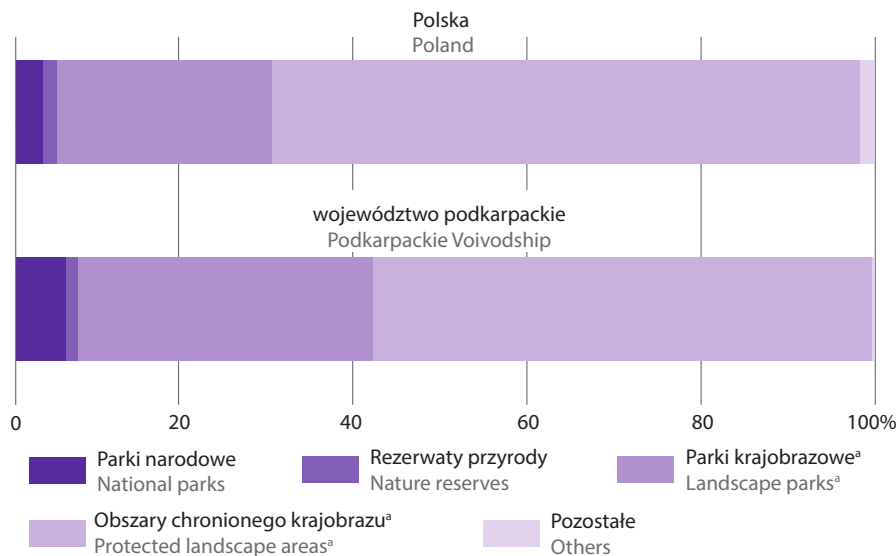
Na terenie województwa występuje także 98 rezerwatów przyrody. W 2023 r. zajmowały one łącznie 11,4 tys. ha (w tym lasy – 92,2%), co stanowiło 0,6% powierzchni województwa. Średnia powierzchnia rezerwatu przyrody wynosiła 115,9 ha (w kraju – 113,6 ha). Rezerваты województwa podkarpackiego charakteryzuje duża różnorodność biologiczna. W 2023 r. występowały 42 rezerваты leśne, 24 florystyczne, 11 krajobrazowych, 9 przyrody nieożywionej, 7 torfowiskowych, 4 faunistyczne i 1 wodny.

Wykres 8. Struktura powierzchni o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona w 2023 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 8. Structure of area of special nature value under legal protection in 2023

As of 31 December

^a Bez rezerwatów i pozostałych form ochrony przyrody (stanowisk dokumentacyjnych, użytków ekologicznych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych) położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

^a Excluding nature reserves and other forms of nature protection (documentation sites, ecological areas, landscape-nature complexes) situated in the area of landscape parks and protected landscape areas.

Ponadto na terenie województwa znajduje się 28 stanowisk dokumentacyjnych oraz 10 zespołów przyrodniczo-krajobrazowych. W 2023 r. zajmowały one łącznie 726 ha. Na terenie województwa zarejestrowanych było również 2250 pomników przyrody, w których dominowały pojedyncze drzewa (83,4%), a także 462 użytki ekologiczne o łącznej powierzchni 2,2 tys. ha.

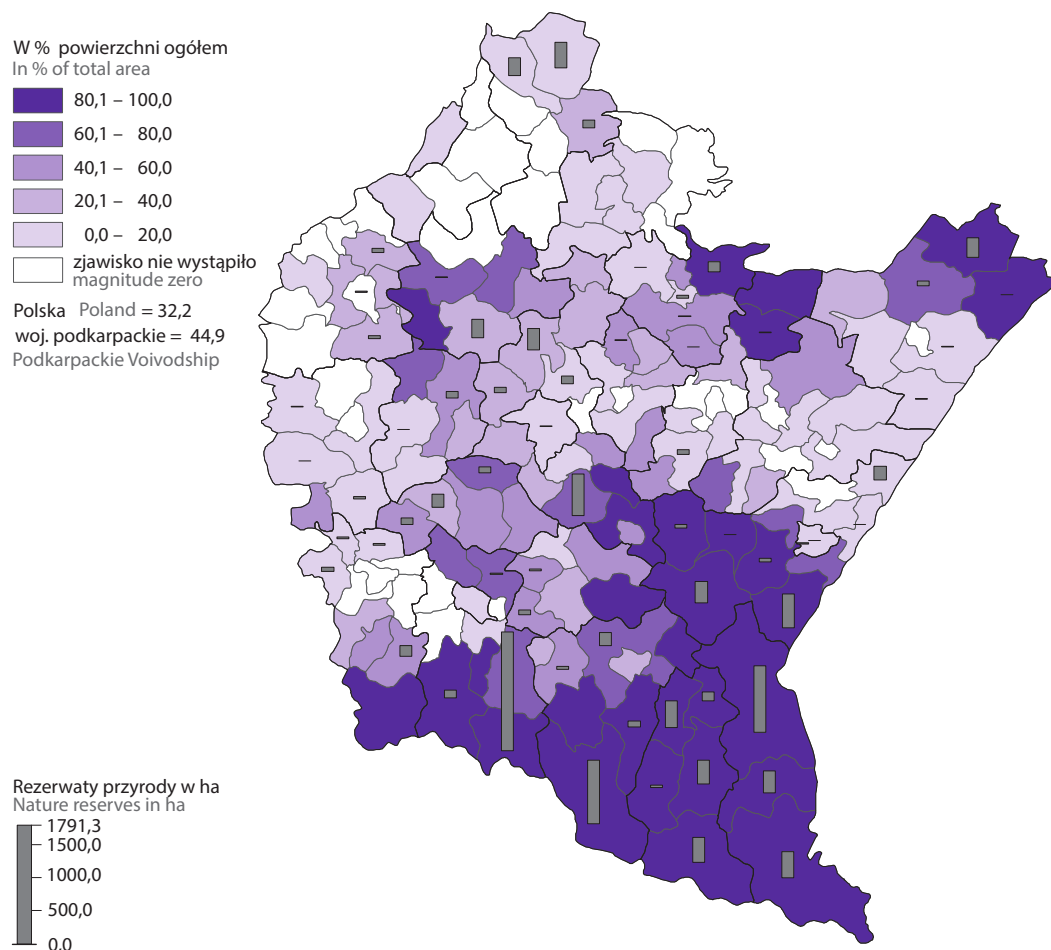
Różnorodność biologiczna na obszarze województwa podkarpackiego włączona jest w ochronę europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000. Według danych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska zakres terenów objętych programem specjalnej ochrony ptaków w 2023 r. wynosił 508,0 tys. ha, tj. 28,5% powierzchni województwa, co plasuje Podkarpacie na 3. miejscu zaraz po województwie zachodniopomorskim (30,3%) i podlaskim (28,7%). Specjalne obszary ochrony siedlisk w województwie podkarpackim zajmują 351,6 tys. ha, co stanowi 19,7% ogólnej powierzchni województwa. Większy zakres ochrony pod tym względem był jedynie w województwie podlaskim (26,9%).

W 2023 r. z gatunków chronionych w województwie podkarpackim występowało 811 żubrów, co stanowiło wzrost o 6,4% względem 2022 r. Populacja bobra europejskiego (objęta ochroną od 1952 r.) liczyła 11,5 tys. szt. i w skali roku zmniejszyła się o 4,1%. Na Podkarpaciu występują trzy duże drapieżniki: niedźwiedź brunatny, ryś i wilk. Wszystkie są gatunkami chronionymi przez polskie prawo (niedźwiedź od 1952 r., ryś od 1995 r., wilk od 1998 r.). W 2023 r. w stanie dzikim żyły 322 niedźwiedzie brunatne, 304 rysie i 1324 wilki. W porównaniu z 2022 r. populacja tych gatunków wzrosła odpowiednio: o 9,5%, o 4,1% i o 9,4%.

Mapa 16. Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona w 2023 r.

Stan w dniu 31 grudnia

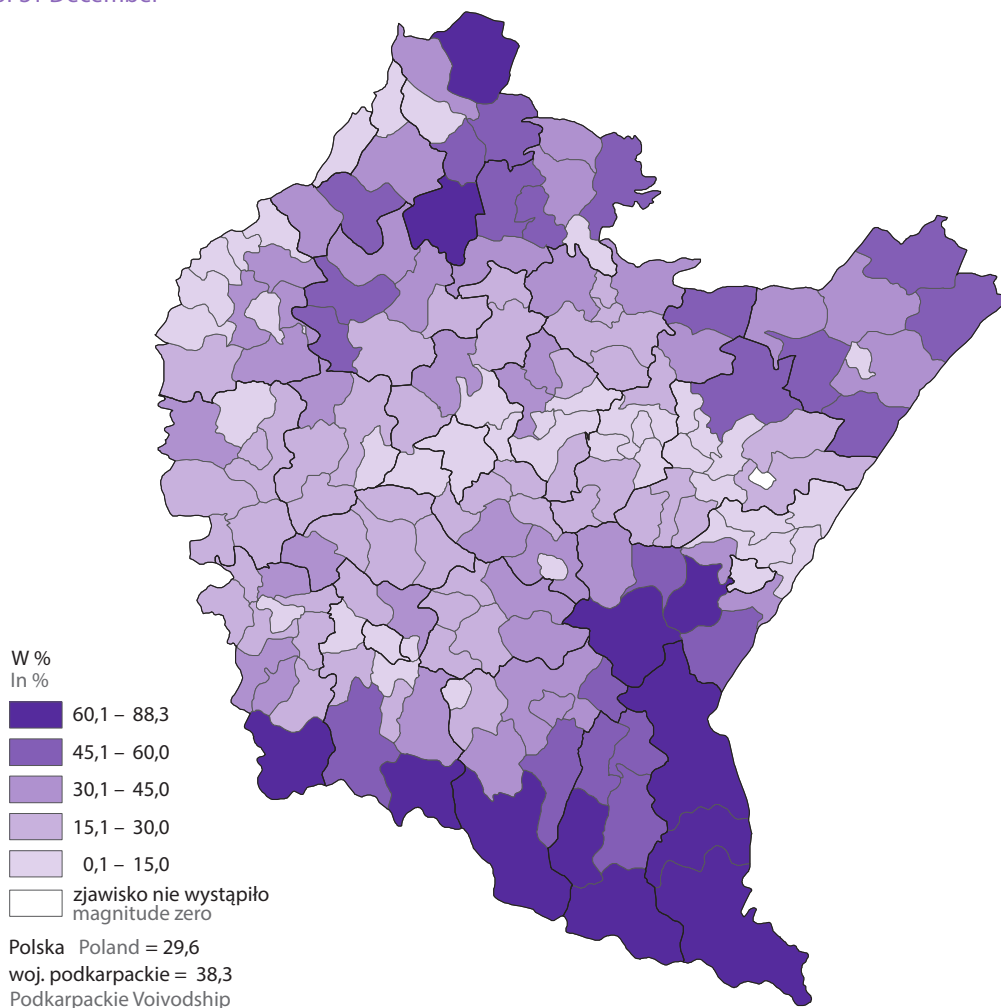
Map 16. Area of special nature value under legal protection in 2023
As of 31 December

Ochronie środowiska przyrodniczego i jego składników, w tym różnorodności biologicznej (oprócz form ochrony przyrody) służą tereny zieleni. Mają one pozytywny wpływ na warunki ekologiczne i pełnią funkcję estetyczną. Ich celem jest ponadto kształtowanie zdrowego otoczenia oraz poprawa warunków bytowych ludności. W 2023 r. łączna powierzchnia ogólnodostępnych parków i zieleńców oraz terenów zieleni osiedlowej miejskiej i wiejskiej wyniosła 3,5 tys. ha, i była wyższa (o 4,6%) niż przed rokiem i o 85,2% większa niż w 2015 r. Średnio na 1 mieszkańca przypadało ogółem ponad 17 m² powierzchni ogólnodostępnych terenów zieleni (tyle co w kraju). Funkcje ogólnodostępnych terenów zieleni pełnią również lasy gminne (komunalne). Na koniec 2023 r. ich powierzchnia wyniosła 27,6 tys. ha.

Grunty leśne w 2023 r. zajmowały powierzchnię 693,2 tys. ha, co stanowiło 7,3% gruntów leśnych w kraju. Powierzchnia tych gruntów była nieznacznie niższa (o 219 ha) niż przed rokiem, a większa w odniesieniu do 2015 r. (o 3497 ha). Lasy zajmowały powierzchnię 683,9 tys. ha. Wskaźnik lesistości był wyższy od krajowego i wyniósł w województwie podkarpackim 38,3% (gdy w kraju 29,6%). Lesistość w województwie była wyższa niż w 2015 r. o 0,2 p.proc. (w kraju o 0,1 p.proc.). Pod względem lesistości województwo podkarpackie znajdowało się na 2. miejscu w kraju. Największą wartość wskaźnik ten przyjmował w województwie lubuskim – 49,4%, a najniższą w województwie łódzkim – 21,4%.

Mapa 17. Lesistość w 2023 r.
 Stan w dniu 31 grudnia
 Map 17. Forest cover in 2023
 As of 31 December

Lesistość – stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni danego obszaru (kraju, województwa, powiatu, gminy).

Powiaty bieszczadzki i leski to najbardziej zalesione obszary na Podkarpaciu, w których wskaźnik lesistości wynosił odpowiednio 70,3% i 68,7%.

Lasy własności Skarbu Państwa stanowiły 78,1% powierzchni lasów ogółem, natomiast lasy prywatne zajmowały 17,9%.

4.5. Odpady przemysłowe i komunalne

4.5. Industrial and municipal waste

Wytworzono więcej odpadów przemysłowych i odpadów komunalnych. Więcej niż przed rokiem było odpadów komunalnych zebranych selektywnie.

W 2023 r. w województwie podkarpackim wytworzono 1,3 mln ton odpadów, w tym 37,5% stanowiły odpady komunalne. W relacji do odpadów wytworzonych w kraju województwo podkarpackie stanowiło 1,1%.

W 103 zakładach wytwarzających w ciągu roku sumarycznie powyżej 1 tys. ton odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych) lub posiadających 1 mln ton odpadów nagromadzonych, powstało 842,4 tys. ton odpadów. W porównaniu z 2022 r. ilość odpadów przemysłowych była o 2,8% większa. W odniesieniu do 2015 r. była mniejsza o 63,8%. Z ogólnej ilości odpadów przemysłowych 86,6% przekazano innym odbiorcom (głównie do procesów odzysku), 8,8% – wytwórca we własnym zakresie poddał odzyskowi, 1,8% – unieszkodliwiono (we własnym zakresie przez wytwórcę) i 2,7% – magazynowano czasowo. Spośród odpadów poddanych procesom unieszkodliwiania (we własnym zakresie przez wytwórcę) 72,4% – przekształcono termicznie, 27,6% – unieszkodliwiono w inny sposób.

Na 1 km² przypadało 47,2 ton odpadów wytworzonych (w kraju – 348,2 ton/km²). Na składowiskach własnych zakładów odpadów dotychczas składowanych (nagromadzonych) na koniec 2023 r. było 55,9 tys. ton, najmniej wśród województw.

Głównym źródłem odpadów w 2023 r. było przetwórstwo przemysłowe (57,6% wytworzonych odpadów ogółem bez komunalnych), budownictwo (27,3%) oraz wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (5,7%).

Najwięcej odpadów (30,6% wszystkich odpadów wytworzonych) powstało z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych), 26,8% z procesów termicznych, 13,9% z kształtowania oraz fizycznej i mechanicznej obróbki powierzchni metali i tworzyw sztucznych oraz po 7,2% z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz z uzdatniania wody pitnej i z rolnictwa, ogrodnictwa, upraw hydroponicznych, rybołówstwa, leśnictwa, łowiectwa oraz przetwórstwa żywności.

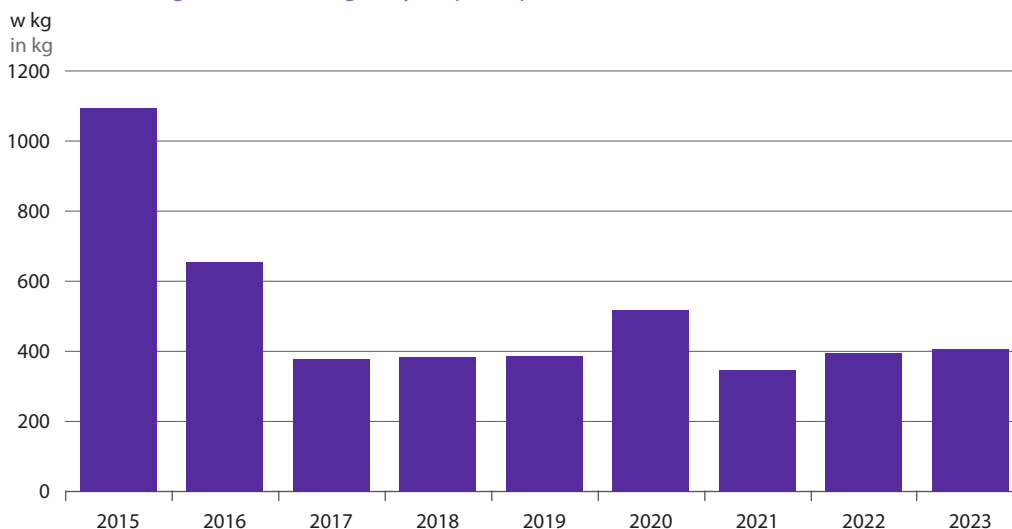
Tablica 6. Odpady przemysłowe
Table 6. Industrial waste

Wyszczególnienie Specification	2015		2020	2022	2023	
	w tonach in tonnes	w odsetkach (Polska=100) in percent (Poland=100)	w tonach in tonnes		w odsetkach (Polska=100) in percent (Poland=100)	
Odpady wytworzone (w ciągu roku) – ogółem Waste generated (during the year) – total	2329500	1,8	1088300	819700	842400	0,8
w tym: of which:						
unieszkodliwione we własnym zakresie conditioned by waste producer on site	39300	0,1	13800	16800	15200	0,1
przekazane innym odbiorcom transferred to other recipients	2103200	2,8	935300	663400	729800	1,2
magazynowane czasowo temporarily stored	16800	0,9	15200	44500	23100	2,1
Odpady dotychczas składowane (nagromadzone) ^a (stan w końcu roku) – ogółem Waste landfilled to date (accumulated) ^a (as of the end of the year) – total	68000	0,0	55900	55900	55900	0,0

a Na składowiskach (w tym hałdach i stawach osadowych) własnych.

a On own landfills (including heaps and settling ponds).

Wykres 9. Odpady przemysłowe wytworzone w ciągu roku na 1 mieszkańca
Chart 9. Industrial waste generated during the year per capita

Odpady komunalne – odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

W 2023 r. wytworzono 505,7 tys. ton odpadów komunalnych, o 0,1% więcej niż przed rokiem i o 21,1% więcej niż w 2015 r. Ilość wytworzonych odpadów komunalnych na 1 mieszkańca Podkarpacia wzrosła ze 196 kg w 2015 r. do 244 kg w 2023 r. (w kraju analogicznie z 283 kg do 357 kg). Odpady komunalne wytworzone w województwie podkarpackim stanowiły 3,8% odpadów wytworzonych w kraju.

W ogólnej ilości wytworzonych odpadów komunalnych dominują odpady zmieszane. W 2023 r. ich ilość wynosiła 303,3 tys. ton, czyli 60,0% wszystkich wytworzonych odpadów komunalnych.

Odnotowano wzrost udziału odpadów zebranych selektywnie w ogólnej ilości odpadów komunalnych – z 23,5% w 2015 r. do 40,0% w 2023 r. Ilość odpadów komunalnych zebranych selektywnie w 2023 r. wyniosła 202,4 tys. ton i była wyższa o 0,4% w stosunku do roku poprzedniego.

Wśród odpadów zebranych selektywnie na terenie województwa podkarpackiego w 2023 r. największy udział stanowiły odpady biodegradowalne (24,1%), następnie zmieszane odpady opakowaniowe (17,6%) oraz szkło (16,5%). W kraju najwięcej zebrano odpadów biodegradowalnych (35,4%), szkła (13,5%) i wielkogabarytowych (11,5%).

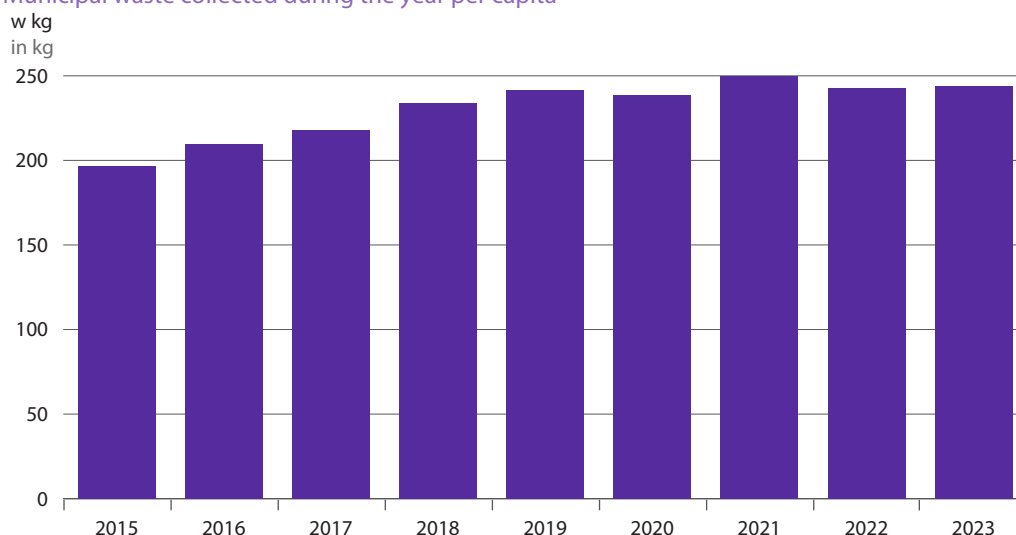
W porównaniu z 2022 r. zwiększył się udział odpadów biodegradowalnych (o 3,2 p.proc.), zmieszanych odpadów opakowaniowych (o 1,4 p.proc.), tworzyw sztucznych i wielkogabarytowych (po 0,5 p.proc.) oraz papieru i tektury (o 0,1 p.proc.). Zmniejszył się udział szkła (1,6 p.proc.) oraz zużytych urządzeń elektrycznych i elektronicznych (o 0,1 p.proc.).

Tablica 7. Odpady komunalne zebrane selektywnie w ciągu roku
Table 7. Municipal waste collected separately during the year

Wyszczególnienie Specification	2015		2020	2022	2023			
	ogółem total	w tym z gospodarstw domowych of which from households	ogółem total			w tym z gospodarstw domowych of which from households		
			w tonach in tonnes		w odsetkach (Polska=100) in percent (Poland =100)	w to- nach in tonnes	w odsetkach (Polska=100) in percent (Poland =100)	
Ogółem Total	98140	84985	186639	201547	202387	3,7	180313	3,6
w tym: of which:								
papier i tektura paper and cardboard	9668	5974	14346	15227	15493	2,7	12241	2,6
szkło glass	23449	20145	35458	36552	33480	4,5	31301	4,5
tworzywa sztuczne plastics	18486	16295	14243	14663	15707	2,8	14227	2,7
metale metals	1349	1290	212	115	119	2,4	115	3,0
tekstylia textiles	161	156	454	622	584	11,3	575	11,5
zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne waste electrical and electronic equipment	1156	1111	2754	2250	2013	4,9	1981	4,9

Wykres 10. Odpady komunalne zebrane w ciągu roku na 1 mieszkańca

Chart 10. Municipal waste collected during the year per capita

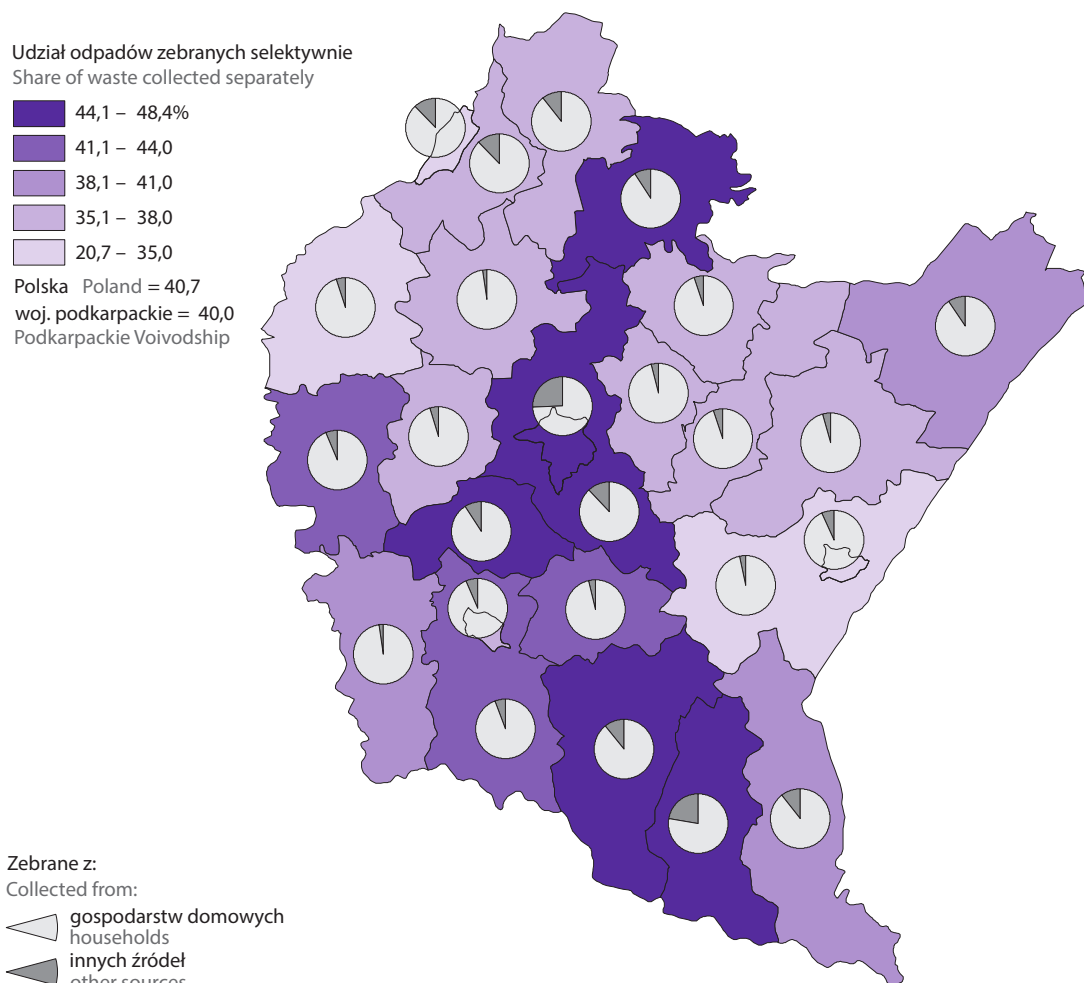

Podstawowym sposobem postępowania z odpadami komunalnymi w województwie podkarpackim było deponowanie ich na składowiskach. W 2023 r. przeznaczono do składowania 28,4% ich ogólnej ilości (w kraju 30,2%). Recyklingowi poddano 15,9% odpadów, przekształceniu termicznemu w spalarniach 20,9%, a biologicznemu przetwarzaniu 12,4% odpadów komunalnych.

Na koniec 2023 r. funkcjonowało 12 składowisk przyjmujących odpady komunalne, zajmujących łączną powierzchnię 65,4 ha. Ponad 90% z nich wyposażonych było w instalacje służące do odgazowywania, w wyniku czego poprzez spalanie ujętego gazu odzyskano około 2694 tys. kWh energii elektrycznej.

W województwie podkarpackim w ciągu roku zlikwidowano 286 dzikich wysypisk, z których łącznie zebrano około 473 tony odpadów komunalnych. Szacuje się, że na koniec 2023 r. istniały jeszcze 74 dzikie wysypiska.

Mapa 18. Odpady komunalne zebrane selektywnie w 2023 r.
Map 18. Municipal waste collected separately in 2023

4.6. Ekonomiczne aspekty ochrony środowiska

4.6. Economic aspects of environmental protection

W 2023 r. nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska były wyższe niż przed rokiem i wyższe były nakłady na gospodarkę wodną. W porównaniu z 2015 r. wyższe były zarówno środki trwałe służące ochronie środowiska, jak i środki trwałe służące gospodarce wodnej.

Zapobieganie zanieczyszczeniom i degradacji środowiska naturalnego wymaga nakładów na ekologiczne przedsięwzięcia inwestycyjne. W 2023 r. nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska (w cenach bieżących) w województwie podkarpackim wyniosły 764,9 mln zł (o 50,0% więcej niż przed rokiem i o 54,3% więcej w odniesieniu do 2015 r.). Udział nakładów na środki trwałe służące ochronie środowiska w nakładach inwestycyjnych w gospodarce narodowej wynosił 3,8%.

W przeliczeniu na 1 mieszkańca nakłady finansowe na środki trwałe służące ochronie środowiska wyniosły 368 zł (przed rokiem 245 zł, w 2015 r. – 233 zł), a w kraju odpowiednio: 483 zł, 368 zł i 394 zł. Najwięcej na 1 mieszkańca wydano w województwie łódzkim (633 zł).

Największe nakłady w 2023 r. poniesiono na gospodarkę ściekową i ochronę wód (67,7%) oraz na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu (23,6%). Na gospodarkę odpadami wydatkowano 4,3%. Udział wydatków na pozostałą działalność związaną z ochroną środowiska wynosił 2,7%, którą w większości wykorzystano na oszczędzanie energii.

W 2023 r. najwięcej nakładów służących ochronie środowiska pochodziło ze środków własnych – 48,5%, a następnie z budżetu centralnego – 34,0%, środków z zagranicy – 6,8% i z funduszy ekologicznych – 5,3%.

Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej w 2023 r. wyniosły 329,4 mln zł, w tym nakłady poniesione na ujęcia i doprowadzenia wody – 58,5%. W porównaniu z 2022 r. wartość środków trwałych służących gospodarce wodnej była o 30,5% większa i w odniesieniu do 2015 r. była większa ponad 2-krotnie.

W przeliczeniu na 1 mieszkańca nakłady finansowe na środki trwałe służące gospodarce wodnej wyniosły 159 zł (przed rokiem 121 zł, w 2015 r. 63 zł), wobec 114 zł w kraju (105 zł przed rokiem i 86 zł w 2015 r.). Najwięcej na 1 mieszkańca wydano w województwie opolskim (528 zł), a najmniej w śląskim (66 zł).

Efekty rzeczowe uzyskane w wyniku przekazania w 2023 r. do użytku inwestycji służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej to m.in.: sieć kanalizacyjna odprowadzająca ścieki (bez przykanalików) o długości 551,0 km, sieć wodociągowa o długości 463,4 km, ujęcia wody o wydajności 3430 m³/dobę.

Tablica 8. Nakłady^a na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej

Table 8. Outlays^a on fixed assets for environmental protection and water management

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2022	2023	
	w tys. zł in thousand PLN				na 1 mieszkańca w złotych per capita in PLN
Ochrona środowiska – ogółem Environmental protection – total	495716,9	609757,8	509888,2	764918,2	368
w tym: of which:					
ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu protection of air and climate	78310,8	62196,0	99127,4	180246,3	87
gospodarka ściekowa i ochrona wód wastewater management and protection of waters	269898,0	434792,3	341550,5	517883,5	249
gospodarka odpadami waste management	97971,4	71497,7	43951,3	32559,4	16
ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu ogółem protection of biodiversity and landscape	839,9	2879,6	.	915,2	0
pozostała działalność związana z ochroną środowiska other activity connected with environmental protection	13798,3	20876,0	21620,5	20853,9	10

a Według lokalizacji inwestycji.

a By site location of investment.

Tablica 8. Nakłady^a na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej (dok.)
Table 8. Outlays^a on fixed assets for environmental protection and water management (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2022	2023	
	w tys. zł in thousand PLN				na 1 mieszkańca w złotych per capita in PLN
Gospodarka wodna – ogółem Water management – total	133219,0	198343,6	252489,5	329421,8	159
w tym: of which:					
ujęcia i doprowadzenia wody water intakes and systems	70701,5	74343,0	106652,1	192630,3	93
budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody construction and modernisation of water treatment plants	17329,9	33741,6	33074,3	.	.
zbiorniki i stopnie wodne water reservoirs and falls	4460,1	1531,4	.	7675,2	4
obwałowania przeciwpowodziowe flood embankments	33767,0	86301,5	.	.	.

a Według lokalizacji inwestycji.
a By site location of investment.

Wykres 11. Struktura nakładów^a na środki trwałe według źródeł finansowania w latach 2015–2023 (ceny bieżące)

Chart 11. Structure of outlays^a on fixed assets by source of financing in 2015–2023 (current prices)

a Według lokalizacji inwestycji. b Łącznie ze środkami z budżetu gmin będących inwestorami. c Środki bezzwrotne i zwrotne uzyskane w ramach międzynarodowych programów funduszy pomocowych (w tym Fundusz Spójności), funduszy strukturalnych, pomocy bilateralnej, ekokonwersji. d Pożyczki, kredyty i dotacje. e W tym nakłady niesfinansowane.

a By site location of investment. b Including funds from budgets of gminas which are investors. c Non-refundable and refundable funds received from international programmes of aid funds (including the Cohesion Fund), structural funds, bilateral assistance, ecological conversion. d Loans, credits and grants. e Of which non-financed outlays.

Rozdział 5. Społeczeństwo

Chapter 5. Society

5.1. Kapitał ludzki

5.1. Human capital

Demografia

Demography

W latach 2015–2024 w województwie podkarpackim nastąpił spadek liczby ludności. W 2024 r. odnotowano ujemny przyrost naturalny. Zmniejszył się odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym, a wzrósł w wieku poprodukcyjnym. Na Podkarpaciu, spadła liczba zawieranych małżeństw.

Dane dotyczące ludności – jeśli nie zaznaczono inaczej – podaje się według krajowej definicji zamieszkania i dotyczą liczby stałych mieszkańców gminy skorygowanej o saldo osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące; do ludności gminy nie są zaliczani imigranci przebywający w Polsce czasowo, natomiast zaliczani są stali mieszkańcy Polski przebywający czasowo za granicą (bez względu na okres ich czasowego przebywania/nieobecności).

Szacunki stanu i struktury ludności dla lat międzyspisowych sporządza się metodą bilansową, w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego, przy uwzględnieniu zmian w kolejnych okresach spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgony), migracjami ludności (migracje wewnętrzne i zagraniczne na pobyt stały oraz wewnętrzne na pobyt czasowy), a także przesunięciami ludności z tytułu zmian administracyjnych mających swoje odzwierciedlenie w Rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie ustalenia granic niektórych gmin i miast oraz nadania niektórym miejscowościom statusu miasta. Dane o migracjach wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały pochodzą z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji (obejmują wyłącznie migracje zarejestrowane). Dane o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach pochodzą ze sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego. Dane o orzeczonych rozwodach i separacjach pochodzą ze sprawozdawczości sądów.

Dane o ludności oraz współczynniki demograficzne, a także przeliczenia na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) opracowano – jeśli nie zaznaczono inaczej – przyjmując jako bazę wyjściową:

- dla lat 2015–2019 – wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011,
- dla lat 2020–2024 – wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021.

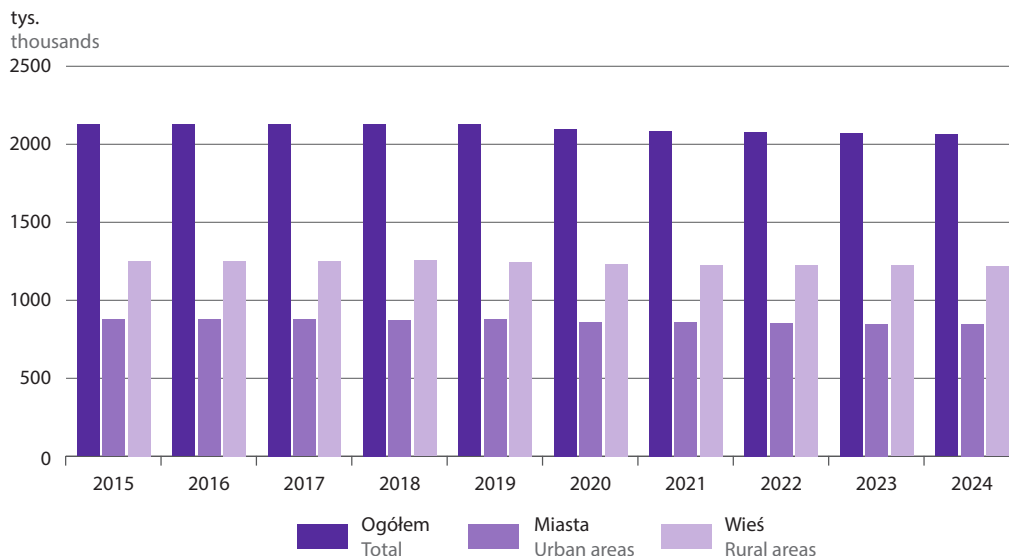
Tablica 9. Ludność
Table 9. Population

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Ogółem (stan w dniu 31 grudnia) Total (as of 31 December) w tys. in thousands	2127,7	2096,2	2071,7	2063,0
Polska=100 Poland=100	5,5	5,5	5,5	5,5
Kobiety na 100 mężczyzn Females per 100 males	104,2	104,3	104,3	104,4
Miasta – w % ogółu ludności Urban areas – in % of total population	41,3	41,1	41,0	41,0
Wieś – w % ogółu ludności Rural areas – in % of total population	58,7	58,9	59,0	59,0
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej Population per 1 km ² of total area	119,2	117,5	116,1	115,6

W końcu 2024 r. liczba ludności województwa podkarpackiego wyniosła 2,1 mln, co odpowiadało 5,5% populacji kraju, z tego 846,7 tys. ludności mieszkało w miastach, a 1216,3 tys. na wsi. W porównaniu z 2015 r. liczba ludności zmniejszyła się o 64,7 tys. osób, a w porównaniu z poprzednim rokiem o 8,7 tys. osób. W 2024 r. ludność miast stanowiła 41,0% ogółu ludności i był to najniższy wskaźnik urbanizacji wśród województw (w kraju udział ludności miejskiej wyniósł 59,4%).

Wykres 12. Liczba ludności w latach

Stan w dniu 31 grudnia
Chart 12. Population
As of 31 December

Średnia gęstość zaludnienia województwa w 2024 r. wyniosła 116 osób na 1 km² (w Polsce – 119). Wskaźnik ten w województwie wykazywał znaczne zróżnicowanie przestrzenne: od najwyższego w Rzeszowie 1537 osób/km², do najniższego w powiecie bieszczadzkim – 18 osób/km². W miastach województwa na 1 km² przypadały średnio 662 osoby, natomiast na wsi 73 osoby.

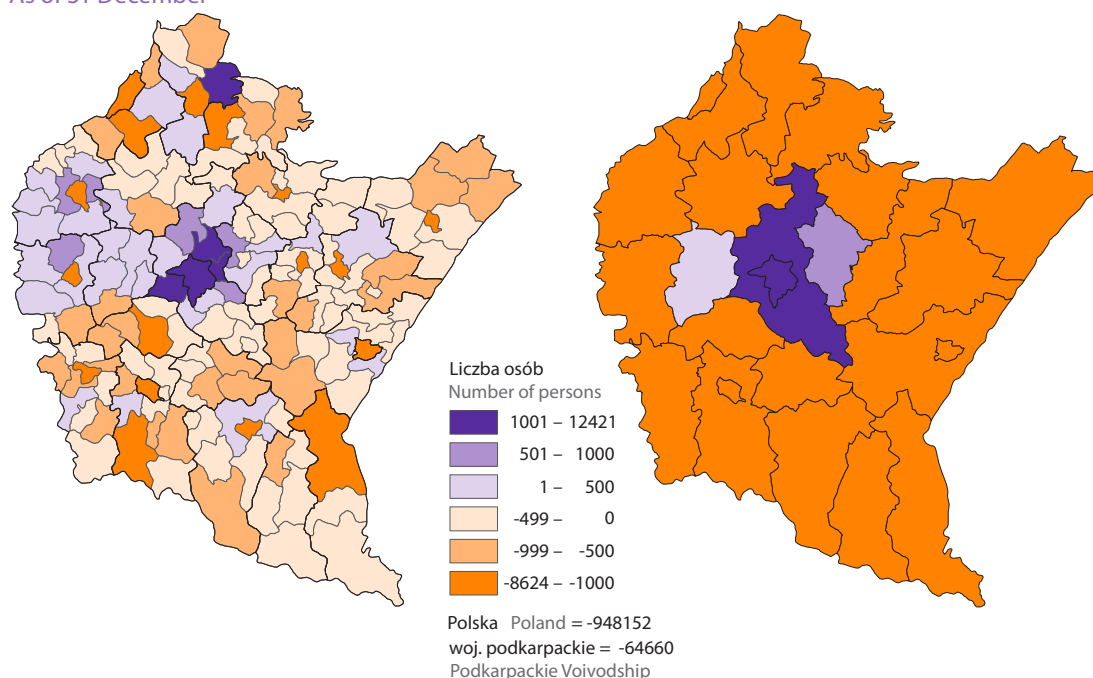
Struktura ludności według płci nie uległa większym zmianom. W ogólnej liczbie mieszkańców nieznacznie przeważały kobiety, które stanowiły 51,1% ludności województwa. W latach 2015–2024 współczynnik feminizacji wynosił 104, co oznacza, że na 100 mężczyzn przypadały statystycznie 104 kobiety (w kraju 107). Wśród ludności miejskiej współczynnik ten wyniósł 110 i znacznie odbiegał od współczynnika ludności wsi wynoszącego 101.

Mapa 19. Zmiana liczby ludności w latach 2015–2024

Stan w dniu 31 grudnia

Map 19. Population changes in 2015–2024

As of 31 December

Spośród powiatów szczególnie duża przewaga liczebna kobiet nad mężczyznami wystąpiła w Przemyśle (114 kobiet na 100 mężczyzn), natomiast najmniej sfeminizowany był powiat przemyski: tu na 100 mężczyzn przypadało 100 kobiet. Obserwując relacje liczebne mężczyzn i kobiet, z jednoczesnym podziałem według grup wieku, przewaga liczebna kobiet zaznacza się po 50. roku życia. Wynika to z faktu, że kobiety żyją dłużej niż mężczyźni. Pomimo że wśród liczby noworodków przeważają chłopcy, to w ogólnej strukturze ludności przewagę liczebną mają kobiety.

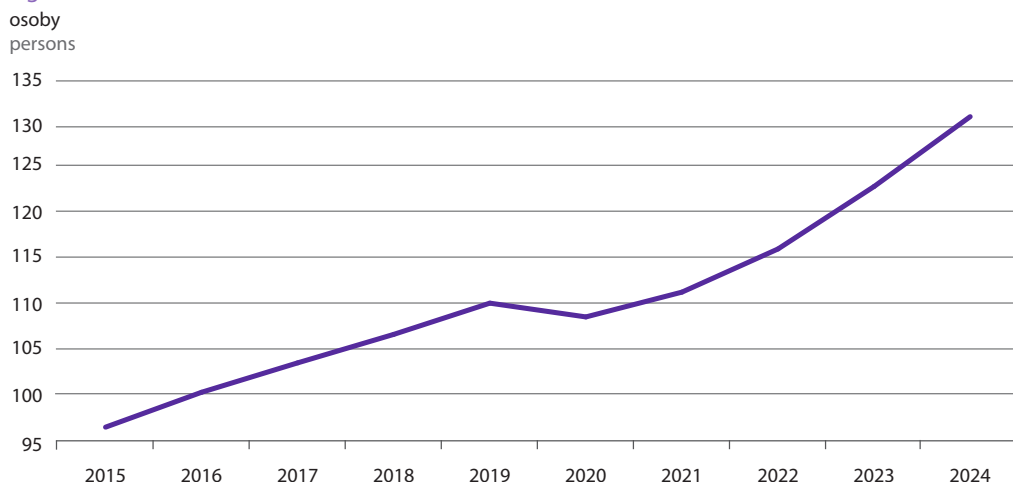
W końcu 2024 r. zarówno w porównaniu z 2015 r., jak i 2023 r., zmniejszył się o 0,2 p.proc. odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym. Zmalał również udział ludności w wieku produkcyjnym – z 63,2% w 2015 r. do 58,9% w 2024 r., jednocześnie wzrósł udział osób w wieku poprodukcyjnym – z 18,2% do 22,8%. W 2024 r. na 100 osób w wieku produkcyjnym (mężczyźni w wieku 18–64 lata i kobiety w wieku 18–59 lat) przypadało 70 osób w wieku nieprodukcyjnym (w kraju – 72), w 2015 r. było to 58 osób, a w 2023 r. 69. W województwie odsetek ludności w wieku nieprodukcyjnym był niższy niż przeciętnie w kraju, a w wieku produkcyjnym – wyższy niż w kraju.

Proces starzenia się ludności jest wynikiem zmniejszania się udziału roczników młodszych i zwiększania udziału roczników starszych w populacji. Jednym z mierników tego procesu jest m.in. indeks starości, który określa relację pokolenia dziadków i wnuczków (liczba osób w wieku 65 i więcej lat przypadająca na 100 osób w wieku 0–14 lat).

W końcu 2024 r. indeks starości w województwie podkarpackim wynosił 132 osoby, co oznacza, że średnio na 100 wnuków przypadało 132 dziadków lub babć (w 2015 r. 98 osób). W kraju indeks ten wynosił odpowiednio 141 osób w 2024 r. i 106 osób w 2015 r. Najwięcej dziadków na 100 wnuków w 2024 r. przypadało w województwie świętokrzyskim – 176, najmniej natomiast w województwach pomorskim i małopolskim po 120 dziadków. W 2024 r. występowało znaczne zróżnicowanie tego wskaźnika według powiatów – od 94 osób w powiecie rzeszowskim do 211 osób w Tarnobrzegu. Spośród 25 powiatów indeks starości powyżej średniej wojewódzkiej odnotowano w 12 powiatach.

Wykres 13. Indeks starości

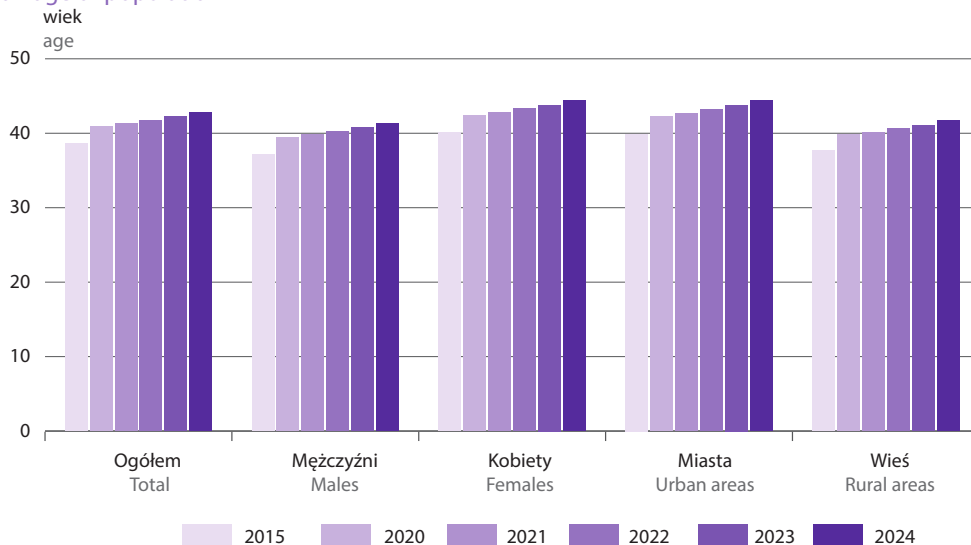
Chart 13. Ageing index

Do zilustrowania relacji międzypokoleniowych pomiędzy osobami najstarszymi a ich dziećmi służy wskaźnik wsparcia międzypokoleniowego pokazujący, ile osób w wieku 85 lat i więcej przypada na 100 osób w wieku 50–64 lata. W końcu 2024 r. wskaźnik ten w województwie podkarpackim, podobnie jak i w kraju, wynosił 12 osób. W latach 2015–2024 wartość wskaźnika wzrosła o 3 osoby. W 2024 r. obserwowano zróżnicowanie przestrzenne tego wskaźnika, który w powiatach bieszczadzkim i przemyskim wynosił – 10 osób, natomiast w Rzeszowie i Krośnie – 15 osób.

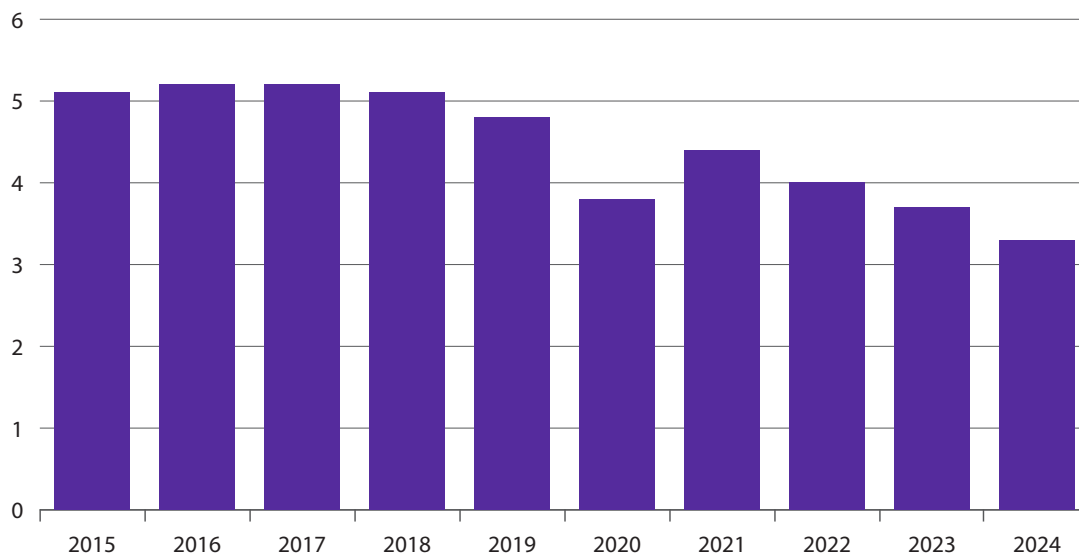
Wykres 14. Mediana wieku ludności

Chart 14. Median age of population

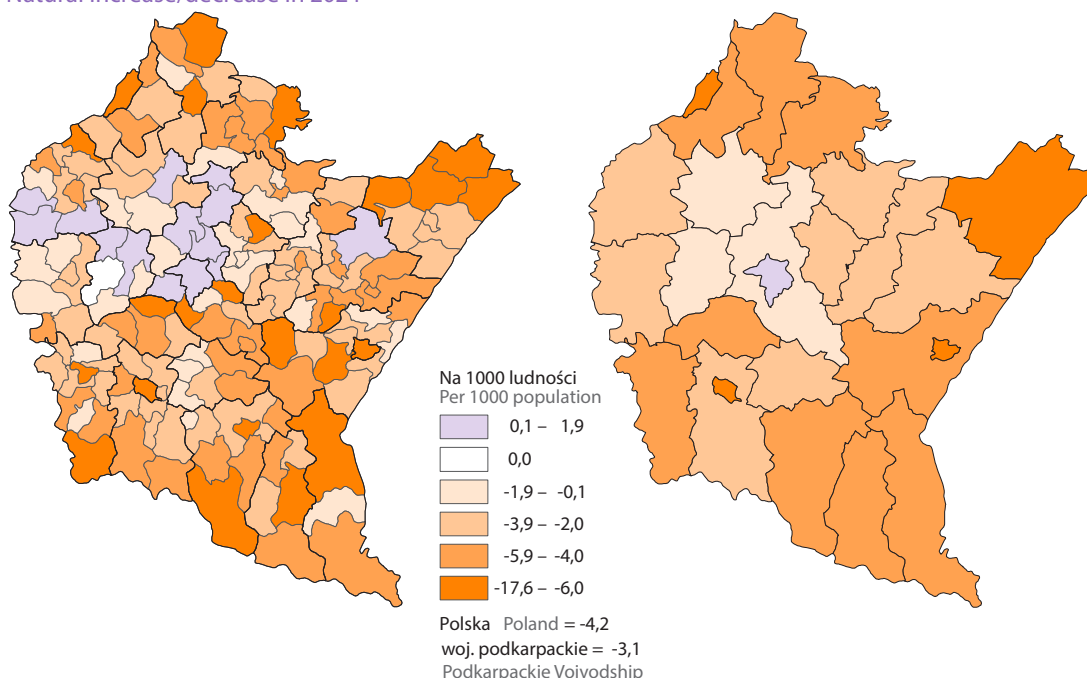
Wiek środkowy (mediana) mieszkańców województwa podkarpackiego z roku na rok jest coraz wyższy. W 2024 r. mediana wieku wyniosła 42,8 roku (w kraju 43,3 roku), co oznacza, że połowa ludności przekroczyła ten wiek (w roku 2015 mediana wyniosła 38,6 roku). Mieszkańcy miast byli średnio o 2,7 roku starsi od mieszkańców wsi. Niezależnie od miejsca zamieszkania mediana wieku kobiet była wyższa niż mężczyzn. W 2024 r. połowa kobiet miała 44,4 lata, a mężczyzn 41,3 lat (w 2015 r. odpowiednio 40,1 i 37,2 lat). Spośród ludności województwa podkarpackiego najmłodszy okazali się mieszkańcy powiatu rzeszowskiego z medianą 40,6 roku, najstarsi natomiast mieszkali w Tarnobrzegu, a ich mediana wynosiła 47,6 roku. Ludność Podkarpacia wciąż jest nieco młodsza niż przeciętnie w kraju. W 2024 r., jak i rok wcześniej w rankingu województw plasowała się na 5. miejscu, będąc tym samym jedną z młodszych populacji wśród województw. Województwo małopolskie było najmłodsze z medianą 41,6 roku, najstarsze zaś było województwo świętokrzyskie z medianą 45,4 roku.

Wykres 15. Małżeństwa zawarte na 1000 ludności
Chart 15. Marriages contracted per 1,000 population

W 2024 r. na Podkarpaciu zawarto 6,7 tys. małżeństw, co stanowiło 5,0% ogółu związków zawartych w Polsce. Oznacza to spadek w stosunku do 2023 r. o 10,9%, a do 2015 r. o 37,8%. Więcej związków w 2024 r. w województwie podkarpackim zawierano na wsi – 60,5%, (w Polsce – 37,9%), co związane jest głównie ze stopniem urbanizacji.

Mapa 20. Przyrost/ubyték naturalny ludności w 2024 r.
 Map 20. Natural increase/decrease in 2024

W 2024 r. w województwie podkarpackim odnotowano ujemny przyrost naturalny, co oznacza, że liczba zgonów była tu większa od liczby urodzeń. Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2024 r. wynosił minus 3,1 (w kraju minus 4,2). Najwyższy ujemny przyrost na 1000 ludności odnotowano w województwie świętokrzyskim (minus 6,7). Najmniejszy, ale również ujemny przyrost wystąpił w województwie małopolskim (minus 1,8). W 2024 r. w przeliczeniu na 1000 ludności dodatni przyrost naturalny wystąpił jedynie w Rzeszowie (1,4), podczas gdy w 2015 r. był notowany w 11 powiatach. Najniższy ujemny przyrost naturalny wystąpił w Przemyślu i Tarnobrzegu – po minus 8,0.

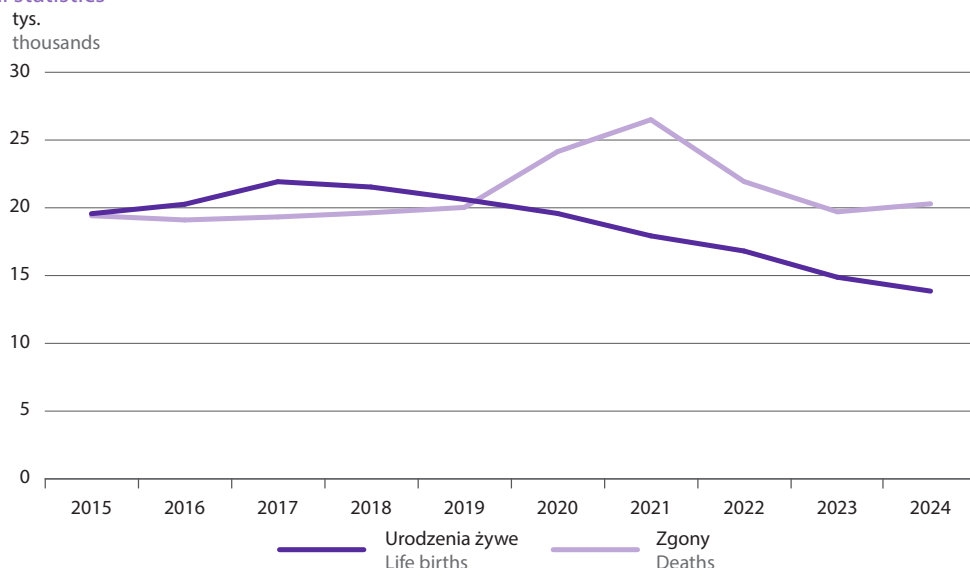
W roku 2024 w województwie podkarpackim zanotowano 13,9 tys. urodzeń żywych, tj. o 6,9% (1024) mniej niż w 2023 r. i o 29,2% (5713) mniej niż w 2015 r. Współczynnik urodzeń (czyli liczba urodzeń na 1000 ludności) w 2024 r. wyniósł 6,7‰ i był o 2,5 p.prom. mniejszy niż w 2015 r. W miastach województwa podkarpackiego, podobnie jak i na wsi, na 1000 ludności przypadało 6,7 urodzeń żywych. W przekroju podkarpackich powiatów najwyższe wartości współczynnika urodzeń odnotowano w Rzeszowie – 9,7‰, a najniższe w Tarnobrzegu – 4,2‰.

W ostatnich latach sukcesywnie zmniejszała się liczba urodzeń, dlatego też wartość współczynnika dynamiki demograficznej (liczba urodzeń żywych w danym okresie przypadająca na 1 zgon) zmalała z 1,0 w 2015 r. i 0,8 w 2023 r. do 0,7 w 2024 r.

W 2024 r. zmarło 20,3 tys. osób, czyli o 4,5% więcej w porównaniu z rokiem 2015 i o 3,0% więcej niż rok wcześniej. W analizowanym roku zmarło 10,7 tys. mężczyzn, co stanowiło 52,5% wszystkich zgonów w województwie. Współczynnik umieralności w województwie podkarpackim był niższy niż w Polsce i w 2024 r. wyniósł 9,8‰ (co oznacza, że na 1000 ludności przypadało 9,8 zgonów), podczas gdy w 2023 r. – 9,5‰. W Polsce w 2024 r., podobnie jak w 2023 r., przypadało 10,9 zgonów na 1000 ludności. Liczba zgonów przypadająca na 1000 mieszkańców w roku 2024 w miastach województwa podkarpackiego wyniosła 10,3 i była większa niż na wsi o 0,8 p.prom.

Wykres 16. Ruch naturalny ludności

Chart 16. Vital statistics

W analizowanym roku zarejestrowano 47 zgonów niemowląt, tzn. dzieci poniżej 1 roku życia; w porównaniu z 2023 r. było o 25 zgonów mniej (w Polsce nastąpił spadek o 14,6%). Poprawie uległ wskaźnik określający śmiertelność niemowląt. Na 1000 urodzeń żywych w 2024 r. przypadały 3,4 zgonu niemowląt, podczas gdy w 2023 r. – 4,8.

Najczęściej notowanymi przyczynami zgonów w województwie podkarpackim w 2023 r. były choroby układu krążenia, które stanowiły 47,2% ogólnej liczby zgonów w województwie i w stosunku do roku 2015 zmniejszyły się o 6,2 p.proc.

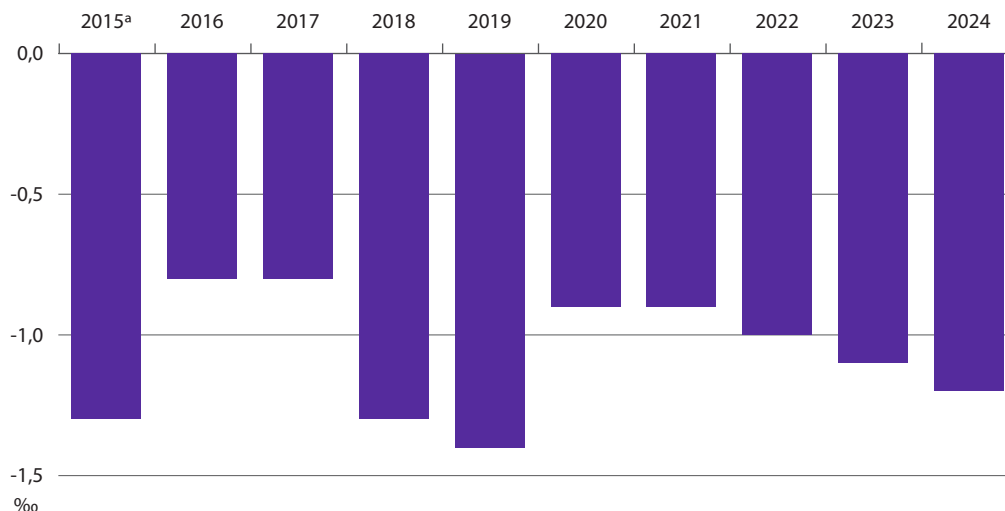
Umieralność w wyniku chorób układu krążenia była zdecydowanie wyższa wśród kobiet; w 2023 r. stanowiły one 52,6% ogólnej liczby zgonów kobiet, wśród mężczyzn – 42,2%. W kraju udział osób zmarłych z powodu chorób układu krążenia był niższy niż w województwie o 10,3 p.proc. Drugą co do wielkości przyczyną zgonów na Podkarpaciu były choroby nowotworowe, których udział zwiększył się w latach 2015–2023 o 0,6 p.proc.

W grupie chorób układu krążenia najczęstszymi przyczynami zgonów w 2023 r. były: przewlekła choroba niedokrwienna serca (31,7% ogółu chorób układu krążenia), niewydolność serca (10,8%), oraz nadciśnieniowa choroba serca (9,6%).

Zazwyczaj nowotworami powodującymi zgon w 2023 r. były: nowotwór złośliwy oskrzeli i płuc (17,4% wszystkich zgonów z powodu nowotworów) oraz nowotwór złośliwy jelita grubego (6,6%).

Przyczyną 47,2% zgonów niemowląt w 2023 r. były wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe, a 45,8% choroby i stany okresu okołoporodowego, tzn. powstające w czasie trwania ciąży matki i w okresie pierwszych 6 dni życia noworodka.

Wykres 17. Saldo migracji ludności na pobyt stały na 1000 ludności
Chart 17. Net migration of population for permanent residence per 1,000 population

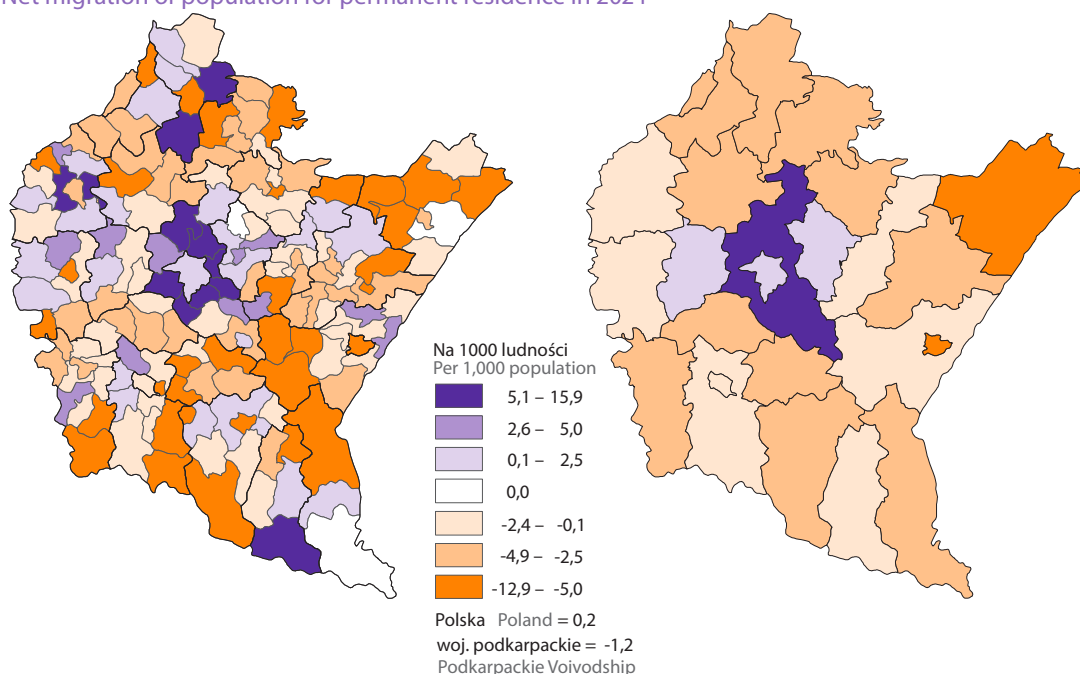
^a Do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r.

^a For calculating net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used.

Drugim, obok przyrostu naturalnego, czynnikiem mającym istotny wpływ na stan zaludnienia są migracje ludności. W 2024 r. w województwie podkarpackim – podobnie jak w latach poprzednich – odpływ ludności (wymeldowania z pobytu stałego) przewyższał napływ ludności (zameldowania na pobyt stały). W 2024 r. odpływ ludności na pobyt stały wyniósł 23,0 tys. (w 2023 r. – 21,8 tys.), natomiast napływ – 20,5 tys. osób (w 2023 r. – 19,5 tys.). Wartość ujemnego salda migracji stałej zwiększyła się z minus 2332 w 2023 r. do minus 2534 w 2024 r. Główny udział w ujemnym saldzie migracji na Podkarpaciu w 2024 r. mieli mieszkańcy miast (minus 1957), natomiast ujemne saldo migracji dla wsi było nieco mniejsze (minus 577). W przeliczeniu na 1000 ludności współczynnik salda migracji w 2024 r. osiągnął wartość minus 1,2‰ (minus 1,1‰ w 2023 r.), co plasowało województwo podkarpackie na 13. miejscu w rankingu województw (w kraju wynosił 0,2‰). Dodatnią wartość tego współczynnika w 2024 r. zanotowano tylko w pięciu województwach (największą w województwie mazowieckim – 2,5‰). Z analizy zmian poziomu tego wskaźnika w przekroju powiatowym województwa podkarpackiego wynika, iż w 2024 r. dodatni wskaźnik salda migracji odnotowano w powiecie rzeszowskim – 7,0‰, Rzeszowie – 2,4‰, powiatach łańcuckim – 1,4‰ oraz ropczycko-sędziszowskim – 0,2‰. Najgorzej sytuacja przedstawiała się w Przemysłu – tu saldo migracji stałej na 1000 ludności wyniosło minus 6,1.

W 2024 r. w ruchu wewnętrznym zameldowano na pobyt stały 19,6 tys. osób, natomiast liczba osób wymeldowanych z pobytu stałego wyniosła 22,4 tys. W ruchu migracyjnym wewnętrznym w województwie podkarpackim przeważały kobiety. W 2024 r. zameldowano na pobyt stały 10,0 tys. kobiet, które stanowiły 51,1% ogółu zameldowań wewnętrznych, wymeldowało się natomiast 11,6 tys. kobiet (51,8% ogółu wymeldowań wewnętrznych). W 2024 z województwa podkarpackiego wyemigrowało na stałe za granicę 627 osób. Liczba imigrantów przybywających do województwa wyniosła 922 osoby. Saldo migracji zagranicznych osiągnęło 295 osób, z tego 139 osób to mężczyźni, a 156 to kobiety.

Mapa 21. Saldo migracji ludności na pobyt stały w 2024 r.
 Map 21. Net migration of population for permanent residence in 2024

Edukacja Education

Prezentowane informacje, z wyjątkiem danych o uczelniach, zdawalności egzaminów i o wydatkach jednostek samorządu terytorialnego, opracowano na podstawie systemu informacji oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji i Nauki. Od roku akademickiego 2017/18 dane o uczelniach, z wyjątkiem danych o części uczelni prowadzonych przez kościoły i inne związki wyznaniowe opracowano na podstawie Zintegrowanego Systemu Informacji o Nauce i Szkolnictwie Wyższym POL-on administrowanego przez Ministerstwo Edukacji i Nauki.

Dane dotyczące zdawalności egzaminów pochodzą z Centralnej Komisji Egzaminacyjnej.

Informacje dotyczące wydatków jednostek samorządu terytorialnego zaprezentowano na podstawie sprawozdawczości Ministerstwa Finansów.

W województwie podkarpackim, rok szkolny 2023/24 był kolejnym, w którym odnotowano wzrost liczby dzieci uczęszczających do przedszkoli.

Liczba uczniów szkół podstawowych w porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym zmniejszyła się. Nastąpił spadek liczby szkół ponadpodstawowych dla młodzieży, przy wzroście liczby uczniów w tych szkołach w stosunku do poprzedniego roku szkolnego.

Liczba studentów na uczelniach w województwie podkarpackim zmniejszyła się zarówno w porównaniu z poprzednim rokiem akademickim, jak i z rokiem akademickim 2020/21.

Wychowanie przedszkolne jest pierwszym etapem kształcenia. Według stanu na 30 września 2023 r. w województwie podkarpackim funkcjonowały 1504 placówki wychowania przedszkolnego, tj. o jedną placówkę więcej niż w poprzednim roku szkolnym (w kraju liczba placówek nie uległa zmianie). Liczba placówek zwiększyła się w miastach (o 6 placówek), natomiast zmniejszyła się na wsi (o 5 placówek). Większością placówek wychowania przedszkolnego zarządzały publiczne organy prowadzące (75,1%). W roku szkolnym 2023/24 dzieci mogły uczęszczać do 783 przedszkoli, 641 oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych, 5 zespołów wychowania przedszkolnego i 75 punktów przedszkolnych.

Większość placówek wychowania przedszkolnego była zlokalizowana na wsi (65,3%). Przedszkola stanowiły więcej niż połowę (52,1%) wszystkich tych placówek. W porównaniu z rokiem szkolnym 2022/23 odnotowano wzrost liczby przedszkoli (o 1,4%). Przedszkola zlokalizowane były w większości w miastach – 54,4%, natomiast oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych na wsi – 86,7%. Zespoły wychowania przedszkolnego oraz punkty przedszkolne stanowiły 5,3% wszystkich placówek (86,3% znajdowało się na wsi).

W stosunku do roku szkolnego 2020/21 liczba placówek wychowania przedszkolnego zmalała o 14 placówek. Liczba przedszkoli zwiększyła się (o 4,0%), liczba zespołów wychowania przedszkolnego – o 25,0%, natomiast zmniejszyła się liczba punktów przedszkolnych (o 19,4%) i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych – o 4,0%.

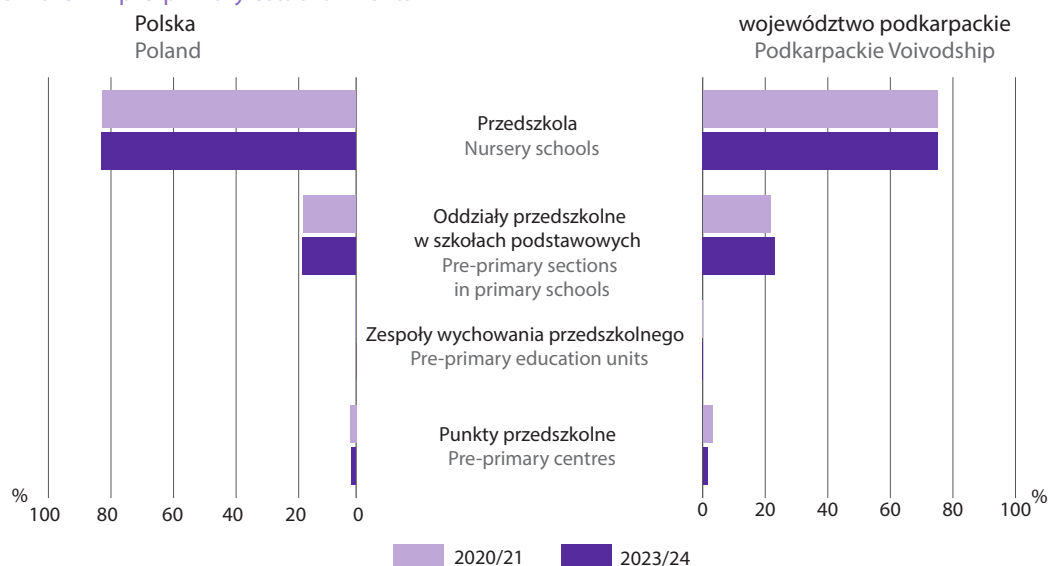
Placówki wychowania przedszkolnego – to placówki przeznaczone dla dzieci w wieku od lat 3 do rozpoczęcia przez nie nauki w szkole podstawowej, zapewniające dzieciom opiekę oraz mające na celu przygotowanie ich do nauki w szkole. Do placówek wychowania przedszkolnego zaliczane są przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych oraz zespoły wychowania przedszkolnego i punkty przedszkolne.

Tablica 10. Wychowanie przedszkolne^a
Table 10. Pre-primary education^a

Wyszczególnienie Specification	2020/21	2022/23	2023/24
Placówki: Establishments:	1518	1503	1504
miasta urban areas	503	516	522
wieś rural areas	1015	987	982
w tym of which			
Przedszkola Nursery schools	753	772	783
w tym specjalne of which special	24	30	30
Dzieci: Children:	75700	83301	83457
miasta urban areas	38811	42986	42610
wieś rural areas	36889	40315	40847
w tym w wieku: 6 lat of which at the age of: 6	19710	21074	22797
5 lat 5	19448	22391	21938

^a łącznie z dziećmi przebywającymi w placówkach wykonujących działalność leczniczą.
^a Including children staying in the units performing health care activities.

Wykres 18. Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego
Chart 18. Children in pre-primary establishments

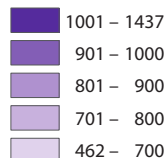

W ramach systemu oświaty wychowaniem przedszkolnym w roku szkolnym 2023/24 objętych było 83,5 tys. dzieci, tj. o 0,2% więcej niż w poprzednim roku szkolnym (w porównaniu z rokiem szkolnym 2020/21 – o 10,2% więcej). Udział dzieci z terenów wiejskich w ogólnej liczbie objętych edukacją przedszkolną był mniejszy niż w miastach i w roku szkolnym 2023/24 wyniósł 48,9% (o 0,5 p.proc. więcej niż przed rokiem). Najbardziej powszechnym typem placówek wychowania przedszkolnego były przedszkola. W województwie podkarpackim uczęszczało do nich 75,3% wszystkich dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym (75,1% w roku szkolnym 2020/21).

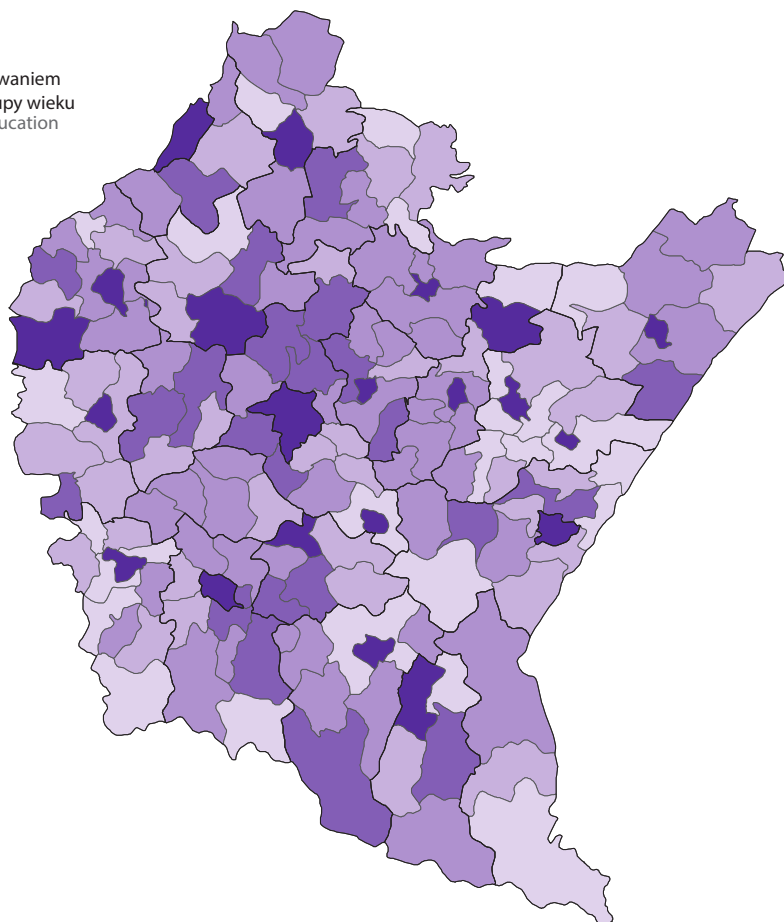
W roku szkolnym 2023/24 liczba dzieci w wieku 3-6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym na 1000 dzieci tej grupy wieku wyniosła 932, natomiast w roku szkolnym 2022/23 – 914. W Polsce wskaźnik upowszechnienia edukacji przedszkolnej wyniósł 961 (w roku szkolnym 2022/23 – 949).

Mapa 22. Wychowanie przedszkolne w roku szkolnym 2023/24
 Map 22. Pre-primary education in the 2023/24 school year

Dzieci w wieku 3–6 lat objęte wychowaniem
 przedszkolnym na 1000 dzieci tej grupy wieku
 Children aged 3–6 in pre-primary education
 per 1,000 children of this age group

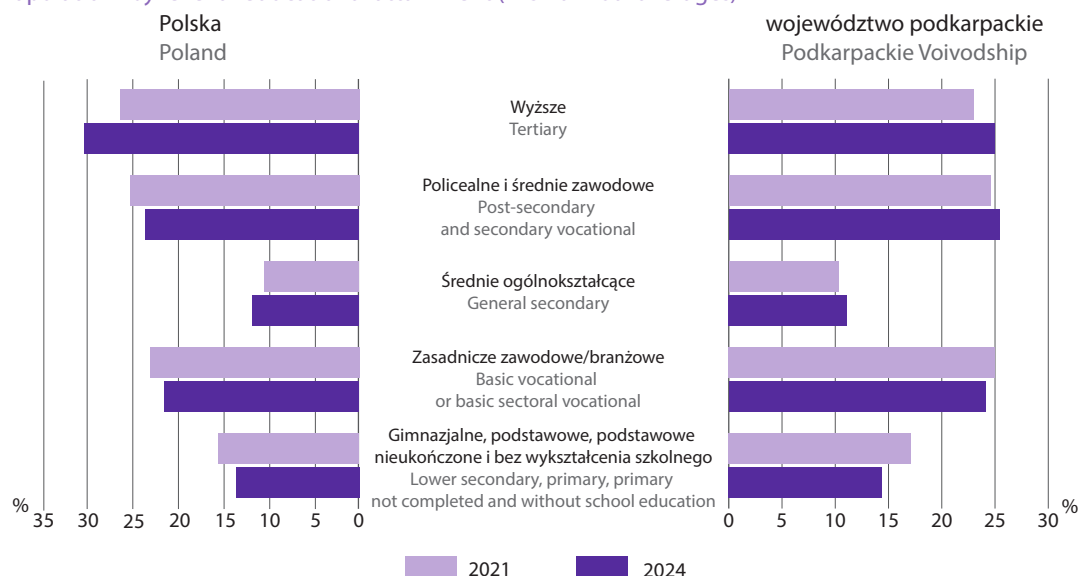

Polska Poland = 961
 woj. podkarpackie = 932
 Podkarpackie Voivodship

Uwzględniając poziom wykształcenia na podstawie wyników Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności według danych średniorocznych, w 2024 r. w województwie podkarpackim 25,4% osób w przedziale wieku od 15 do 89 lat posiadało najczęściej wykształcenie policealne i średnie zawodowe (wzrost o 0,8 p.proc. w porównaniu z 2021 r.), najmniejszy natomiast odsetek – 11,1% odnotowano u osób z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (o 0,8 p.proc. więcej niż w 2021 r.). Także w kraju w 2024 r. najmniejszy udział miały osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (11,7% wobec 10,4% w 2021 r.), najwyższy zaś osoby posiadające wykształcenie wyższe (30,1% wobec 26,2% w 2021 r.).

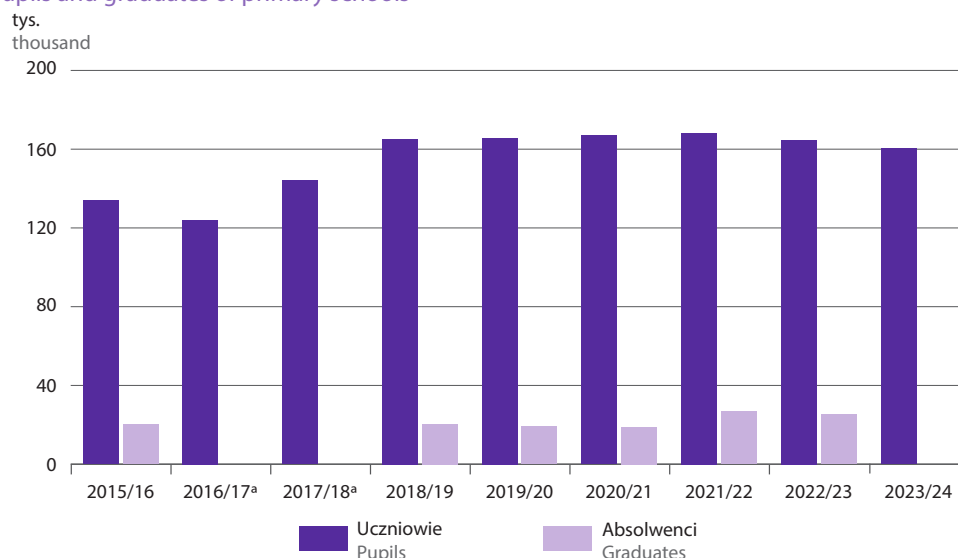
Wykres 19. Ludność^a według poziomu wykształcenia (BAEL - przeciętne w roku)
Chart 19. Population^a by level of educational attainment (LFS - annual averages)

a W wieku 15–89 lat.
 a Aged 15–89.

W roku szkolnym 2023/24 w województwie podkarpackim działało 1047 szkół podstawowych dla dzieci i młodzieży (łącznie ze specjalnymi), tj. o 1,5% mniej niż w poprzednim roku szkolnym i o 3,3% mniej niż w roku szkolnym 2020/21. W zdecydowanej większości były to szkoły publiczne (93,5%). Szkoły zlokalizowane na terenach wiejskich stanowiły 76,0% wszystkich szkół podstawowych.

Wykres 20. Uczniowie i absolwenci szkół podstawowych
Chart 20. Pupils and graduates of primary schools

a Brak absolwentów związany jest z reformą systemu edukacji, tj. z przejściem z 6- na 8-letnią szkołę podstawową.
 a Lack of graduates is connected with the reform of the educational system i. e. transition from a 6-year to 8-year primary school.

Do szkół podstawowych w roku szkolnym 2023/24 uczęszczało 160,4 tys. uczniów (52,7% na wsi). W porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym, liczba uczniów szkół podstawowych (dla dzieci i młodzieży) zmniejszyła się o 2,5% (w kraju – o 3,7%). W stosunku do roku szkolnego 2020/21 liczba uczniów zmniejsza-

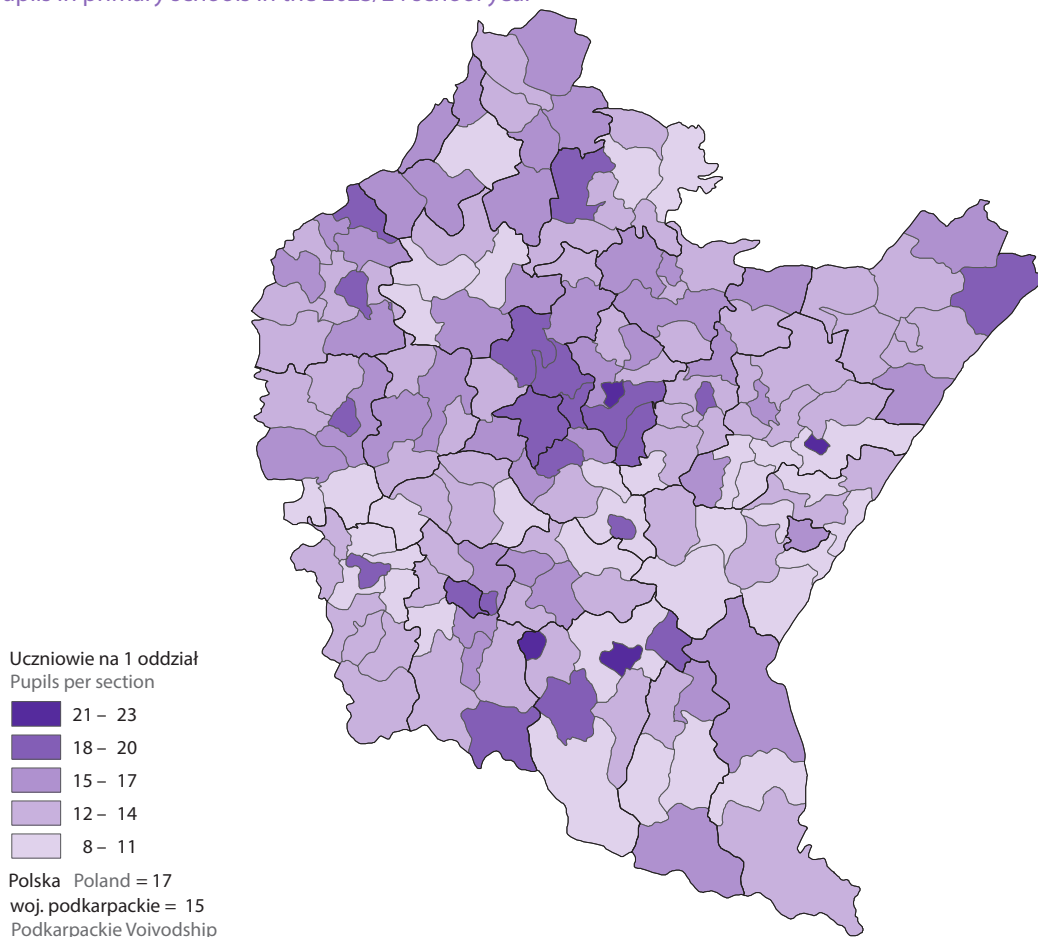
szyla się w województwie podkarpackim, jak i w Polsce (odpowiednio: o 4,0% i o 2,7%). Naukę w klasie pierwszej we wrześniu 2023 r. rozpoczęło 21,4 tys. uczniów (o 2,5% więcej niż przed rokiem). Pierwszoklasiści stanowili 13,3% ogółu uczniów szkół podstawowych.

W roku szkolnym 2023/24 średnia wielkość oddziału szkolnego w szkole podstawowej dla dzieci i młodzieży (łącznie ze specjalnymi) wyniosła 15 uczniów (w Polsce 17 uczniów). Średnia liczba uczniów w oddziale w szkole wiejskiej wyniosła 13 osób, podczas gdy w mieście 18 (w kraju odpowiednio: 14 i 18 uczniów).

W roku szkolnym 2023/24 szkoły podstawowe (dla dzieci i młodzieży) opuściło łącznie 25,2 tys. absolwentów (o 5,7% mniej w porównaniu z poprzednim rokiem).

Mapa 23. Uczniowie w szkołach podstawowych w roku szkolnym 2023/24

Map 23. Pupils in primary schools in the 2023/24 school year

Do szkół ponadpodstawowych zalicza się: specjalne szkoły przysposabiające do pracy, branżowe szkoły I stopnia, branżowe szkoły II stopnia, licea ogólnokształcące, technika, ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe oraz szkoły policealne. Zgodnie z ustawą Prawo oświatowe do szkół ponadpodstawowych należą również szkoły policealne, które ze względu na fakt, że stanowią wyższy szczebel kształcenia, zostaną omówione oddzielnie.

W roku szkolnym 2023/24 działało 359 szkół ponadpodstawowych dla młodzieży: 26 szkół specjalnych przysposabiających do pracy, 84 szkoły branżowe I stopnia, 13 szkół branżowych II stopnia, 126 liceów

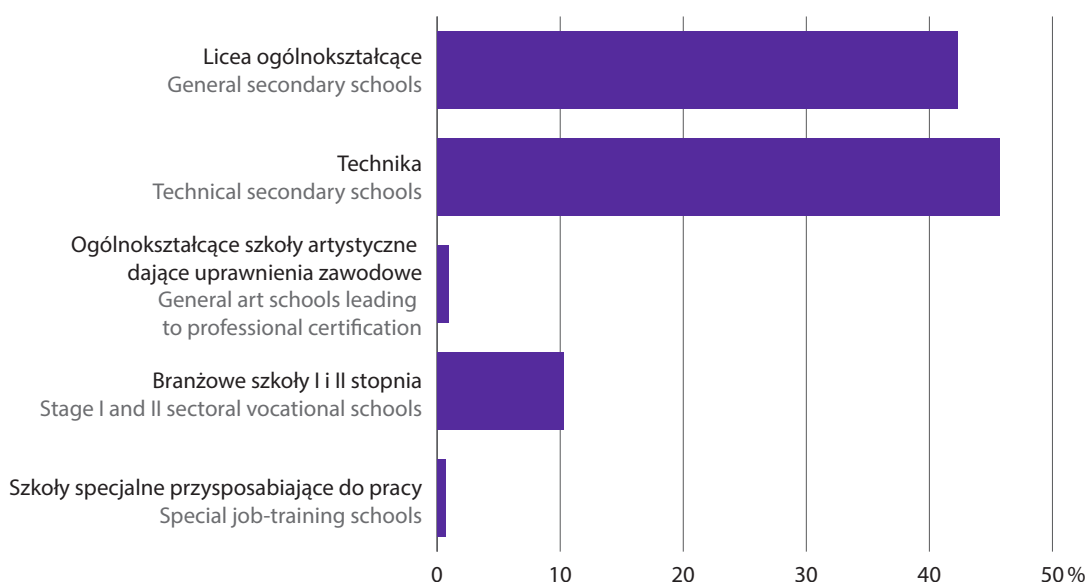
ogólnokształcących, 103 technika i 7 ogólnokształcących szkół artystycznych dających uprawnienia zawodowe. W stosunku do poprzedniego roku szkolnego nastąpił spadek łącznej liczby tych szkół o 1,9%. Uczęszczało do nich 98,6 tys. uczniów (o 4,3% więcej niż w poprzednim roku szkolnym).

Największą popularnością cieszyły się te szkoły, które dawały możliwość uzyskania świadectwa dojrzałości, a tym samym kontynuowania nauki na uczelniach. W szkołach dla młodzieży pobierało naukę 89,4% ogólnej liczby uczniów na tym poziomie kształcenia (w tym uczniowie branżowych szkół II stopnia i ogólnokształcących szkół artystycznych dających uprawnienia zawodowe).

W roku szkolnym 2023/24 wśród szkół ponadpodstawowych dla młodzieży największą liczbę uczniów skupiały technika, do których uczęszczało 45,1 tys. osób (o 2,0% więcej niż w poprzednim roku szkolnym) oraz licea ogólnokształcące – 41,7 tys. osób (o 6,3% więcej). Kobiety stanowiły odpowiednio 36,2% uczniów techników i 65,2% uczniów liceów ogólnokształcących.

Wykres 21. Uczniowie szkół ponadpodstawowych dla młodzieży według typów szkół w roku szkolnym 2023/24

Chart 21. Students of post-primary schools by types of schools in the 2023/24 school year

W branżowych szkołach I stopnia w roku szkolnym 2023/24 kształciło się 9,7 tys. uczniów, a w szkołach specjalnych przysposabiających do pracy – 0,7 tys. (odpowiednio: o 8,5% więcej i 5,7% mniej niż w poprzednim roku szkolnym). Udział kobiet wśród uczniów tych szkół wyniósł odpowiednio: 29,2% i 39,9%. Głównym celem tych szkół jest wykształcenie umiejętności przydatnych do pracy w określonym zawodzie.

Do branżowych szkół II stopnia, przeznaczonych dla absolwentów branżowych szkół I stopnia, uczęszczało 494 uczniów (w tym 259 uczniów do klasy pierwszej), tj. o 2,3% więcej niż w poprzednim roku szkolnym). W szkołach tych zajęcia edukacyjne z zakresu kształcenia w zawodzie, w tym praktyczna nauka zawodu, są prowadzone w ramach kwalifikacyjnego kursu zawodowego.

Odrębną grupę wśród szkół ponadpodstawowych stanowiły ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe. W roku szkolnym 2023/24 w województwie podkarpackim w 7 placówkach tego typu zawód zdobywało 896 uczniów (o 16 uczniów mniej niż w roku szkolnym 2022/23), w tym 84,3% kobiet. Liczba szkół w porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym nie uległa zmianie.

W czerwcu 2023 r. naukę we wszystkich typach szkół ponadpodstawowych dla młodzieży zakończyło 20,1 tys. uczniów (o 8,5% mniej niż przed rokiem), w tym 45,5% stanowili absolwenci liceów ogólnokształcących, 40,3% – techników, a 12,6% – szkół branżowych I i II stopnia. Udział absolwentów szkół spe-

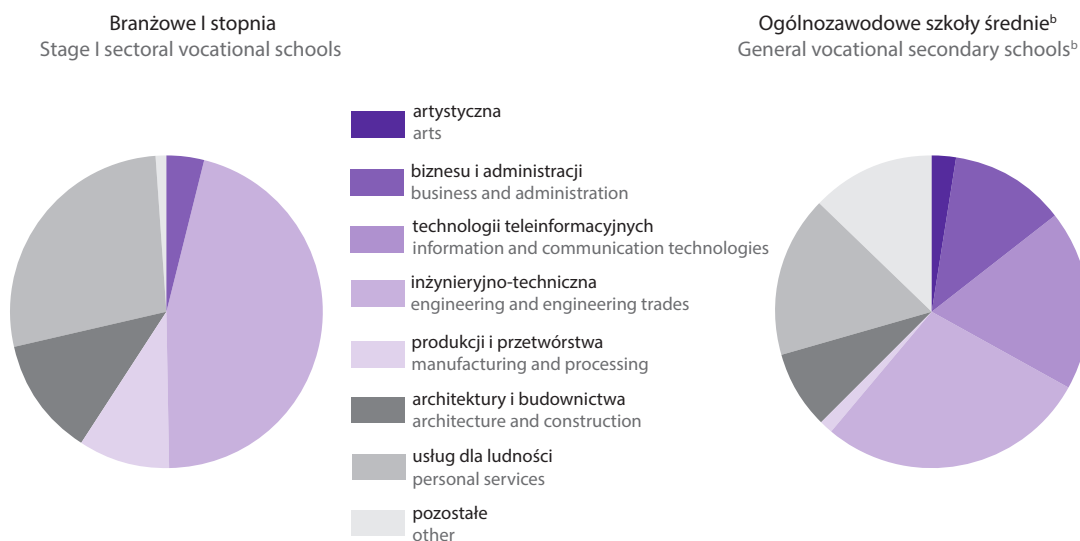
cyjnych przysposabiających do pracy i ogólnokształcących szkół artystycznych wyniósł odpowiednio 0,9% i 0,7%.

W województwie podkarpackim najwięcej absolwentów szkół zawodowych stanowiły osoby, które kształciły się na kierunkach w zawodach z podgrupy inżynierjno-technicznych oraz usług dla ludności.

Absolwenci techników w roku szkolnym 2022/23 najczęściej kończyli naukę w zakresie kierunków inżynierjno-technicznych (28,3% ogółu absolwentów techników), a następnie technologii teleinformatycznych (19,1%) oraz usług dla ludności (16,8%). W ramach szkół branżowych I stopnia, najwięcej absolwentów kształciło się na kierunku z podgrupy inżynierjno-technicznej (45,8%), następnie w usługach dla ludności (27,5%) oraz na kierunku architektury i budownictwa (12,3%). Z kolei absolwenci szkół branżowych II stopnia, którzy stanowili niewielki udział wśród absolwentów szkół ponadpodstawowych, przeważnie kończyli kierunki z podgrupy inżynierjno-technicznych (48,3%) oraz usług dla ludności (20,2%).

Wykres 22. Absolwenci szkół zawodowych dla młodzieży według podgrup kierunków kształcenia^a w roku szkolnym 2022/23

Chart 22. Graduates of vocational school for youth by narrow fields of education^a in the 2022/23 school year

a Zgodne z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-2013). b Branżowe szkoły II stopnia, technika i artystyczne ogólnokształcące dające uprawnienia zawodowe.

a According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-2013). b Stage II sectoral vocational schools, technical secondary schools and general art schools leading to professional certification.

W roku szkolnym 2023/24 zaobserwowano wzrost liczby szkół policealnych (o 3 więcej niż w poprzednim roku szkolnym). Na terenie województwa podkarpackiego funkcjonowały 62 szkoły policealne, do których uczęszczało 9,6 tys. uczniów (o 3,7% więcej niż przed rokiem). W porównaniu z innymi typami szkół, szkoły policealne wyróżniają się krótszym cyklem kształcenia – od roku do 2,5 lat i w większym stopniu niż inne szkoły podlegają mechanizmom rynkowym. Liczba absolwentów szkół policealnych z roku szkolnego 2022/23 wyniosła 3,1 tys. osób i zmniejszyła się nieznacznie o 0,1% w porównaniu z rokiem poprzednim.

W maju 2024 r. do egzaminu maturalnego przystąpiło 14,7 tys. osób, z tego zdało egzamin 12,4 tys. osób. Podobnie jak w poprzednich latach, większość przystępujących do egzaminu dojrzałości stanowiły kobiety (53,7% w 2023 r., 53,9% w 2020 r.).

Zdawalność egzaminu maturalnego w województwie kształtowała się na poziomie 84,1% i była identyczna jak przeciętna w kraju. W porównaniu z rokiem poprzednim odsetek osób, które otrzymały pozytywny wynik egzaminu dojrzałości spadł o 0,5 p.proc.

Tablica 11. Osoby, które przystąpiły/zdały egzamin maturalny^a
Table 11. Persons who took or passed matriculation exam^a

Wyszczególnienie Specification	2020	2023	2024
Kobiety Females			
przystąpiło took	8813	8530	7909
zdało passed	6879	7275	6754
Mężczyźni Males			
przystąpiło took	7523	7062	6828
zdało passed	5412	5923	5641

a Od 2023 r. egzamin maturalny przeprowadzany jest w dwóch formułach – starej (obowiązującej od 2015 r.) i w nowej (obowiązującej od 2023 r.). Od 2023 r. podano łącznie liczbę osób zdających egzamin maturalny według nowej i starej formuły.

a Since 2023, the matriculation examination has been carried out in two formulas – the old one (in force since 2015) and the new one (in force since 2023). Since 2023, the total number of persons taking the matriculation examination according to the new and old formula was reported.

W roku akademickim 2023/2024 na 12 uczelniach mających siedzibę w województwie podkarpackim studiowało 41,9 tys. studentów (łącznie z cudzoziemcami), w tym na pierwszym roku studiów 11,9 tys. Udział kobiet wyniósł 56,1%. W porównaniu z poprzednim rokiem akademickim liczba studiujących zmniejszyła się o 0,8%. W stosunku do roku 2020/21 liczba uczących się na podkarpackich uczelniach była mniejsza o 6,0%.

Na terenie województwa podkarpackiego, odnotowano natomiast wzrost liczby studentów w zamiejscowych jednostkach organizacyjnych uczelni spoza województwa. W roku akademickim 2023/2024 w tych jednostkach kształciło się 2460 studentów (w poprzednim roku akademickim – 2196 studentów).

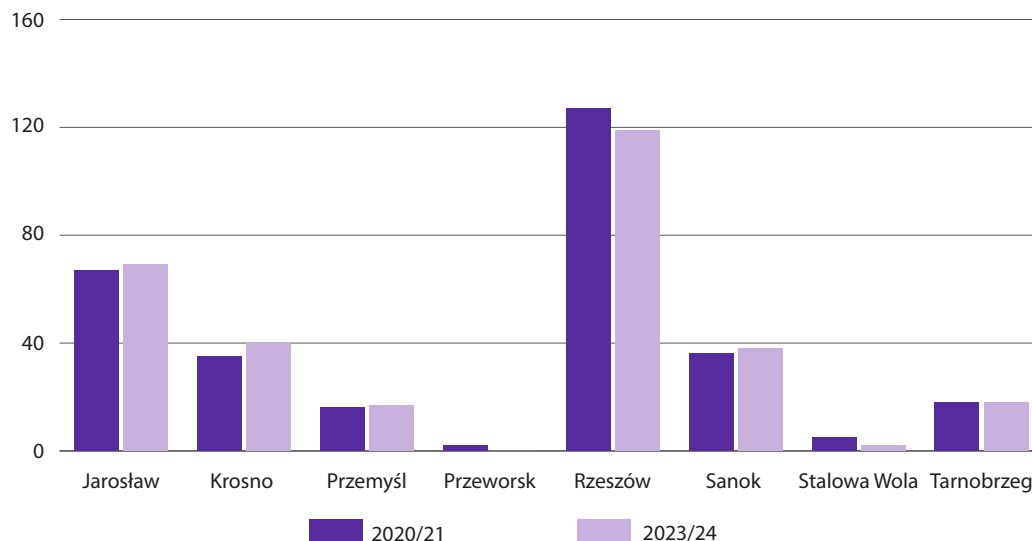
Do publicznych uczelni uczęszczało 33,1 tys. osób, a do niepublicznych 8,8 tys. Na studiach stacjonarnych kształciło się 30,1 tys. osób, tj. blisko 3/4 ogółu studentów. W uczelniach publicznych z tej formy kształcenia skorzystało 82,1%, a w niepublicznych 35,4% studentów.

Głównym ośrodkiem akademickim w województwie podkarpackim jest Rzeszów, na terenie którego w roku akademickim 2023/24 swoją siedzibę miały 4 uczelnie skupiające 79,2% ogółu studentów. Biorąc pod uwagę liczbę studentów, największymi uczelniami w Rzeszowie były: Uniwersytet Rzeszowski kształcący 35,7% ogółu studentów oraz Politechnika Rzeszowska – 25,1%.

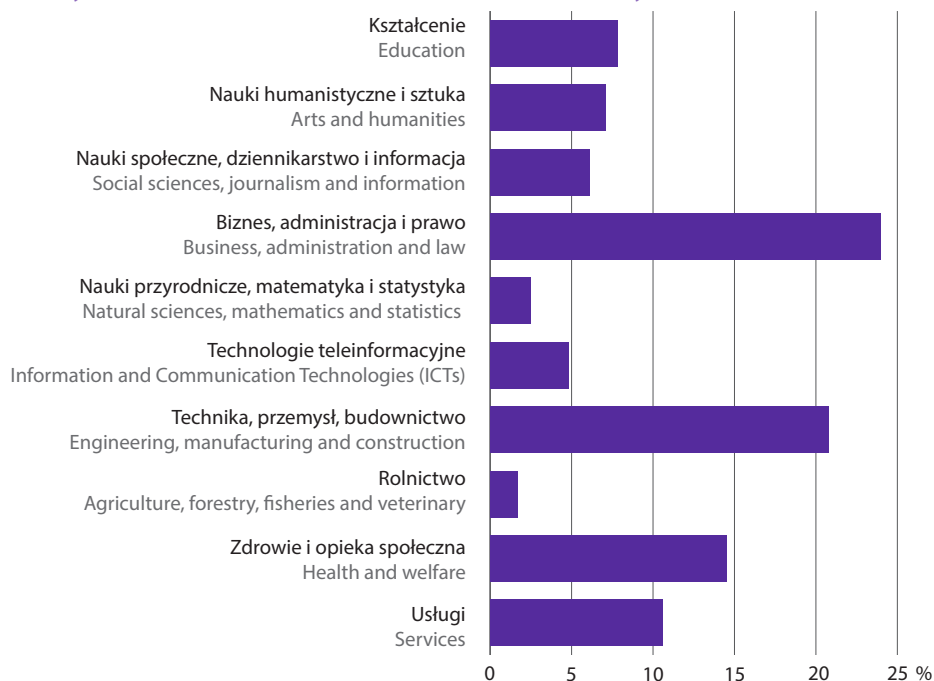
Najwięcej osób studiowało na kierunkach z grupy „biznes, administracja i prawo” (22,5%), a następnie z grup „technika, przemysł, budownictwo” (19,1%) oraz „zdrowie i opieka społeczna” (15,0%). Najmniej studentów było na „indywidualnych studiach międzyobszarowych” (0,5%).

W 2023 r. dyplomy ukończenia studiów wyższych otrzymało 12,2 tys. absolwentów. W porównaniu z rokiem poprzednim liczba absolwentów zmalała o 6,0%. Absolwenci najczęściej kończyli studia na kierunkach studiów w grupie: „biznes, administracja i prawo” (24,0%), a następnie „technika, przemysł, budownictwo” (20,8%) oraz „zdrowie i opieka społeczna” (14,5%).

Wykres 23. Studenci stacjonarni uczelni w miejscowościach akademickich na 1000 ludności
Chart 23. Students in full-time programmes in academic towns per 1,000 population

Wykres 24. Absolwenci uczelni według grup kierunków kształcenia^a w roku akademickim 2022/23
Chart 24. Graduates by broad fields of education^a in the 2022/23 academic year

^a Absolwenci, którzy uzyskali dyplomy ukończenia studiów w 2023 r. Łącznie z cudzoziemcami. Zgodnie z Międzynarodową Klasyfikacją Kierunków Kształcenia (ISCED-F-2013).

^a Graduates who obtained higher education diplomas in 2023. Including foreigners. According to the International Classification of Fields of Education and Training (ISCED-F-2013).

W województwie podkarpackim w roku szkolnym 2023/24 funkcjonowało 28 szkół dla dorosłych (o 3 mniej niż przed rokiem). Uczniowie ponadpodstawowych szkół dla dorosłych pobierali naukę tylko w liceach ogólnokształcących (3,9 tys., tj. o 15,6% więcej w porównaniu z poprzednim rokiem szkolnym). W 2023 r. szkoły dla dorosłych ukończyło 400 uczniów (o 63,5% mniej niż przed rokiem).

W 2023 r. według wyników Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności na podstawie danych średniorocznych w województwie podkarpackim 5,2% osób w przedziale wieku od 25 do 64 lat (o 1,1 p.proc. więcej niż rok wcześniej) zadeklarowało uczestnictwo w edukacji obejmującej nauczanie formalne (szkoła i studia wyższe), jak również kształcenie pozaformalne (różnego rodzaju kursy, warsztaty i szkolenia w miejscu pracy lub poza nim). W kraju w 2023 r. odsetek osób uczestniczących w różnych formach kształcenia lub szkolenia w wieku 25–64 lata wyniósł 8,7% (wobec 7,8% w 2022 r.).

W 2023 r. w województwie podkarpackim wydatki jednostek samorządu terytorialnego na oświatę i wychowanie oraz na edukacyjną opiekę wychowawczą wyniosły 6502,0 mln zł, co stanowiło 31,0% ogółu wydatków zrealizowanych przez te jednostki. W porównaniu z poprzednim rokiem wydatki zwiększyły się o 15,5%.

Zasoby pracy

Labour resources

W województwie podkarpackim w końcu 2023 r., w porównaniu z końcem 2022 r., zanotowano spadek liczby pracujących. W ujęciu rocznym zmniejszyła się ogólna liczba zarejestrowanych bezrobotnych. Wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) przeprowadzonego w 4 kwartale 2024 r. wskazują, że w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku zanotowano spadek aktywności zawodowej, przy jednoczesnym zwiększeniu się zbiorowości pracujących, a zmniejszeniu się liczby osób bezrobotnych. Zanotowano również wzrost wskaźnika zatrudnienia oraz liczby osób biernych zawodowo.

Dane o **pracujących w gospodarce narodowej** (stan na ostatni dzień miesiąca) od grudnia 2022 r. są prezentowane na podstawie administracyjnych źródeł danych. Dane dotyczą pracujących we wszystkich podmiotach gospodarki narodowej.

Dane o pracujących dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód. Do pracujących zalicza się:

1. pracowników najemnych (od 2022 r. zmiana nazwy, wcześniej zatrudnieni), czyli osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie, wybór) lub stosunku służbowego na czas określony i nieokreślony, w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy;
2. pracodawców i pracujących na własny rachunek, łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin;
3. osoby wykonujące pracę nakładczą;
4. członków spółdzielni produkcji rolnej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i innych spółdzielni zajmujących się produkcją rolną oraz spółdzielni kółek rolniczych);
5. duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

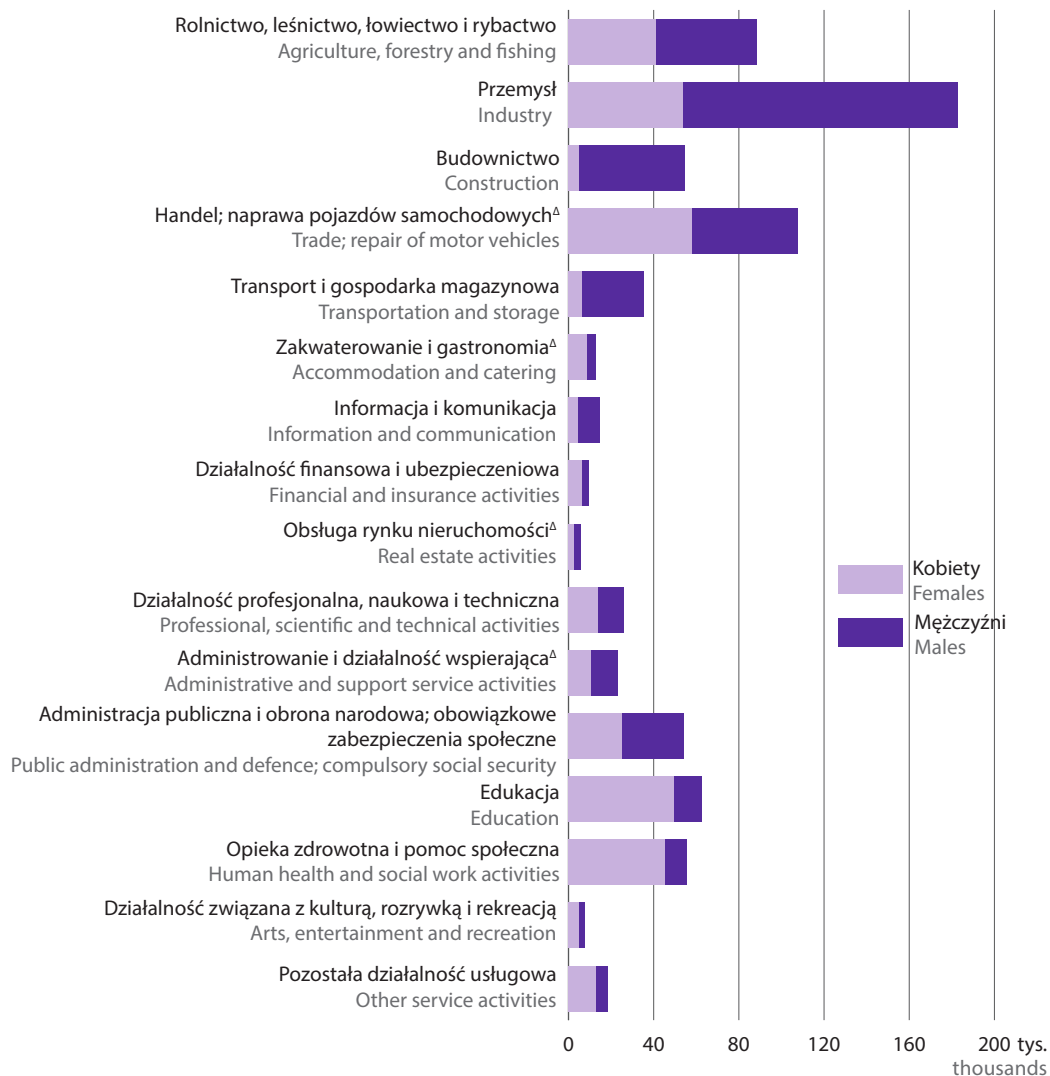
Według stanu na koniec 2023 r. w województwie podkarpackim liczba pracujących w gospodarce narodowej wyniosła 758,9 tys. osób i w porównaniu z końcem 2022 r. zmniejszyła się o 4,4 tys. osób (tj. o 0,6%). Pracujący w województwie stanowili 5,0% tej populacji w kraju. W rankingu województw, pod względem liczby pracujących, województwo podkarpackie uplasowało się na dziewiątym miejscu (najwięcej osób pracujących odnotowano w województwie mazowieckim – 2463,4 tys., a najmniej w opolskim – 342,9 tys. osób).

W końcu 2023 r. na Podkarpaciu najwięcej osób pracowało w sekcji przetwórstwo przemysłowe – 21,8% ogólnej liczby pracujących (w Polsce 18,4%), a następnie w sekcjach: handel; naprawa pojazdów samochodowych – 14,2% (14,8%), rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo – 11,7% (8,1%), edukacja – 8,2% (8,0%), opieka zdrowotna i pomoc społeczna – 7,3% (6,4%), budownictwo oraz administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne – po 7,2% (w kraju odpowiednio 6,9% i 6,8%).

Wykres 25. Pracujący w gospodarce narodowej według sekcji PKD i płci w 2023 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 25. Employed persons in the national economy by PKD sections and sex in 2023
As of 31 December

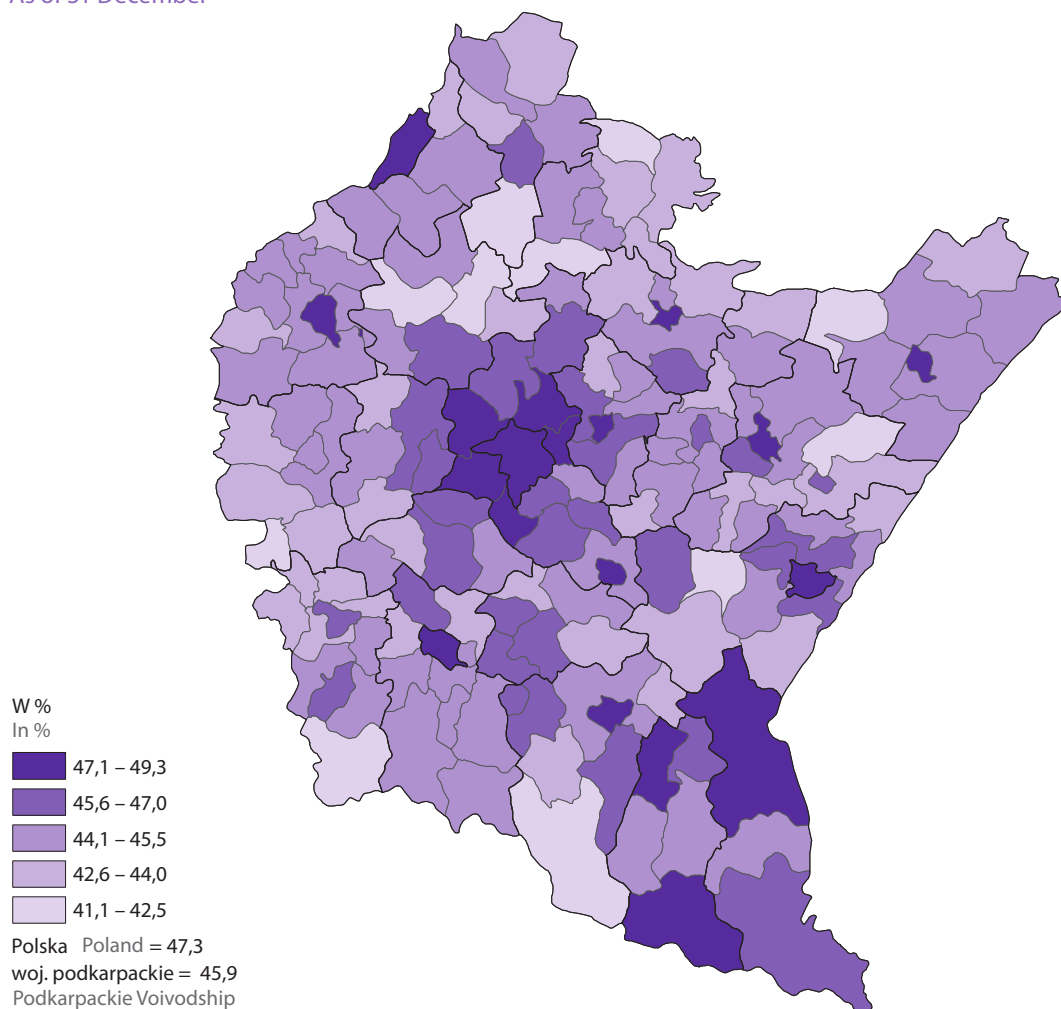

W województwie podkarpackim wśród pracujących mężczyzn najwięcej pracowało w przetwórstwie przemysłowym (115,1 tys. osób), a następnie w: budownictwie (50,0 tys.), handlu; naprawie pojazdów samochodowych (49,4 tys.) oraz rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie (47,6 tys.). Natomiast kobiety najczęściej pracowały w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (58,1 tys. osób), a następnie w: przetwórstwie przemysłowym (50,4 tys.), edukacji (49,7 tys.) oraz opiece zdrowotnej i pomocy społecznej (45,3 tys.).

Mapa 24. Udział kobiet w ogólnej liczbie pracujących w gospodarce narodowej według gminy zamieszkania w 2023 r.

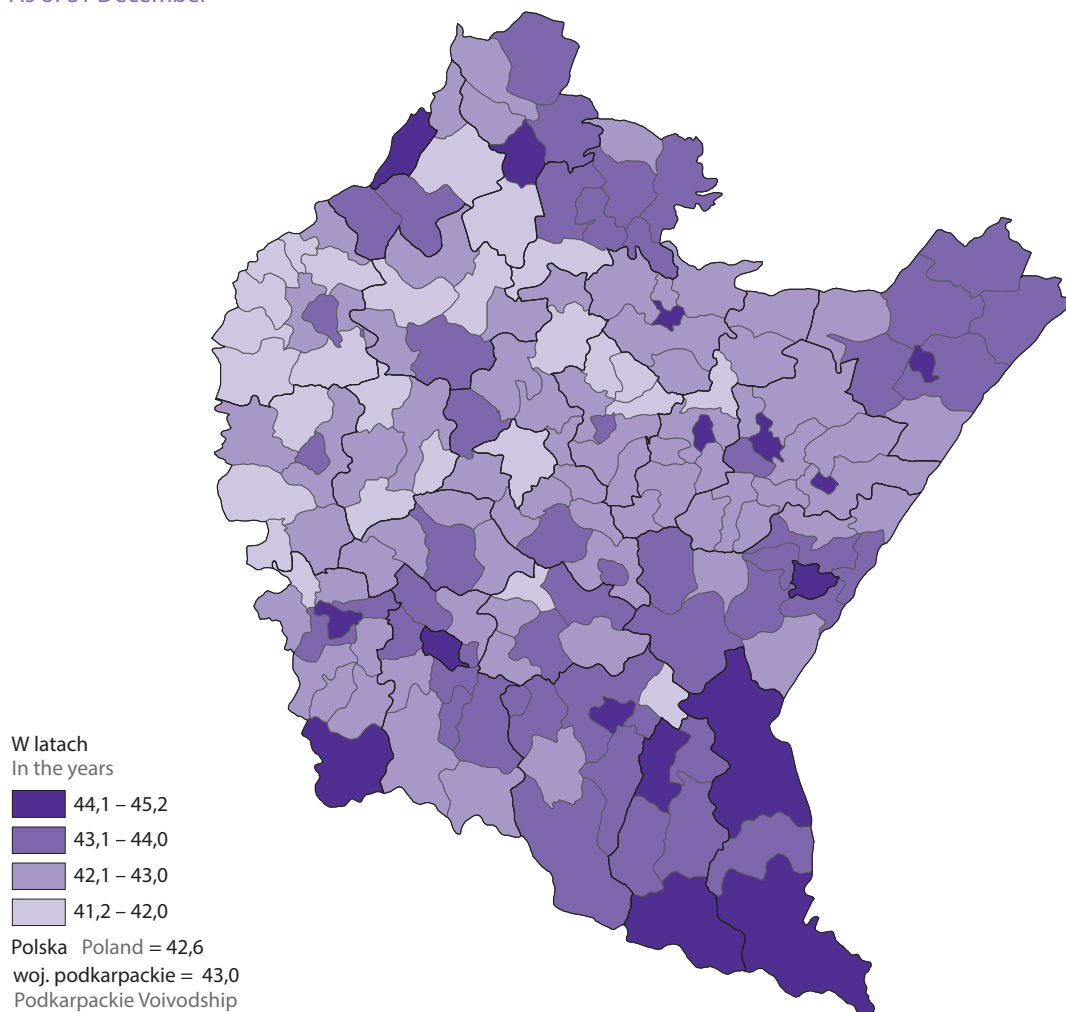
Stan w dniu 31 grudnia

Map 24. Share of women in the total number of employed persons in the national economy by gmina of residence in 2023
As of 31 December

W końcu 2023 r. na Podkarpaciu najwyższy udział kobiet w ogólnej liczbie pracujących w gospodarce narodowej wystąpił w gminie miejskiej Lubaczów (49,3%), a następnie w: Rzeszowie (49,2%), gminie Krasne, Ustrzyki Dolne oraz Przemyślu (po 48,5%). Natomiast najniższy udział odnotowano w gminach: Krempna (41,1%), a następnie Komańcza (41,7%) oraz Krzywczka (42,0%).

Mapa 25. Średnia wieku pracujących w gospodarce narodowej według gminy zamieszkania w 2023 r.
 Stan w dniu 31 grudnia
 Map 25. Average age of employed persons in the national economy by gmina of residence in 2023
 As of 31 December

Na koniec 2023 r. średnia wieku pracujących w gospodarce narodowej na Podkarpaciu wyniosła 43 lata (w Polsce 42,6 roku). Najwyższa średnia wieku w województwie podkarpackim wystąpiła w gminie Lutówka (45,2 roku), a następnie w gminach miejskich: Leżajsk, Przemyśl oraz Tarnobrzeg (po 45,1 roku). Natomiast najniższy jej poziom odnotowano w gminie Wadowice Górne (41,2 roku), a następnie w gminach Czermin i Ostrów (po 41,3 roku).

Bezrobocie rejestrowane

Registered unemployment

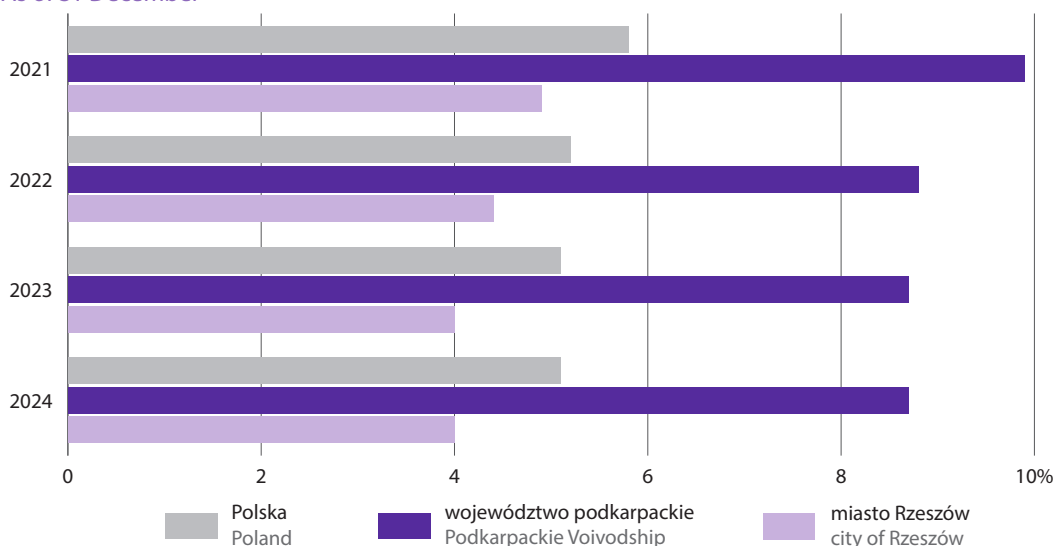
Dane o bezrobociu rejestrowanym podano na podstawie badania, które opiera się na rejestracji osób w powiatowych urzędach pracy. Osoby te muszą spełniać kryteria przedstawione w ustawie z 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, w której określono je jako bezrobotne oraz w ustawie o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

W końcu 2024 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa podkarpackiego wyniosła 67,3 tys. osób (co stanowiło 8,6% ogółu bezrobotnych zarejestrowanych w Polsce) i była mniejsza od zanotowanej przed rokiem o 0,5%. Stopa bezrobocia rejestrowanego wyniosła 8,7% (w Polsce 5,1%) i utrzymała się na poziomie z końca 2023 r.

Wykres 26. Stopa bezrobocia rejestrowanego w latach 2021–2024

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 26. Registered unemployment rate in 2021–2024
As of 31 December

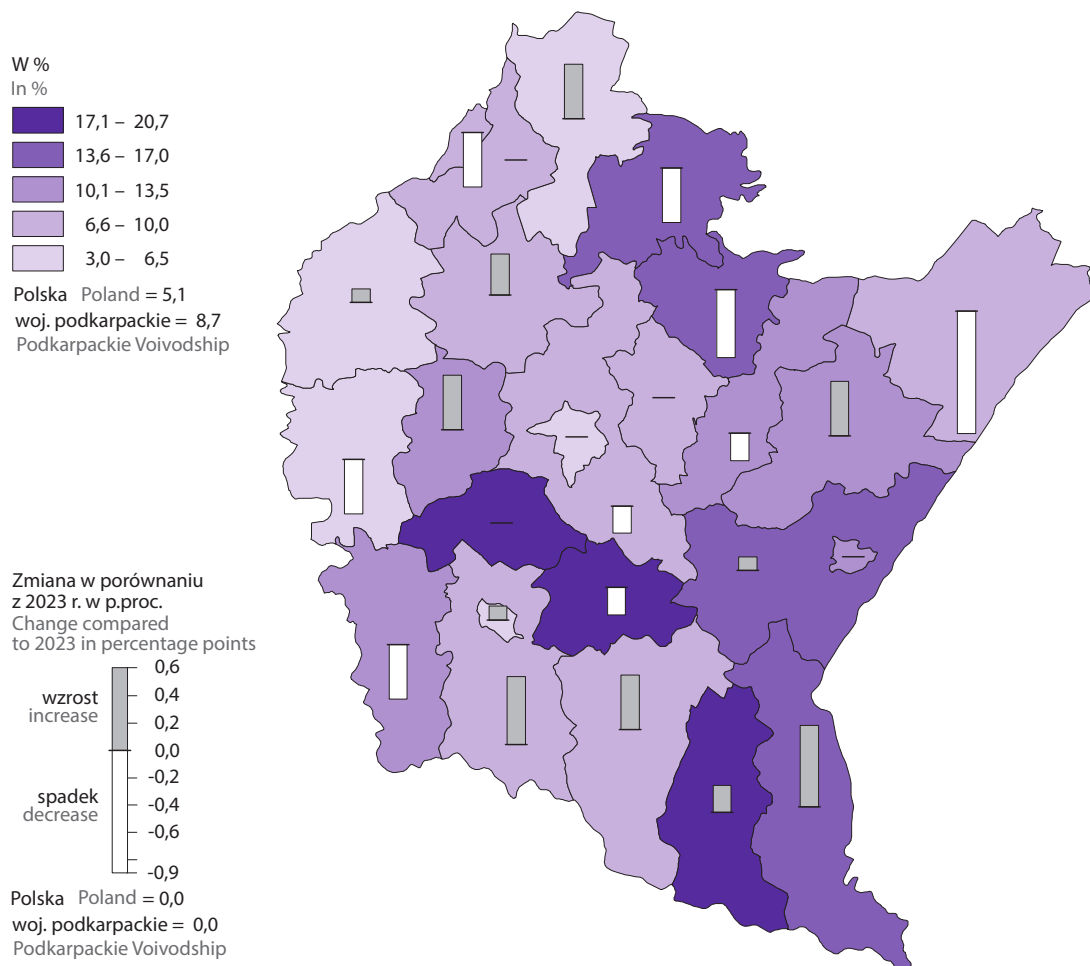

Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Od 2020 r. wskaźnik ten podaje się z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (będących składową cywilnej ludności aktywnej zawodowo) wyszacowanych na podstawie wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2020. Dane te nie są w pełni porównywalne z okresami wcześniejszymi.

Mapa 26. Stopa bezrobocia rejestrowanego w 2024 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 26. Registered unemployment rate in 2024
As of 31 December

Najwyższa stopa bezrobocia rejestrowanego w końcu grudnia 2024 r. wystąpiła w powiecie brzozowskim (20,7%), a najniższy jej poziom odnotowano w Krośnie (3,0%). W porównaniu z końcem grudnia 2023 r. wzrost stopy bezrobocia rejestrowanego zanotowano w jedenastu powiatach, w tym największy w bieszczadzkim (o 0,6 p.proc.), a jej spadek odnotowano w dziewięciu powiatach, w tym największy w lubaczowskim (o 0,9 p.proc.). W pięciu powiatach stopa bezrobocia utrzymała się na poziomie z grudnia 2023 r.

W końcu 2024 r. najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych stanowiły osoby w wieku od 35 do 44 lat, a następnie od 25 do 34 lat. Ich odsetek w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł odpowiednio 25,6% i 25,0%. Osoby w wieku od 18 do 24 lat stanowiły 14,4% bezrobotnych, od 45 do 54 lat – 19,9%, a powyżej 54 lat – 15,1%.

Większość bezrobotnych rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy to osoby o stosunkowo niskim poziomie wykształcenia. Dwie najliczniejsze grupy stanowiły osoby posiadające wykształcenie policealne i średnie zawodowe/branżowe – 27,3% bezrobotnych (w końcu 2023 r. – 26,9%), a następnie zasadnicze zawodowe/branżowe – 27,2% (27,7%). Wykształcenie gimnazjalne lub niższe posiadało – 18,0% (18,4%), natomiast szkoły wyższe ukończyło 15,8% bezrobotnych (15,3%), a licea ogólnokształcące – 11,7% (podobnie jak przed rokiem).

Udział osób długotrwale bezrobotnych (tzn. pozostających bez pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich dwóch lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego w miejscu pracy) w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych w końcu 2024 r. wyniósł 55,0% i w odniesieniu do analogicznego okresu 2023 r. zmniejszył się o 0,1 p.proc.

W końcu 2024 r. osoby pozostające bez pracy do 1 miesiąca stanowiły 8,7% bezrobotnych (rok wcześniej – 8,3%), od 1 do 3 miesięcy – 16,4% (17,8%), od 3 do 6 miesięcy – 14,5% (14,0%), natomiast od 6 do 12 miesięcy – 15,6% (15,2%). Bezrobotni poszukujący pracy ponad rok stanowili 44,8% ogółu bezrobotnych, a ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych, w odniesieniu do analogicznego okresu 2023 r., zwiększył się o 0,1 p.proc.

W województwie podkarpackim wśród bezrobotnych przeważali mieszkańcy wsi, którzy stanowili 63,3% (w końcu 2023 r. – 63,6%) ogółu zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy, natomiast osoby zamieszkujące w miastach stanowiły 36,7% (przed rokiem – 36,4%). W Polsce mieszkańcy wsi stanowili 45,7% (w końcu 2023 r. – 46,2%) ogółu zarejestrowanych bezrobotnych. Zmniejszył się udział osób niepełnosprawnych w ogólnej liczbie bezrobotnych z 6,8% w 2023 r. do 5,5% w 2024 r. (w kraju zmniejszył się o 1,5 p.proc. do 6,3%). W końcu 2024 r. na 1 ofertę pracy przypadało 59 bezrobotnych (wobec 44 osób przed rokiem), natomiast w Polsce 21 (w końcu 2023 r. – 19).

Źródłem danych kwartalnych o **ludności aktywnej zawodowo** (tj. pracujących i bezrobotnych według definicji Międzynarodowej Organizacji Pracy oraz wytycznych Eurostatu) oraz o **osobach biernych zawodowo**, tj. tych, którzy pozostają poza siłą roboczą jest **Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności** (BAEL).

Od 1 kwartału 2021 r. w BAEL wprowadzono zmiany metodologiczne wynikające z wdrożenia rozporządzenia ramowego dla statystyki społecznej, tj. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1700 z dnia 10 października 2019 r. oraz jego aktów implementacyjnych. Zmiany dotyczyły m.in. zakresu podmiotowego badania (badanie zasadnicze obejmuje osoby w wieku 15–89 lat, do 2020 r. włącznie były to osoby w wieku 15 lat i więcej) oraz definicji i sposobu wyodrębniania poszczególnych populacji osób na rynku pracy, tj. pracujących, bezrobotnych i biernych zawodowo. Na potrzeby analiz porównawczych zaprezentowano przeliczone dane BAEL dla lat wcześniejszych, z uwzględnieniem definicji obowiązujących od 2021 r.

Dane za lata 2021–2024 uogólniono w oparciu o bilanse ludności rezydującej opracowane na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021 (NSP 2021).

Tablica 12. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15–89 lat w 4 kwartale według BAEL
Table 12. Economic activity of the population aged 15–89 in quarter 4 by LFS

Wyszczególnienie Specification	2021	2023	2024	2024 Polska Poland
Aktywni zawodowo w tys. Economically active persons in thousands	867	854	852	17742
pracujący employed persons	836	804	821	17247
bezrobotni ^a unemployed persons ^a	31	50	31	495
Bierni zawodowo w tys. Economically inactive persons in thousands	758	763	764	12610
Współczynnik aktywności zawodowej w % Activity rate in %	53,4	52,8	52,7	58,5
Wskaźnik zatrudnienia w % Employment rate in %	51,5	49,7	50,8	56,8
Stopa bezrobocia w % Unemployment rate in %	3,6	5,9	3,6	2,8

a Populacja bezrobotnych dotyczy osób w wieku 15–74 lata.

a The unemployed population includes people aged 15–74.

Według wyników Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) zbiorowość aktywnych zawodowo w województwie podkarpackim, którą tworzą pracujący oraz bezrobotni, w 4 kwartale 2024 r. wyniosła 852 tys. osób, co stanowiło 4,8% ogółu aktywnych zawodowo w kraju. Liczba osób aktywnych zawodowo obniżyła się zarówno w odniesieniu do 4 kwartału 2021 r., jak i w porównaniu z 4 kwartałem 2023 r. (odpowiednio o 1,7% i 0,2%). Pod względem miejsca zamieszkania w grupie aktywnych zawodowo większość stanowili mieszkańcy wsi (56,6%), a ze względu na płeć przeważali mężczyźni (55,8%).

Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL obliczono jako procentowy udział aktywnych zawodowo danej kategorii w ogólnej liczbie ludności danej kategorii.

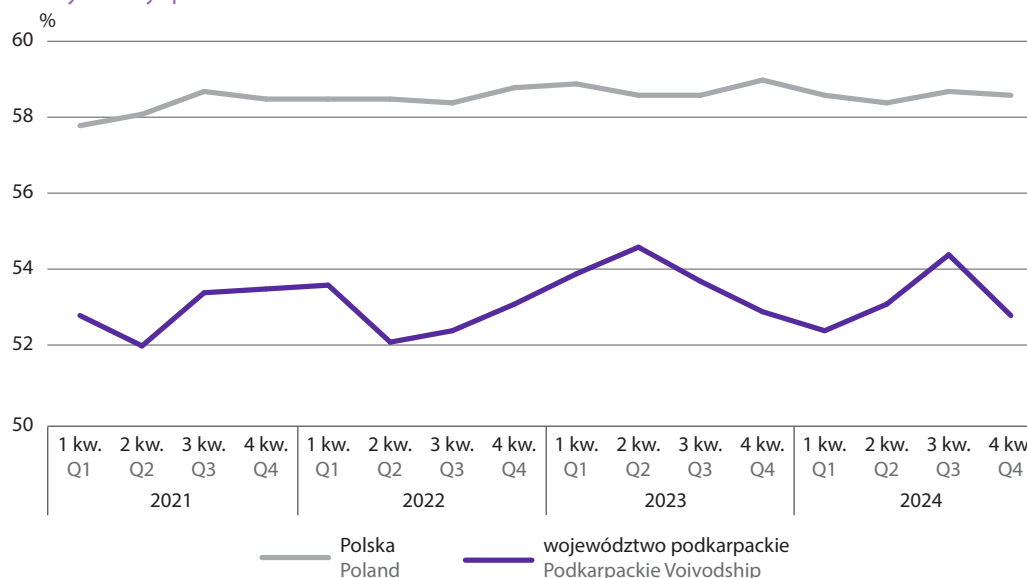
W 4 kwartale 2024 r. współczynnik aktywności zawodowej dla województwa podkarpackiego wyniósł 52,7% (w kraju – 58,5%). Wartość współczynnika aktywności zawodowej wskazuje, że ponad połowa ludności w przedziale wieku od 15 do 89 lat pracowała bądź aktywnie poszukiwała pracy i była gotowa ją podjąć. Podkarpackie to województwo o najniższym współczynniku aktywności zawodowej w 4 kwartale 2024 r. spośród 16 województw (podobnie jak w 4 kwartale 2021 r. i w 4 kwartale 2023 r.). Współczynnik ten zmniejszył się w zarówno w porównaniu z 4 kwartałem 2021 r. (o 0,7 p.proc.), jak i w odniesieniu do 4 kwartału 2023 r. (o 0,1 p.proc.).

Uwzględniając podział według płci, wartość tego współczynnika była wyższa dla mężczyzn (60,4%) niż kobiet (45,4%). Ze względu na miejsce zamieszkania współczynnik aktywności zawodowej osiągnął wyższą wartość dla osób mieszkających w mieście niż na wsi (55,0% wobec 51,1%).

Najbardziej aktywne zawodowo były osoby w grupie wieku 35–44 lata, dla których współczynnik wyniósł 84,8%. Najniższą zaś aktywnością zawodową cechowała się grupa osób w wieku 15–24 lata, dla której współczynnik kształtował się na poziomie 22,0%. W kraju najwyższy współczynnik odnotowano również w grupie osób w wieku 35–44 lata (90,6%), najniższy natomiast w przedziale wieku od 55 do 89 lat (26,6%).

Biorąc pod uwagę poziom wykształcenia, najwyższą wartość współczynnika aktywności zawodowej odnotowano w grupie osób z wykształceniem wyższym (77,7%; w kraju 81,9%), najniższy natomiast współczynnik aktywności zawodowej dotyczył osób z wykształceniem: gimnazjalnym, podstawowym, niepełnym podstawowym i bez wykształcenia szkolnego (6,5% w porównaniu z 15,1% w kraju).

Wykres 27. Współczynnik aktywności zawodowej według kwartałów
Chart 27. Activity rate by quarters

Pracujący według BAEL to wszystkie osoby w wieku 15–89 lat, które w okresie badanego tygodnia:

- wykonywały przez co najmniej 1 godzinę pracę przynoszącą zarobek lub dochód, tzn. były zatrudnione w firmie/instytucji publicznej lub u prywatnego pracodawcy, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem, pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem;
- miały pracę, ale jej nie wykonywały:
 - a) z powodu choroby lub urlopu wypoczynkowego, urlopu związanego z rodzicielstwem (macierzyńskiego, rodzicielskiego, ojcowskiego lub wychowawczego), organizacji czasu pracy (systemu pracy lub odbioru nadgodzin), szkolenia związanego z wykonywaną pracą;
 - b) z powodu sezonowego charakteru pracy, jeśli w okresie poza sezonem nadal regularnie wypełniały zadania i obowiązki związane z pracą lub prowadzeniem działalności (z wyłączeniem obowiązków prawnych lub administracyjnych);
 - c) z innych powodów, jeśli przewidywany okres nieobecności w pracy nie przekraczał 3 miesięcy.

W 4 kwartale 2024 r. populacja pracujących w województwie podkarpackim wyniosła 821 tys. osób, co stanowiło 4,8% ogółu pracujących w kraju. Liczba pracujących obniżyła się o 1,8% w odniesieniu do 4 kwartału 2021 r., a wzrosła o 2,1% w stosunku do 4 kwartału 2023 r. Poziom zaangażowania zawodowego mężczyzn był wyższy niż kobiet (55,8% wobec 44,2%) oraz mieszkańców wsi wyższy niż mieszkańców miast (56,4% wobec 43,6%).

Wskaźnik zatrudnienia według BAEL obliczono jako procentowy udział pracujących danej kategorii w ogólnej liczbie ludności danej kategorii.

W 4 kwartale 2024 r. wskaźnik zatrudnienia służący do pomiaru wykorzystania zasobów pracy w województwie wyniósł 50,8% (w odniesieniu do Polski był niższy o 6,0 p.proc.) Województwo podkarpackie w 4 kwartale 2024 r. charakteryzowało się najniższą wartością tego wskaźnika na tle innych województw (analogicznie było zarówno w 4 kwartale 2021 r., jak i w 4 kwartale 2023 r.).

Wskaźnik zatrudnienia zmniejszył się o 0,7 p.proc. w odniesieniu do 4 kwartału 2021 r., a zwiększył się o 1,1 p.proc. w porównaniu z 4 kwartałem 2023 r.

W województwie podkarpackim najwyższy wskaźnik zatrudnienia wystąpił w grupie osób w wieku 35–44 lata (83,2%), najniższy natomiast w przedziale wieku od 15 do 24 lat (17,1%). W kraju najwyższy wskaźnik odnotowano również w przedziale wieku od 35 do 44 lat (89,0%), najniższy natomiast w grupie osób 55–89 lat (26,1%).

Uwzględniając poziom wykształcenia, najwyższym wskaźnikiem zatrudnienia charakteryzowały się osoby z wykształceniem wyższym, zarówno w podkarpackim (77,0%), jak i w kraju (80,7%), najniższym zaś osoby posiadające wykształcenie: gimnazjalne, podstawowe, niepełne podstawowe i bez wykształcenia szkolnego (odpowiednio 6,0% w województwie oraz 13,6% w kraju)

Bezrobotni według BAEL to osoby w wieku 15–74 lata, które spełniają jednocześnie trzy warunki:

- w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi;
- aktywnie poszukiwały pracy, tzn. podjęły konkretne działania w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni – tydzień badany), aby znaleźć pracę;
- były gotowe (zdolne) podjąć pracę w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym.

Populacja bezrobotnych w 4 kwartale 2024 r. w województwie podkarpackim liczyła 31 tys. osób, co stanowiło 6,3% ogółu bezrobotnych w kraju. Liczba bezrobotnych pozostała na zbliżonym poziomie względem 4 kwartału 2021 r., zmniejszyła się natomiast o 38,0% w porównaniu z 4 kwartałem 2023 r. Większość w tej grupie, pod względem miejsca zamieszkania, stanowili mieszkańcy wsi (58,1%), a ze względu na płeć przeważali mężczyźni (54,8%).

Stopę bezrobocia według BAEL obliczono jako procentowy udział bezrobotnych danej kategorii w liczbie aktywnych zawodowo danej kategorii.

Stopa bezrobocia w 4 kwartale 2024 r. w województwie podkarpackim wyniosła 3,6% i w stosunku do 4 kwartału 2021 r. pozostała na tym samym poziomie, a w porównaniu z 4 kwartałem 2023 r. obniżyła się o 2,3 p.proc. Udział bezrobotnych w liczbie aktywnych zawodowo w województwie podkarpackim był wyższy niż w kraju (o 0,8 p.proc.). Pod względem wartości tego miernika województwo podkarpackie znalazło się na 12. miejscu w kraju (na 16. pozycji było rok wcześniej, a na 10. pozycji – trzy lata wcześniej).

Ludność bierna zawodowo, tzn. pozostająca poza siłą roboczą, są to wszystkie osoby w wieku 15–89 lat, które nie zostały zaklasyfikowane jako pracujące lub bezrobotne, tzn. osoby, które w badanym tygodniu:

- nie pracowały, nie miały pracy i jej nie poszukiwały;
- nie pracowały, poszukiwały pracy, ale nie w aktywny sposób lub poszukiwały pracy aktywnie, ale nie były zdolne (gotowe) do jej podjęcia w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym;
- nie pracowały i nie poszukiwały pracy, ponieważ już ją znalazły i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie:
 - dłuższym niż trzy miesiące;
 - do trzech miesięcy, ale nie były gotowe tej pracy podjąć.

Od 2021 r. **przyczyny bierności** określane są dla populacji biernych zawodowo w wieku 15–74 lata.

W 4 kwartale 2024 r. osoby niepracujące i nieposzukujące pracy, czyli zbiorowość biernych zawodowo w województwie podkarpackim liczyła 764 tys. osób, co stanowiło 6,1% ogółu biernych zawodowo w kraju. Wśród nieaktywnych zawodowo ze względu na miejsce zamieszkania większość stanowili mieszkańcy wsi, a pod względem płci przeważały kobiety (odpowiednio 60,3% i 59,3%).

W odniesieniu do 4 kwartału 2021 r. liczba biernych zawodowo wzrosła o 0,8%. Jej wzrost odnotowano w populacji mężczyzn oraz wśród mieszkańców wsi (odpowiednio o 8,7% i 2,2%). Natomiast w populacji kobiet, a także wśród ludności miejskiej liczba biernych zawodowo obniżyła się – odpowiednio o 4,0% i 1,6%.

W porównaniu z 4 kwartałem 2023 r. liczba biernych zawodowo nieznacznie wzrosła (o 0,1%). Jej wzrost odnotowano w populacji mężczyzn (o 2,3%), a także wśród osób mieszkających na wsi (o 0,4%), zaś spadek wystąpił w populacji kobiet oraz wśród mieszkańców miast (odpowiednio o 1,3% i 1,0%).

Analizując populację biernych zawodowo według wieku, zarówno w województwie, jak i w kraju można zauważyć znaczną dominację dwóch grup. Pierwsza grupa to osoby w wieku 55–89 lat, które stanowiły 62,6% ogółu biernych zawodowo w województwie podkarpackim, a w kraju 67,3%. Natomiast drugą, pod względem liczebności grupę tworzącą zbiorowość nieaktywnych zawodowo stanowiły osoby w przedziale wieku od 15 do 24 lat, które liczyły 20,9% populacji biernych zawodowo (w kraju 18,9%).

W województwie podkarpackim, jak również w kraju, w grupie biernych zawodowo przeważały osoby posiadające wykształcenie co najwyżej gimnazjalne (28,3% wobec 27,6% w kraju). Najmniejszy zaś odsetek w tej grupie zarówno w województwie, jak i w kraju stanowiły osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (odpowiednio 11,5% i 12,0%).

W 4 kwartale 2024 r. (podobnie jak rok wcześniej) w województwie podkarpackim wśród najczęstszych przyczyn bierności zawodowej wśród osób biernych zawodowo w przedziale wieku od 15 do 74 lat wymieniano emeryturę (45,4% badanej zbiorowości; w kraju 51,3%), a także naukę i uzupełnianie kwalifikacji (24,4%; w kraju 22,8%). Stosunkowo rzadziej wskazywano na chorobę i niesprawność (7,9% wobec 10,9% w Polsce) czy na opiekę nad dziećmi lub innymi członkami rodziny wymagającymi opieki oraz na sytuację rodzinną (7,2% wobec 7,5%). Odsetek osób zniechęconych bezskutecznością poszukiwania pracy, tj. brakiem szans na otrzymanie odpowiedniego zatrudnienia lub wyczerpaniem możliwości znalezienia pracy, wyniósł 1,8% (w kraju 0,5%).

5.2. Jakość życia

5.2. Quality of life

Zamożność mieszkańców

Inhabitants' wealth

W 2023 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w województwie podkarpackim, w podmiotach gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 9 osób, wyniosło 6436,15 zł, co oznacza wzrost jego poziomu o 13,7% w stosunku do 2022 r.

Przeciętne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2024 r. wyniosło 7012,32 zł i było niższe od średniej krajowej o 15,2%, tj. o 1254 zł.

W 2024 r. w województwie podkarpackim zanotowano wzrost w skali roku przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów, przy czym osób pobierających świadczenia z ZUS było nieco więcej, natomiast świadczeniobiorców KRUS mniej niż w 2023 r. W ujęciu rocznym zwiększyła się przeciętna miesięczna emerytura i renta zarówno z ZUS, jak i z KRUS.

W 2023 r. poprawiła się sytuacja materialna gospodarstw domowych na Podkarpaciu. Wzrósł przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na osobę.

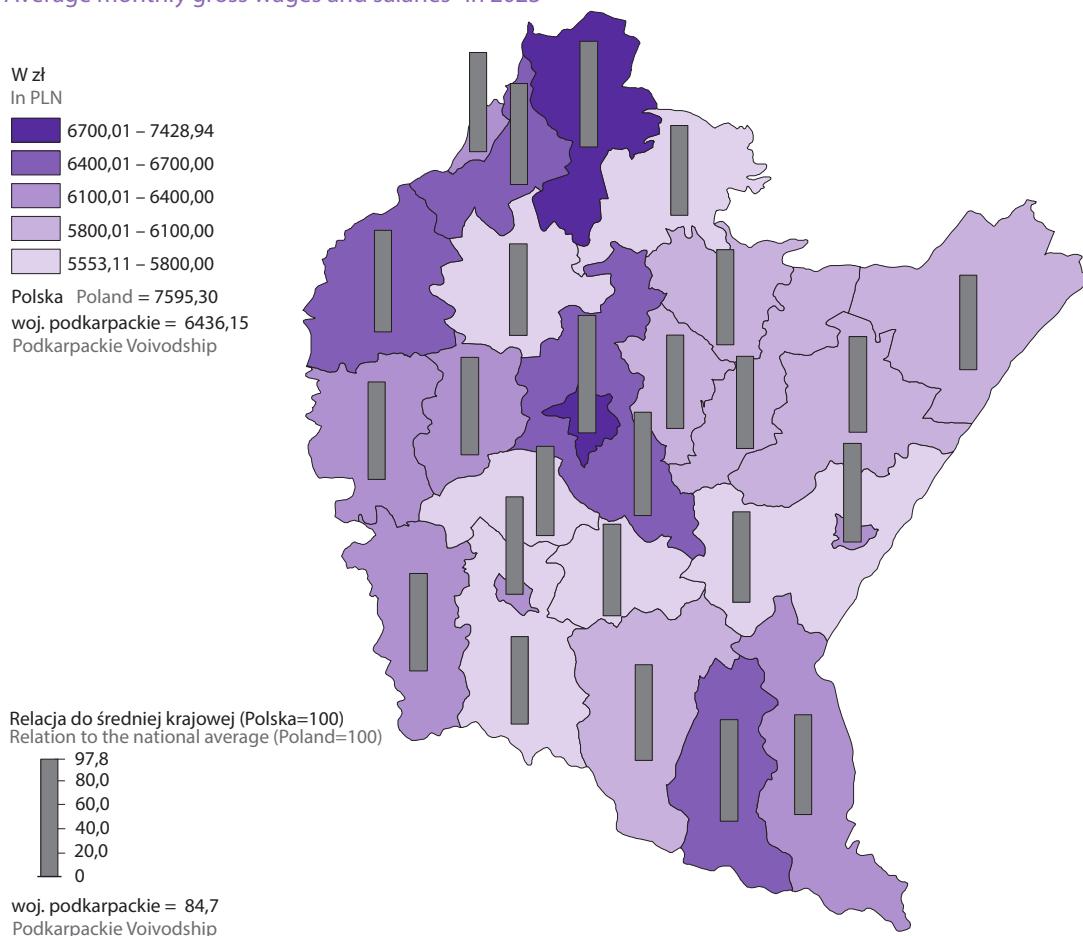
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto to stosunek sumy wynagrodzeń osobowych brutto, honorariów wypłaconych niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, wypłat z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej do przeciętnej liczby zatrudnionych w danym okresie; po wyeliminowaniu osób wykonujących pracę nakładczą oraz zatrudnionych za granicą.

W 2023 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w województwie podkarpackim, w podmiotach gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 9 osób, wyniosło 6436,15 zł i było wyższe o 13,7% w stosunku do 2022 r., a w odniesieniu do 2015 r. o 82,5%. Pomimo wzrostu płac, przeciętne wynagrodzenie w województwie podkarpackim wciąż było niższe od średniej krajowej o 15,3% w 2023 r. i o 15,0% w 2015 r. Średnia krajowa w 2023 r. ukształtowała się na poziomie 7595,30 zł.

Płace wyższe niż przeciętnie w województwie odnotowano w trzech powiatach: w Rzeszowie (7428,94 zł; wyższe o 15,4%), stalowowolskim (6705,72 zł; wyższe o 4,2%), w rzeszowskim (6505,42 zł; wyższe o 1,1%).

Najniższe wynagrodzenia zanotowano w powiatach: krośnieńskim (5553,11 zł; niższe niż przeciętnie w województwie o 13,7%), strzyżowskim (5641,69 zł; niższe o 12,3%), oraz niżańskim (5686,54 zł; niższe o 11,6%).

Mapa 27. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto^a w 2023 r.
Map 27. Average monthly gross wages and salaries^a in 2023

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

We wszystkich podkarpackich powiatach przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wzrosło w porównaniu z poprzednim rokiem, w tym najwyższy wzrost notowano w powiecie lubaczowskim (o 17,0%), a następnie w strzyżowskim (o 16,8%) i ropczycko-sędziszowskim (o 15,5%).

W kolejnej części analizy informacje wynikowe o wysokości przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto zaprezentowano **na podstawie miesięcznego meldunku o działalności gospodarczej DG-1** (dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; w ramach badania podmioty o liczbie pracujących 50 i więcej osób badane są metodą pełną, a podmioty o liczbie pracujących od 10 do 49 osób – metodą reprezentacyjną) – na tej podstawie przedstawiono przeciętne miesięczne wynagrodzenia w województwie w sektorze przedsiębiorstw w 2024 r. (jako ostatnim dostępnym).

W 2024 r. przeciętne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie podkarpackim ukształtowało się na poziomie 7012,32 zł i było o 14,3% wyższe niż w 2023 r. (przed rokiem odnotowano wzrost o 12,0%) i ponad 2-krotnie wyższe niż w 2015 r. W kraju przeciętne wynagrodzenie brutto w 2024 r. wyniosło 8265,92 zł i wzrosło w skali roku o 11,0% (przed rokiem o 11,9%). Pod względem wysokości płac województwo podkarpackie uplasowało się na 15. miejscu w kraju z przeciętnym miesięcznym wynagrodzeniem brutto o 2448 zł niższym niż w województwie mazowieckim, które zajmuje 1. miejsce. Natomiast biorąc pod uwagę dynamikę wzrostu płac w stosunku do poprzedniego roku, podkarpackie zajęło 2. miejsce spośród wszystkich województw.

Sektor przedsiębiorstw obejmuje podmioty o liczbie pracujących 10 i więcej osób, prowadzące działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności prawniczej, rachunkowo-księgowej i doradztwa podatkowego; działalności firm centralnych (*head offices*); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej.

W porównaniu z 2023 r. wzrost płac wystąpił we wszystkich badanych sekcjach, w tym wzrost powyżej średniej wojewódzkiej odnotowano m.in. w:

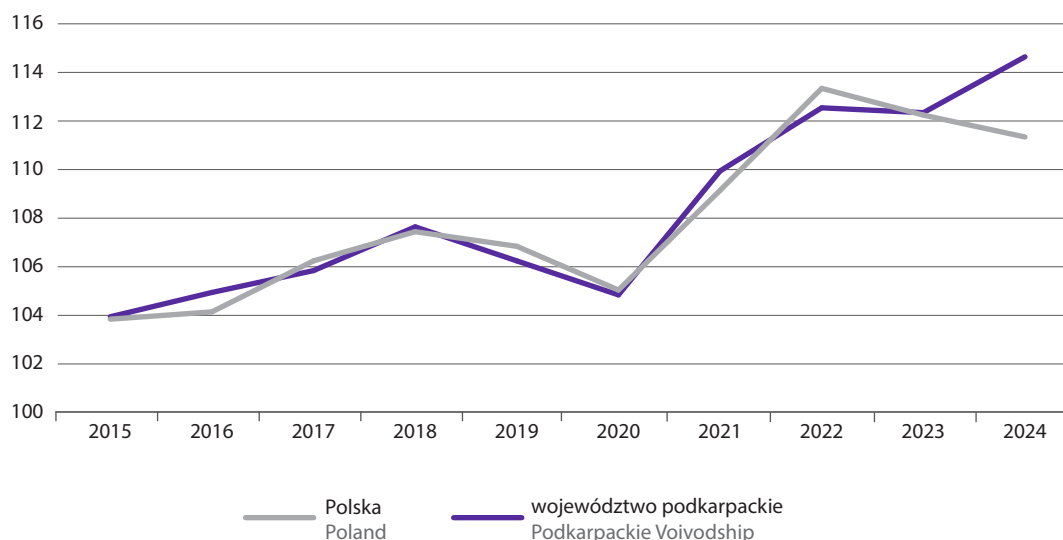
- budownictwie (o 24,2%),
- działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją (o 18,5%),
- handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 17,1%),
- działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 14,9%),
- administrowaniu i działalności wspierającej (o 14,7%).

Tablica 13. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw
Table 13. Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł Average monthly gross wages and salaries in PLN	3399,62	4453,77	6133,96	7012,32
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w relacji do średniej krajowej (Polska=100) Average monthly gross wages and salaries in relation to the national average (Poland=100)	82,5	82,3	82,4	84,8

Wykres 28. Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw
Rok poprzedni=100

Chart 28. Indices of average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector
Previous year=100

W 2024 r. na Podkarpaciu przeciętna liczba emerytów i rencistów wyniosła 470,7 tys. osób i była o 1,0% wyższa niż w 2023 r. oraz o 4,2% wyższa niż w 2015 r. W skali kraju – w omawianym roku – świadczenia wypłacono przeciętnie 9384,6 tys. osobom, czyli o 0,7% większej grupie niż w roku poprzednim oraz o 5,7% większej wobec 2015 r.

W województwie podkarpackim emerytury i renty z ZUS w 2024 r. otrzymywało 416,2 tys. osób, tj. o 1,4% więcej niż przed rokiem i o 10,6% więcej niż w 2015 r. Odmienne kształtowała się dynamika liczby osób otrzymujących świadczenia emerytalno-rentowe w ramach rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych. Emerytury i renty rolnicze w 2024 r. pobierało 54,5 tys. osób (o 1,6% mniej niż przed rokiem i o 27,6% mniej w stosunku do 2015 r.).

Osoby pobierające świadczenia emerytalno-rentowe w województwie podkarpackim stanowiły 5,0% tej zbiorowości w Polsce. Świadczeniobiorcy ZUS z terenu województwa stanowili 4,9% całej populacji w kraju, a świadczeniobiorcy KRUS – 5,6%.

Wśród świadczeniobiorców ZUS najliczniejszą grupę stanowili emeryci (77,9%), a najmniejszą osoby pobierające renty z tytułu niezdolności do pracy (7,4%).

Beneficjenci KRUS to głównie emeryci którzy stanowili 75,2% ogółu, odsetek osób pobierających renty z tytułu niezdolności do pracy ukształtował się na poziomie 20,7%, a renty rodzinne pobierało 4,1% świadczeniobiorców.

W województwie podkarpackim w 2024 r. przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS wyniosła 3346,88 zł i była wyższa o 14,6% niż przed rokiem (w kraju wzrosła o 14,4%). To samo świadczenie pobierane przez rolników indywidualnych ukształtowało się na poziomie 2076,88 zł i zwiększyło się o 13,6% w ciągu roku (w kraju wzrost o 13,9%). Porównując przeciętne miesięczne emerytury i renty brutto wypłacane przez ZUS i KRUS do 2015 r. wzrosły one odpowiednio o 94,5% i 80,5% na Podkarpaciu oraz o 87,8% i 78,3% w kraju.

Tablica 14. Świadczenia społeczne
Table 14. Social benefits

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys. Average monthly number of retirees and pensioners in thousands	451,7	466,9	465,9	470,7
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w zł Average monthly gross retirement and other pension paid from non-agricultural social security system in PLN	1720,93	2120,64	2919,33	3346,88
w tym emerytura of which retirement pay	1843,37	2217,10	3058,30	3496,27
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł Average monthly gross retirement and other pension of farmers in PLN	1150,49	1358,20	1828,53	2076,88
w tym emerytura of which retirement pay	1180,38	1370,88	1847,86	2094,12

Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych w województwie podkarpackim w 2023 r. wyniósł 2280,97 zł i był wyższy o 24,7% od dochodu sprzed roku oraz o 110,9% wobec 2015 r. Niestety, pomimo poprawiającej się sytuacji, jest to kwota plasująca Podkarpacie na ostatnim miejscu w Polsce. Przeciętny dochód na 1 osobę w gospodarstwach domowych w województwie podkarpackim był niższy od dochodu w gospodarstwach na terenie kraju o 14,8% w 2023 r., oraz o 22,0% w 2015 r.

Dochód rozporządzalny to suma bieżących dochodów gospodarstwa domowego z poszczególnych źródeł, pomniejszona o: zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych płacone przez płatnika w imieniu podatnika, o podatki od dochodów z własności, podatki płacone przez osoby pracujące na własny rachunek, w tym przedstawicieli wolnych zawodów i osób użytkujących gospodarstwo indywidualne w rolnictwie oraz o składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne – wyniki **Badania Budżetów Gospodarstw Domowych**.

Tablica 15. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny
Table 15. Average monthly available income

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2022	2023	2023 Polska Poland
	w zł in PLN				
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwie domowym Average monthly available income per capita in household	1081,64	1588,57	1829,05	2280,97	2678,30
w tym dochód do dyspozycji of which disposable income	1033,66	1556,77	1790,68	2248,22	2622,11

Przeciętny miesięczny dochód do dyspozycji na 1 osobę w 2023 r. ukształtował się na poziomie 2248,22 zł (wzrost o 25,6% wobec 2022 r. i o 117,5% w porównaniu z 2015 r.). Przeciętny dochód do dyspozycji gospodarstw domowych w województwie podkarpackim był niższy od dochodu w gospodarstwach na terenie kraju o 14,3% w 2023 r., o 17,0% w 2021 r. oraz o 22,7% w 2015 r.

Z Europejskiego Badania Warunków Życia Ludności (EU-SILC) wynika, że w 2023 r. w województwie podkarpackim wskaźnik zagrożenia ubóstwem, po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych,

uksztaltował się na poziomie 15,8%. W stosunku do 2022 r. wskaźnik ten zmniejszył się o 1,6 p.proc. W skali kraju omawiany wskaźnik wyniósł 14,0%. W odniesieniu do poprzedniego roku zmniejszył się o 0,3 p.proc., natomiast w stosunku do 2015 r. zmniejszył się o 3,6 p.proc.

W 2023 r. województwo podkarpackie należało do województw o wysokim stopniu zagrożenia ubóstwem. Większe zagrożenie ubóstwem, niż w województwie podkarpackim, wystąpiło w województwach: podlaskim, warmińsko-mazurskim, lubelskim, świętokrzyskim i kujawsko-pomorskim.

Do zbadania poziomu nierówności dochodowych najczęściej wykorzystywaną miarą jest współczynnik Giniego. Im niższa wartość współczynnika, tym bardziej równomierny jest rozkład dochodów. W województwie podkarpackim w 2023 r. współczynnik w porównaniu z 2022 r. zwiększył się o 0,7 p.proc. i osiągnął wartość 23,6%. W Polsce natomiast ukształtował się na poziomie – 27,0% (wzrost o 0,7 p.proc. w odniesieniu do poprzedniego roku).

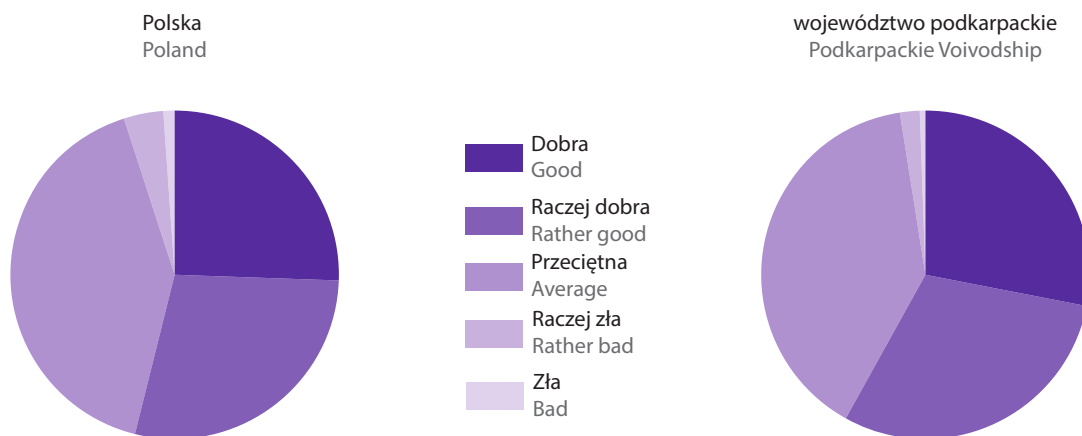
Wybrane wskaźniki spójności społecznej w oparciu o wyniki Europejskiego Badania Warunków Życia Ludności (EU-SILC):

Wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych to odsetek osób z rocznym ekwiwalentnym dochodem do dyspozycji poniżej progu zagrożenia ubóstwem, który wynosi 60% krajowej mediany rocznych ekwiwalentnych dochodów do dyspozycji uwzględniający transfery społeczne.

Współczynnik Giniego to miara nierówności rozkładu dochodów; przybiera wartość między 0 a 1 (lub, jeśli przemnożymy przez 100, między 0 a 100). Wskaźnik ten osiągnąłby wartość 0 (rozkład jednorodny), gdyby wszystkie osoby miały ten sam dochód, natomiast wartość 1, gdyby wszystkie osoby poza jedną miały dochód zerowy. Zatem, im wyższa jest wartość wskaźnika, tym większy jest stopień koncentracji dochodów i większe jest ich zróżnicowanie. W badaniu EU-SILC wskaźnik ten wyliczono dla rocznego ekwiwalentnego dochodu do dyspozycji gospodarstwa domowego.

Uzupełnieniem obrazu zróżnicowania sytuacji dochodowej w oparciu o zaprezentowane powyżej miary ilościowe są dane dotyczące subiektywnych ocen gospodarstw domowych na temat własnej sytuacji materialnej. W 2023 r. w województwie podkarpackim 28,1% gospodarstw domowych oceniało swoją sytuację materialną jako dobrą (wzrost o 2,6 p.proc.), natomiast 30,0% jako raczej dobrą (wzrost o 5,1 p.proc.). Przeciętnie zadowolonych ze swojej sytuacji było 39,4% gospodarstw domowych (o 4,9 p.proc. mniej niż w 2022 r.). Odsetek gospodarstw postrzegających swoją sytuację jako raczej złą (2,1%) zmniejszył się w stosunku do 2022 r. o 2,5 p.proc., natomiast jako złą (0,4%) zmniejszył się w stosunku do 2022 r. o 0,3 p.proc.

Wykres 29. Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych w 2023 r.
Chart 29. Subjective evaluation of the material situation of households in 2023

Pomoc społeczna i wspieranie rodziny

Social assistance and family support

W 2023 r. w województwie podkarpackim świadczenia pomocy społecznej na podstawie decyzji przyznano 56,1 tys. osób. Na pomoc społeczną w województwie podkarpackim w 2023 r. wydano łącznie 200,1 mln zł. Pomoc pieniężna wyniosła 122,1 mln zł, natomiast w ramach pomocy niepieniężnej na świadczenia wydano 78,0 mln zł. Najczęściej pomocy udzielano z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby, ubóstwa oraz bezrobocia.

Z pomocy społecznej korzystało 38,3 tys. gospodarstw domowych. Łączna liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej wyniosła 88,5 tys. osób.

W 2023 r. wydatki z tytułu wypłaty świadczeń wychowawczych w województwie podkarpackim wyniosły 2 mld 229 mln zł. Przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które wypłacano świadczenia wyniosła 368,0 tys. Kartę Dużej Rodziny posiadało 132,8 tys. rodzin.

Na koniec 2023 r. w województwie podkarpackim działały 253 placówki opieki nad dziećmi do lat 3. Żłobki i kluby dziecięce dysponowały łącznie 10,1 tys. miejsc. Wskaźnik dzieci w wieku do lat 3 na 100 miejsc w żłobkach i klubach dziecięcych wyniósł 493.

W 2023 r. w województwie podkarpackim świadczenia pomocy społecznej (w ramach zadań własnych i zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego) przyznano na podstawie decyzji 55,1 tys. osobom bez względu na liczbę pobieranych świadczeń, ich rodzaj, formę oraz źródło finansowania. Ich liczba zmniejszyła się o 0,9 tys. w stosunku do 2022 r. oraz o 65,9 tys. osób w porównaniu z 2015 r. W Polsce w tym czasie świadczenia na podstawie decyzji otrzymało 888,4 tys. osób (910,0 tys. w 2022 r. i prawie 1,8 mln w 2015 r.).

W 2023 r. świadczenia w formie pieniężnej na podstawie decyzji otrzymało 44,4 tys. osób (w 2022 r. – 46,7 tys., w 2015 r. – 85,8 tys.). Natomiast świadczenia w formie niepieniężnej przyznano 28,4 tys. osobom (w 2022 r. – 28,1 tys., w 2015 r. – 66,2 tys.).

Na pomoc społeczną w województwie podkarpackim w 2023 r. wydano łącznie 200,1 mln zł (o 5,9 mln zł więcej niż w 2022 r., oraz o 18,4 mln zł mniej niż w 2015 r.). W kraju na ten cel wydatkowano ponad 3,7 mld zł (więcej o 139,1 mln zł w stosunku do poprzedniego roku oraz mniej o 85,2 mln zł wobec 2015 r.).

Pomoc pieniężna wyniosła 122,1 mln zł (mniej o 2,2 mln zł niż w 2022 r. oraz o 31,6 mln zł mniej w stosunku do 2015 r.), co stanowiło 61,0% wydatkowanej kwoty ogółem. Na zasiłki stałe przeznaczono łącznie 48,1 mln zł, na zasiłki celowe – 38,1 mln zł, natomiast na zasiłki okresowe – 30,1 mln zł.

W ramach pomocy niepieniężnej na świadczenia wydano 78,0 mln zł, tj. 39,0% kwoty ogółem (więcej o 8,1 mln zł niż w 2022 r. oraz o 13,1 mln zł więcej w porównaniu z 2015 r.). Na usługi opiekuńcze przeznaczono 38,5 mln zł, na zapewnienie posiłków – 19,6 mln zł, na schronienie – 7,5 mln zł, a na ubranie – 0,9 tys. zł.

Tablica 16. Świadczenia pomocy społecznej
Table 16. Social assistance benefits

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2022	2023
Osoby, którym decyzją przyznano świadczenia pomocy społecznej (rzeczywista liczba osób) Beneficiaries of social assistance benefits (total real number of persons)	120942	71968	56007	55062
Udzielone świadczenie w tys. zł Benefits granted in thousand PLN	218474,1	212572,5	194137,5	200062,8
pomoc pieniężna financial assistance	153634,5	148868,7	124243,6	122079,6
pomoc niepieniężna non-financial assistance	64839,6	63703,8	69893,9	77983,3
Osoby, którym decyzją przyznano świadczenia pomocy społecznej na 10 tys. ludności Beneficiaries per 10 thousand population	569	343	269	265

Wskaźnik osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 10 tys. ludności w 2023 r. ukształtował się na poziomie 265 (w 2022 r. – 269, natomiast w 2015 r. – 569). W kraju ten sam wskaźnik ukształtował się na poziomie 236 (w 2022 r. – 241, natomiast w 2015 r. – 460).

Środowiskowa pomoc społeczna to pomoc udzielana ludności w miejscu zamieszkania za pośrednictwem ośrodka pomocy społecznej. Dane oszacowano na podstawie Zbioru Centralnego Krajowego Systemu Monitoringu Pomocy Społecznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, zawierającego informację o zrealizowanych świadczeniach środowiskowej pomocy społecznej i odbiorcach tej pomocy – gospodarstwach domowych i ich członkach oraz osobach bezdomnych.

Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej to wszyscy członkowie gospodarstw domowych oraz osoby bezdomne, które w roku badania otrzymały przynajmniej raz jakąkolwiek pomoc świadczoną przez ośrodki pomocy społecznej w miejscu zamieszkania zgodnie z ustawą z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz 2268).

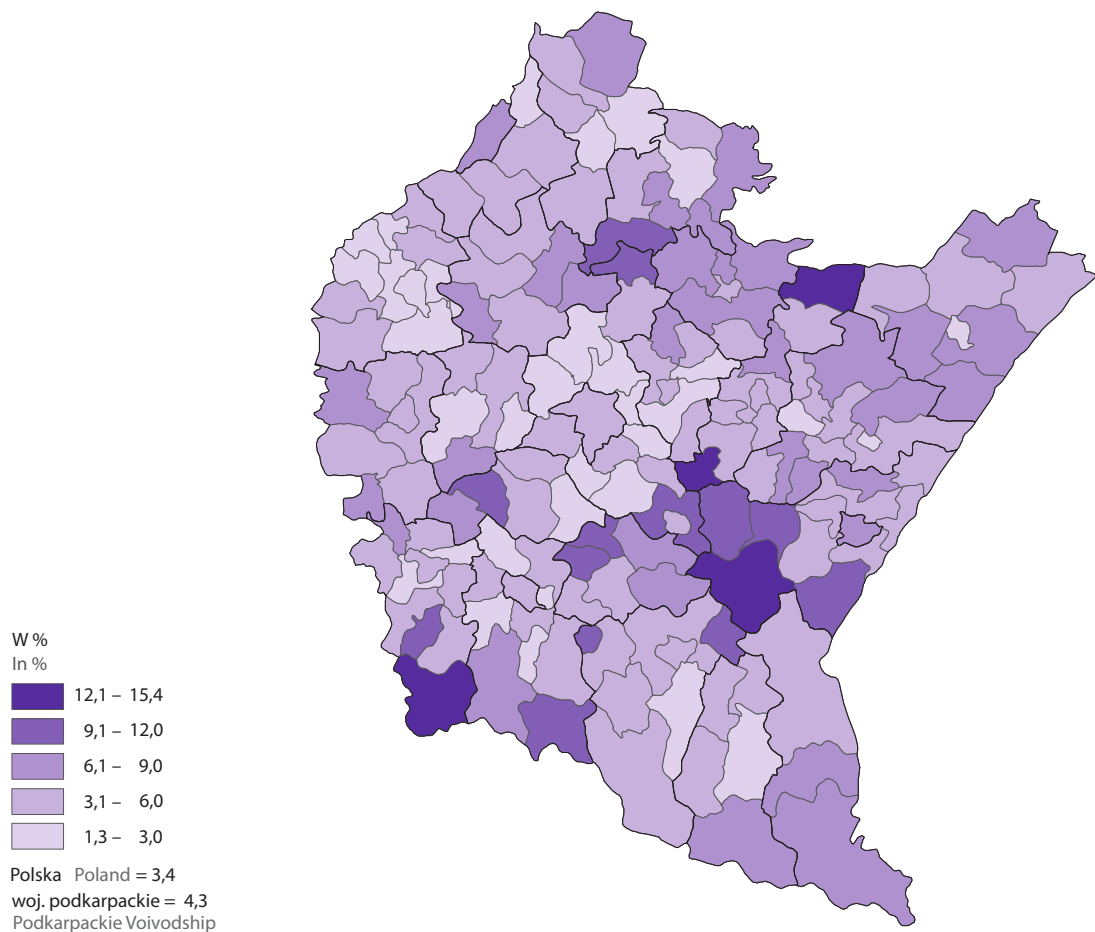
Rok 2023 był kolejnym, w którym odnotowano znaczny spadek liczby beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej i liczby ich gospodarstw domowych na Podkarpaciu. Skala korzystania z pomocy społecznej w 2023 r. w porównaniu z 2022 r. zmniejszyła się o 3,2 tys. osób (tj. o 3,5%), a liczba gospodarstw domowych o 1,2 tys. (tj. o 3,0%). W przeliczeniu na 10 tys. ludności liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w 2023 r. wyniosła 426 i zmniejszyła się o 15 osób w stosunku do 2022 r. i o 550 osób w odniesieniu do 2015 r. W kraju wartość tego wskaźnika kształtowała się na poziomie: w 2023 r. – 338, w 2022 r. – 344, w 2015 r. – 710.

Tablica 17. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej
Table 17. Beneficiaries of social assistance at domicile

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2022	2023
Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej Households benefiting from social assistance at domicile	69252	46900	39509	38324
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej Beneficiaries of social assistance at domicile	207715	115279	91717	88473
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności Beneficiaries of social assistance at domicile per 10 thousand population	976	549	441	426

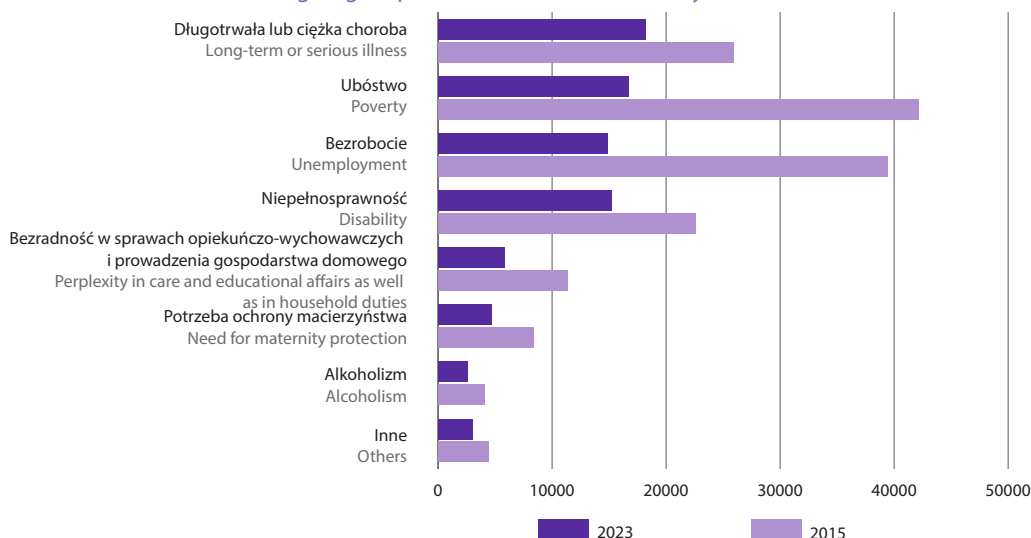
Udział beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem w 2023 r. wyniósł 4,3% (o 0,1 p.proc. mniej niż w roku poprzednim i o 5,5 p.proc. mniej niż w 2015 r.). W kraju wartość tego wskaźnika kształtowała się na zbliżonym poziomie (w 2023 i 2022 r. – 3,4%, w 2020 r. – 4,2%, w 2015 r. – 7,1%). W przekroju terytorialnym najwyższym odsetkiem charakteryzowały się gminy wiejskie: Adamówka (15,4%) oraz Jawornik Polski (14,2%). Najmniejszy udział tego odsetka wystąpił w gminie: miejskiej i wiejskiej Mielec, odpowiednio – 1,3% i 1,6%.

Mapa 28. Zasięg korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej w 2023 r.
Map 28. Scope of use of social assistance at domicile in 2023

W 2023 r., podobnie jak w roku poprzednim, najczęściej pomocy udzielano rodzinom z powodu: długotrwałej lub ciężkiej choroby – 18,2 tys. (o 0,2 tys. mniej niż w roku poprzednim i o 7,7 tys. mniej niż w 2015 r.), ubóstwa – 16,8 tys. (mniej o 1,5 tys. niż w roku poprzednim i o 25,4 tys. mniej niż w 2015 r.), niepełnosprawności – 15,2 tys. (mniej o 0,1 tys. niż w roku poprzednim i o 7,4 tys. mniej niż w 2015 r.) oraz bezrobocia – 14,9 tys. (mniej o 1,1 tys. niż w roku poprzednim i o 24,5 tys. mniej niż w 2015 r.). Należy jednak pamiętać, że w jednej rodzinie mogło wystąpić kilka przyczyn udzielenia pomocy środowiskowej.

Wykres 30. Rodziny, którym na podstawie decyzji przyznano pomoc według przyczyn^a
Chart 30. Number of families with assigning help (based on the decisions) by reasons^a

a Na podstawie decyzji.
 a Based on the decisions.

W 2023 r. kontynuowano realizowanie zapoczątkowanego w kwietniu 2016 r. rządowego programu „Rodzina 500+”, będącego długofalowym wsparciem kierowanym do rodzin naturalnych oraz do rodzinnej pieczy zastępczej i placówek instytucjonalnej pieczy zastępczej. Program ten objął także dzieci umieszczone w domach pomocy społecznej.

W ramach programu „Rodzina 500+” w województwie podkarpackim finansowe wsparcie uzyskiwało miesięcznie przeciętnie 368,0 tys. dzieci (o 3,0 tys., tj. 0,8% więcej niż w 2022 r.). Wydatki z tytułu wypłaty świadczeń wychowawczych w 2023 r. wyniosły 2 mld 229 mln zł (o 17,8 mln, tj. o 0,8% mniej niż w 2022 r.). Wykazane dane w analizie dotyczą tylko rodzin naturalnych.

Tablica 18. Świadczenia wychowawcze „Rodzina 500+”
Table 18. „Family 500+” child-support benefit

Wyszczególnienie Specification	2016	2020	2022	2023
Wydatki na świadczenia wychowawcze w tys. zł Child-raising benefit payments in thousand PLN	1067585,5	2194593,7	2247025,2	2229193,4
Przeciętna miesięczna liczba dzieci, na które rodziny otrzymują świadczenie wychowawcze w tys. Monthly average number of children for whom families received a child-raising benefit in thousands	238,2	352,3	365,0	368,0

Uwaga: Od 1 kwietnia 2016 do 30 czerwca 2019 r. przysługiwało rodzicom lub opiekunom dzieci do 18 roku życia, niezależnie od dochodu na drugie i kolejne dziecko, a w przypadku dochodu w wysokości nieprzekraczającej 800 zł na osobę, także na pierwsze lub jedyne dziecko. Od 1 lipca 2019 roku przysługuje na każde dziecko do ukończenia 18. roku życia, bez względu na dochód osiągniany przez rodzinę.
 Note: From 1 April 2016 to 30 June 2019, it was available to parents or guardians for each child up to the age of 18, regardless of the income for the second and next child, and in the case of income not exceeding 800 PLN per person, also for the first or only child. Since 1 July 2019, child-raising benefit has been granted to every child until 18 years old, regardless of family income.

Karta Dużej Rodziny – to projekt Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, który rozpoczął się w czerwcu 2014 r. Głównym celem programu jest zapewnienie posiadaczom karty bardziej korzystnego, od ogólnie obowiązującego, dostępu do towarów i usług oraz innych form aktywności. Zniżki mogą być oferowane przez instytucje publiczne lub partnerów handlowych. Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, tj. takiej, w której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci bez względu na ich wiek.

W 2023 r. na Podkarpaciu Kartę Dużej Rodziny posiadało 132,8 tys. rodzin, co stanowiło 7,5% w skali kraju. W porównaniu z 2022 r. ich liczba wzrosła o 24,1 tys. (22,1%). Na Podkarpaciu najwięcej rodzin posiadających Kartę Dużej Rodziny odnotowano w powiecie rzeszowskim – 11,2 tys. (tj. 8,4% ogółu w województwie) i w powiecie dębickim – 9,6 tys. (tj. 7,2%), a najmniej w powiatach bieszczadzkim 1,3 tys. (tj. 0,9%) i leskim – 1,8 tys. (tj. 1,3%).

Tablica 19. Świadczenia na rzecz rodziny
Table 19. Benefits to the family

Wyszczególnienie Specification	2019	2020	2022	2023
Dobry Start^a Good Start ^a				
kwota świadczeń wypłaconych (w ciągu roku) w tys. zł amount of benefits paid (during a year) in thousand PLN	.	74770,7	75301,5	75362,1
liczba dzieci (i osób uczących się), na które wypłacono świadczenie (w ciągu roku) number of children (and learners) for whom benefits have been paid (during a year)	.	249323	251067	251320
Zasiłek rodzinny Family allowance				
kwota świadczeń ^b wypłaconych (w ciągu roku) w tys. zł amount of family allowances ^b (during a year) in thousand PLN	284367	251419	186867	153943
dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny children, for which the parents shall receive family allowances	141933	122232	90040	73145
udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku Share of children aged under 17 years, for which the parents shall receive family allowances in the total number of children in this age	33,8	28,5	21,4	17,7
Fundusz alimentacyjny Alimony fund				
kwota świadczeń wypłaconych (w ciągu roku) w tys. zł amount of benefits paid (during a year) in thousand PLN	46697,1	44662,2	40670,9	36808,2
liczba wypłaconych świadczeń number of paid benefits	114535	107596	98450	87081
Ulga prorodzinna w zeznaniach podatkowych PIT Family tax relief in PIT tax returns				
kwota odliczeń od podatku z tytułu ulgi prorodzinnej w zł amount of tax deductions for family tax relief in PLN	323385448	316502714	204973658	.
liczba dzieci ^c number of children ^c	374195	374302	380280	.

a W ramach programu „Dobry Start” dla każdego uczącego się dziecka, rozpoczynającego rok szkolny wypłacane jest jeden raz w roku świadczenie na wyprawkę szkolną. b Wraz z dodatkami. c Liczba dzieci podana została łącznie, tj. dzieci, na które dokonano odliczenia od podatku jak również dzieci, na które przysługiwał zwrot nieodliczonej kwoty ulgi na dzieci.

a As part of the "Good Start" program, for each learning child, at the beginning of the school year, a benefit for a school layette is paid once a year. b Including appendices. c The number of children was given in total, i.e. children for whom the child relief was deducted from tax as well as children who were entitled to the reimbursement of not deducted child relief.

W 2023 r. w województwie podkarpackim 73,1 tys. dzieci otrzymało zasiłek rodzinny (o 16,9 tys. mniej niż w 2022 r.). Wypłacona kwota zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami wyniosła 153,9 tys. zł. W porównaniu z 2022 r. kwota ta zmniejszyła się o 32,9 tys. zł. W 2023 r. udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymali zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku wyniósł 17,7% i zmniejszył się o 3,7 p.proc. w stosunku do ub. roku. W kraju ten sam wskaźnik wyniósł 13,9% i zmniejszył się o 2,6 p.proc. w porównaniu z 2022 r.

Sytuacja w zakresie opieki instytucjonalnej nad dziećmi do lat 3 uległa poprawie. W 2023 r. w województwie podkarpackim funkcjonowały 253 placówki (232 żłobki oraz 21 klubów dziecięcych) opieki nad dziećmi do lat 3, tj. o 1 więcej (0,4%) niż w 2022 r. W kraju takich placówek działało 5,5 tys., tj. o 158 więcej (o 3,0%) niż w 2022 r. W stosunku do 2015 r. liczba placówek opieki nad dziećmi do lat 3 na Podkarpaciu, zwiększyła się prawie trzykrotnie. Placówki opieki nad dziećmi do lat 3 dysponowały łącznie 10,1 tys. miejsc, tj. o 187 (o 1,9%) więcej niż w 2022 r. i o 6,5 tys. (o 180,0%) więcej niż w 2015 r. W opisywanych placówkach 31 grudnia 2023 r. przebywało 8,5 tys. dzieci, tj. o 0,4 tys. (o 4,6%) mniej niż w 2022 r. i o 5,2 tys. (o 151,4%) więcej niż w 2015 r.

Żłobek to jednostka organizacyjna sprawująca opiekę nad dziećmi do lat 3, realizująca funkcje opiekuńcze, wychowawcze i edukacyjne. Opieka w żłobku jest sprawowana od ukończenia 20 tygodnia życia dziecka; żłobek zapewnia opiekę do 10 godz. dziennie. Żłobki, obok klubów dziecięcych, opiekuna dziennego i niani, zostały wprowadzone ustawą z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi do lat 3 (Dz. U. z 2022 r. poz. 1324, z późn. zm.). Obecnie pieczę nad działalnością regulowaną ustawą sprawuje Minister Rodziny i Polityki Społecznej.

Klub dziecięcy to jednostka organizacyjna sprawująca opiekę nad dziećmi do lat 3, realizująca funkcje opiekuńcze, wychowawcze i edukacyjne. Opieka w klubie dziecięcym jest sprawowana od ukończenia 1 roku życia dziecka, klub dziecięcy zapewnia opiekę do 5 godz. dziennie.

Oddział żłobkowy przy przedszkolu – jednostka działająca przy przedszkolu (lub innej instytucji) sprawująca opiekę nad dziećmi do lat 3, niewpisana do rejestru żłobków i klubów dziecięcych.

Tablica 20. Żłobki i kluby dziecięce
Stan w dniu 31 grudnia
Table 20. Nurseries and children's clubs
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2022	2023
Żłobki Nurseries	77	191	225	232
w tym publiczne of which public	35	84	99	97
Oddziały żłobkowe Nursery sections	1	-	-	-
Kluby dziecięce Children's clubs	11	25	27	21
w tym publiczne of which public	-	2	1	-
Miejsca ^a w tys: Places ^a in thousands:				
w żłobkach in nurseries	3,4	8,0	9,3	9,6
w klubach dziecięcych in children's clubs	0,1	0,5	0,5	0,4
Dzieci ^a w tys.: Children ^a in thousands:				
w żłobkach in nurseries	3,2	6,7	8,5	8,2
w klubach dziecięcych in children's clubs	0,1	0,4	0,5	0,3

a Do 2021 r. łącznie z oddziałami żłobkowymi.

a Until 2021, including nursery sections.

Wśród placówek opieki nad dziećmi do lat 3, dominującą pozycję stanowiły żłobki, aż 91,7%, które dysponowały łącznie 9,6 tys. miejscami, tj. o 0,3 tys. (o 3,2%) więcej niż w 2022 r. W żłobkach 31 grudnia 2023 r. przebywało 8,2 tys. dzieci, tj. o 0,3 tys. (o 3,3%) mniej niż w 2022 r.

Spośród wszystkich placówek opieki nad dziećmi do lat 3, na terenie województwa najwięcej z nich zlokalizowanych było w Rzeszowie (19,4%), a także w powiatach rzeszowskim (14,6%) i dębickim (6,3%). W powiecie bieszczadzkim odnotowano tylko jedną placówkę tego typu.

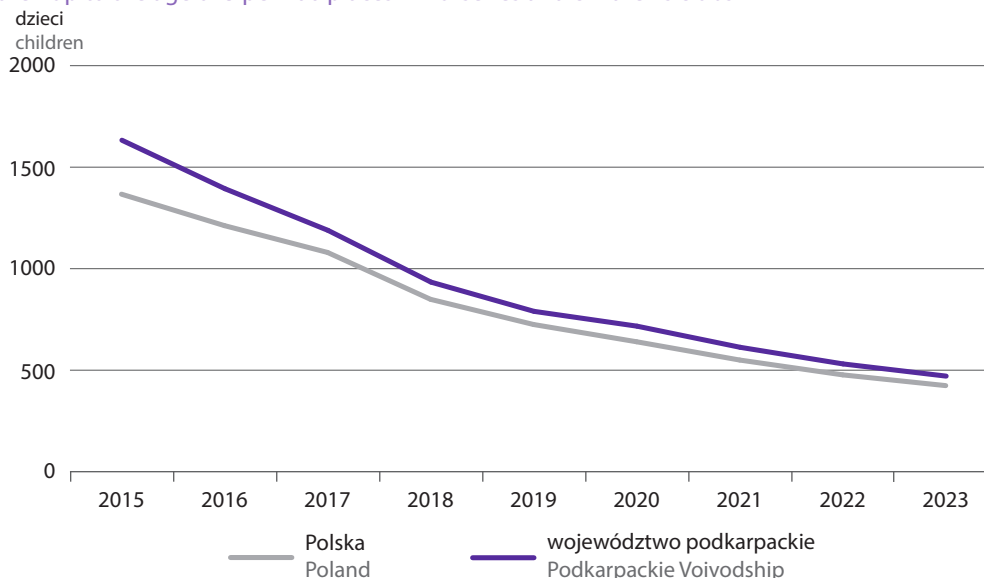
W 2023 r. w województwie podkarpackim wskaźnik dzieci w wieku do lat 3 na 100 miejsc w żłobkach i klubach dziecięcych wynosił 493. Dla porównania w 2022 r. wyniósł 553, w 2021 r. – 635, natomiast w 2015 r. ukształtował się na poziomie 1655. W kraju wskaźnik ten w 2023 r. wyniósł 424 (w 2022 r. – 477, a w 2015 r. – 1367).

Na Podkarpaciu w 2023 r. odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach wyniósł 17,2% (w kraju 19,5%). W odniesieniu do 2022 r. zwiększył się o 0,8 p.proc. natomiast do 2015 r. zwiększył się o 11,5 p.proc.

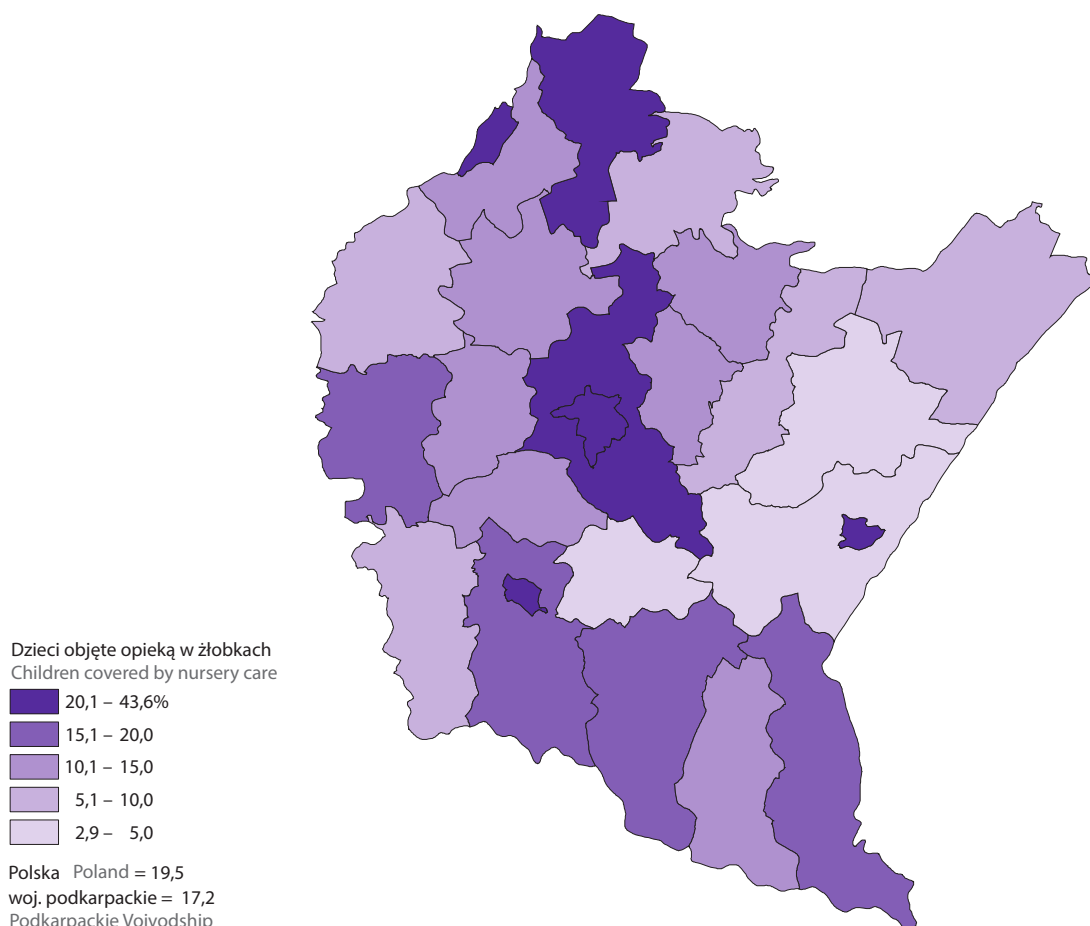
Z analizy w przekroju terytorialnym na koniec 2023 r. wynika, że wartości tego wskaźnika powyżej średniej w województwie podkarpackim osiągnęły: Rzeszów (43,6%), Krosno (40,2%), Tarnobrzeg (35,7%), Przemyśl (29,6%), a także powiaty: rzeszowski (24,1%), stalowowolski (21,1%) i bieszczadzki (18,5%). Najniższy odsetek dzieci objętych opieką żłobkową wystąpił w powiecie brzozowskim (2,9%) i przemyskim (3,6%).

Wykres 31. Dzieci w wieku do lat 3 na 100 miejsc w żłobkach i klubach dziecięcych

Chart 31. Children up to the age of 3 per 100 places in nurseries and children's clubs

Mapa 29. Żłobki i kluby dziecięce w 2023 r.
 Map 29. Nurseries and children's clubs in 2023

Warunki mieszkaniowe

Housing conditions

W 2023 r. porównaniu z 2015 r. zanotowano wzrost zasobów mieszkaniowych o 11,1%. Przeciętna liczba osób przypadających na 1 mieszkanie w województwie podkarpackim zmniejszyła się z 3,28 w 2015 r. do 2,88 w 2023 r., a przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę wzrosła z 24,7 m² w 2015 r. do 29,5 m² w 2023 r.

Rozwija się sieć wodociągowa i kanalizacyjna, z której korzysta coraz więcej mieszkańców województwa podkarpackiego. Długość sieci wodociągowej w 2023 r. wyniosła 18,4 tys. km, a w stosunku do 2015 r. jej długość zwiększyła się o 2,3 tys. km. Natomiast sieć kanalizacyjna osiągnęła długość 20,1 tys. km i w odniesieniu do 2015 r. jej długość wzrosła o 3,8 tys. km.

Zasoby mieszkaniowe w województwie podkarpackim w 2023 r. liczyły 720,4 tys. mieszkań o łącznej powierzchni użytkowej 61 075,2 tys. m², w których znajdowało się 3057,1 tys. izb. W ciągu roku liczba mieszkań wzrosła zarówno w województwie podkarpackim (o 1,0%), jak i w kraju (o 1,3%). W porównaniu z 2015 r. zanotowano w województwie podkarpackim wzrost zasobów mieszkaniowych o 11,1%.

Wynik ten był nieznacznie niższy od przeciętnego w kraju – o 0,7 p.proc. Powierzchnia użytkowa mieszkań w województwie podkarpackim w odniesieniu do 2015 r. wzrosła o 8459,6 tys. m², a liczba izb – o 407,3 tys. Udział województwa podkarpackiego w zasobach mieszkaniowych Polski był niezmienny na przestrzeni lat 2015–2023 i wynosił 4,6%.

Tablica 21. Zasoby mieszkaniowe^a

Stan w dniu 31 grudnia

Table 21. Dwelling stocks^a

As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2022	2023
Mieszkania Dwellings	648473	695997	712996	720433
Zasoby mieszkaniowe na 1000 ludności Dwelling stocks per 1,000 population	304,8	332,0	342,9	347,8
Przeciętna w zasobach: Dwelling stocks, average:				
liczba izb w mieszkaniu number of rooms in a dwelling	4,09	4,24	4,24	4,24
powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ² useful floor area of a dwelling in m ²	81,1	84,0	84,5	84,8
liczba osób na 1 mieszkanie number of persons per dwelling	3,28	3,01	2,92	2,88

a Na podstawie bilansów. Dane od 2020 r. uwzględniają wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021.

a Based on balances. The data from 2020 include the results of the National Population and Housing Census 2021.

Badanie z zakresu gospodarki mieszkaniowej w części dotyczącej stanu zasobów mieszkaniowych, jak i wybranych informacji charakteryzujących warunki mieszkaniowe, zostało przygotowane na podstawie opracowania statystycznego **Bilans Zasobów Mieszkaniowych** za dany rok (według stanu na 31 grudnia).

Zasoby mieszkaniowe – ogół mieszkań zamieszkałych i niezamieszkałych znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Do zasobów mieszkaniowych nie zalicza się lokali w obiektach zbiorowego zakwaterowania (tj. hoteli pracowniczych, domów studenckich, burs i internatów, domów pomocy społecznej) z wyjątkiem znajdujących się tam mieszkań; pomieszczeń prowizorycznych oraz obiektów ruchomych (tzn. barakowozów, wagonów kolejowych, barek i statków).

Średnia wielkość mieszkania w 2023 r. wynosiła 84,8 m² i w porównaniu z 2022 r. wzrosła o 0,3 m² (w kraju o 0,2 m²). Natomiast w odniesieniu do 2015 r. zwiększyła się o 3,7 m². W kraju wzrost ten wyniósł 1,9 m² (z 73,6 m² w 2015 r. do 75,5 m² w 2023 r.). Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania przypadająca na 1 osobę na przestrzeni lat 2015–2023 zwiększyła się o 4,8 m² z 24,7 m² w 2015 r. do 29,5 m² w 2023 r. (w Polsce wzrosła o 4,6 m² z 27,0 m² w 2015 r. do 31,6 m² w 2023 r.). Przeciętna liczba izb przypadająca na 1 mieszkanie na Podkarpaciu w 2023 r. wyniosła 4,24 (w 2015 r. – 4,09), natomiast w kraju wynosiła ona odpowiednio 3,83 i 3,82. W odniesieniu do 2022 r. zarówno w województwie podkarpackim, jak i w kraju nie uległa ona zmianie.

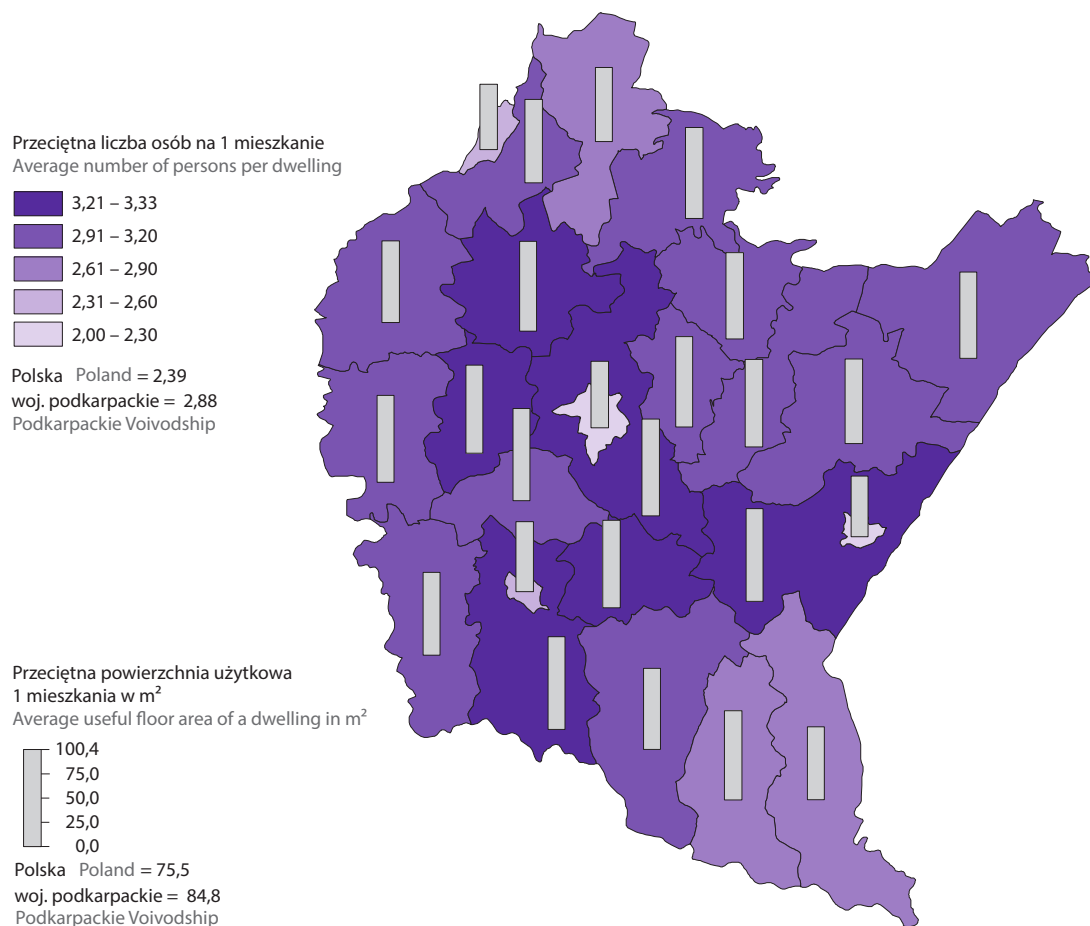
Przeciętna liczba osób przypadających na 1 mieszkanie na Podkarpaciu zmniejszyła się z 2,92 w 2022 r. do 2,88 w 2023 r. (w kraju odpowiednio z 2,42 do 2,39). W 2015 r. na 1 mieszkanie przypadało przeciętnie 3,28 osób w województwie, a 2,72 w Polsce.

Mapa 30. Warunki mieszkaniowe ludności w 2023 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 30. Housing conditions of population in 2023

As of 31 December

Wśród powiatów województwa podkarpackiego największą przeciętną powierzchnię użytkową 1 mieszkania w 2023 r. odnotowano w powiecie rzeszowskim – 100,4 m², następnie w przemyskim – 96,0 m² oraz krośnieńskim – 95,9 m². Najmniejsze mieszkania występowały w Przemyśle, następnie w Tarnobrzegu i Rzeszowie (odpowiednio 62,6 m², 67,3 m² i 68,3 m²). Największą przeciętną liczbę osób na 1 mieszkanie odnotowano w powiecie kolbuszowskim i ropczycko-sędziszowskim – po 3,33, a następnie w brzozowskim i przemyskim – po 3,28. Natomiast najmniej osób na 1 mieszkanie w 2023 r. przypadało w Rzeszowie – 2,00, następnie w Przemyśle – 2,19 i Krośnie – 2,34.

Na przestrzeni lat 2015–2023 liczba mieszkań przypadających na 1000 ludności w województwie podkarpackim systematycznie rosła. W 2015 r. wynosiła 304,8, natomiast w 2023 r. już 347,8. Pomimo wzrostu wskaźnik ten był niższy niż w Polsce (367,3 w 2015 r. i 419,3 w 2023 r.).

Wodociągi to kompleks urządzeń wodociągowych służących do ujęcia wód powierzchniowych i podziemnych, studni publicznych, urządzeń służących do magazynowania i uzdatniania wód, sieci wodociągowe, urządzenia regulujące ciśnienie wody.

W województwie podkarpackim długość sieci wodociągowej w 2023 r. wyniosła 18,4 tys. km, a liczba przyłączy 378,7 tys. sztuk. W stosunku do 2022 r. i 2015 r. zwiększyła się odpowiednio o 0,5 tys. km i 2,3 tys. km, tj. o 2,6% i o 14,4%, a liczba przyłączy odpowiednio o 6,1 tys. sztuk i 50,0 tys. sztuk. W kraju długość sieci w 2023 r. wyniosła 341,1 tys. km i w odniesieniu do 2022 r. i do 2015 r. wzrosła odpowiednio o 3,4 tys. km (tj. o 1,0%) i 25,6 tys. km (tj. o 8,1%).

Na obszarach wiejskich sieć wodociągowa była ponad 3 razy dłuższa niż w miastach, zarówno w 2023 r., jak i w 2022 r. Jej długość w 2023 r. na terenach wiejskich wyniosła 14,0 tys. km i w relacji do 2022 r. zwiększyła się o 375,4 km, natomiast na terenach miejskich wyniosła 4,4 tys. km i w odniesieniu do 2022 r. była większa o 87,8 km.

Zagęszczenie sieci wodociągowej w województwie w 2023 r. wyniosło 103,1 km na 100 km² i w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyło się o 2,6 km na 100 km². W odniesieniu do kraju, zagęszczenie sieci wzrosło o 0,7 km na 100 km² (z 108,0 km na 100 km² w 2022 r. do 108,7 km na 100 km² w 2023 r.).

W przypadku terenów wiejskich wskaźnik gęstości sieci wodociągowej w 2023 r. wyniósł 84,5 km na 100 km² i w porównaniu z 2022 r. był wyższy o 2,2 km na 100 km². Tereny miejskie odznaczały się dużo większym zagęszczeniem sieci, ze wskaźnikami zagęszczenia w latach 2023 i 2022 odpowiednio 345,9 km i 339,2 km na 100 km² (wzrost o 6,7 km na 100 km²).

Tablica 22. Wodociągi
Stan w dniu 31 grudnia
Table 22. Water supply system
As of 31 December

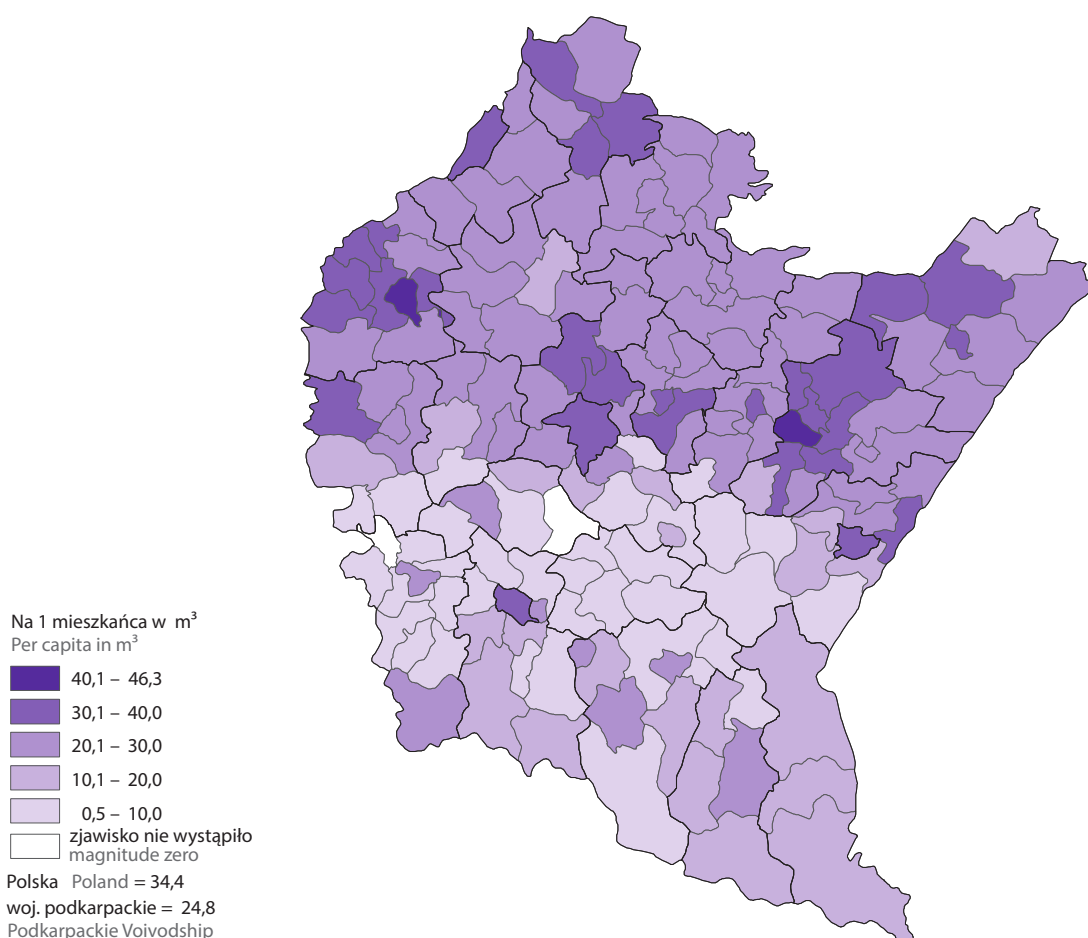
Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2022	2023
Sieć wodociągowa (rozdzielcza i przesyłowa w km) Water supply system (distribution and transmission network in km)	16075,5	17158,6	17932,9	18396,1
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych w szt. Connections leading to residential buildings in units	328760	354445	372576	378710
Zużycie wody z sieci wodociągowej w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm ³ Consumption of water from water supply system in households (during the year) in hm ³	49,3	52,0	51,8	51,6

W 2023 r. z sieci wodociągowej korzystało 81,9% ogółu ludności, co w porównaniu z 2015 r. oznaczało wzrost o 1,5 p.proc., a w odniesieniu do 2022 r. o 0,2 p.proc. W kraju dostęp do wodociągu miało 92,6% ogółu ludności (wzrost o 0,8 p.proc. w porównaniu z 2015 r. i o 0,1 p.proc. w porównaniu z 2022 r.).

W miastach wskaźnik ludności korzystającej z sieci wodociągowej w procencie ogółu ludności w 2023 r. wyniósł 94,9% i utrzymał się na tym samym poziomie w 2022 r., natomiast wzrósł o 0,7 p.proc. w odniesieniu do 2015 r. W 2023 r. na obszarach wiejskich 72,8% ogółu ludności korzystało z sieci wodociągowej (wzrost o 0,3 p.proc. w porównaniu z 2022 r. i o 2,1 p.proc. w porównaniu z 2015 r.).

Zużycie wody z wodociągów przez gospodarstwa domowe w 2023 r. wyniosło 51,6 hm³ i w stosunku do 2022 r. zmniejszyło się o 0,2 hm³, a w odniesieniu do 2015 r. wzrosło o 2,3 hm³. Przeciętne zużycie wody przez gospodarstwa domowe przypadające na 1 mieszkańca kształtowało się na poziomie 24,8 m³ (w miastach było to 32,4 m³, a na obszarach wiejskich 19,6 m³). W porównaniu z 2022 r. zużycie wody na 1 mieszkańca spadło o 0,1 m³ (w kraju wzrosło o 0,4 m³). Natomiast w odniesieniu do 2015 r. odnotowano wzrost zużycia wody z sieci wodociągowej w gospodarstwach domowych odpowiednio o 1,6 m³ i 2,2 m³.

Mapa 31. Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych w 2023 r.
 Map 31. Consumption of water from water supply systems in households in 2023

W układzie terytorialnym największe zużycie wody na 1 mieszkańca w 2023 r. wystąpiło w mieście Mielec (46,3 m³), następnie w gminie Pawłosiów (41,2 m³). Natomiast najmniejszym charakteryzowały się trzy gminy: Tyrawa Wołoska, Jodłowa i Dydnia – w każdej 0,5 m³. W dwóch gminach (Brzyska i Niebylec) nie odnotowano zużycia wody z wodociągów przez gospodarstwa domowe.

Kanalizacja to kompleks urządzeń kanalizacyjnych służący do odprowadzania ścieków: sieć kanalizacyjna, wyloty urządzeń służących do wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi, urządzenia podczyszczające i oczyszczające ścieki oraz przepompownie ścieków.

W 2023 r. sieć kanalizacyjna w województwie podkarpackim osiągnęła długość 20,1 tys. km, a liczba przyłączy 347,6 tys. sztuk. W stosunku do 2022 r. i 2015 r. jej długość zwiększyła się odpowiednio o 0,5 tys. km i 3,8 tys. km, tj. o 2,8% i o 23,7%, natomiast liczba przyłączy o 10,0 tys. sztuk i o 74,9 tys. sztuk. W Polsce długość sieci w 2023 r. wyniosła 181,5 tys. km (wzrost o 2,2% w porównaniu z 2022 r. i o 21,3% w porównaniu z 2015 r.).

Na terenach wiejskich zlokalizowanych było 77,3% długości sieci kanalizacyjnej, która w 2023 r. wyniosła 15,5 tys. km oraz 64,6% przyłączy do budynków mieszkalnych. W porównaniu z 2022 r. długość sieci wzrosła o 0,5 tys. km (tj. o 3,3%), natomiast w odniesieniu do 2015 r. – o 3,0 tys. km (tj. o 24,1%). W przypadku liczby przyłączy na terenach wiejskich, ich liczba w stosunku do 2022 r. wzrosła o 6,1 tys. sztuk (tj. o 2,8%), a w stosunku do 2015 r. o 46,3 tys. sztuk (tj. o 25,9%). W miastach długość sieci kanalizacyjnej wzrosła o 43,4 km w porównaniu z 2022 r. (tj. o 1,0%) i o 0,8 tys. km w porównaniu z 2015 r. (tj. o 22,3%).

Wskaźnik gęstości sieci kanalizacyjnej w 2023 r. w województwie wyniósł 112,5 km na 100 km² i w porównaniu z 2022 r. zwiększył się o 3,0 km na 100 km². W Polsce zagęszczenie sieci było na poziomie 57,8 km na 100 km² (wzrost o 1,0 km na 100 km² w porównaniu z poprzednim rokiem).

Tereny wiejskie odznaczały się zagęszczeniem sieci kanalizacyjnej na poziomie 93,6 km na 100 km², co oznaczało wzrost o 3,0 km na 100 km² w stosunku do 2022 r. Na terenach miejskich natomiast wskaźnik zagęszczenia sieci w 2023 r. wyniósł 360,3 km na 100 km² i był wyższy od wskaźnika dla 2022 r. o 3,1 km na 100 km² – wskaźnik w 2022 r. wyniósł 357,2 km na 100 km².

Tablica 23. Kanalizacja
Stan w dniu 31 grudnia
Table 23. Sewage system
As of 31 December

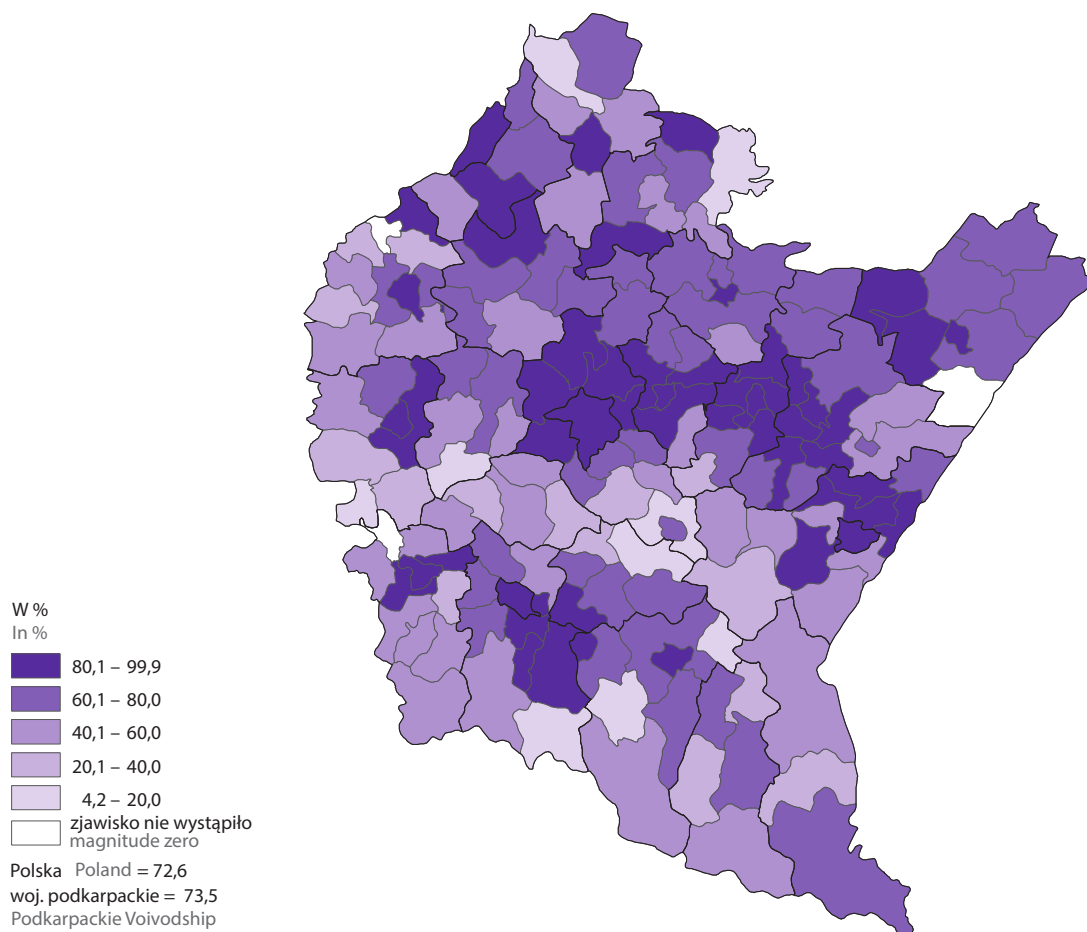
Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2022	2023
Sieć kanalizacyjna ^a w km Sewage system ^a in km	16238,4	18356,2	19538,9	20082,8
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych w szt. Connections leading to residential buildings in units	272644	315549	337589	347575
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną (w ciągu roku) w hm ³ Wastewater discharged by sewage system (during the year) in hm ³	57,3	58,1	59,1	61,2
w tym oczyszczane of which treated	57,3	58,1	59,1	61,2

a łącznie z kolektorami.
a Including collectors.

W 2023 r. z sieci kanalizacyjnej korzystało 73,5% ogółu ludności. W odniesieniu do 2022 r. nastąpił wzrost o 0,6 p.proc., a w porównaniu z 2015 r. wzrost o 4,2 p.proc. W Polsce dostęp do kanalizacji miało 72,6% ogółu ludności (wzrost o 0,3 p.proc. w porównaniu z 2022 r. i o 2,9 p.proc. w porównaniu z 2015 r.).

W miastach wskaźnik ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej w procencie ogółu ludności w 2023 r. wyniósł 91,3% i wzrósł o 0,2 p.proc. w relacji do 2022 r. i o 2,1 p.proc. do 2015 r. Na obszarach wiejskich w 2023 r. z sieci kanalizacyjnej korzystało 61,1% ogółu ludności (wzrost o 0,8 p.proc. w porównaniu z 2022 r. i o 5,8 p.proc. w porównaniu z 2015 r.).

Mapa 32. Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w 2023 r.
 Map 32. Population connected to the sewage system in 2023

Najwięcej ludności w 2023 r. korzystało z sieci kanalizacyjnej w gminie Sanok (99,9%), a następnie w Krościenu Wyżnym i Oleszycach (po 98,6%), a najmniej w gminie Dynów (4,2%), a następnie w gminie Bukowsko (6,3%) i Jaślska (6,8%). W trzech gminach (Brzyska, Wielkie Oczy i Gawłuszowice) nie korzystano z sieci kanalizacyjnej.

Sieć gazowa to system przewodów doprowadzających do odbiorców paliwa gazowe przez przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie przesyłu i dystrybucji gazu. W systemie przewodów rozróżnia się:

- sieć przesyłową i rozdzielczą (na gaz wysokometanowy i zaazotowany) – przewody uliczne przeznaczone do doprowadzenia gazu do budynków lub innych obiektów za pośrednictwem przyłączy;
- przyłącza – system przewodów łączących sieć rozdzielczą z budynkami i innymi obiektami.

W województwie podkarpackim długość sieci gazowej w 2023 r. wyniosła 21,5 tys. km, natomiast liczba przyłączy 399,1 tys. sztuk. Zarówno w stosunku do 2022 r., jak i do 2015 r. odnotowano wzrost długości sieci – odpowiednio o 0,1 tys. km i 2,3 tys. km (tj. o 0,6% i o 12,2%), a liczba przyłączy o 5,8 tys. sztuk i o 42,9 tys. sztuk. W kraju długość sieci w 2023 r. wyniosła 174,3 tys. km i w odniesieniu do 2022 r. wzrosła o 3,1 tys. km (o 1,8%), a w stosunku do 2015 r. o 28,3 tys. km (o 19,4%).

W 2023 r. długość sieci gazowej na terenach wiejskich wyniosła 16,3 tys. km i w relacji do 2022 r. był to wzrost o 0,1 tys. km, natomiast na obszarach miejskich długość sieci wyniosła 5,2 tys. km i w odniesieniu do 2022 r. była większa o 0,04 tys. km.

Gęstość sieci gazowej w województwie w 2023 r. wyniosła 111,8 km na 100 km² i w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się o 0,8 km na 100 km². W kraju zagęszczenie sieci wyniosło 51,7 km na 100 km² (wzrost o 0,8 km na 100 km² w porównaniu z poprzednim rokiem).

Na obszarach wiejskich wskaźnik zagęszczenia sieci gazowej w 2023 r. wyniósł 91,0 km na 100 km² i w porównaniu z 2022 r. był wyższy o 0,6 km na 100 km². Gęstość sieci na terenach miejskich była dużo wyższa w porównaniu z obszarami wiejskimi i w 2023 r. wyniosła 384,0 km na 100 km² (wzrost o 2,6 km na 100 km² w stosunku do 2022 r.).

Tablica 24. Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych

Stan w dniu 31 grudnia

Table 24. Gas supply system as well as consumers and consumption of gas from gas supply system in households
As of 31 December

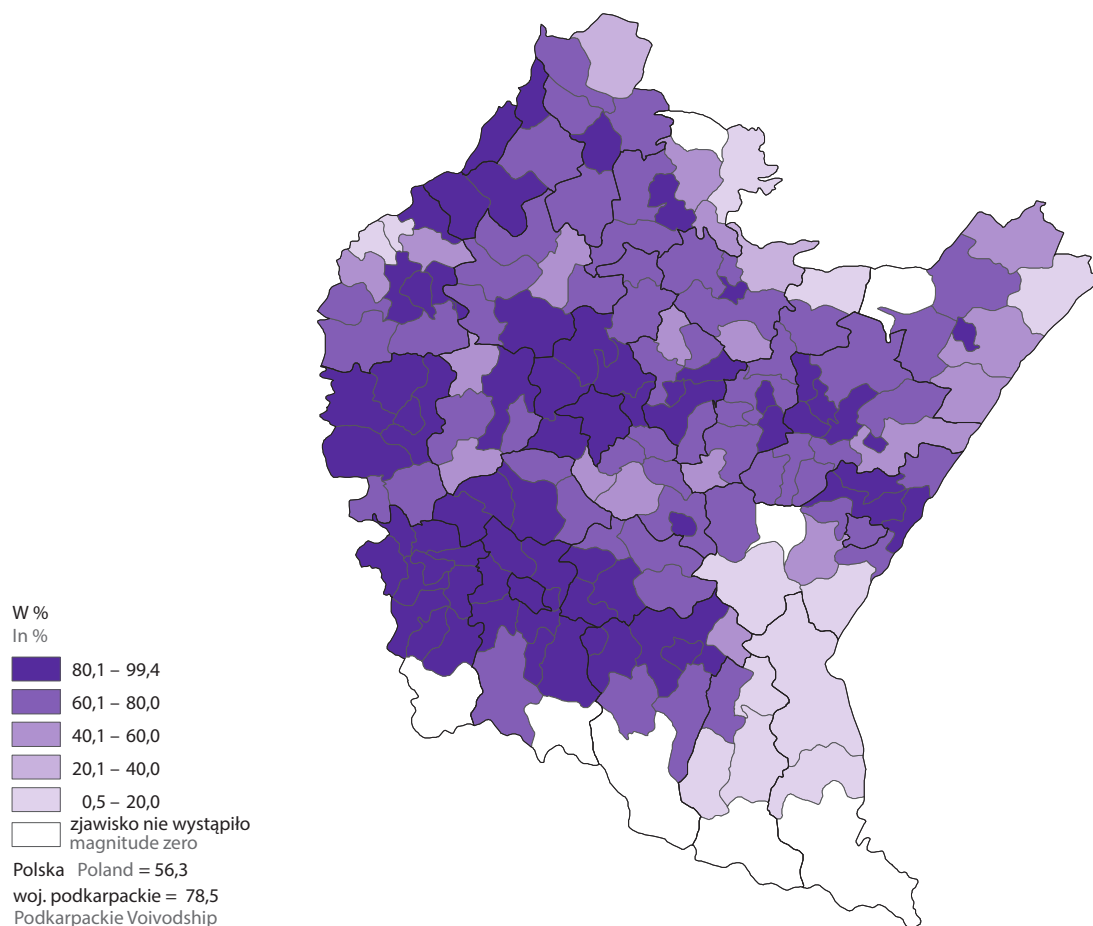
Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2022	2023
Sieć gazowa w km Gas supply system in km	19153,5	20765,1	21364,9	21497,1
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych w szt. Connections leading to residential and non-residential buildings in units	356239	377912	393366	399132
Odbiorcy gazu z sieci ^a w tys. Consumers of gas from gas supply system ^a in thousands	469,8	525,6	545,4	559,3
Zużycie gazu z sieci (w ciągu roku): Consumption of gas from gas supply system (during the year):				
w GWh in GWh	2465,4	3114,2	3515,8	3446,7
na 1 mieszkańca w kWh per capita in kWh	1158,9	1482,4	1689,0	1660,4

a łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych.
a Including gas customers using collective gas-meters.

W 2023 r. z sieci gazowej korzystało 78,5% ogółu ludności województwa i w porównaniu z 2022 r. nastąpił wzrost o 0,9 p.proc., natomiast w odniesieniu do 2015 r. o 6,2 p.proc. Zużycie gazu z sieci w 2023 r. wyniosło 3446,7 GWh i w odniesieniu do 2022 r. spadło o 2,0%. W kraju sieć gazowa w 2023 r. wykorzystywana była przez 56,3% ogółu ludności (wzrost o 0,4 p.proc. w porównaniu z 2022 r. i o 4,2 p.proc. w porównaniu z 2015 r.), natomiast zużycie gazu wyniosło 54 083,7 GWh i było niższe od tego sprzed roku o 4,1%.

W przypadku zużycia gazu na 1 mieszkańca, jego poziom w województwie wyniósł 1660,4 kWh (w miastach 2073,6 kWh, a na obszarach wiejskich 1372,7 kWh) i w porównaniu z 2022 r. był niższy o 1,7% (w miastach niższy o 0,1%, a na obszarach wiejskich wyższy o 3,2%).

Mapa 33. Ludność korzystająca z gazu z sieci w 2023 r.
 Map 33. Population connected to the gas supply system in 2023

W 2023 r. w ponad 3/4 gmin województwa podkarpackiego ludność korzystająca z gazu z sieci stanowiła ponad 50% ogółu ludności zamieszkałej w tych gminach. Najwięcej ludności korzystało z gazu w gminie Łańcut (99,4%), a następnie Leżajsk (98,5%) i Sanok (97,5%), a najmniej w gminie Adamówka (0,4%), a następnie w gminie Ustrzyki Dolne (1,3%). W ośmiu gminach nie korzystano z gazu z sieci.

Ochrona zdrowia

Health care

W końcu 2023 r. w województwie podkarpackim wśród kadry pracującej bezpośrednio z pacjentem na 10 tys. ludności przypadało 29 lekarzy oraz 65 pielęgniarek (dla kraju odpowiednio 38 i 57). W 41 szpitalach ogólnych w ciągu roku na 10 tys. ludności z opieki medycznej skorzystało 1996 osób (dla kraju relacja ta wyniosła 1899 osób).

Świadczenia ambulatoryjnej opieki zdrowotnej wykonywały 1294 przychodnie¹ (w kraju 23,5 tys.) oraz 346 praktyk lekarskich (w kraju 3,2 tys.). Udzielono w nich w ciągu roku łącznie ponad 17,1 mln porad (w kraju 352,2 mln). Przeciętna liczba porad ogółem udzielonych w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosła 8,2 (w kraju 9,3).

W województwie podkarpackim zespoły ratownictwa medycznego w 2024 r. podczas 156,2 tys. wyjazdów/wylotów (w kraju 3,1 mln) na miejsce zdarzenia udzieliły pomocy 157,0 tys. osób (w kraju 3,2 mln). Na 1000 osób zamieszkujących województwo świadczeń zdrowotnych z zakresu ratownictwa medycznego na miejscu zdarzenia udzielono 76 osobom (dla Polski wskaźnik wyniósł 84).

Tablica 25. Placówki opieki zdrowotnej

Stan w dniu 31 grudnia

Table 25. Health care facilities

As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2022	2023
Przychodnie Out-patient departments	1137	1254	1254	1294
Praktyki lekarzy i lekarzy dentystów ^a Medical and dental practices ^a	539	426	378	346
Porady udzielone ^{bcd} w tys: Consultations provided ^{bcd} in thousands:	16340,9	14244,0	16375,8	17118,1
lekarskie medical	14537,3	12781,8	14554,9	15329,1
stomatologiczne dental	1803,6	1462,3	1820,9	1789,1
Szpitale ogólne General hospitals	41	41	40	41
łóżka w szpitalach ogólnych beds in general hospitals	10249	9045	8702	8686
na 10 tys. ludności per 10 thousand population	48,2	43,2	41,9	41,9
wykorzystanie łóżek w % usage of beds in %	65,1	55,0	64,2	67,8
przeciętny pobyt chorego w dniach average patient stay in days	5,2	4,8	5,1	5,0

a Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakty z NFZ lub z przychodniami. b Łącznie z poradami finansowanymi przez pacjentów. c W ciągu roku. d Łącznie z poradami z izb przyjęć udzielanymi pacjentom niehospitalizowanym.

a Data concern practices that have signed a contract with the National Health Fund or out-patient departments. b Including consultations paid by patients. c During the year. d Including consultations provided to non-hospitalised patients in admission rooms.

W końcu 2023 r. w województwie podkarpackim działało 1640 podmiotów ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (w kraju 26,6 tys.) realizujących świadczenia finansowane ze środków publicznych w przychodniach i praktykach lekarskich.

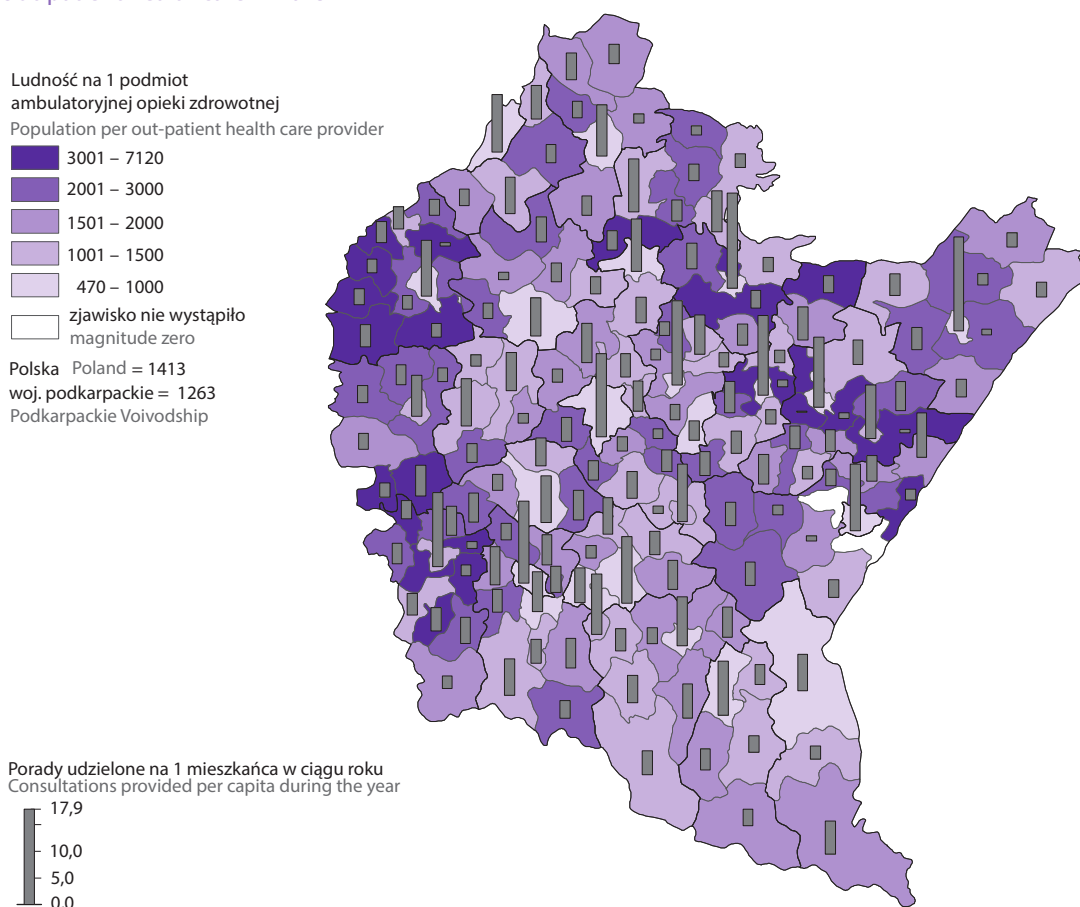
1 Łącznie z przychodniami Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Ambulatoryjna opieka zdrowotna realizowana jest przez poradnie, przychodnie i praktyki lekarskie (tj. przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, ambulatoria i izby chorych oraz zakłady badań diagnostycznych i medyczne laboratoria diagnostyczne).

Stacjonarna opieka zdrowotna to całodobowa opieka lekarska i pielęgniarska świadczona w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej (tj. szpitale – ogólne, psychiatryczne i uzdrowskowe, ośrodki leczenia odwykowego, ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów, regionalne ośrodki psychiatrii sądowej, zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze, hospicja, oddziały opieki paliatywnej, sanatoria).

Ratownictwo medyczne to system, który tworzy się w ramach realizacji zadań państwa polegający na zapewnieniu pomocy każdej osobie znajdującej się w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego.

Mapa 34. Ambulatoryjna opieka zdrowotna w 2023 r.
Map 34. Out-patient health care in 2023

Analizując przestrzenne rozmieszczenie placówek ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w województwie, można stwierdzić, że najkorzystniejsza sytuacja (czyli najmniej osób na jeden podmiot ambulatoryjnej opieki zdrowotnej) wystąpiła w gminach Leżajsk i Przeworsk. Wskaźnik ten wyniósł tam odpowiednio 470 i 559 osób. Natomiast najbardziej utrudniony dostęp do tego typu placówek mieli mieszkańcy gmin Radomyśl Wielki i Czermin, gdzie na 1 przychodnię i praktykę lekarską przypadało odpowiednio 7120 i 7056 osób. Wskaźnik udzielonych porad ogółem, przypadających na 1 mieszkańca w poszczególnych gminach, był najwyższy w mieście Leżajsk i wyniósł 17,9, natomiast najniższy w gminie Pawłosiów i wyniósł 0,2.

W analizowanym roku w województwie funkcjonowały 1294 przychodnie (w kraju 23,5 tys.) oraz 346 praktyk lekarskich (w kraju 3,2 tys.). W porównaniu z 2022 r. oraz z 2015 r. na Podkarpaciu liczba przychodni zwiększyła się odpowiednio o 3,2% i o 13,8%. Natomiast liczba praktyk lekarskich zarówno w relacji do 2022 r., jak i 2015 r. zmniejszyła się odpowiednio o 8,5% i 35,8%. W kraju w 2023 r. odnotowano podobne tendencje jak przed rokiem. Liczba przychodni w porównaniu z 2022 r. zwiększyła się o 3,8% (w relacji do 2015 r. był wzrost o 14,9%), natomiast liczba praktyk lekarskich zmniejszyła się o 8,7% (w relacji do 2015 r. spadek o 42,8%).

W końcu 2023 r. liczba ludności przypadająca na 1 podmiot ambulatoryjnej opieki zdrowotnej wyniosła ogółem 1263 osób (w kraju 1413 osób). Wskaźnik ten w województwie ukształtował się na poziomie niższym zarówno w porównaniu z ubiegłym rokiem, jak również w porównaniu z 2015 r. (odpowiednio o 11 i 6 osób). W kraju na 1 podmiot ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w 2023 r. przypadało o 35 osób mniej niż w 2022 r. i o 67 osób mniej w porównaniu z 2015 r.

Ogółem w ciągu 2023 r. w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej udzielono łącznie 17,1 mln porad (w kraju 352,2 mln). Ich liczba zwiększyła się zarówno w odniesieniu do 2022 r., jak i w porównaniu z 2015 r. odpowiednio o 4,5% oraz 4,8%. W kraju również odnotowano wzrost porad w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej zarówno w odniesieniu do 2022 r., jak i w porównaniu z 2015 r. (odpowiednio o 5,0% i 10,2%). W 2023 r. przeciętna liczba porad ogółem udzielonych w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosła 8,2 (w kraju 9,3). Większość porad stanowiły porady lekarskie (podobnie w 2022 r. i 2015 r.). Sytuacja taka miała miejsce zarówno w województwie, jak i w kraju.

W ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej świadczona jest również opieka specjalistyczna. W jej zakres wchodzi porady lekarskie oraz stomatologiczne. W roku 2023 r. udzielono łącznie 5741,2 tys. porad lekarskich i 1789,1 tys. stomatologicznych (w kraju odpowiednio 131,2 mln i 34,9 mln). Liczba udzielonych porad specjalistycznych lekarskich w 2023 r. w porównaniu z ubiegłym rokiem zwiększyła się w województwie o 9,1% natomiast stomatologicznych zmniejszyła się o 1,7%. W kraju w porównaniu z 2022 r. odnotowano wzrost zarówno porad specjalistycznych jak i stomatologicznych (odpowiednio o 8,0% i 5,3%). W odniesieniu do 2015 r. w województwie wzrosła liczba udzielonych porad specjalistycznych o 8,5%, natomiast zmniejszyła się liczba porad stomatologicznych o 0,8%. W kraju w 2023 r. w porównaniu z 2015 r. liczba udzielonych specjalistycznych porad zwiększyła się o 15,4%, natomiast liczba porad stomatologicznych o 0,4%.

W zakresie specjalistycznej lekarskiej opieki zdrowotnej w analizowanym okresie w województwie podkarpackim oraz w kraju świadczenia medyczne najczęściej udzielano w poradniach chirurgicznych. Zarówno w kraju, jak i na Podkarpaciu stanowiły one około 20% wszystkich udzielonych porad specjalistycznych. Natomiast najrzadziej pacjenci korzystali z poradni geriatrycznych – w kraju oraz województwie podkarpackim.

Całodobowej opieki w trybie stacjonarnym udzielają mieszkańcom m.in. szpitale ogólne oraz placówki długoterminowej opieki zdrowotnej. W końcu 2023 r. w województwie podkarpackim działało 41 stacjonarnych szpitali ogólnych (w kraju 894), które dysponowały łącznie 8,7 tys. łóżek (w kraju 161,2 tys.). Zarówno w relacji do stanu sprzed roku oraz w porównaniu z 2015 r. w województwie liczba łóżek zmniejszyła się. Natomiast liczba placówek w porównaniu z 2022 r. wzrosła, a w relacji do 2015 r. była taka sama. W kraju zarówno liczba łóżek, jak i szpitali była mniejsza niż w 2022 r. i 2015 r.

W 2023 r. w szpitalach ogólnych w trybie stacjonarnym, łącznie z międzyoddziałowym ruchem chorych, leczonych było 432,5 tys. osób (w kraju 7,7 mln). Pacjentów było więcej w porównaniu z 2022 r. zarówno w województwie, jak i w kraju, odpowiednio o 5,2% i 4,4%. Natomiast w stosunku do 2015 r. odnotowano zmniejszenie się liczby pacjentów w województwie o 8,6%, a w Polsce o 8,0%. W rozpatrywanym okresie zarówno w województwie, jak i w kraju chorzy najczęściej byli hospitalizowani na oddziałach chirurgicznych.

Od 2019 r. dane dotyczące **lekarzy, lekarzy dentystów, pielęgniarek i położnych** opracowywane są w oparciu o źródła administracyjne, w tym rejestry:

- posiadających prawo wykonywania zawodu (lekarzy i lekarzy dentystów, pielęgniarek i położnych),
- płatników składek ZUS,
- podmiotów wykonujących działalność leczniczą,
- praktyk lekarskich,
- praktyk pielęgniarek i położnych.

Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, bez względu na główne miejsce pracy. W związku z przejściem na nowe źródło dane nie są porównywalne z danymi opublikowanymi w poprzednich edycjach Raportu, opartymi o metodę sprawozdawczości.

Na 10 tys. mieszkańców Podkarpacia w 2023 r. przypadało 41,9 łóżek w szpitalach ogólnych, tyle samo co przed rokiem i o 6,2 mniej niż w 2015 r. W kraju wskaźnik ten w 2023 r. wyniósł 42,8 łóżek na 10 tys. mieszkańców (w 2022 r. – 43,5, a w 2015 r. – 48,7 łóżek).

W województwie podkarpackim na koniec 2023 r. bezpośrednio z pacjentem pracowało m.in. 5,9 tys. lekarzy, 1,7 tys. lekarzy dentystów, 13,5 tys. pielęgniarek oraz 1,8 tys. położnych. Ponadto grupę pracowników medycznych stanowiło również 1,3 tys. farmaceutów, 4,6 tys. fizjoterapeutów oraz 0,9 tys. diagnostów laboratoryjnych. W porównaniu z 2022 r. liczba lekarzy wzrosła o 3,6%, lekarzy dentystów o 2,5%, pielęgniarek o 0,4%, fizjoterapeutów o 3,2%, diagnostów laboratoryjnych o 4,0%, a farmaceutów o 0,2%. Zmniejszyła się liczba położnych o 1,5%. Natomiast w porównaniu z 2019 r. zwiększyła się liczba we wszystkich zawodach medycznych, z wyjątkiem położnych, których było mniej o 2,0%. Liczba lekarzy wzrosła o 11,9%, lekarzy dentystów o 8,2%, diagnostów laboratoryjnych o 12,1%, a farmaceutów o 1,2%. Ze względu na zmianę metodologii dane dotyczące fizjoterapeutów są nieporównywalne z wcześniejszymi latami.

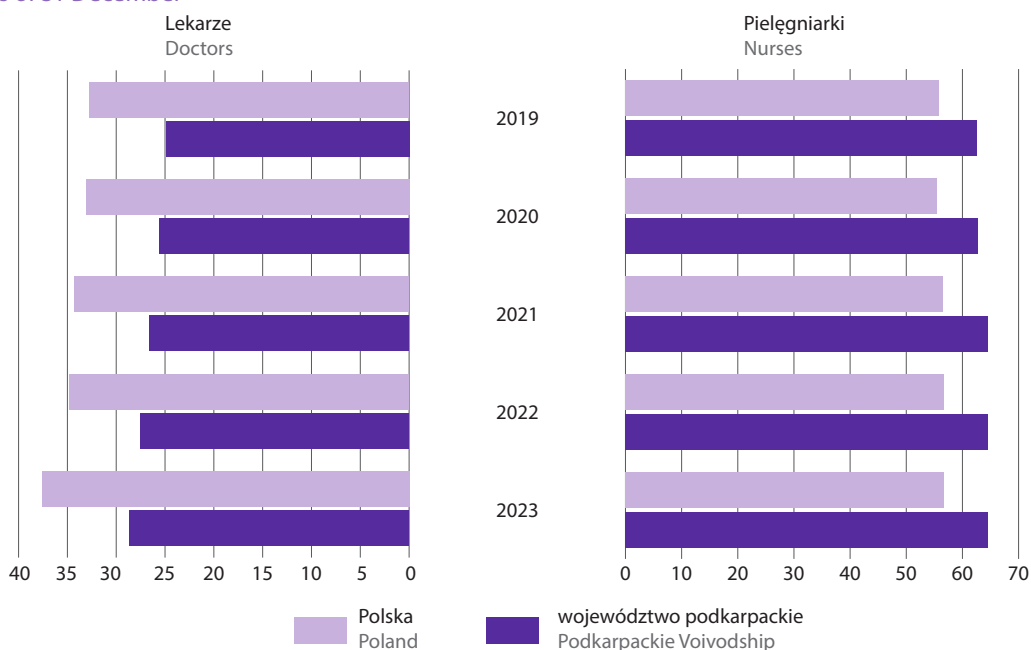
Analizując dane krajowe dotyczące personelu medycznego, pracującego bezpośrednio z pacjentem, wynika, że w 2023 r. pracowało 141,5 tys. lekarzy (o 7,6% więcej niż w 2022 roku), lekarzy dentystów – 36,9 tys. (o 5,7% więcej), pielęgniarek – 216,1 tys. (o 0,8% więcej), położnych – 28,5 tys. (o 1,5% mniej), fizjoterapeutów – 68,8 tys. (o 5,2% więcej), diagnostów laboratoryjnych – 13,3 tys., (o 4,0% więcej), farmaceutów – 28,6 tys. (o 0,2% więcej). W 2023 r. w porównaniu z 2019 r. również we wszystkich zawodach medycznych nastąpił wzrost, w tym największy wśród fizjoterapeutów (o 19,8%).

Wykres 32. Lekarze i pielęgniarki na 10 tys. ludności^a

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 32. Doctors and nurses per 10 thousand population^a

As of 31 December

a Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ.

a Data concern those working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary work-place is university, units of state or local government administration and National Health Fund.

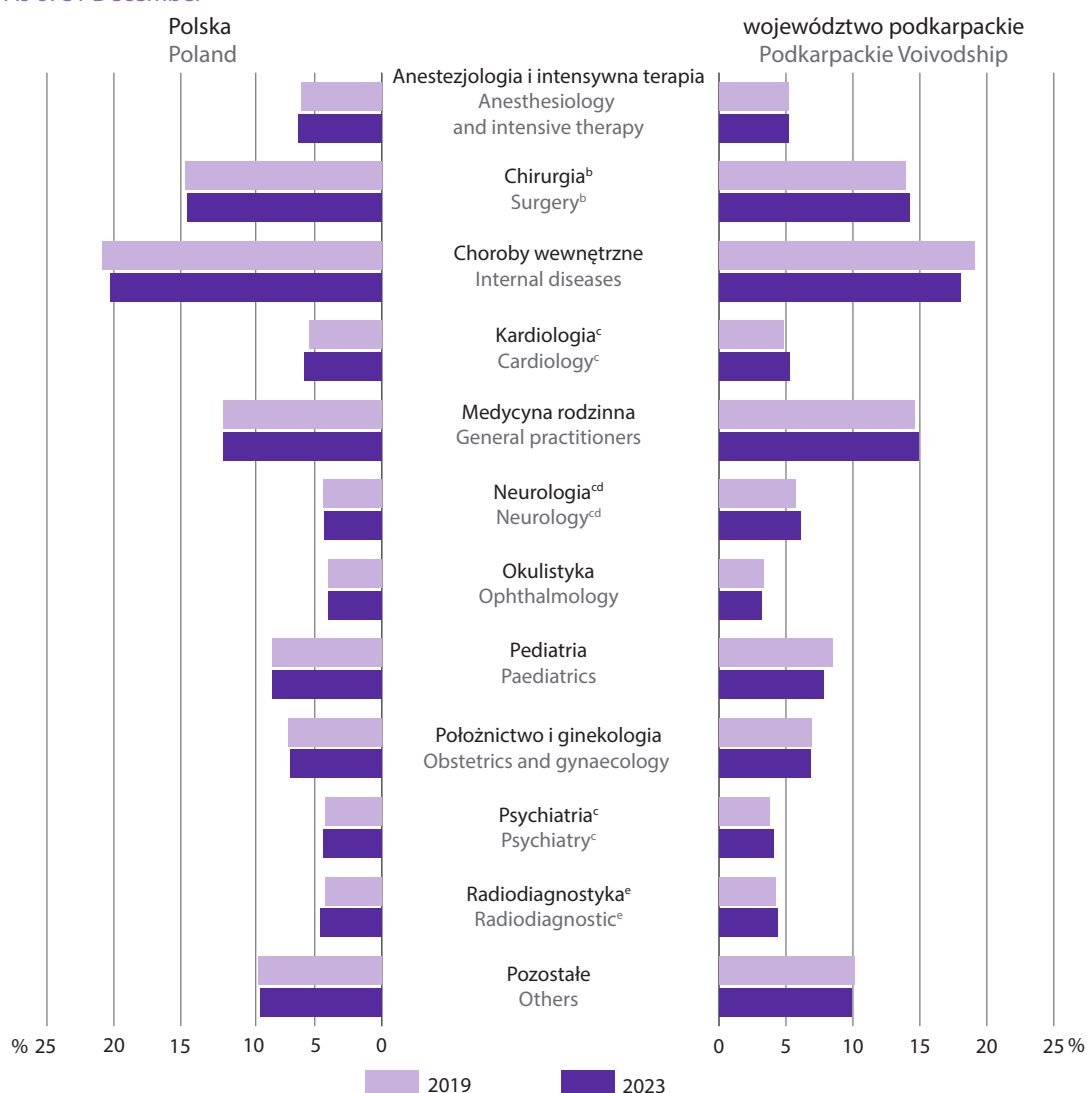
Na 10 tys. mieszkańców w 2023 r. w województwie podkarpackim przypadało 29 lekarzy, w kraju 38. W 2022 r. wskaźnik ten wynosił odpowiednio 28 i 35 lekarzy.

Liczba pielęgniarek na 10 tys. ludności znacznie korzystniej kształtowała się w województwie podkarpackim niż w Polsce. W 2023 r. na 10 tys. ludności przypadało 65 pielęgniarek, wobec 57 pielęgniarek w kraju. W 2022 r. wskaźnik ten zarówno dla Podkarpacia, jak i kraju osiągnął zbliżoną wartość.

Liczba lekarzy specjalistów wyniosła w 2023 r. w województwie 3,8 tys. (w kraju 91,2 tys.) i stanowiła 4,2% wszystkich lekarzy specjalistów w Polsce. Ze wszystkich lekarzy pracujących w województwie, lekarze specjaliści stanowili 64,9% (w kraju 64,5%). W porównaniu z 2022 r. udział lekarzy specjalistów zmniejszył się o 1,9 p.proc. (w odniesieniu do 2019 r. – o 2,6 p.proc.), natomiast w kraju o 2,3 p.proc. (w odniesieniu do 2019 r. – o 3,0 p.proc.).

W latach 2019–2023 zarówno w województwie podkarpackim, jak i w kraju najczęściej posiadaną przez lekarzy specjalizacją była specjalizacja z zakresu chorób wewnętrznych, medycyny rodzinnej oraz chirurgii.

Wykres 33. Lekarze specjaliści^a
Stan w dniu 31 grudnia
Chart 33. Medical specialists^a
As of 31 December

a Dotyczy lekarzy ze specjalizacją II stopnia oraz posiadających tytuł specjalisty w odpowiedniej dziedzinie medycyny. b Chirurgii ogólnej, dziecięcej, klatki piersiowej, ortopedii i traumatologii, ortopedii i traumatologii narządu ruchu, neurochirurgii, chirurgii onkologicznej, plastycznej, szczękowej, kardiochirurgii oraz urologii i chirurgii naczyniowej. c Łącznie ze specjalistami dziecięcymi. d-e Także: d – neuropatologii, e – radiologii i diagnostyki obrazowej, radioterapii onkologicznej i radiologii dziecięcej.

a Data on doctor specialists concern doctors with grade II specialization and with specialists title in proper medicine domain. b General, paediatric and thoracic surgery, orthopaedics and traumatology, orthopaedics and traumatology of the locomotor system, neurosurgery, oncological, plastic, maxillo-facial surgery, cardiosurgery as well as urology and vascular surgery. c Including children's specialists. de Also: d – neuropathology, e – radiology and imaging diagnostics, oncological radiotherapy and children's radiology.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.
Source: data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior.

Według stanu z końca 2024 r. na terenie Podkarpacia w ramach Systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego funkcjonowało 117 jednostek ratownictwa medycznego (w kraju 1935), w skład których wchodziło: 101 zespołów ratownictwa medycznego (w kraju 1664), 15 szpitalnych oddziałów ratunkowych (w kraju 250) oraz jedno lotnicze pogotowie ratunkowe (w kraju 21). W odniesieniu do 2023 r. w wojewódz-

twie przybyło 5 jednostek ratownictwa medycznego, natomiast w kraju 51 jednostek. Liczba jednostek zarówno w województwie, jak i w kraju wzrosła w porównaniu z 2015 r. odpowiednio o 18 i o 213.

Spośród 101 zespołów ratownictwa medycznego funkcjonowało 87 zespołów podstawowych (w kraju 1416) i 14 zespołów specjalistycznych (w kraju 248). W latach 2015–2023 liczba podstawowych zespołów ratownictwa medycznego zarówno w województwie, jak i w kraju systematycznie zwiększała się, przy równoczesnym zmniejszaniu się liczby specjalistycznych zespołów ratownictwa medycznego. Liczba szpitalnych oddziałów ratunkowych oraz lotniczego pogotowia ratunkowego w analizowanym okresie utrzymywała się na zbliżonym poziomie zarówno w województwie, jak i w kraju.

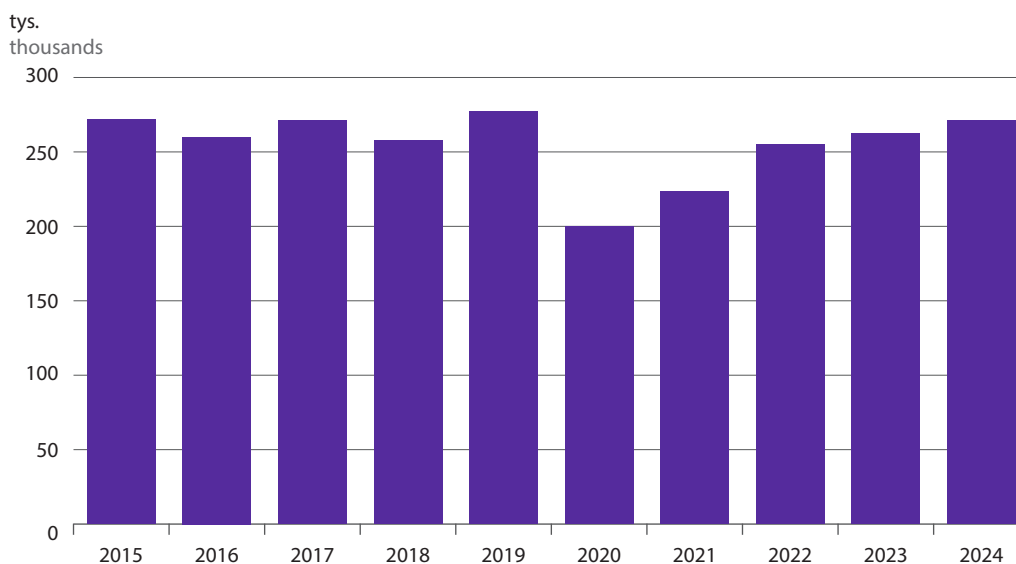
Wskaźnik dostępności świadczeń medycznych udzielanych przez zespoły ratownictwa medycznego (ZRM), wyrażony jako liczba zespołów (podstawowych i specjalistycznych) na 100 tys. ludności w 2024 r., wyniósł 4,9 (w kraju 4,4). Jego wartość zarówno w województwie, jak i w kraju nieznacznie się zmieniała w analizowanym okresie.

W ciągu 2024 r. odnotowano prawie 156,2 tys. wyjazdów/wylotów na miejsce zdarzenia (w kraju 3,1 mln). Było to więcej niż w ubiegłym roku o 26,3% (w kraju więcej o 12,9%) i o 10,5% więcej niż w 2015 r. (w kraju mniej o 0,3%). Przeciętnie w przeliczeniu na 1000 ludności przypadało 76 wyjazdów ZRM wobec 84 wyjazdów w kraju.

Struktura wyjazdów zespołów ratownictwa medycznego ze względu na miejsce zdarzenia nie zmieniła się od 2015 r. zarówno w województwie, jak i w kraju. W 2024 r. zdecydowaną większość, bo 80,2% ogólnej liczby zrealizowanych wyjazdów (w kraju 76,7%), stanowiły wyjazdy do domu pacjenta. Drugie co do liczebności miejsce zdarzenia (13,9% wyjazdów w województwie i 17,0% w kraju) to kategoria „inne”, która obejmuje m.in.: ulicę (wyłączając ruch uliczno-drogowy), sklep i kościół. Wyjazdy do zdarzeń zaistniałych w ruchu uliczno-drogowym stanowiły 3,6% (w kraju 3,3%), a do zdarzeń w pracy lub w szkole odpowiednio 1,6% i 0,8% (w kraju 2,2% i 0,8%).

Wykres 34. Świadczenia udzielone w trybie ambulatoryjnym w szpitalnych oddziałach ratunkowych i izbach przyjęć

Chart 34. Outpatient health services provided in hospital emergency wards and admission rooms

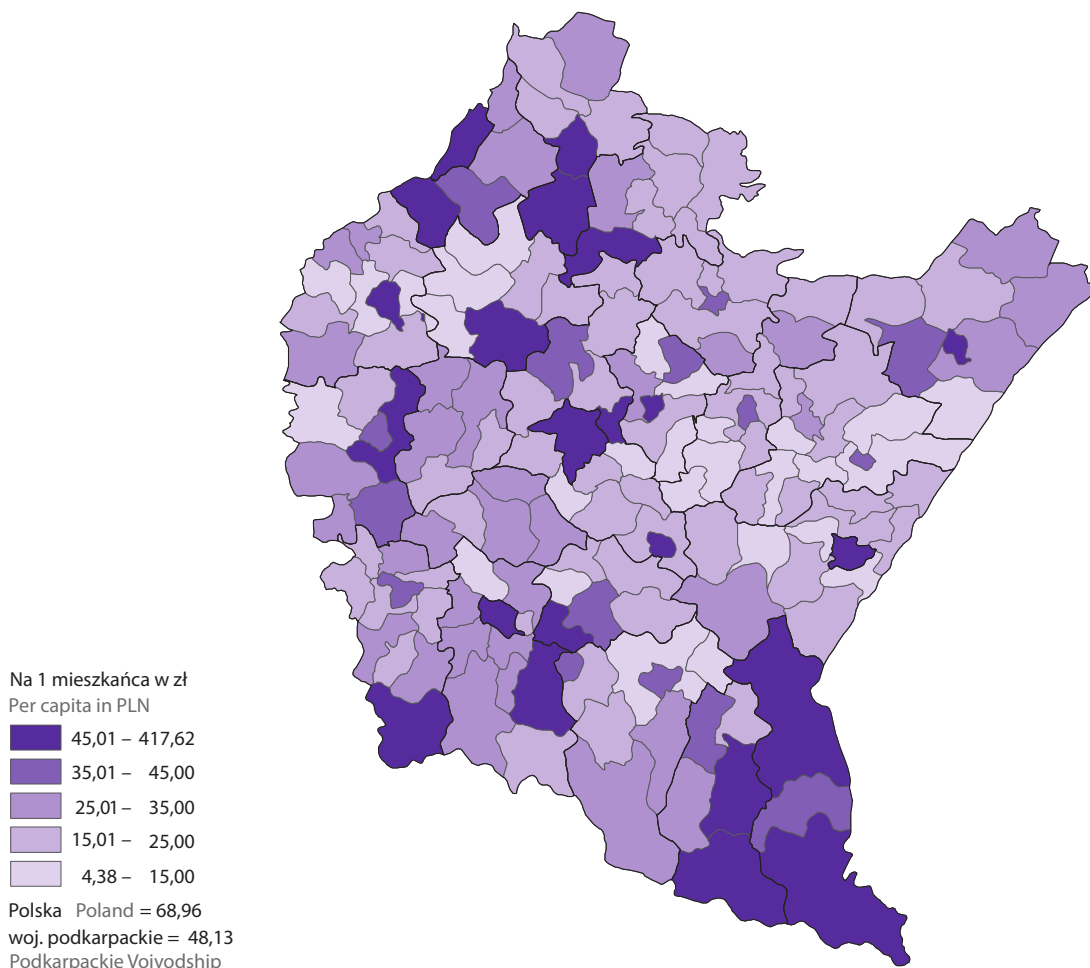

Zespoły ratownictwa medycznego w 2024 r. udzieliły pomocy 157,0 tys. osób (w kraju 3,2 mln). Liczba osób, którym udzielono pomocy w ramach Państwowego Ratownictwa Medycznego w województwie zwiększyła się zarówno w porównaniu z 2023 r., jak i 2015 r. (odpowiednio o 26,6% i 9,3%). W kraju liczba osób, którym udzielono świadczenia zwiększyła się w porównaniu z 2023 r. o 13,1%, a zmniejszyła o 0,5% w porównaniu z 2015 r.

Struktura według płci i wieku pacjentów, którym zespoły ratownictwa medycznego udzieliły świadczeń w województwie jest podobna do struktury krajowej. W 2024 r. udział grupy dzieci i młodzieży do lat 18 w województwie wyniósł 5,2% (w kraju 5,9%), osób w wieku od 18 do 64 lat – 41,1% (w kraju 43,5%), natomiast odsetek osób w wieku 65 lat lub więcej – 53,7% (w kraju 50,5%). Pomocy medycznej udzielano tak samo często mężczyznom (50,2%), jak i kobietom (49,8%) – w kraju 49,9% – mężczyznom i 50,1% kobietom. W przeliczeniu na 1000 ludności zespoły ratownictwa medycznego udzieliły pomocy 76 osobom (w kraju 84).

Mapa 35. Wydatki gmin i miast na prawach powiatu w dziale „Ochrona zdrowia” w 2023 r.

Map 35. Expenditure of gminas and cities with powiat status in “Health care” division in 2023

Wydatki publiczne na opiekę zdrowotną w 2023 r. w budżetach gmin osiągnęły wartość 77 mln zł. W przeliczeniu na 1 mieszkańca największe wydatki odnotowano w Stalowej Woli (418 zł), następnie w gminie Cisna (324 zł). Natomiast najniższe wystąpiły w gminie Chłopice (4 zł), a następnie w gminie Pawłosiów (5 zł).

W budżetach miast na prawach powiatu wydatki publiczne na opiekę zdrowotną w 2023 r. wyniosły 23 mln zł. W przeliczeniu na 1 mieszkańca największe wydatki odnotowano w Rzeszowie (73 zł), natomiast najniższe wystąpiły w Tarnobrzegu (46 zł).

Kultura Culture

W 2023 r. liczba bibliotek i punktów bibliotecznych była mniejsza niż rok wcześniej i w 2015 r. Na terenie województwa w ciągu roku przybyło instytucji kultury, wyjątek stanowiły świetlice, których było mniej niż w 2022 r. o 8,6%. Imprezy organizowane przez te instytucje zgromadziły w 2023 r. o 23,8% więcej uczestników niż rok wcześniej, a samych imprez odbyło się o 11,3% więcej.

Przeciętna wartość wydatków na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w 2023 r. w przeliczeniu na 1 mieszkańca dla gmin i miast na prawach powiatu zwiększyła się o 16,8% w porównaniu z poprzednim rokiem. Spadek wystąpił w 34 gminach.

W 2023 r. w województwie podkarpackim funkcjonowały 654 biblioteki (łącznie z filiami) oraz 31 punktów bibliotecznych, co w skali kraju stanowiło odpowiednio 8,6% i 4,1%. Użytkownicy bibliotek mieli do dyspozycji księgozbiór liczący 8,4 mln woluminów.

W stosunku do roku poprzedniego zmniejszyła się liczba bibliotek o 5 obiektów (tj. o 0,8%) oraz o 25 obiektów (tj. o 3,7%) w porównaniu z 2015 r. W 2023 r. księgozbiór zwiększył się o 34,1 tys. woluminów (tj. o 0,4%) w porównaniu z 2022 r., a zmniejszył o 173,8 tys. woluminów (tj. o 2,0%) w odniesieniu do roku 2015.

W przeliczeniu na 1000 ludności województwa w 2023 r. przypadało 4075,8 woluminów, był to drugi wynik w Polsce (za województwem podlaskim – 4258,4).

W 2023 r. w porównaniu z 2022 r. nastąpił wzrost o 3,3% liczby czytelników, a w stosunku do 2015 r. spadek o 15,8%. W skali roku odnotowano wzrost liczby czytelników w większości województw, największy w województwach pomorskim i łódzkim po 7,6%, następnie w małopolskim i mazowieckim (odpowiednio o 6,7% i 6,1%).

Pod względem nasycenia placówkami bibliotecznymi województwo podkarpackie w 2023 r. zajmowało 3. lokatę wśród województw, na 1 placówkę biblioteczną przypadały 3024 osoby (w kraju 4523) i był to wzrost o 0,4% w stosunku do poprzedniego roku i o 4,0% w stosunku do 2015 r. Przeciętny czytelnik w podkarpackich bibliotekach w 2023 r. wypożyczył 21 książek w ciągu roku, co jest wynikiem lepszym niż średnia w kraju (18 książek w ciągu roku).

Na terenie województwa podkarpackiego w 2023 r. działalność wystawienniczą prowadziło 61 muzeów (6,3% w skali kraju), w tym 15 oddziałów muzealnych (w porównaniu z 2022 r. liczba muzeów wzrosła o 1, a liczba oddziałów wzrosła o 3). W ciągu roku muzea i oddziały muzealne zwiedziło 1,1 mln osób (Polska – 42,3 mln), tj. o 26,7% więcej w porównaniu z 2022 r., a o 22,5% mniej w stosunku do 2015 r.

Liczba zwiedzających muzea i oddziały muzealne na 1000 mieszkańców Podkarpacia i Polski wyniosła odpowiednio 545 osób i 1123 osoby (w roku poprzednim odpowiednio 429 i 970).

W 2023 r. na Podkarpaciu działalność prowadziło 6 galerii i salonów sztuki (podobnie jak w 2022 r., w 2015 r. – 7), które w skali kraju stanowiły 1,9% (w 2022 r. – 1,9% i 2,1% w 2015 r.). Liczba zwiedzających galerie w 2023 r. w województwie podkarpackim, w porównaniu z poprzednim rokiem, zmniejszyła się o 6,6% i wyniosła 42,3 tys. osób (w Polsce – 4,0 mln osób). W porównaniu z 2015 r. galerie i salony sztuki odwiedziło o 58,3% mniej osób w województwie (o 59,3 tys. osób mniej), a w kraju o 35,6% (o 2,2 mln osób mniej).

Na zbiory własne składało się 324,2 tys. eksponatów (wzrost o 1,7% w stosunku do poprzedniego roku), wśród których dominowały dzieła z dziedziny „nowe media” (nietradycyjne eksponaty, formy i techniki, np. animacja komputerowa, aranżacje przestrzeni, design) – 76,4% oraz fotografii – 22,6% ogółu eksponatów.

Galerie, oprócz działalności wystawienniczej, zorganizowały 1,1 tys. warsztatów i lekcji, w których uczestniczyło 10,0 tys. osób. W ramach działalności galerii organizowano także odczyty, prelekcje i spotkania, seanse filmowe, koncerty, przedstawienia, konkursy oraz performance, które łącznie zgromadziły 14,7 tys. osób (o 4,5 tys. osób więcej niż przed rokiem).

Badane w województwie podkarpackim 3 teatry (2 dramatyczne i lalkowy) oraz jedna filharmonia zorganizowały łącznie w 2023 r. 1628 przedstawień i koncertów², w których uczestniczyło 206,2 tys. widzów i słuchaczy. W porównaniu z poprzednim rokiem liczba przedstawień i koncertów zwiększyła się o 149 (o 10,1%), a liczba widzów i słuchaczy wzrosła się o 34,9 tys. (o 20,4%).

Wskaźnik określający liczbę widzów i słuchaczy na 1000 ludności w 2023 r. w województwie podkarpackim i w Polsce wyniósł odpowiednio 99 osób (o 17 osób więcej niż przed rokiem i o 11 więcej niż w 2015 r.) i 325 osób (o 79 osób więcej niż przed rokiem i o 12 więcej niż w 2015 r.).

Tablica 26. Instytucje kultury
Stan w dniu 31 grudnia
Table 26. Cultural institutions
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2022	2023
Biblioteki publiczne i punkty biblioteczne Public libraries and library service points	732	695	690	685
Muzea i oddziały muzealne ^a Museum with branches ^a	54	61	60	61
Galerie i salony sztuki Art galleries	7	7	6	6
Teatry i instytucje muzyczne Theatres and music institutions	3	3	4	4
Centra, domy i ośrodki kultury Centres of culture, cultural centres and establishments	239	252	250	263
Kluby i świetlice Clubs and community centres	113	103	92	85
Kina stałe Indoor cinemas	27	29	29	28
Ludność na 1 placówkę biblioteczną Population per 1 library establishment	2907	3016	3013	3024
Zwiedzający muzea i oddziały muzealne ^{ab} na 1000 ludności Museums and exhibition visitors ^{ab} per 1,000 population	686	222	429	545
Liczba ludności na 1 instytucję kultury ^c Number of population per 1 culture institution ^c	6044	5905	6079	5953

a Od 2020 r. do muzeów zaliczane są wyłącznie muzea działające w oparciu o uzgodniony z ministrem właściwym do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego statut bądź regulamin, zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach. b W ciągu roku.

c Centra kultury, domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice.

a Starting from 2020, museums include only museums operating on the basis of a statute or regulations agreed with the minister responsible for culture and protection of national heritage, pursuant to Art. 6 of the Act of 21 November 1996 on museums. b During the year.

c Centre of culture, cultural centres and establishments, clubs and community centres.

W 2023 r. w województwie podkarpackim funkcjonowało 348 instytucji kultury (centra, domy i ośrodki kultury, kluby oraz świetlice), co stanowiło 8,8% takich instytucji kultury w kraju. Był to drugi wynik w Polsce, za województwem małopolskim – 431. W 2023 r. w województwie podkarpackim działalność służącą upowszechnianiu i popularyzacji kultury prowadziło 39 centrów kultury, 98 domów kultury, 126 ośrodków kultury, 11 klubów oraz 74 świetlice. W porównaniu z 2022 r. zwiększyła się liczba domów kultury – o 9 oraz ośrodków kultury – o 4. Natomiast mniej było świetlic – o 7.

W województwie podkarpackim w 2023 r. instytucje kultury zorganizowały 14,1 tys. imprez (w 2022 r. – 12,7 tys., w 2015 r. – 12,7 tys.), w których wzięło udział 2,3 mln uczestników (w 2022 r. – 1,9 mln, w 2015 r. – 2,4 mln). Najczęściej organizowane były warsztaty (3132), następnie prelekcje, spotkania, wykłady (2122) oraz koncerty (1781), co stanowiło odpowiednio 22,2%, 15,0% i 12,6% ogółu zorganizowanych imprez.

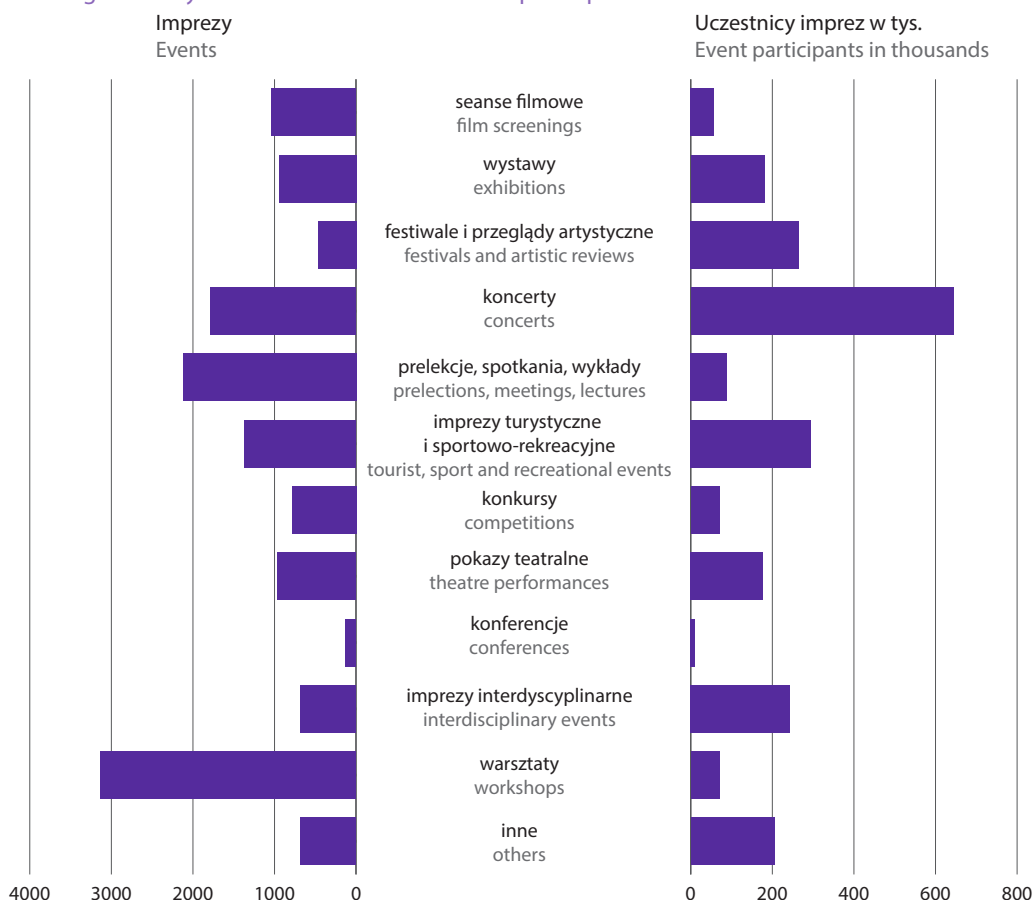
² Według miejsca prezentacji przedstawienia.

Największą popularnością pod względem średniej liczby osób uczestniczących w 1 imprezie cieszyły się festiwale i przeglądy artystyczne (570 osób), a następnie koncerty (362) oraz imprezy interdyscyplinarne (355).

Na Podkarpaciu na koniec 2023 r. funkcjonowało 28 kin (o 1 mniej niż w 2022 r., a o 1 więcej niż w 2015 r.), które łącznie posiadały 13,6 tys. miejsc na widowni (o 2,1% mniej niż w 2022 r., a o 13,3% więcej niż w 2015 r.). W podkarpackich kinach odbyło się łącznie 81,5 tys. seansów filmowych (o 4,1% mniej niż w poprzednim roku, a o 37,6% więcej niż w 2015 r.), w tym 17,1 tys. seansów filmów polskich. Na wszystkich seansach było 2,0 mln widzów (wzrost w skali roku o 16,0%, w porównaniu z 2015 r. odnotowano wzrost o 32,0%). Polskie filmy obejrzało 431,1 tys. widzów (o 1,1% więcej niż w roku poprzednim i o 35,1% więcej niż w 2015 r.).

Wykres 35. Imprezy i uczestnicy imprez organizowanych przez placówki kultury w 2023 r.

Chart 35. Events organised by culture institutions and event participants in 2023

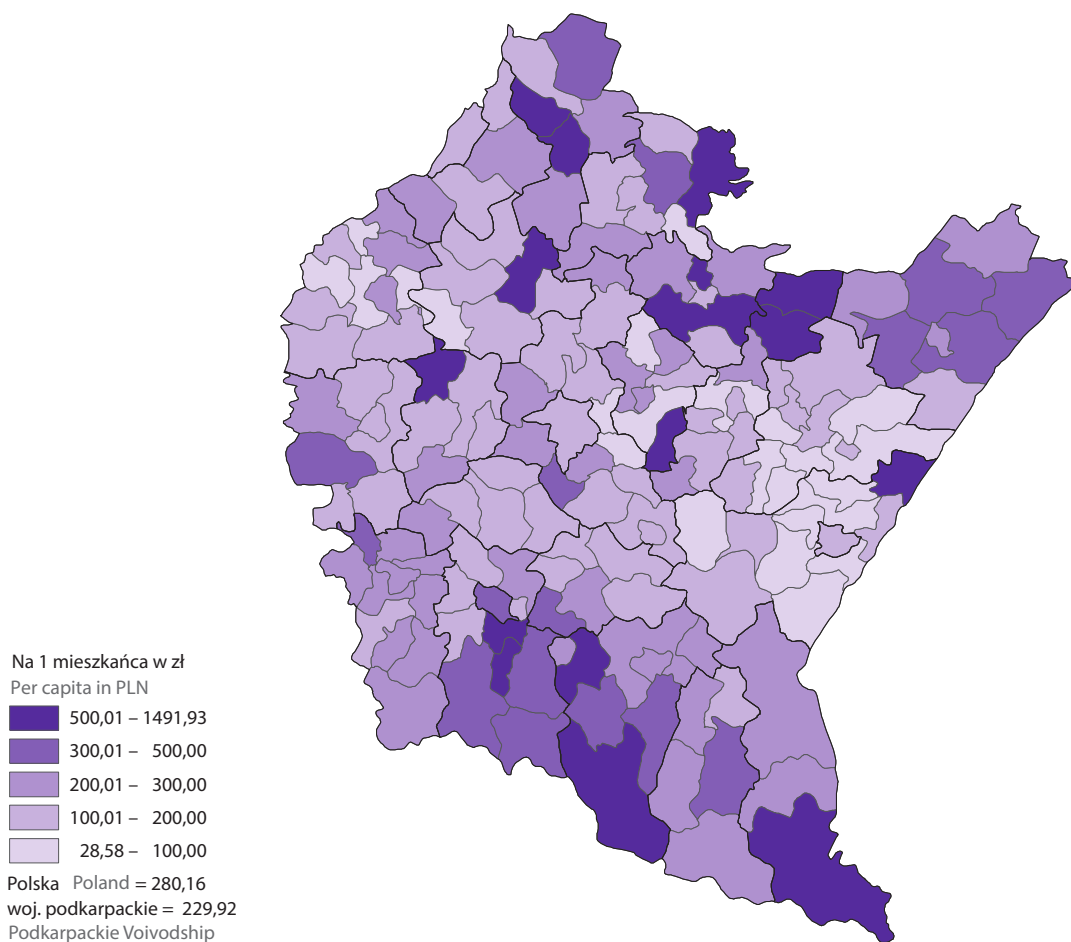

W województwie podkarpackim z budżetów gmin i miast na prawach powiatu w dziale „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego” w 2023 r. wydano na 1 mieszkańca 230 zł (o 16,8% więcej niż przed rokiem). Kwota ta była niższa o 17,9% od wydatków w kraju.

W 2023 r. najwięcej wydano na 1 mieszkańca w gminie Stubno (1492 zł), najmniej wydatków na kulturę przeznaczyła gmina Rożwienica (29 zł). W odniesieniu do 2022 r. największy wzrost wydatków w przeliczeniu na 1 mieszkańca odnotowała gmina Adamówka (4-krotny).

Mapa 36. Wydatki budżetów gmin i miast na prawach powiatu w dziale „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego” w 2023 r.

Map 36. Expenditure of gminas and cities with powiat status in “Culture and national heritage” division in 2023

Bezpieczeństwo na drogach

Road safety

W 2024 r. w skali roku zwiększyła się ogólna liczba kolizji. Przy większej liczbie wypadków drogowych zwiększyła się również liczba zarówno zabitych, jak i rannych.

Dane o **wypadkach drogowych** pochodzą z Systemu Ewidencji Wypadków i Kolizji (SEWiK) prowadzonego przez Komendę Główną Policji i obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Za **śmiertelną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę zmarłą (w wyniku doznanych obrażeń) na miejscu wypadku lub w ciągu 30 dni. Za ranną ofiarę wypadku drogowego uznano osobę, która doznała obrażeń ciała i otrzymała pomoc lekarską.

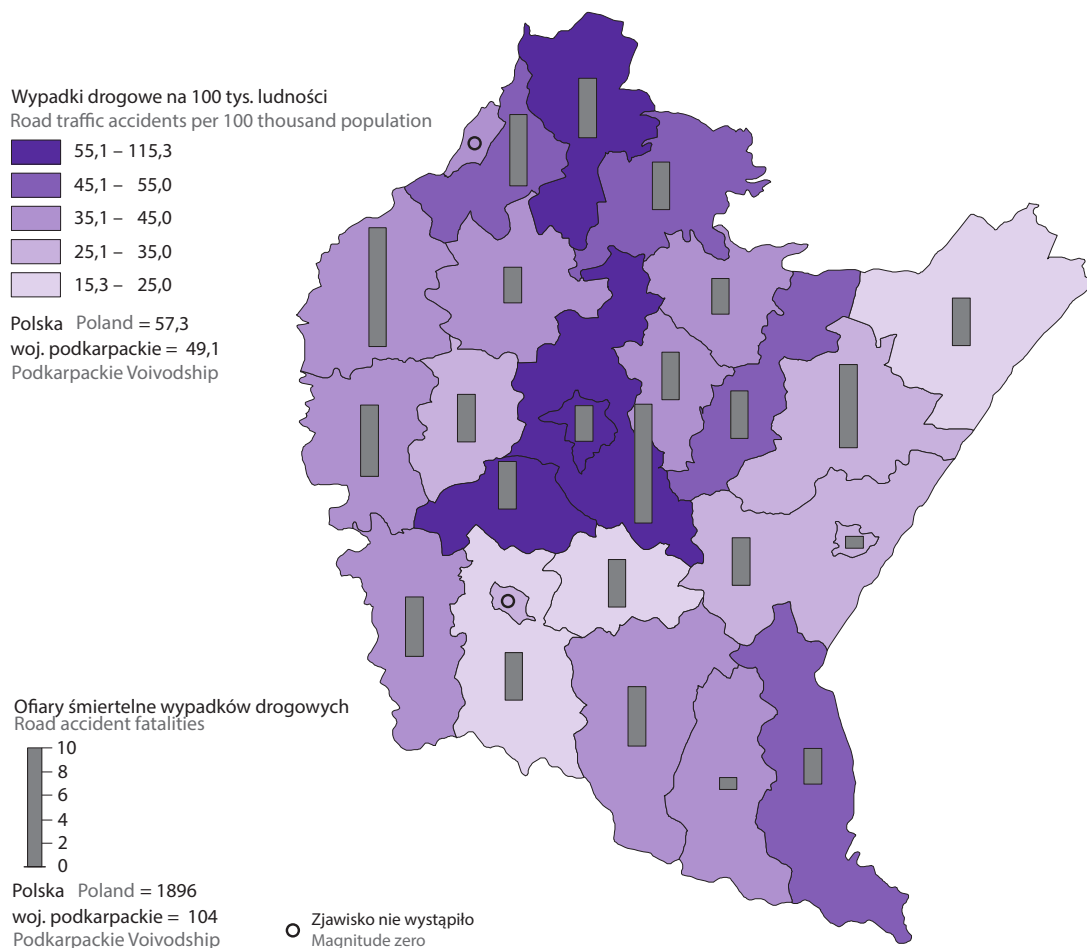
Według danych Komendy Głównej Policji w 2024 r. w województwie podkarpackim odnotowano 1015 wypadków, w których łącznie zginęły 104 osoby, a 1164 zostały ranne. W porównaniu z 2023 r. zwiększyła się liczba ofiar śmiertelnych wypadków o 15,6% i kolizji o 6,1%. Liczba wypadków zmniejszyła się o 14,9%, a osób rannych o 17,0%. W Polsce w 2024 r. doszło do 21519 wypadków (57,3 na 100 tys. ludności), o 2,8% więcej niż w 2023 r. Największe natężenie wypadków drogowych w 2024 r. odnotowano w województwie łódzkim, tu na 100 tys. ludności doszło do 95 wypadków, najniższe natomiast w województwie podlaskim – 31 wypadków na 100 tys. ludności. Województwo podkarpackie z natężeniem 49 wypadków (przy założeniu, że najmniejsza wartość to 1. lokata) w 2024 r. uplasowało się na 7. miejscu, rok wcześniej zajmowało 11. miejsce.

Tablica 27. Wypadki drogowe^a oraz ich skutki
Table 27. Road accidents^a and their effects

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Wypadki Accidents	1703	1167	1193	1015
Ofiary śmiertelne Fatalities	136	132	90	104
na 100 wypadków per 100 road accidents	8,0	11,3	7,5	10,2
Ranni Injured persons	2120	1240	1402	1164
na 100 wypadków per 100 road accidents	124,5	106,3	117,5	114,7

^a Zarejestrowane przez Policję.
 Źródło: dane Komendy Głównej Policji.
^a Registered by the Police.
 Source: data of the National Police Headquarters.

Mapa 37. Bezpieczeństwo na drogach w 2024 r.
 Map 37. Road safety in 2024

W 2024 r. w 19 spośród 25 powiatów odnotowano wskaźnik niższy niż w województwie, w tym najniższy wystąpił w powiecie lubaczowskim (15 wypadków drogowych na 100 tys. mieszkańców). Natomiast największe natężenie wypadków drogowych odnotowano w Rzeszowie (115).

W 2024 r. w Polsce w wyniku wypadków drogowych 1896 osób zmarło (1893 osób przed rokiem, 2938 osób w 2015 r.). Największe natężenie ofiar śmiertelnych wystąpiło w województwie podlaskim (17 na 100 wypadków), najmniejsze w województwie małopolskim (5 na 100 wypadków). Województwo podkarpackie ze wskaźnikiem 10 (przy założeniu, że najmniejsza wartość to 1. lokata) zajęło 10. lokatę. Spośród powiatów województwa podkarpackiego największe natężenie ofiar śmiertelnych w 2024 r. wystąpiło w powiecie lubaczowskim (50 zgonów na 100 wypadków), natomiast w Tarnobrzegu oraz Krośnie nie odnotowano ofiar śmiertelnych wypadków.

Spółeczeństwo informacyjne

Information society

W województwie podkarpackim w 2024 r., w porównaniu z poprzednim rokiem, zwiększył się odsetek gospodarstw domowych posiadających dostęp do Internetu oraz udział osób korzystających z Internetu.

Wzrósł udział osób korzystających z Internetu w kontaktach z administracją publiczną, zmniejszył się natomiast udział osób zamawiających przez Internet towary lub usługi do użytku prywatnego.

W 2024 r. w województwie podkarpackim 98,5% gospodarstw domowych posiadało dostęp do Internetu. Dla kraju odsetek ten był niższy i wynosił 95,9%. W odniesieniu do 2023 r. w województwie podkarpackim udział gospodarstw domowych posiadających dostęp do Internetu zwiększył się o 5,7 p.proc., natomiast w porównaniu z 2015 r. wzrósł o 22,4 p.proc. W kraju udział gospodarstw domowych posiadających dostęp do Internetu w porównaniu z 2023 r. wzrósł o 2,6 p.proc., natomiast w porównaniu z 2015 r. odnotowano wzrost o 20,1 p.proc.

Udział osób w wieku 16–74 lata korzystających z Internetu w 2024 r. na Podkarpaciu wyniósł 90,9% i w stosunku do 2023 r. zwiększył się o 0,1 p.proc. W porównaniu z 2015 r. odsetek osób korzystających z Internetu wzrósł o 20,1 p.proc. W kraju z Internetu korzystało 91,5% osób w gospodarstwach domowych. Z kolei odsetek osób, które w województwie podkarpackim w 2024 r. regularnie korzystały z Internetu (co najmniej raz w tygodniu) wyniósł 84,5% i w porównaniu z 2023 r. był wyższy o 1,6 p.proc., natomiast w stosunku do 2015 r. – o 22,9 p.proc. W Polsce udział osób regularnie korzystających z Internetu w 2024 r. wynosił 87,6%.

Tablica 28. Gospodarstwa domowe posiadające dostęp do Internetu w domu oraz osoby korzystające z Internetu

Table 28. Households with access to the Internet at home and Internet users

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Odsetek gospodarstw domowych ^a posiadających dostęp do Internetu w domu Percentage of households ^a with access to the Internet at home	76,1	90,7	92,8	98,5
Odsetek osób ^b korzystających z Internetu Percentage of individuals using ^b the Internet	70,8	83,6	90,8	90,9
Odsetek osób ^b regularnie (co najmniej raz w tygodniu) korzystających z Internetu Percentage of individuals using ^b the Internet regularly (at least once a week)	61,6	76,1	82,9	84,5

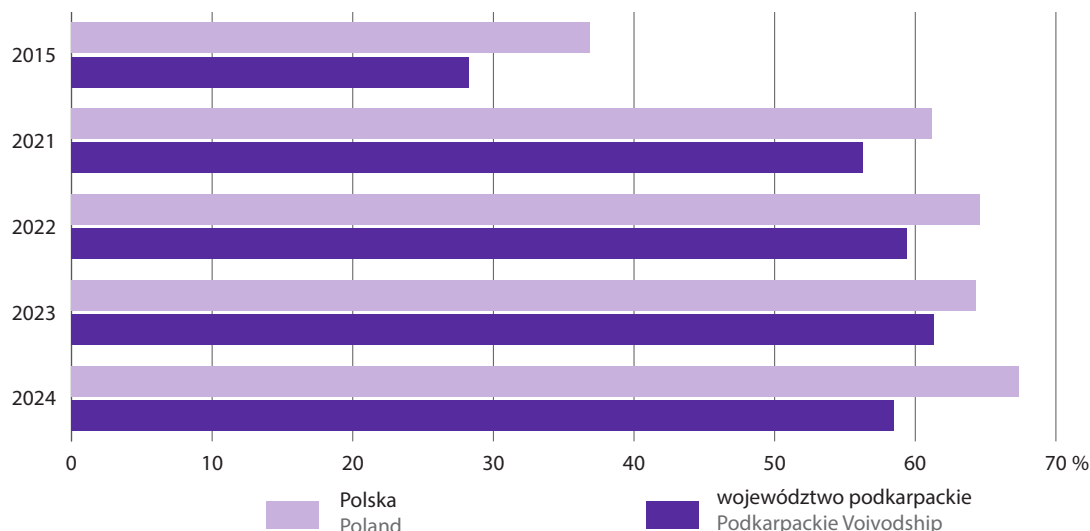
a Dane dotyczą gospodarstw domowych z co najmniej 1 osobą w wieku 16–74 lata. b Osoby w wieku 16–74 lata.

a Data concern households with at least one person aged 16–74. b Persons aged 16–74.

Odsetek osób w wieku 16–74 lata zamawiających przez Internet towary lub usługi do użytku prywatnego (w ciągu ostatnich 12 miesięcy) w 2024 r. na Podkarpaciu wyniósł 58,5%, podczas gdy w kraju wskaźnik ten osiągnął wartość 67,4%. W porównaniu z 2023 r. wskaźnik ten na Podkarpaciu zmniejszył się o 2,8 p.proc., natomiast w odniesieniu do 2015 r. wzrósł o 30,2 p.proc. W województwie podkarpackim w 2024 r. najczęściej zamawianymi przez Internet towarami (w ciągu ostatnich 3 miesięcy) były odzież, obuwie i dodatki (30,8%), a następnie kosmetyki, produkty do pielęgnacji zdrowia i urody (15,2%).

Wykres 36. Osoby^a zamawiające przez Internet towary lub usługi do użytku prywatnego w ciągu ostatnich 12 miesięcy

Chart 36. Individuals^a ordering goods or services via the Internet for private use during the last 12 months

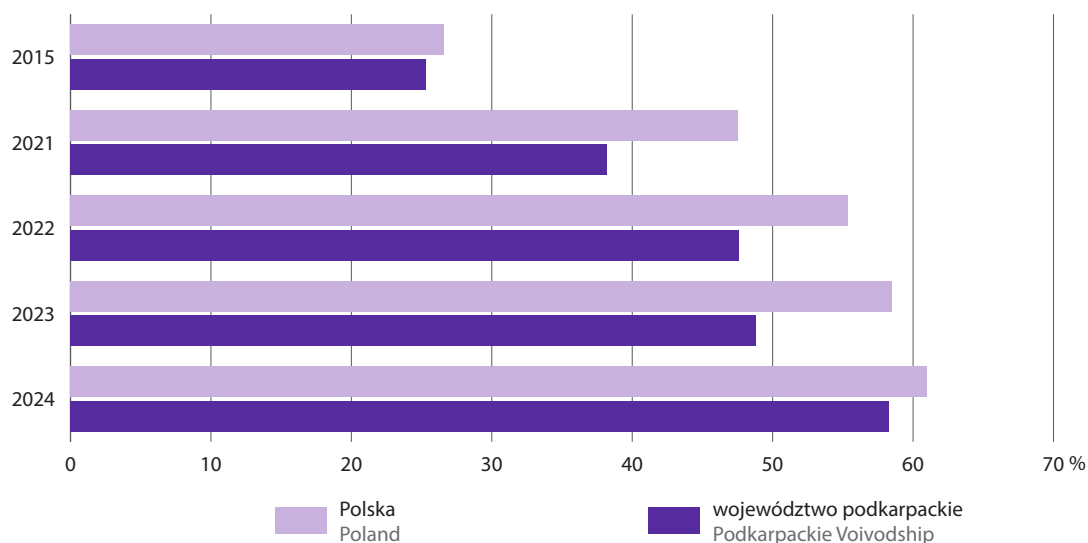

a Osoby w wieku 16–74 lata.
a Persons aged 16–74.

W 2024 r. w województwie podkarpackim 58,3% osób w wieku 16–74 lata korzystało z Internetu w kontaktach z administracją publiczną (w ciągu ostatnich 12 miesięcy), podczas gdy w kraju udział ten wynosił 61,0%. Na Podkarpaciu odsetek osób korzystających z Internetu w kontaktach z administracją publiczną zwiększył się zarówno w porównaniu z 2023 r. (o 9,5 p.proc.), jak i w odniesieniu do 2015 r. – o 33,0 p.proc.

Wykres 37. Osoby^a korzystające z usług administracji publicznej za pomocą Internetu w ciągu ostatnich 12 miesięcy

Chart 37. Individuals^a using e-government services during the last 12 months

a Osoby w wieku 16–74 lata.
a Persons aged 16–74.

Aktywność społeczna

Social activity

W województwie podkarpackim, w ujęciu rocznym, zanotowano wzrost liczby fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych wpisanych do rejestru REGON. W 2022 r., w porównaniu z 2020 r., zwiększyła się liczba aktywnych rejestrowych organizacji non-profit.

Według stanu na koniec grudnia 2024 r. w województwie podkarpackim liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych wpisanych do rejestru REGON wyniosła 9,4 tys. i w porównaniu z poprzednim rokiem wzrosła o 0,3 tys. (tj. o 3,1%), a w odniesieniu do 2015 r. była większa o 2,1 tys. (tj. o 29,0%). W skali kraju w 2024 r. ich liczba wyniosła 177,8 tys. i była wyższa niż rok wcześniej o 3,6%, a w stosunku do 2015 r. większa o 31,8%. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne w województwie podkarpackim w 2024 r. stanowiły 5,3% (8. lokata wśród województw) wszystkich tego typu podmiotów w kraju.

Wzrost liczby fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w stosunku do 2023 r. odnotowano w dwudziestu czterech powiatach województwa podkarpackiego, przy czym najwięcej przybyło ich w Rzeszowie (o 5,9%), a następnie w powiatach: sanockim (o 4,4%), Przemyślu (o 4,3%) i leskim (o 4,1%). Spadek wystąpił jedynie w powiecie strzyżowskim (o 1,0%). W porównaniu z 2015 r. najwięcej podmiotów tego typu przybyło w Rzeszowie (o 45,8%), a następnie w powiatach bieszczadzkim (o 43,2%) i rzeszowskim (o 37,0%). Natomiast najmniej przybyło ich w Krośnie (o 10,5%).

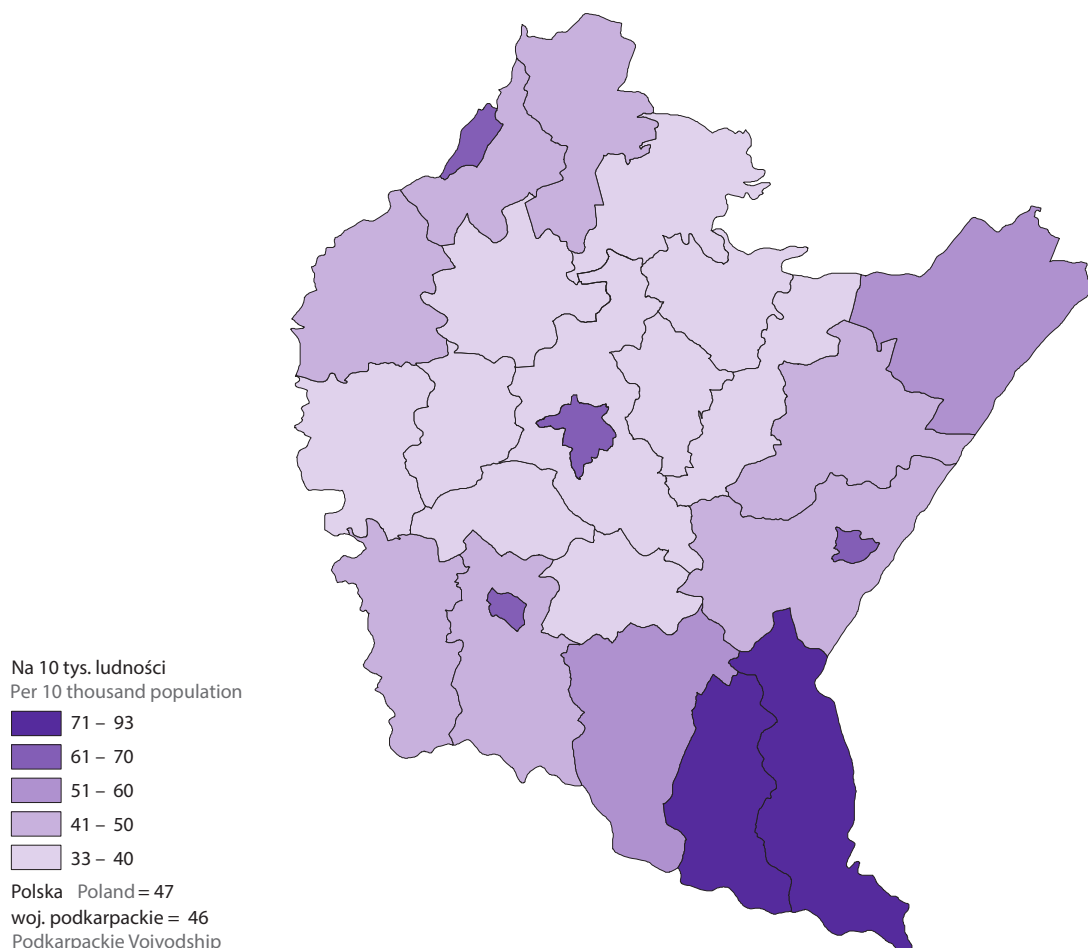
Tablica 29. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne wpisane do rejestru REGON
Stan w dniu 31 grudnia

Table 29. Foundations, associations and social organizations entered in the REGON register
As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Ogółem Total	7306	7996	9144	9428
na 10 tysięcy ludności per 10 thousand population	34	38	44	46

Według stanu na koniec grudnia 2024 r. w województwie podkarpackim liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych wpisanych do rejestru REGON w przeliczeniu na 10 tysięcy ludności wyniosła 46 (w Polsce – 47). Najwięcej podmiotów tego typu zarejestrowanych było w powiecie bieszczadzkim (93), a najmniej w łańcuckim (33).

Mapa 38. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne wpisane do rejestru REGON w 2024 r.
Stan w dniu 31 grudnia
Map 38. Foundations, associations and social organizations entered in the REGON register in 2024
As of 31 December

Dane o **organizacjach non-profit** opracowano na podstawie dwóch badań statystyki publicznej:

- SOF-1 – Sprawozdanie z działalności fundacji, stowarzyszeń i podobnych organizacji społecznych,
- SOF-4s – Sprawozdanie z działalności samorządu gospodarczego i zawodowego.

W 2022 r. w województwie podkarpackim aktywną działalność prowadziło 7,0 tys. rejestrowych organizacji non-profit, które stanowiły 6,0% ogólnej liczby tego typu organizacji w Polsce. Wśród nich najliczniejszą grupę stanowiły stowarzyszenia i podobne organizacje społeczne (4,6 tys.), a następnie: koła gospodyń wiejskich (0,8 tys.), związki zawodowe (0,7 tys.) i fundacje (0,6 tys.).

W porównaniu z 2020 r. na Podkarpaciu organizacje non-profit było więcej o 14,8% (w kraju więcej o 21,5%). W 2022 r. rejestrowe organizacje non-profit zrzeszały 0,4 mln członków (w 2020 r. – 0,3 mln), spośród których 97,5% (w 2020 r. – 97,6%) stanowiły osoby fizyczne.

Rozdział 6. Gospodarka

Chapter 6. Economy

6.1. Produkt krajowy brutto

6.1. Gross domestic product

Produkt krajowy brutto w województwie podkarpackim w 2023 r. (według wstępnego szacunku) był wyższy niż rok wcześniej. Zwiększył się udział województwa podkarpackiego w tworzeniu produktu krajowego brutto w porównaniu z rokiem poprzednim. Wartość dodana brutto (w cenach bieżących) w 2022 r. była wyższa w porównaniu z 2015 r. W 2022 r. wskaźnik dyspersji PKB na 1 mieszkańca obliczony na poziomie podregionów dla województwa podkarpackiego zwiększył się w odniesieniu do 2015 r. Wartość dodana brutto w przeliczeniu na 1 pracującego w 2022 r. wzrosła w porównaniu z rokiem poprzednim, jak i w odniesieniu do 2015 r.

Produkt krajowy brutto (PKB) przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

Na podstawie wstępnego szacunku wartość wytworzonego produktu krajowego brutto w 2023 r. w województwie podkarpackim wyniosła 128 897 mln zł (w cenach bieżących). W porównaniu z rokiem poprzednim oraz 2015 r. PKB był wyższy odpowiednio o: 11,2 % i 82,7% (w Polsce wyższy o: 9,7% i 89,1%). Udział regionu podkarpackiego w tworzeniu produktu krajowego brutto wyniósł 3,8% i był wyższy o 0,1 p.proc. w porównaniu z rokiem poprzednim, natomiast w odniesieniu do 2015 r. był niższy o 0,1 p.proc.

Do przeliczeń danych **na 1 mieszkańca** przyjęto ludność spełniającą kryterium rezydencji według definicji Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (ESA 2010), zakładającej okres przebywania osoby na terytorium ekonomicznym danego państwa przez jeden rok lub dłużej. Liczba ludności została przeliczona według stanu w dniu 30 czerwca. Dane o liczbie ludności rezydującej od 2022 r. uwzględniają dane dotyczące ludności ukraińskiej.

Przeciętny poziom produktu krajowego brutto w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2023 r. dla Podkarpacia wyniósł 64,8 tys. zł (71,7% średniej krajowej), według danych zrewidowanych w 2022 r. – 58,2 tys. zł (70,9% średniej krajowej), w 2015 r. – 33,2 tys. zł (70,9% średniej krajowej). Najwyższy poziom PKB na 1 mieszkańca w 2023 r. odnotowano w województwie mazowieckim – 142,3 tys. zł (157,4% średniej krajowej). Województwo podkarpackie należało do grupy 12 województw, w których PKB w przeliczeniu na 1 mieszkańca nie przekraczał przeciętnej wartości w kraju.

Według wstępnego szacunku w 2023 r. poziom PKB na 1 mieszkańca³ województwa podkarpackiego wyrażony we wspólnej umownej walucie – standardzie siły nabywczej (PPS), znalazł się dalej w grupie regionów o niskim PKB na 1 mieszkańca w Unii Europejskiej (UE27), osiągając 55% średniej UE. Dla porównania w 2015 r. wskaźnik ten wyniósł 50% średniej UE.

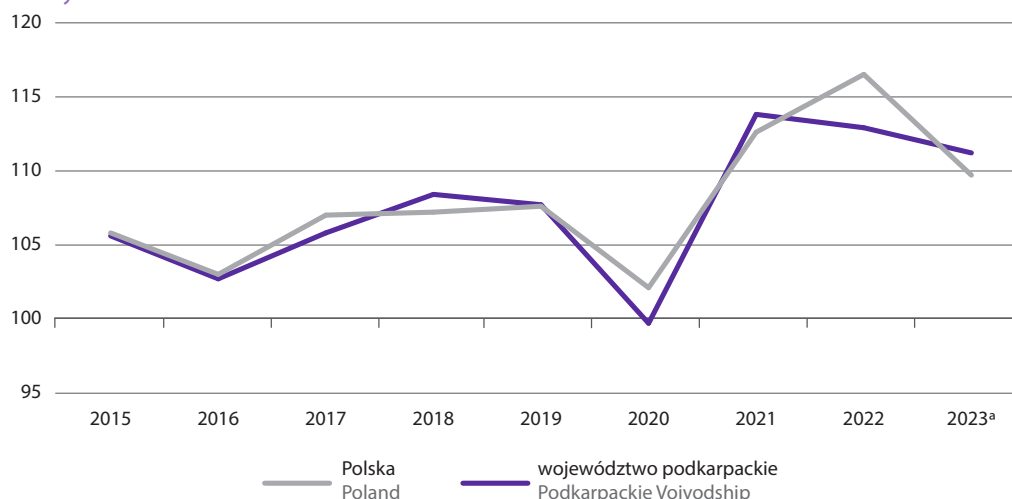
3 Dane będą przedmiotem dalszej rewizji, zgodnie z rekomendacjami Zharmonizowanej Europejskiej Polityki Rewizji (HERP).

Wykres 38. Dynamika produktu krajowego brutto (ceny bieżące)

Rok poprzedni=100

Chart 38. Indices of gross domestic product (current prices)

Previous year=100

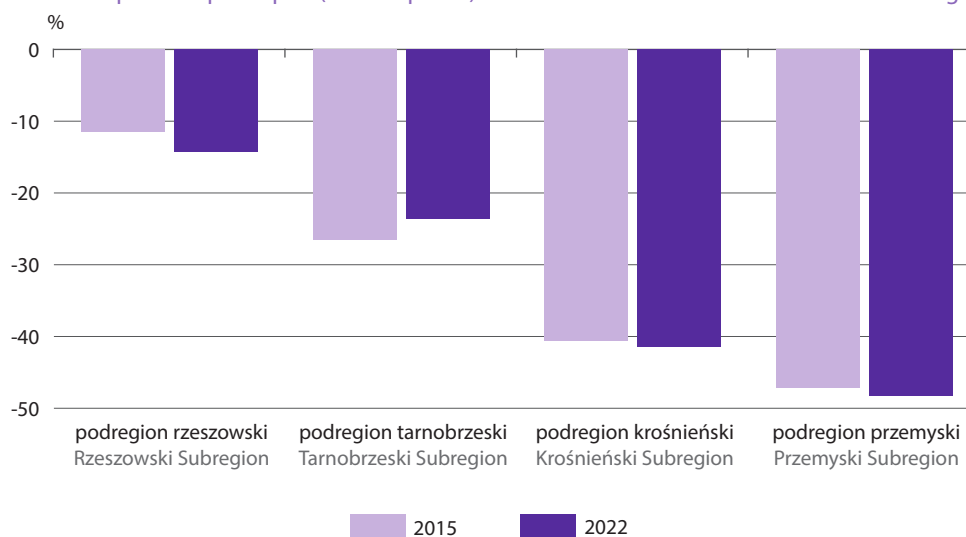
a Wstępny szacunek.
a Preliminary estimate.

W 2022 r. udziały poszczególnych podregionów w generowaniu PKB województwa były zróżnicowane od 13,2% w podregionie przemyskim do 38,0% w podregionie rzeszowskim (w 2015 r. w tych samych podregionach od 13,8% do 37,0%). W porównaniu z 2015 r. dwa podregiony zwiększyły swój udział w tworzeniu PKB województwa, tj. podregion rzeszowski (o 1,0 p.proc.) i podregion tarnobrzeski (o 0,3 p.proc.). Natomiast udziały dwóch pozostałych podregionów zmniejszyły się – najbardziej krośnieńskiego (o 0,7 p.proc.).

Udział podregionów województwa podkarpackiego w tworzeniu krajowej wartości PKB wyniósł od 0,5% w podregionie przemyskim do 1,4% w podregionie rzeszowskim (w 2015 r. w tych samych podregionach od 0,5% do 1,5%).

Wykres 39. Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca (ceny bieżące) – odchylenia względne od przeciętnej wartości w kraju

Chart 39. Gross domestic product per capita (current prices) – relative deviations from the national average value

W województwie podkarpackim wartość PKB w przeliczeniu na 1 mieszkańca jest wyraźnie zróżnicowana. W 2022 r. najwyższy poziom PKB na 1 mieszkańca odnotowano w podregionie rzeszowskim – 70,4 tys. zł (85,7% średniej krajowej i 120,9% średniej wojewódzkiej). Drugą lokatę w województwie pod względem wysokości PKB na 1 mieszkańca zajmował podregion tarnobrzeski – 76,4% średniej krajowej i 107,8% średniej wojewódzkiej. Na trzecim miejscu był podregion krośnieński (58,6% średniej krajowej i 82,7% średniej wojewódzkiej). Najniższy poziom PKB na 1 mieszkańca utrzymywał się w podregionie przemyskim (51,7% średniej krajowej i 72,9% średniej wojewódzkiej). W odniesieniu do 2015 r. lokaty poszczególnych podregionów nie zmieniły się.

Wskaźnik dyspersji (miara zróżnicowania) regionalnego PKB na 1 mieszkańca na poziomie podregionów (NUTS 3) został obliczony jako suma wartości bezwzględnych różnic między wartościami dla podregionów danego województwa a wartością PKB na 1 mieszkańca dla tego województwa, ważonych udziałem liczby ludności rezydującej poszczególnych podregionów w województwie, wyrażona w procentach PKB na 1 mieszkańca dla danego województwa.

Wskaźnik dyspersji PKB na 1 mieszkańca obliczony na poziomie podregionów dla Polski, w latach 2015–2019 wzrastał z roku na rok, osiągając 35,6% w 2019 r. W 2020 r. wskaźnik ten obniżył się o 3,2 p.proc. Z kolei w dwóch kolejnych latach odnotowano ponowny wzrost wskaźnika w porównaniu z rokiem poprzednim. W 2022 r. wskaźnik ten wyniósł 34,1% (wzrost o 0,9 p.proc. w odniesieniu do 2021 r.)

W 2022 r. zaobserwowano duże zróżnicowanie wskaźników dyspersji PKB na 1 mieszkańca obliczonych na poziomie podregionów dla poszczególnych województw (od 42,6% w regionie warszawskim stołecznym do 3,6% w regionie lubuskim). W województwie podkarpackim wskaźnik ten wyniósł 17,5% (w 2015 r. – 16,8%).

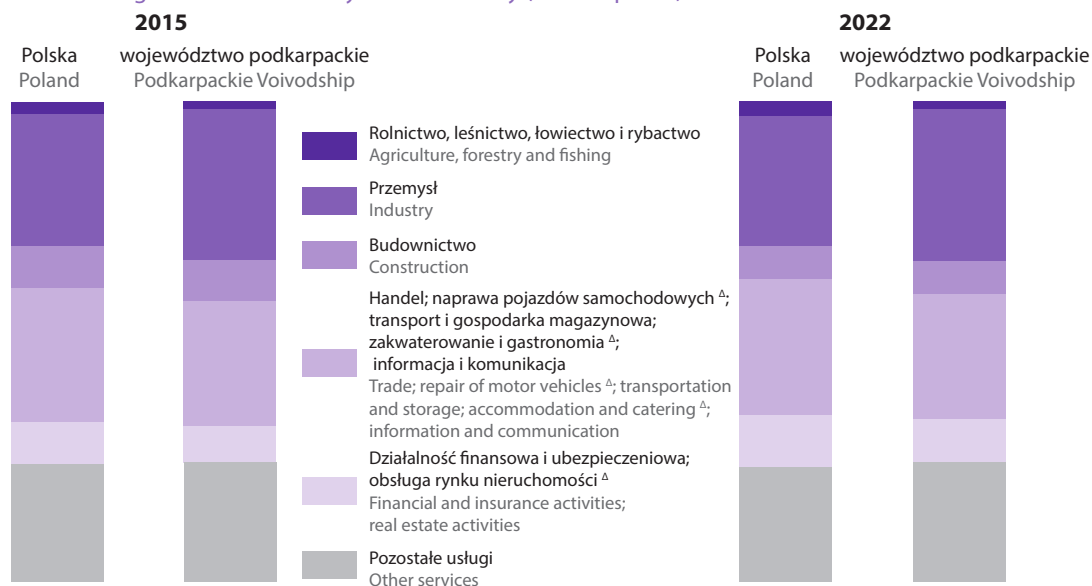
Wartość dodana brutto (WDB) mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim, jest wyrażona w cenach bazowych.

W 2022 r. w województwie podkarpackim wartość dodana brutto (WDB) wyniosła 103 395 mln zł i była (w cenach bieżących) wyższa o 65,2% w porównaniu z 2015 r. Największy udział w generowaniu wartości dodanej brutto województwa osiągnęły jednostki prowadzące działalność w przemyśle (31,7%), a najmniejszy udział – jednostki działające w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie (1,6%).

Wzrost udziału w 2022 r. w tworzeniu WDB w relacji do 2021 r. wystąpił w działalności finansowej i ubezpieczeniowej; obsłudze rynku nieruchomości (o 0,7 p.proc.), przemyśle (o 0,4 p.proc.), w zakresie handlu; naprawy pojazdów samochodowych; transportu i gospodarki magazynowej; zakwaterowania i gastronomii; informacji i komunikacji (o 0,2 p.proc.) oraz w rolnictwie (o 0,2 p.proc.). W pozostałych rodzajach działalności wystąpiły spadki. Największy spadek odnotowano w jednostkach prowadzących pozostałe usługi (o 1,4 p.proc.), nieco mniejszy spadek odnotowano w budownictwie (o 0,3 p.proc.).

W odniesieniu do 2015 r. odnotowano wzrost udziału WDB województwa w działalności finansowej i ubezpieczeniowej; obsłudze rynku nieruchomości (o 1,6 p.proc.), przemyśle (o 0,3 p.proc.) oraz w jednostkach prowadzących pozostałe usługi (o 0,1 p.proc.). Natomiast spadek udziału wystąpił w budownictwie (o 1,5 p.proc.) w zakresie handlu; naprawy pojazdów samochodowych; transportu i gospodarki magazynowej; zakwaterowania i gastronomii; informacji i komunikacji (o 0,3 p.proc.) oraz w jednostkach działających w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie (o 0,2 p.proc.).

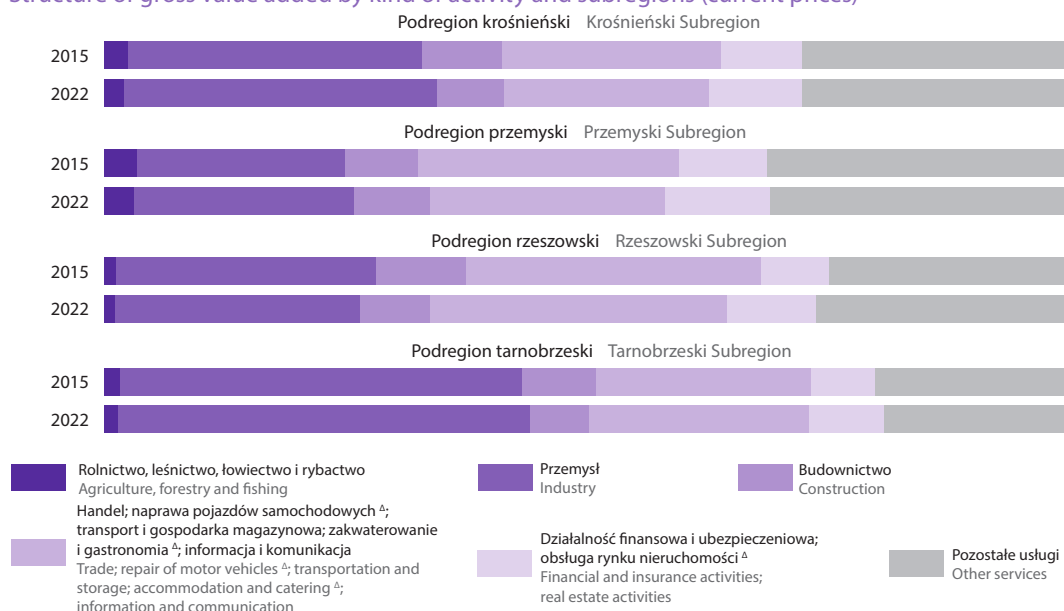
Wykres 40. Struktura wartości dodanej brutto według rodzajów działalności (ceny bieżące)
Chart 40. Structure of gross value added by kind of activity (current prices)

Wydajność pracy mierzona wartością dodaną brutto na 1 pracującego w województwie podkarpackim w 2022 r. wyniosła 145 054 zł (78,5% średniej krajowej) i była wyższa o 71,3% niż w 2015 r. (74,6% średniej krajowej).

Najwyższy poziom wartości dodanej brutto na 1 pracującego w 2022 r. odnotowano w podregionie rzeszowskim – 155 077 zł; tj. 84,0% średniej krajowej (w 2015 r. – 84,5% średniej krajowej) i był on o 6,9% wyższy od przeciętnej w województwie podkarpackim. Drugą lokatę w województwie pod względem wysokości WDB na 1 pracującego zajmował podregion tarnobrzeski – 83,7% średniej krajowej (w 2015 r. – 78,4% średniej krajowej). Najniższy poziom WDB na 1 pracującego odnotowano w podregionach przemyskim – 66,5% średniej krajowej i krośnieńskim – 71,0% średniej krajowej (w 2015 r. odpowiednio: 61,3% i 65,1% średniej krajowej).

Wykres 41. Wartość dodana brutto według rodzajów działalności i podregionów (ceny bieżące)
Chart 41. Structure of gross value added by kind of activity and subregions (current prices)

6.2. Przedsiębiorczość

6.2. Entrepreneurship

Podmioty gospodarki narodowej

Entities of the national economy

Do rejestru REGON w końcu 2024 r. wpisanych było 214,1 tys. podmiotów gospodarki narodowej z terenu województwa podkarpackiego. Jest to o 5,0 tys., czyli o 2,4% więcej niż przed rokiem.

Podmiot gospodarki narodowej to osoba prawna, jednostka organizacyjna niemająca osobowości prawnej oraz osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą.

W systemie REGON pojęcie podmiotu gospodarki narodowej jest tożsame z pojęciem jednostki prawnej. Posiadanie osobowości prawnej nie jest kryterium określenia podmiotu jako jednostki prawnej. Dane nie obejmują osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

W końcu 2024 r. do rejestru REGON wpisanych było 214,1 tys. podmiotów gospodarki narodowej, tzn. osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej z siedzibą na terenie województwa podkarpackiego oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą zamieszkałych na tym terenie. W porównaniu z 2015 r. odnotowano wzrost o 29,6%. Podmioty z województwa podkarpackiego stanowiły 4,0% ogółu podmiotów zarejestrowanych w krajowym rejestrze urzędowym podmiotów gospodarki narodowej REGON. Zdecydowana większość podmiotów – 205,6 tys., tj. 96,0% – należała do sektora prywatnego, natomiast podmioty sektora publicznego, których było 5,3 tys., stanowiły 2,5%. W porównaniu z 2015 r. podmiotów sektora prywatnego było o 30,0% więcej, a publicznego o 11,2% mniej.

Najwięcej podmiotów gospodarki narodowej prowadziło działalność w zakresie sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych – 42,4 tys. (tj. 20,3% ogółu), następnie budownictwo – 36,1 tys. (tj. 17,3%), działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – 19,8 tys. (tj. 9,5%) oraz przetwórstwo przemysłowe – 19,5 tys. (tj. 9,3%).

Wśród podmiotów sektora publicznego w 2024 r. najwięcej prowadziło działalność związaną z edukacją – 45,8%, następnie związanych z obsługą rynku nieruchomości – 16,1%, administracją publiczną i obroną narodową; obowiązkowymi zabezpieczeniami społecznymi – 11,8% oraz opieką zdrowotną i pomocą społeczną – 9,9%.

Wśród podmiotów sektora prywatnego zdecydowaną większość (77,9%) stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, których było 160,1 tys. W porównaniu z rokiem 2015 odnotowano wzrost o 30,6%. W 2015 r. osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą było 122,5 tys. i stanowiły 77,5% podmiotów sektora prywatnego.

Osoby fizyczne prowadziły działalność gospodarczą głównie w zakresie sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych – 21,0%, następnie budownictwo – 20,3%, działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – 10,3% oraz przetwórstwo przemysłowe – 9,7%. Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą 99,3% stanowiły mikroprzedsiębiorstwa, tzn. podmioty o liczbie pracujących do 9 osób.

Tablica 30. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON

Table 30. Entities of the national economy in the REGON register

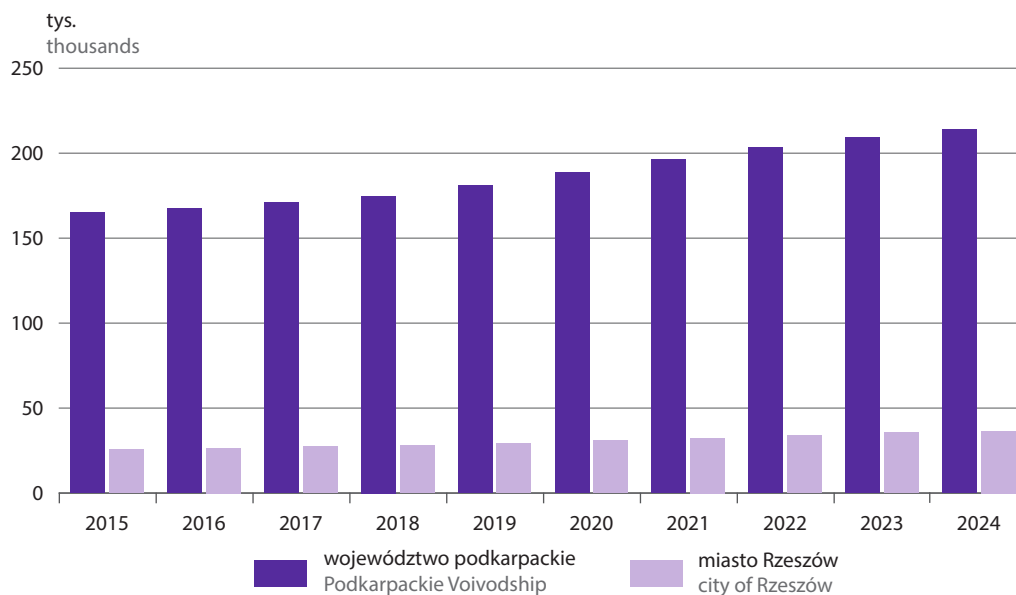
Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024	2024 W odsetkach (Polska=100) In percent (Poland=100)
Ogółem Total	165155	188360	209123	214108	4,0
sektor publiczny public sector	5994	5292	5292	5321	4,7
sektor prywatny private sector	158141	180857	200700	205575	4,1
Z liczby ogółem: of total number:					
Spółki Partnerships and companies	22789	25158	30358	31046	3,1
Fundacje Foundations	460	761	1110	1223	3,1
Stowarzyszenia i organizacje społeczne Associations and social organizations	6846	7235	8034	8205	5,9
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą Natural persons conducting economic activity	122549	140707	156646	160075	4,3

Wykres 42. Podmioty gospodarki narodowej

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 42. Entities of the national economy

As of 31 December

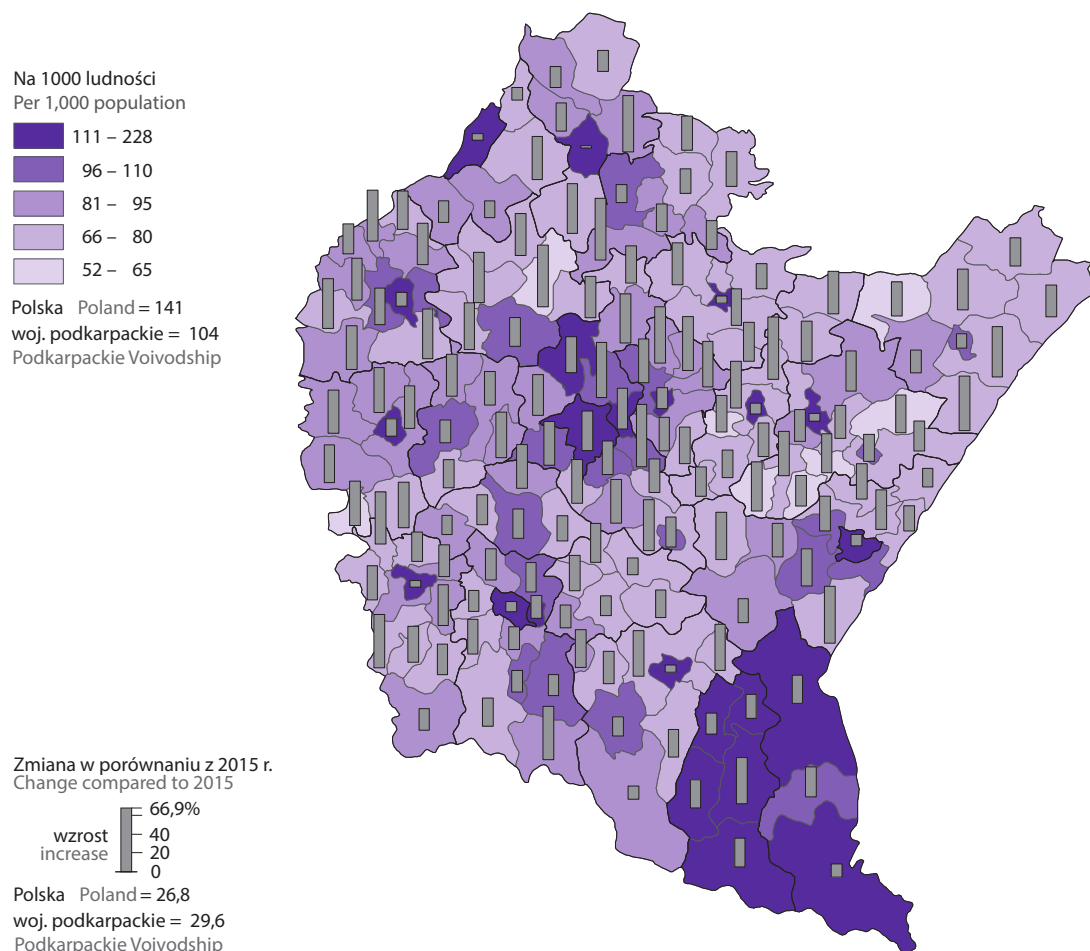
W 2024 r. w województwie podkarpackim na 1000 ludności przypadały 104 podmioty gospodarki narodowej (przed rokiem 101), podczas gdy w kraju 141 (przed rokiem 137). Najwięcej podmiotów zarejestrowanych, w przeliczeniu na 1000 ludności, było w Rzeszowie – 184 (przed rokiem 180), następnie w Krośnie – 143 (139), Przemyślu – 128 (125) i Tarnobrzegu – 122 (120) oraz w powiatach leskim – 152 (148) i bieszczadzkim – 134 (131). Najmniej natomiast w powiatach: brzozowskim – 75 (73), a następnie w lubaczowskim, przemyskim i przeworskim – po 81 (przed rokiem odpowiednio: 79, 78 i 78).

Mapa 39. Podmioty gospodarki narodowej w 2023 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 39. Entities of the national economy in 2023

As of 31 December

W 2024 r. zarejestrowano 15,2 tys. nowych podmiotów gospodarki narodowej, w tym 12,0 tys. osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą i 1,7 tys. spółek handlowych. Najwięcej nowych podmiotów zarejestrowano w sekcjach: budownictwo – 3,3 tys. (21,5% ogółu nowo zarejestrowanych), handel; naprawa pojazdów samochodowych – 2,3 tys. (15,0%), a także działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – 1,3 tys. (8,7%). W porównaniu z 2023 r. nowych podmiotów zarejestrowano o 586 mniej.

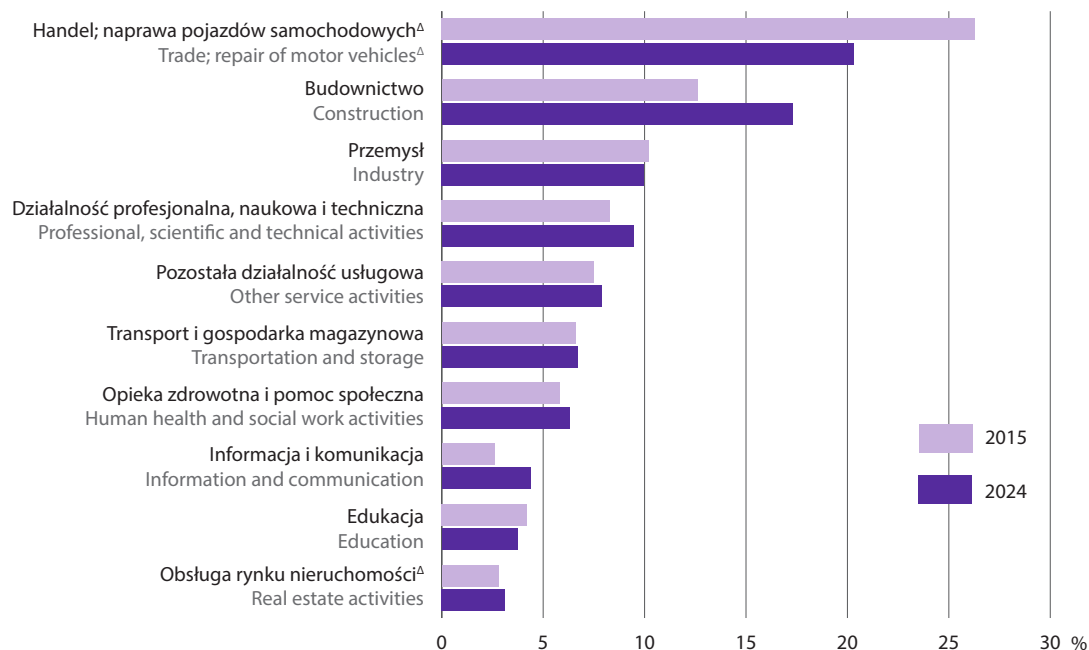
W omawianym roku z rejestru REGON wyrejestrowano 9,7 tys. podmiotów, w tym 8,0 tys. osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą i 993 spółki handlowe. Najwięcej podmiotów wykreślono w sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych – 2,2 tys. (22,3% ogółu wyrejestrowanych), a następnie w sekcji budownictwo – 2,1 tys. (21,5%) oraz przetwórstwo przemysłowe – 893 (9,2%). W porównaniu z 2023 r. wyrejestrowano o 364 (tj. o 3,9%) więcej podmiotów (przed rokiem o 1,6% więcej).

Wykres 43. Podmioty gospodarki narodowej według wybranych sekcji PKD

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 43. Entities of the national economy by selected PKD sections

As of 31 December

W końcu 2024 r. było 20,3 tys. spółek handlowych (o 71,3% więcej niż w 2015 r.) i stanowiły one 9,5% ogólnej liczby podmiotów w województwie, podczas gdy w 2015 r. – 7,2%. Zdecydowaną większość spółek handlowych stanowiły spółki handlowe kapitałowe – 17,8 tys. (87,7% ogółu spółek handlowych) i były to głównie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością – 17,5 tys. (98,4%). Spośród spółek handlowych osobowych, których było 2,5 tys. (12,3% ogółu spółek handlowych), najchętniej wybieraną formą prawną były spółki jawne – 1,3 tys. (6,4%) oraz komandytowe – 1,0 tys. (5,1%).

W końcu grudnia 2024 r. liczba zarejestrowanych spółek cywilnych wyniosła 10,6 tys. (przed rokiem bez zmian). Największy ich wzrost odnotowano w powiatach: strzyżowskim (o 3,4%), bieszczadzkim (o 2,6%), łańcuckim (o 1,9%). Natomiast największy spadek odnotowano w powiatach: przemyskim (o 3,4%), leżajskim (o 1,8%) oraz Przemyśle (o 1,5%). W porównaniu z rokiem 2015 spółek cywilnych było o 222 (o 2,1%) mniej, natomiast ich udział w ogólnej liczbie podmiotów w województwie podkarpackim zmniejszył się z 6,5% do 4,9%.

Według stanu w dniu 31 grudnia 2024 r. zarejestrowanych było 8205 stowarzyszeń i organizacji społecznych (wzrost o 2,1% w stosunku do roku poprzedniego). Największy wzrost zanotowano w powiatach: kolbuszowskim (o 4,1%), następnie niżańskim (o 3,5%), sanockim i Rzeszowie (o 3,4%). Spadek odnotowano tylko w powiecie strzyżowskim (o 0,5%). W porównaniu z rokiem 2015 było o 19,9% więcej.

Wzrost odnotowano również w liczbie zarejestrowanych fundacji (w skali roku o 10,2%) i w końcu grudnia 2024 r. wyniosła ona 1223. Największy wzrost miał miejsce w powiatach: przemyskim (o 18,8%), dębickim (o 17,6%), ropczycko-sędziszowskim, leżajskim i tarnobrzelskim (o 16,7%). Natomiast spadek odnotowano tylko w dwóch powiatach: kolbuszowskim (o 4,8%) i strzyżowskim (o 4,2%). Liczba fundacji wzrosła z 460 w 2015 r. do 1223 w 2024 r. (tj. o 165,9%).

W województwie podkarpackim zarejestrowanych było 508 spółdzielni (o 3,6% mniej w odniesieniu do poprzedniego roku). Największy spadek dotyczył powiatu lubaczowskiego (o 15,0%), a następnie Przemyśla (o 13,0%) i powiatu przeworskiego (o 6,9%). Wzrostu nie odnotowano w żadnym powiecie. Liczba spółdzielni zmalała z 800 w 2015 r. do 508 w 2024 r. (tj. o 36,5%).

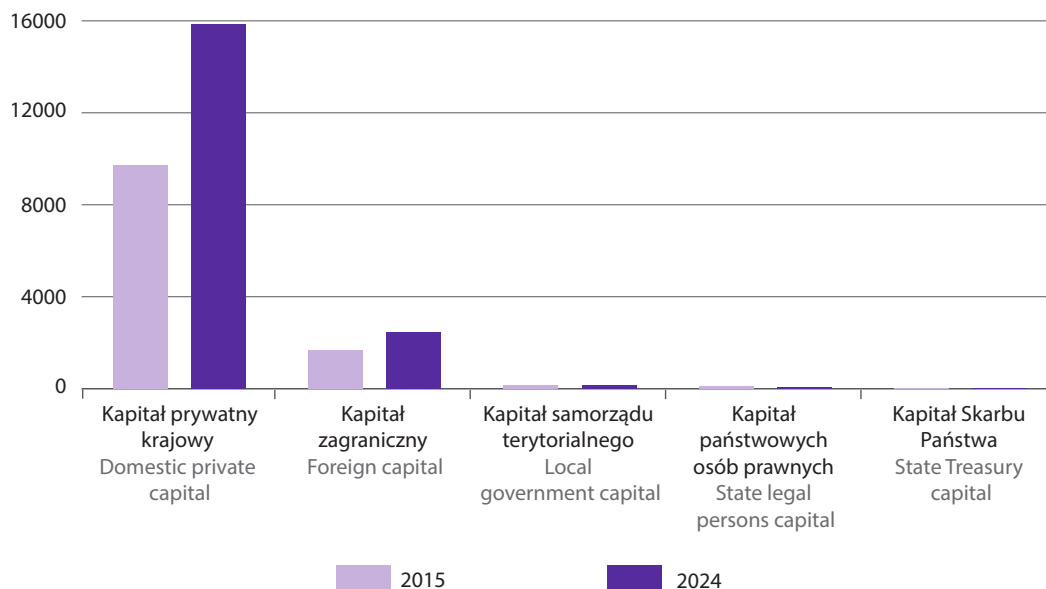
W grupie spółek handlowych, według rodzaju kapitału, spółek z kapitałem prywatnym krajowym było 15 854 (wzrost w skali roku o 4,6%), spółek z udziałem samorządu terytorialnego było 173 (wzrost o 3,6%). Spadek nastąpił w spółkach Skarbu Państwa, których było 25 (o 3,8%), spółkach państwowych osób prawnych było 86 (spadek o 2,3%) oraz spółkach z kapitałem zagranicznym 2443 (spadek o 2,0%).

Wykres 44. Spółki handlowe według rodzaju kapitału^a

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 44. Commercial companies by type of capital^a

As of 31 December

a Danych dotyczących liczby spółek według rodzaju kapitału nie należy sumować na „ogółem”, ponieważ ujmują one spółki według występowania w nich rodzaju kapitału, a nie kapitału przeważającego.

a Figures for the number of companies by capital type should not be sum to “total” as they list companies by share of capital type rather than their predominant capital.

Biorąc pod uwagę liczbę spółek handlowych, to największy wzrost w porównaniu z 2015 r. zanotowano w spółkach z kapitałem prywatnym krajowym (o 63,1%), następnie z udziałem zagranicznym (o 44,8%), oraz z udziałem samorządu terytorialnego (o 8,8%). Spadek w stosunku do roku 2015 zanotowano w przypadku spółek z udziałem Skarbu Państwa (o 40,5%) oraz z kapitałem państwowych osób prawnych (o 12,2%).

W przypadku liczby spółek z kapitałem prywatnym krajowym największy wzrost w porównaniu z rokiem poprzednim wystąpił w powiatach: w leskim (o 14,7%), niżańskim (o 13,9%), kolbuszowskim (o 11,0%). Natomiast spadek nastąpił w Tarnobrzegu (o 4,4%) oraz powiatach jasielskim (o 2,6%) i krośnieńskim (o 0,3%).

Wśród spółek z kapitałem zagranicznym największy wzrost wystąpił w powiatach: leskim (o 100,0%), następnie bieszczadzkim (o 25,0%) i lubaczowskim (o 18,2%), natomiast największy spadek zaobserwowano w powiecie leżajskim (o 16,1%), kolejno w strzyżowskim (o 15,4%) i Tarnobrzegu (o 14,8%).

Działalność badawcza i rozwojowa

Research and development

W 2023 r. wzrosły nakłady na działalność badawczą i rozwojową w województwie podkarpackim w porównaniu z rokiem poprzednim. Zwiększyła się także wartość nakładów wewnętrznych na B+R w przeliczeniu na 1 mieszkańca.

Działalność badawcza i rozwojowa (B+R) jest to ogół działań polegających na prowadzeniu i wspieraniu badań naukowych i prac rozwojowych. Jest to praca twórcza, prowadzona w sposób metodyczny, podejmowana w celu zwiększenia zasobów wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie oraz w celu tworzenia nowych zastosowań dla wiedzy już istniejącej

Nakłady wewnętrzne na działalność B+R to wszystkie nakłady bieżące i nakłady inwestycyjne brutto na środki trwałe związane z działalnością B+R prowadzoną w jednostce statystycznej w danym okresie sprawozdawczym, bez względu na źródło finansowania.

W 2023 r. nakłady wewnętrzne na działalność badawczą i rozwojową w województwie podkarpackim wyniosły 1543,5 mln zł, co stanowiło 2,9% nakładów na B+R w kraju. Na Podkarpaciu w odniesieniu do roku poprzedniego wartość nakładów wzrosła o 13,6%, w kraju o 18,8%. Na przestrzeni lat 2015–2023 kwota nakładów wewnętrznych na działalność B+R ulegała wahaniom, natomiast w stosunku do 2015 r. jej wartość zwiększyła się o ponad 69,8% (w kraju wzrosła niemal 3-krotnie).

Tablica 31. Nakłady wewnętrzne^a na działalność B+R według źródeł finansowania (ceny bieżące)
Table 31. Intramural expenditure^a on R&D by source of funds (current prices)

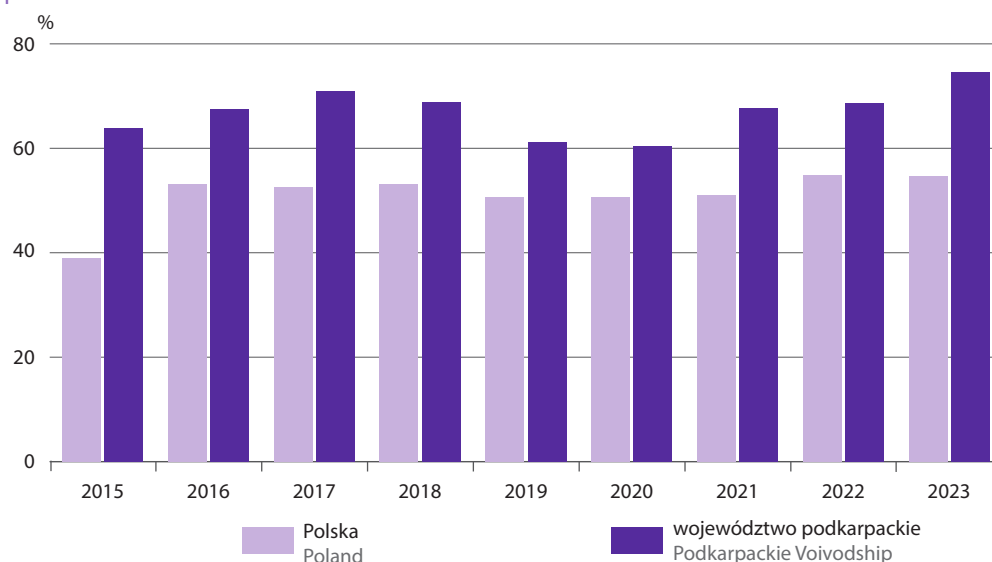
Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2022	2023
	w mln zł in million PLN			
Ogółem Total	908,9	1154,9	1359,0	1543,5
sektor finansujący: funding sector:				
Rządowy Government	207,2	347,9	229,8	.
Przedsiębiorstw Business enterprise	579,5	698,0	932,2	1149,1
Szkolnictwa wyższego Higher education	4,3	.	.	.
Prywatnych instytucji niekomercyjnych Private non-profit	0,8	.	.	200,3
Zagranica Rest of the world	117,0	92,4	96,2	58,5

a Bez amortyzacji środków trwałych.
a Excluding depreciation of fixed assets.

W 2023 r. w województwie podkarpackim udział nakładów wewnętrznych na B+R finansowanych z sektora przedsiębiorstw w nakładach wewnętrznych na działalność B+R ogółem wyniósł 74,5%, podczas gdy w kraju wskaźnik ten osiągnął wartość 54,7%. W porównaniu z 2015 r. na Podkarpaciu udział ten wzrósł o 10,7 p.proc., natomiast w stosunku do 2022 r. – wzrósł o 5,9 p.proc.

Wykres 45. Udział nakładów wewnętrznych na działalność B+R finansowanych przez sektor przedsiębiorstw w nakładach wewnętrznych na działalność B+R

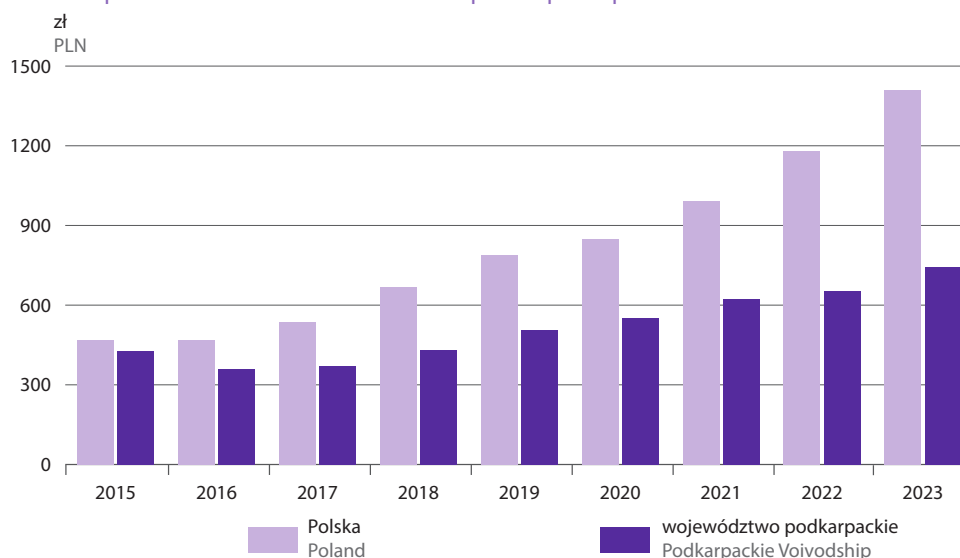
Chart 45. Share of intramural expenditure on R&D financed from business enterprise sector in intramural expenditure on R&D

Wartość nakładów wewnętrznych na działalność badawczą i rozwojową w przeliczeniu na 1 mieszkańca w województwie podkarpackim w 2023 r. wyniosła 744 zł, podczas gdy w kraju wskaźnik ten osiągnął wartość 1409 zł. W porównaniu z 2022 r. w województwie wartość nakładów wewnętrznych na B+R w przeliczeniu na 1 mieszkańca zwiększyła się o 13,9%, natomiast w porównaniu z 2015 r. wzrosła o 74,1%.

Wykres 46. Nakłady wewnętrzne^a na działalność badawczą i rozwojową na 1 mieszkańca

Chart 46. Intramural expenditure^a on research and development per capita

^a Bez amortyzacji środków trwałych.
^a Excluding depreciation of fixed assets.

W 2023 r. w województwie podkarpackim środki wewnętrzne były przeważającym źródłem finansowania działalności B+R. Ich wartość wyniosła 1149,4 mln zł i stanowiła 74,5% nakładów wewnętrznych na działalność B+R. Wartość nakładów finansowanych ze środków zewnętrznych wyniosła natomiast 394,1 mln zł. Wśród środków zewnętrznych 81,4% nakładów pochodziło od instytucji rządowych i samorządowych.

W porównaniu z 2022 r. wzrosła zarówno wartość nakładów finansowanych ze środków wewnętrznych (o 13,4%), jak również wartość nakładów finansowanych ze środków zewnętrznych (o 14,0%). Z kolei w odniesieniu do 2018 r. wystąpił wzrost zarówno wielkości nakładów finansowanych ze środków wewnętrznych (o 83,5%), jak i zewnętrznych (o 35,8%).

Tablica 32. Nakłady wewnętrzne^a na działalność B+R według pochodzenia środków (ceny bieżące)
Table 32. Intramural expenditure^a on R&D by origin of funds (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2018	2020	2022	2023	2023 Polska=100 Poland=100
	w mln zł in PLN millions				
Ogółem Total	916,6	1154,9	1359,0	1543,5	2,9
nakłady finansowane ze środków: expenditure financed by:					
Wewnętrznych Internal funds	626,4	676,3	1013,3	1149,4	3,8
Zewnętrznych External funds	290,2	478,6	345,8	394,1	1,7
w tym od instytucji rządowych i samorządowych of which funds from general government	223,5	.	227,4	320,7	1,9

a Bez amortyzacji środków trwałych.

a Excluding depreciation of fixed assets.

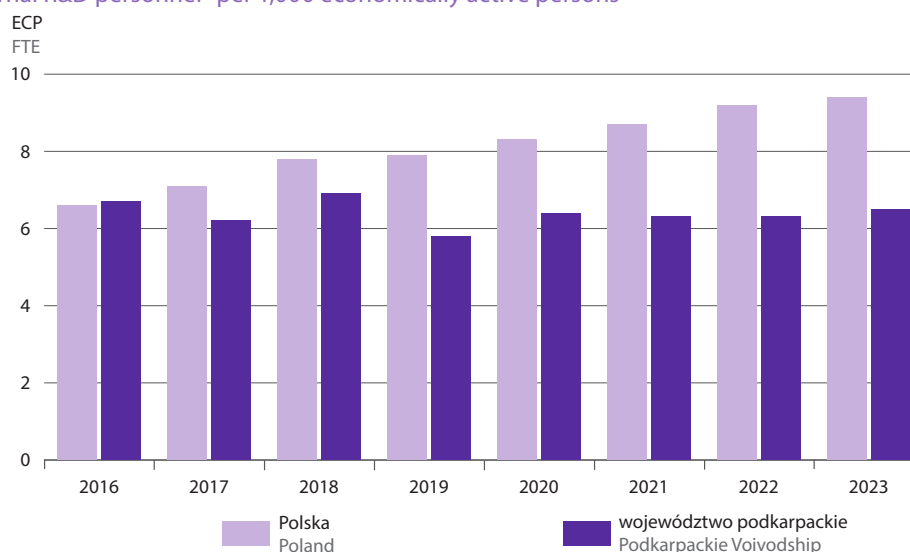
Personel wewnętrzny B+R to osoby pracujące (zatrudnieni, pracujący właściciele oraz nieodpłatnie pomagający członkowie ich rodzin) w jednostce statystycznej, które wnoszą wkład w wewnętrzną działalność badawczą i rozwojową tej jednostki.

Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (ECP) jest to stosunek godzin rzeczywiście przepracowanych w związku z działalnością B+R w danym okresie sprawozdawczym do całkowitej liczby godzin formalnie przepracowanych w tym samym okresie przez osobę lub grupę.

W 2023 r. liczba personelu wewnętrznego zaangażowanego w działalność B+R w ekwiwalentach pełnego czasu pracy (EPC) wyniosła 5633,5 i w stosunku do 2022 r. zwiększyła się o 4,8%. W 2023 r. personel wewnętrzny w ekwiwalentach pełnego czasu pracy w działalności B+R w województwie podkarpackim stanowił 3,4% personelu wewnętrznego zaangażowanego w działalność B+R w kraju.

Personel wewnętrzny B+R (mierzony w EPC) na 1000 osób aktywnych zawodowo w 2023 r. na Podkarpaciu wyniósł 6,5. Dla kraju wskaźnik ten osiągnął wartość 9,4. W porównaniu z 2022 r. wartość tego wskaźnika zarówno w Polsce, jak i w województwie podkarpackim zwiększyła się o 0,2 p.proc.

Wykres 47. Personel wewnętrzny B+R^a na 1000 osób aktywnych zawodowo^b
Chart 47. Internal R&D personnel^a per 1,000 economically active persons^b

a W ekwiwalentach pełnego czasu pracy (ECP). b Do obliczenia relacji przyjęto za podstawę (mianownik) liczbę aktywnych zawodowo w wieku 15–89 na podstawie Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) – przeciętne w roku.

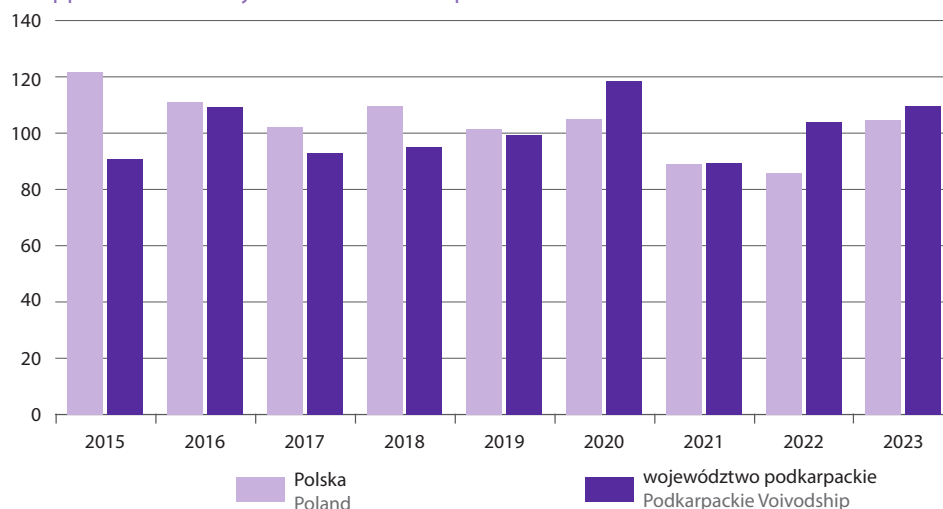
a In full time equivalent (FTE). b For calculating the ratios, as the base (denominator) numbers of economically active aged 15–89 were adopted on the basis of the Labour Force Survey (LFS) – annual averages.

Badacze (pracownicy naukowo-badawczy) są to osoby prowadzące badania naukowe oraz ulepszające lub rozwijające koncepcje, teorie, modele, techniki, oprzyrządowanie, oprogramowanie lub metody operacyjne.

W 2023 r. w województwie podkarpackim było 3722,0 pracowników naukowo-badawczych (mierzonych w ekwiwalentach pełnego czasu pracy) i stanowili oni 3,1% badaczy w kraju. W porównaniu z 2022 r. liczba badaczy w województwie zwiększyła się o 1,8%, podczas gdy w kraju wzrosła o 1,1%.

W Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej w 2023 r. dokonano 228 zgłoszeń wynalazków przez podmioty krajowe z terenu województwa podkarpackiego. W Polsce dokonano 3946 zgłoszeń wynalazków przez podmioty krajowe. W porównaniu z 2015 r. liczba zgłoszonych wynalazków w województwie zwiększyła się o 18,1% (w kraju nastąpił spadek o 15,6%), natomiast w odniesieniu do 2022 r. liczba ta wzrosła o 5,6% (w kraju odnotowano wzrost o 21,8%). W 2023 r. w Urzędzie Patentowym RP przyznano 138 patentów na wynalazki zgłoszone przez podmioty krajowe z województwa podkarpackiego, tj. o 69 więcej niż w 2015 r. i o 23 więcej niż w 2022 r. W kraju w 2023 r. udzielono 2208 patentów.

Wykres 48. Zgłoszenia wynalazków dokonane przez podmioty krajowe^a na 1 mln mieszkańców
Chart 48. Patent applications filed by domestic entities^a per million inhabitants

^a Zgłoszone w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej.
 Źródło: dane Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej.
^a Filed at the Patent Office of the Republic of Poland.
 Source: data of the Patent Office of the Republic of Poland.

W 2023 r. w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej zgłoszone zostały przez podmioty krajowe z województwa podkarpackiego 32 wzory użytkowe (o 11 więcej niż w 2022 r. i o 8 więcej niż w 2015 r.). Udzielonych natomiast zostało 14 praw ochronnych (o 8 mniej niż w 2022 r. i o 11 mniej niż w 2015 r.). W kraju w 2023 r. odnotowano 668 zgłoszeń wzorów użytkowych dokonanych przez podmioty krajowe oraz udzielono 365 praw ochronnych.

W 2023 r. w województwie podkarpackim wskaźnik przedstawiający liczbę wynalazków zgłoszonych w Urzędzie Patentowym RP w przeliczeniu na milion mieszkańców wyniósł 109,8 i w porównaniu z 2015 r. zwiększył się o 19,1 punktu. W Polsce wskaźnik ten w 2023 r. był niższy i wynosił 104,7, wobec 121,6 w 2015 r.

Wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach

Use of information and communication technologies in enterprises

W 2024 r. w województwie podkarpackim zwiększył się udział przedsiębiorstw posiadających dostęp do Internetu szerokopasmowego oraz odsetek przedsiębiorstw wykorzystujących w swojej działalności otwarte dane publiczne. Zmniejszeniu natomiast uległ odsetek przedsiębiorstw, które otrzymywały zamówienia przez sieci komputerowe.

Pod pojęciem **technologii informacyjnych i komunikacyjnych** zwanych zamiennie technologiami informacyjno-telekomunikacyjnymi, teleinformatycznymi lub technikami informacyjnymi kryje się rodzina technologii przetwarzających, gromadzących i przesyłających informacje w formie elektronicznej.

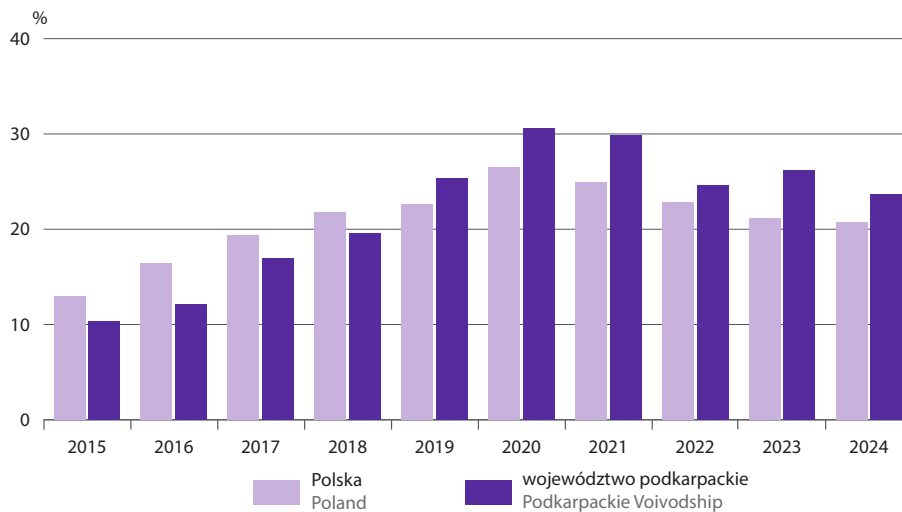
Badanie dotyczące wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach (SSI-01) obejmuje podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

W 2024 r. w województwie podkarpackim 98,7% (w kraju również 98,7%) przedsiębiorstw posiadało dostęp do Internetu. W porównaniu z 2023 r. na Podkarpaciu udział takich przedsiębiorstw zwiększył się o 0,6 p.proc., natomiast w porównaniu z 2015 r. wzrósł o 4,8 p.proc.

W województwie podkarpackim w 2024 r. 92,4% przedsiębiorstw (w Polsce 91,7%) korzystało ze stałych szerokopasmowych połączeń internetowych (o 9,8 p.proc. więcej niż w 2023 r. i o 3,2 p.proc. więcej niż w 2015 r.). Przedsiębiorstwa najczęściej (38,1%) były wyposażone w stałe łącza o prędkości przynajmniej 100, ale mniej niż 500 Mbit/s – w Polsce 32,1%. Istotny (23,7%) był także udział przedsiębiorstw, którym operatorzy dostarczali prędkość przynajmniej 30, ale mniej niż 100 Mbit/s; w kraju 20,7%.

Wykres 49. Przedsiębiorstwa posiadające dostęp do Internetu^a

Chart 49. Enterprises with Internet^a access

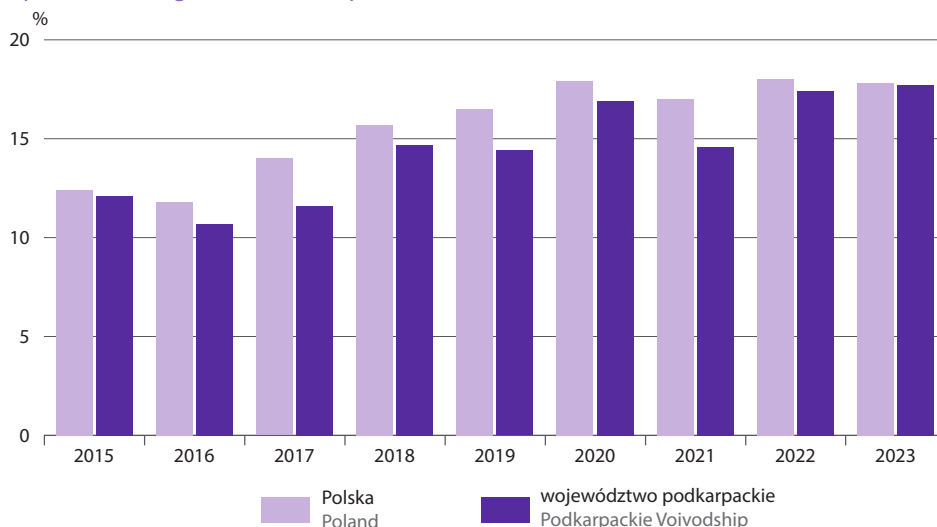

a Dostęp do Internetu o prędkości 30–100 Mbit/s.
a Internet access at 30–100 Mbit/s.

W 2023 r. na Podkarpaciu 17,7% przedsiębiorstw otrzymywało zamówienia przez sieci komputerowe. Na przestrzeni lat 2015–2023 wskaźnik ten ulegał wahaniom. W 2023 r. w porównaniu z 2022 r. jego wartość wzrosła o 0,3 p.proc., a w odniesieniu do 2015 r. zwiększyła się o 5,6 p.proc. W kraju udział przedsiębiorstw otrzymujących zamówienia przez sieci komputerowe w 2023 r. wyniósł 17,8% i w porównaniu z 2022 r. zmniejszył się o 0,2 p.proc., a w odniesieniu do 2015 r. wzrósł o 5,4 p.proc.

Do sprzedaży elektronicznej zaliczyć należy zamówienia i rezerwacje składane na stronie internetowej przedsiębiorstwa (w sklepie internetowym, aplikacji, poprzez extranet), na internetowych platformach handlowych, w serwisach aukcyjnych oraz za pośrednictwem systemu EDI. Z transakcji elektronicznych wykluczone są zamówienia składane pocztą elektroniczną (e-mail), faxem lub przez telefon. Do podstawowych cech odróżniających sprzedaż elektroniczną od sprzedaży tradycyjnej zaliczyć można dostępność ofert handlowych z wielu źródeł w krótkim czasie i o każdej porze.

Wykres 50. Przedsiębiorstwa otrzymujące zamówienia przez sieci komputerowe
Chart 50. Enterprises receiving orders via computer networks

Otwarte dane publiczne – dane wytworzone przez urząd administracji publicznej (lub na jego zlecenie), które są dostępne dla każdego zainteresowanego do wykorzystania, przetwarzania i udostępniania w dowolnych celach.

W województwie podkarpackim 20,8% przedsiębiorstw wykorzystywało w 2023 r. w swojej działalności otwarte dane publiczne w celach biznesowych, podczas gdy w kraju udział ten wynosił 19,5%. W porównaniu z 2022 r. wartość tego wskaźnika zwiększyła się o 7,4 p.proc. na Podkarpaciu i o 4,9 p.proc. w Polsce.

Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych Financial results of non-financial enterprises

W 2024 r. w województwie podkarpackim wyniki finansowe osiągnięte przez 800 badanych przedsiębiorstw niefinansowych były korzystniejsze niż uzyskane w poprzednim roku, z wyjątkiem wyniku na operacjach finansowych. Spadek kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności, przy nieznacznie mniejszym spadku przychodów z całokształtu działalności, wpłynął na poprawę wskaźnika poziomu kosztów. Wyższe były zarówno wskaźniki rentowności, jak i wskaźniki płynności finansowej.

Dane dotyczą **przedsiębiorstw niefinansowych** (jednostek prawnych) prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób. Dane nie obejmują rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa (sekcja A według PKD 2007), działalności finansowej i ubezpieczeniowej (sekcja K według PKD 2007), szkół wyższych, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej; instytucji kultury posiadających osobowość prawną oraz związków zawodowych, organizacji religijnych i politycznych

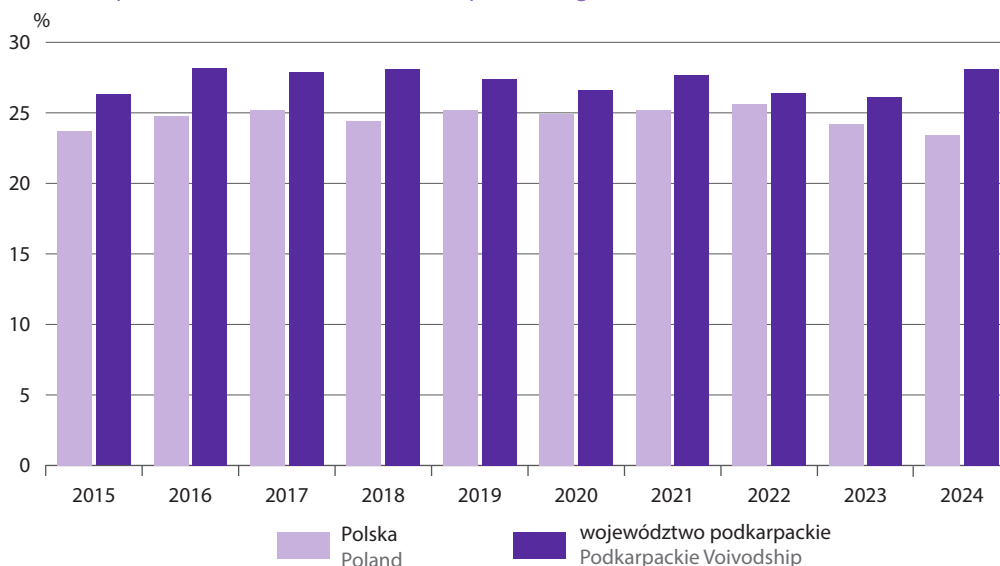
Przychody z całokształtu działalności uzyskane w 2024 r. przez przedsiębiorstwa mające siedzibę w województwie podkarpackim osiągnęły wartość 171 659,2 mln zł i były o 3,1% niższe niż w 2023 r. (w porównaniu z 2015 r. wzrosły o 102,4%). Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów zmniejszyły się o 3,5% i osiągnęły wartość 166 536,8 mln zł. W odniesieniu do 2015 r. były wyższe o 100,4%. Spadek przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów odnotowano m.in. w sekcjach: transport i gospodarka magazynowa (o 4,3%), handel; naprawa pojazdów samochodowych (o 4,2%) oraz budownictwo (o 2,2%). Zwiększyły się natomiast przychody ze sprzedaży, m.in. w przetwórstwie przemysłowym (o 3,2%).

Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów na eksport (eksport) obejmują wewnątrzwspólnotową dostawę do krajów członkowskich UE oraz eksport do krajów pozaunijnych.

Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów przeznaczonych na eksport w 2024 r. wyniosły 46 840,9 mln zł i były wyższe o 3,9% od osiągniętych w 2023 r. Udział tych przychodów w przychodach netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ogółu badanych podmiotów zwiększył się z 26,1% do 28,1%. W strukturze przychodów ze sprzedaży na eksport, przychody ze sprzedaży produktów stanowiły 90,4%, a ze sprzedaży towarów i materiałów – 9,6%.

Wykres 51. Udział eksportu w przychodach ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ogółem

Chart 51. Share of export in total revenue from sale of products, goods and materials

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności w 2024 r. wyniosły 163 626,6 mln zł i były niższe o 4,1% od poniesionych w 2023 r. (w porównaniu z 2015 r. wzrosły o 101,2%). W strukturze rodzajowej kosztów, gdzie koszty ogółem w 2024 r. wyniosły 88 591,6 mln zł, zużycie materiałów i energii stanowiło 51,7%, usługi obce – 18,4%, wynagrodzenia – 17,1%, amortyzacja – 4,3%, ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia – 3,9%, podatki i opłaty – 2,7%, a pozostałe koszty – 1,9%.

Koszty sprzedanych produktów oraz wartość sprzedanych towarów i materiałów obniżyły się o 3,9% w stosunku do 2023 r. i osiągnęły wartość 159 663,9 mln zł. Spadek tych kosztów odnotowano m.in. w transporcie i gospodarce magazynowej (o 4,0%) oraz w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 3,9%). Natomiast wzrost wystąpił m.in. w przetwórstwie przemysłowym (o 3,5%) i budownictwie (o 3,2%).

Spadek kosztów sprzedanych produktów, towarów i materiałów w 2024 r., przy mniejszym spadku przychodów z tej działalności w skali roku, wpłynął na poprawę wyniku finansowego ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów do poziomu 6872,9 mln zł (wzrost o 4,2%). Wynik na pozostałej działalności operacyjnej był wyższy i osiągnął wartość 1540,0 mln zł (w 2023 r. – minus 141,6 mln zł). Niższe w porównaniu z 2023 r. przychody finansowe (o 22,9%), przy wzroście kosztów finansowych (o 2,8%), spowodowały spadek wyniku na operacjach finansowych do poziomu minus 380,3 mln zł (w 2023 r. – 187,4 mln zł).

Wyniki finansowe:

- wynik finansowy brutto oblicza się jako różnicę przychodów ogółem i kosztów ogółem;
- wynik finansowy netto (zysk lub strata) to wynik finansowy brutto pomniejszony o obowiązkowe obciążenia.

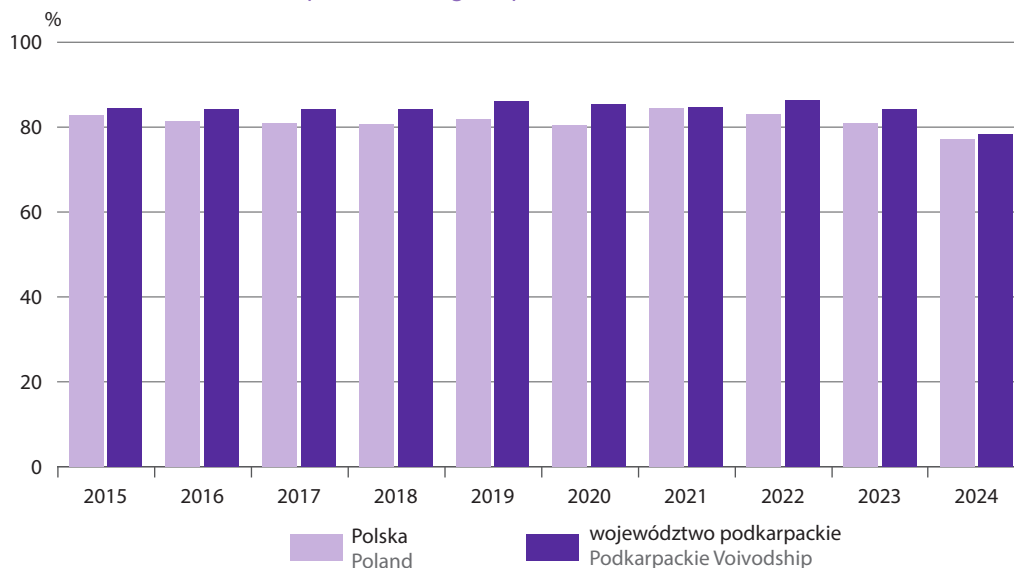
Wynik finansowy brutto w 2024 r. osiągnął wartość 8032,6 mln zł i był wyższy o 1393,0 mln zł (tj. o 21,0%) od uzyskanego w 2023 r. Zysk brutto zmniejszył się o 3,6%, a strata była niższa o 56,9%. Obciążenia wyniku finansowego brutto podatkiem dochodowym zmalały w skali roku o 14,2% do poziomu 1353,7 mln zł. Obniżyła się również relacja podatku dochodowego od osób prawnych i fizycznych do zysku brutto z 16,2% w 2023 r. do 14,5% w 2024 r.

W latach 2019–2024 odnotowywano wzrosty wyniku finansowego netto w odniesieniu do roku poprzedniego, z wyjątkiem 2023 r. kiedy wystąpił spadek (o 38,2%). W 2024 r. wynik finansowy netto ukształtował się na poziomie 6678,9 mln zł i w skali roku był wyższy o 31,9%. Zysk netto był niższy o 3,8%, a strata zmniejszyła się o 60,3%. Wzrost wyniku finansowego netto w porównaniu z 2023 r. zanotowano m.in. w transporcie i gospodarce magazynowej (o 2,6%), natomiast spadek zanotowały przedsiębiorstwa prowadzące działalność m.in. w przetwórstwie przemysłowym (o 12,1%) oraz w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 8,5%).

W 2024 r. zysk netto wykazało 78,3% ogółu przedsiębiorstw (wobec 84,2% rok wcześniej), a uzyskane przez nie przychody stanowiły 90,0% przychodów ogółem badanych przedsiębiorstw (przed rokiem 74,7%).

Wykres 52. Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie przedsiębiorstw niefinansowych

Chart 52. Share of the number of enterprises showing net profit in the total number of non-financial enterprises

Wskaźniki:

- wskaźnik poziomu kosztów jest to relacja kosztów ogółem do przychodów ogółem;
- wskaźnik rentowności sprzedaży brutto to relacja wyniku finansowego ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów;
- wskaźnik rentowności obrotu brutto to relacja wyniku finansowego brutto do przychodów ogółem;
- wskaźnik rentowności obrotu netto to relacja wyniku finansowego netto do przychodów ogółem;
- wskaźnik płynności finansowej I stopnia to relacja inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych);
- wskaźnik płynności finansowej II stopnia to relacja inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych (bez funduszy specjalnych).

W badanych przedsiębiorstwach mających siedzibę na terenie województwa podkarpackiego odnotowano głównie wzrosty podstawowych wskaźników ekonomiczno-finansowych. Spadek kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności, przy nieco niższym spadku przychodów ogółem wpłynął na poprawę wskaźnika poziomu kosztów w skali roku o 1,0 p.proc. do poziomu 95,3% (w kraju pogorszył się o 1,1 p.proc. i wyniósł 95,7%). W stosunku do 2023 r. wskaźnik rentowności sprzedaży brutto zwiększył się o 0,3 p.proc. i ukształtował się na poziomie 4,1%.

Zarówno wskaźnik rentowności obrotu brutto, jak i wskaźnik rentowności obrotu netto były wyższe o 1,0 p.proc. i wyniosły odpowiednio 4,7% oraz 3,9%. Wyższy wskaźnik rentowności obrotu netto odnotowano m.in. w transporcie i gospodarce magazynowej (z 3,1% do 3,3%), natomiast spadek wystąpił m.in. w budownictwie (z 5,9% do 1,5%), przetwórstwie przemysłowym (z 7,1% do 6,1%) oraz handlu; naprawie pojazdów samochodowych (z 2,1% do 2,0%).

W skali roku zwiększyła się wartość wskaźnika płynności finansowej I stopnia (o 5,6 p.proc. do 48,9%) oraz wskaźnika płynności finansowej II stopnia (o 2,4 p.proc. do 109,2%).

W porównaniu z 2015 r. w województwie podkarpackim zanotowano zarówno wzrosty, jak i spadki podstawowych wskaźników ekonomiczno-finansowych w badanych przedsiębiorstwach. Zwiększyły się wskaźniki rentowności obrotu brutto oraz netto, a także wskaźnik płynności finansowej I stopnia. Natomiast obniżyły się wskaźniki: poziomu kosztów, rentowności sprzedaży brutto oraz płynności finansowej II stopnia.

Tablica 33. Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych
Table 33. Selected economic and financial indicators in the surveyed non-financial enterprises

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024	2024 Polska Poland
	w % in %				
Wskaźnik poziomu kosztów Cost level indicator	95,9	94,8	96,3	95,3	95,7
Wskaźnik rentowności sprzedaży brutto Gross sales profitability indicator	4,5	3,5	3,8	4,1	4,4
Wskaźnik rentowności obrotu brutto Gross turnover profitability indicator	4,1	5,2	3,7	4,7	4,3
Wskaźnik rentowności obrotu netto Net turnover profitability indicator	3,7	4,5	2,9	3,9	3,4
Wskaźnik płynności finansowej I stopnia First degree financial liquidity indicator	28,7	43,6	43,3	48,9	44,6
Wskaźnik płynności finansowej II stopnia Second degree financial liquidity indicator	113,4	112,9	106,8	109,2	107,5

Aktywa obrotowe są częścią kontrolowanych przez jednostkę zasobów majątkowych wykorzystywanych w działalności operacyjnej o wiarygodnie określonej wartości, powstałych w wyniku przeszłych zdarzeń, które spowodują w przyszłości wpływ do jednostki korzyści ekonomicznych. Obejmują zapasy (rzeczowe aktywa obrotowe) oraz krótkoterminowe: należności, inwestycje oraz rozliczenia międzyokresowe.

Wartość aktywów obrotowych badanych przedsiębiorstw na koniec 2024 r. wyniosła 64 440,3 mln zł i była o 8,2% wyższa niż przed rokiem. Inwestycje krótkoterminowe wzrosły o 19,2%, krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe o 18,3%, a zapasy o 8,2%, natomiast wartość należności krótkoterminowych pozostała na poziomie zbliżonym do poprzedniego roku. W stosunku do 2023 r. w rzeczowej strukturze aktywów obrotowych zwiększył się udział inwestycji krótkoterminowych (z 26,9% do 29,6%) oraz krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych (z 2,5% do 2,7%), obniżył się natomiast udział należności krótkoterminowych (z 39,5% do 36,5%). Udział zapasów wyniósł 31,2% i utrzymał się na poziomie z 2023 r. W strukturze zapasów w skali roku zwiększył się udział materiałów (z 30,6% do 33,2%), a obniżył się udział półproduktów i produktów w toku (z 24,9% do 23,0%), towarów (z 24,3% do 23,9%) oraz produktów gotowych (z 14,5% do 14,3%).

Zobowiązania długo- i krótkoterminowe (bez funduszy specjalnych) na koniec 2024 r. wyniosły 48 621,9 mln zł i były wyższe o 4,3% niż przed rokiem. Zobowiązania długoterminowe stanowiły 19,7% ogółu zobowiązań (wobec 20,6% rok wcześniej). Wartość zobowiązań długoterminowych wyniosła 9596,1 mln zł i była o 0,1% mniejsza niż przed rokiem. Zobowiązania krótkoterminowe badanych przedsiębiorstw wyniosły 39 025,8 mln zł i w skali roku były wyższe o 5,4%, w tym zobowiązania z tytułu dostaw i usług wzrosły o 4,0%. Relacja zobowiązań z tytułu dostaw i usług do należności z tego tytułu kształtowała się na koniec 2024 r. na poziomie wyższym niż rok wcześniej (101,6% wobec 101,2% w 2023 r.).

W porównaniu z 2023 r. odnotowano niewielkie zmiany w zakresie sprawności działania przedsiębiorstw. Cykl rotacji zapasów wydłużył się o 4 dni i był równy 43 dni, a zarówno cykl rotacji należności z tytułu dostaw i usług, jak i cykl spłaty zobowiązań z tytułu dostaw i usług uległy wydłużeniu o 3 dni i wyniosły odpowiednio 42 dni i 43 dni.

Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw

Investment outlays of enterprises

Wartość nakładów poniesionych na inwestycje zlokalizowane na terenie województwa podkarpackiego przez przedsiębiorstwa o liczbie pracujących powyżej 9 osób, po spadku w 2022 r., w 2023 r. wzrosła w skali roku.

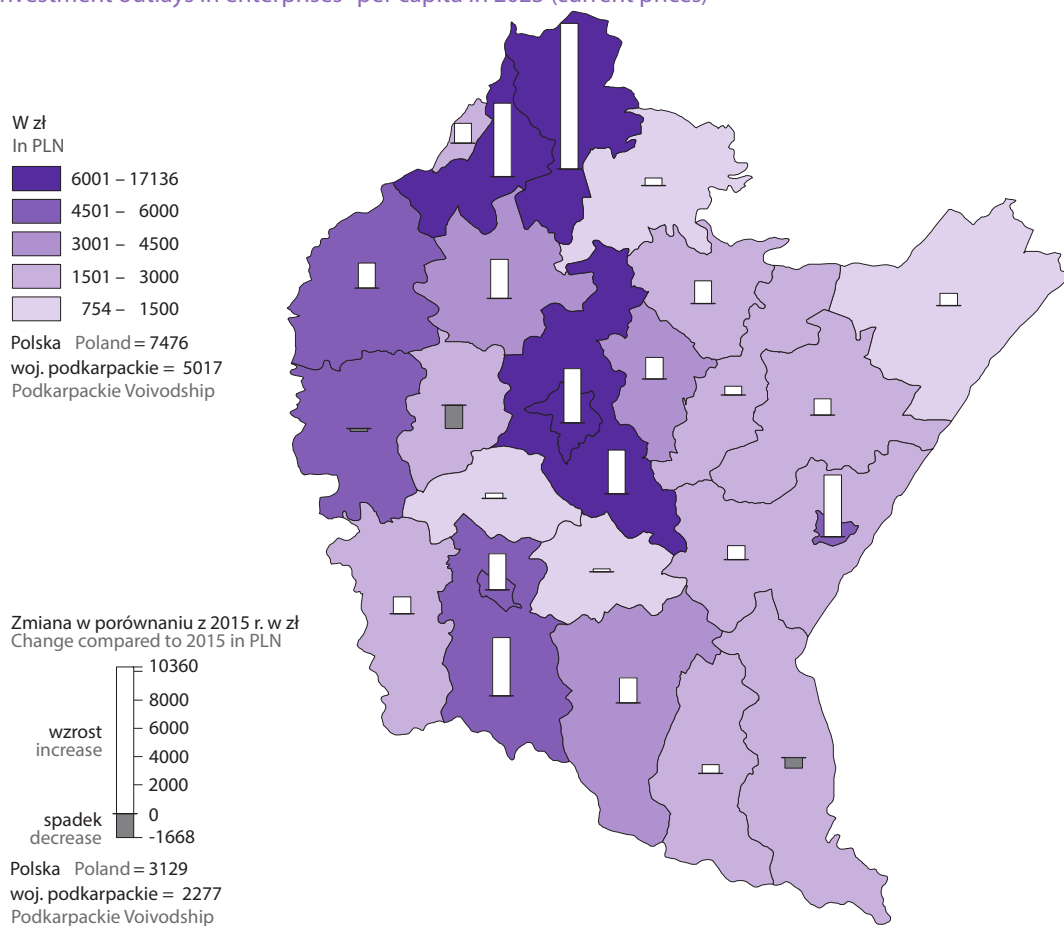
Nakłady inwestycyjne poniesione na nowe obiekty majątkowe oraz ulepszenie istniejących przez przedsiębiorstwa niefinansowe o liczbie pracujących powyżej 49 osób w 2024 r. były wyższe niż w 2023 r. W skali roku zwiększyła się wartość kosztorysowa nowo rozpoczętych inwestycji, przy takiej samej liczbie inwestycji.

Nakłady inwestycyjne to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji. Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

W pierwszej części analizy dane o **nakładach inwestycyjnych** dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób (na podstawie rocznych sprawozdań: SP, F-03, F-02/dk, SP-3); dane prezentowane są zgodnie z lokalizacją inwestycji.

W 2023 r. wartość nakładów inwestycyjnych badanych przedsiębiorstw zwiększyła się o 29,9% w stosunku do 2022 r. do poziomu 10 413,6 mln zł (w porównaniu z 2015 r. wzrost o 78,6%). W kraju względem poprzedniego roku nakłady zwiększyły się o 13,0% (w stosunku do 2015 r. o 68,6%). Nakłady inwestycyjne poniesione na terenie województwa podkarpackiego stanowiły 3,7% ogółu nakładów w kraju (w 2015 r. – 3,5%, a w 2022 r. – 3,2%).

Mapa 40. Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach^a na 1 mieszkańca w 2023 r. (ceny bieżące)
Map 40. Investment outlays in enterprises^a per capita in 2023 (current prices)

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.
 a Data concern economic entities employing more than 9 persons; by investment location.

W drugiej części analizy dane o **nakładach inwestycyjnych** dotyczą przedsiębiorstw niefinansowych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób (na podstawie kwartalnego sprawozdania F-01/I-01⁴); dane prezentowane są zgodnie z siedzibą inwestora.

Nakłady inwestycyjne na nowe obiekty majątkowe oraz ulepszenie istniejących, poniesione przez badane przedsiębiorstwa, w 2024 r. wyniosły 5168,4 mln zł i były (w cenach bieżących) o 40,5% wyższe od osiągniętych w poprzednim roku. W kraju wartość nakładów inwestycyjnych – licząc w cenach bieżących – zmniejszyła się o 6,7% w skali roku.

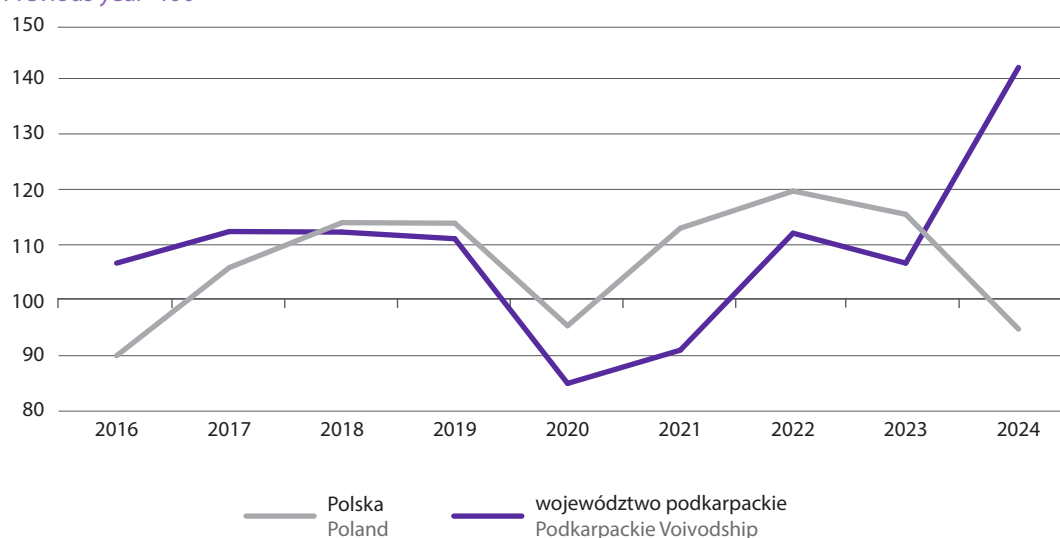
4 Dane dotyczą przedsiębiorstw niefinansowych (jednostek prawnych) prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób. Dane nie obejmują rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa (sekcja A według PKD 2007); działalności finansowej i ubezpieczeniowej (sekcja K według PKD 2007); szkół wyższych; samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej; instytucji kultury posiadających osobowość prawną oraz związków zawodowych, organizacji religijnych i politycznych.

Wykres 53. Dynamika nakładów inwestycyjnych przedsiębiorstw niefinansowych (ceny bieżące)

Rok poprzedni=100

Chart 53. Indices of investment outlays of non-financial enterprises (current prices)

Previous year=100

Nakłady na środki trwałe to nakłady na: budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe; maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem); środki transportu; inne, tj. melioracje wodne, poprawę walorów (ulepszenie) gruntów, inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie oraz odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji.

Pozostałe nakłady to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

Tablica 34. Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw niefinansowych (ceny bieżące)

Table 34. Investment outlays of non-financial enterprises (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Ogółem Total				
w mln zł in million PLN	2982,6	3528,8	3679,7	5168,4
Polska=100 Poland=100	2,2	2,4	1,6	2,5
W tym – w % – nakłady na: Of which – in % – outlays on:				
Budynki i budowle Buildings and structures	32,5	29,0	26,0	32,0
Zakupy Purchases	67,2	70,4	73,7	67,9
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi machinery, technical equipment and tools	59,5	62,2	61,0	57,0
środków transportu transport equipment	7,7	8,2	12,7	10,9

Z ogólnej kwoty nakładów zrealizowanych przez podkarpackie przedsiębiorstwa na budynki i budowle przeznaczono 1653,5 mln zł (o 72,6% więcej niż w 2023 r.), na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia – 2944,6 mln zł (o 31,2% więcej), a na środki transportu – 565,6 mln zł (o 20,7% więcej). Wartość zakupów inwestycyjnych wyniosła 3510,2 mln zł i w porównaniu z poprzednim rokiem zwiększyła się o 29,4%, a udział tych zakupów w nakładach ogółem zmniejszył się o 5,8 p.proc. w skali roku.

Wyższe nakłady, w porównaniu z 2023 r., poniosły przedsiębiorstwa prowadzące działalność m.in. w sekcjach: budownictwo (o 82,3%), dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (o 38,4%), handel; naprawa pojazdów samochodowych (o 26,9%) oraz przetwórstwo przemysłowe (o 11,9%). Spadek nakładów w porównaniu z poprzednim rokiem zanotowały m.in. przedsiębiorstwa działające w transporcie i gospodarce magazynowej (o 31,3%).

Uwzględniając sekcje o znaczącym udziale w przychodach z całokształtu działalności, w omawianym roku inwestowały głównie przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie: przetwórstwa przemysłowego (na które przypadało 54,2% ogółu poniesionych nakładów), handlu; naprawy pojazdów samochodowych (11,2%), dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami; rekultywacji (4,0%), transportu i gospodarki magazynowej (3,4%) oraz budownictwa (2,9%).

Wartość kosztorysowa inwestycji dotyczy nakładów na budowę środków trwałych zarówno rozpoczętą i zakończoną, jak również rozpoczętą i niezakończoną w roku sprawozdawczym, przyjmując wartość w cenach bieżących wynikającą z dokumentacji projektowo-kosztorysowej, z uwzględnieniem ewentualnych zmian w wartości kosztorysowej dokonanych do końca roku sprawozdawczego.

Przez **inwestycje nowo rozpoczęte** rozumie się te budowy środków trwałych, których realizację faktycznie rozpoczęto w roku sprawozdawczym.

W 2024 r. rozpoczęto 1156 inwestycji (tyle samo co w poprzednim roku) o łącznej wartości kosztorysowej 1045,6 mln zł (wzrost o 30,5% w porównaniu z 2023 r.). W kraju w 2024 r. rozpoczęto o 1,3% więcej inwestycji niż przed rokiem o wartości kosztorysowej wyższej o 14,3%. W województwie podkarpackim na ulepszenie (tj. przebudowę, rozbudowę, rekonstrukcję lub modernizację) istniejących środków trwałych przypadało 38,2% wartości kosztorysowej wszystkich rozpoczętych inwestycji (w 2023 r. – 17,9%). Zwiększyła się w skali roku wartość kosztorysowa inwestycji rozpoczętych przez przedsiębiorstwa działające m.in. w przetwórstwie przemysłowym (o 34,9%) oraz w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 5,1%).

6.3. Produkcja i usługi

6.3. Production and services

Rolnictwo

Agriculture

W województwie podkarpackim w 2024 r. uzyskano wyższą niż przed rokiem produkcję ziemniaków, natomiast produkcja zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi, buraków cukrowych oraz rzepaku i rzepiku była niższa. O zwiększeniu produkcji ziemniaków zadecydowało wyższe plonowanie. W przypadku buraków cukrowych na zmniejszenie produkcji miało wpływ niższe plonowanie. O niższym poziomie produkcji zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi oraz rzepaku i rzepiku zadecydowała niższa wydajność z 1 ha powierzchni uprawy i mniejsza powierzchnia uprawy.

W 2024 r. w odniesieniu do roku poprzedniego zwiększyło się pogłowie owiec i trzody chlewnej, zmniejszyło się pogłowie bydła.

Odnotowano wzrost skupu żyta, żywca wieprzowego i wołowego. W stosunku do poprzedniego roku obniżyły się ceny skupu pszenicy, żyta i ziemniaków. Mniej płacono również za żywca wieprzowego i drobiowego, a więcej za żywca wołowego.

W 2023 r. w województwie podkarpackim odnotowano zmniejszenie globalnej produkcji rolniczej w odniesieniu do 2022 r. (w cenach stałych), o czym zadecydowała niższa wartość produkcji roślinnej, natomiast produkcja zwierzęca była wyższa. Podobne kierunki zmian w skali roku notowano również w produkcji końcowej i towarowej.

W 2024 r. zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi kształtowały się na poziomie 644,5 tys. ton, co stanowiło 2,5% zbiorów w kraju. Uzyskane zbiory były niższe (o 7,2%) niż przed rokiem i niższe (o 2,2%) niż w 2015 r. Zmniejszenie produkcji zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w odniesieniu do roku poprzedniego było wynikiem mniejszej powierzchni uprawy (o 5,6%) i niższego plonowania (o 1,6%). W 2024 r. uzyskano niższą niż przed rokiem produkcję mieszanek zbożowych (o 19,0%), żyta (o 15,8%), pszenżyta (o 11,5%) i pszenicy (o 10,0%). Więcej zebrano owsa (o 8,7%) i jęczmienia (o 6,8%).

Zbiory rzepaku i rzepiku w 2024 r. przy zmniejszonym areale uprawy (o 5,3%) i niższej wydajności z 1 ha (o 1,2%) były niższe od notowanych przed rokiem (o 6,5%) i wyniosły 79,5 tys. ton. W porównaniu z 2015 r. zbiory rzepaku i rzepiku były o 41,4% wyższe.

W 2024 r. zbiory buraków cukrowych wyniosły 445,3 tys. ton i były o 6,0% niższe w porównaniu z rokiem poprzednim, a ponad 2-krotnie wyższe w relacji z 2015 r. Gorsze niż przed rokiem warunki agrometeorologiczne w okresie wegetacji miały wpływ na obniżenie plonu buraków cukrowych (o 10,6%). Zwiększyła się (o 5,2%) powierzchnia uprawy buraków cukrowych w porównaniu 2023 r. i wzrosła ponad 2-krotnie w odniesieniu do 2015 r.

Produkcja ziemniaków (bez powierzchni w ogrodach przydomowych) w województwie podkarpackim w 2024 r. wyniosła 289,8 tys. ton (co stanowiło 4,9% produkcji w kraju) i była o 4,6% wyższa niż w 2023 r., a niższa o 37,5% w porównaniu z 2015 r. Średni plon ziemniaków z 1 ha był wyższy od uzyskanego w roku ubiegłym o 6,1%. Plony ziemniaków uzyskane w województwie podkarpackim w odniesieniu do średnich w kraju były niższe o 1,7%.

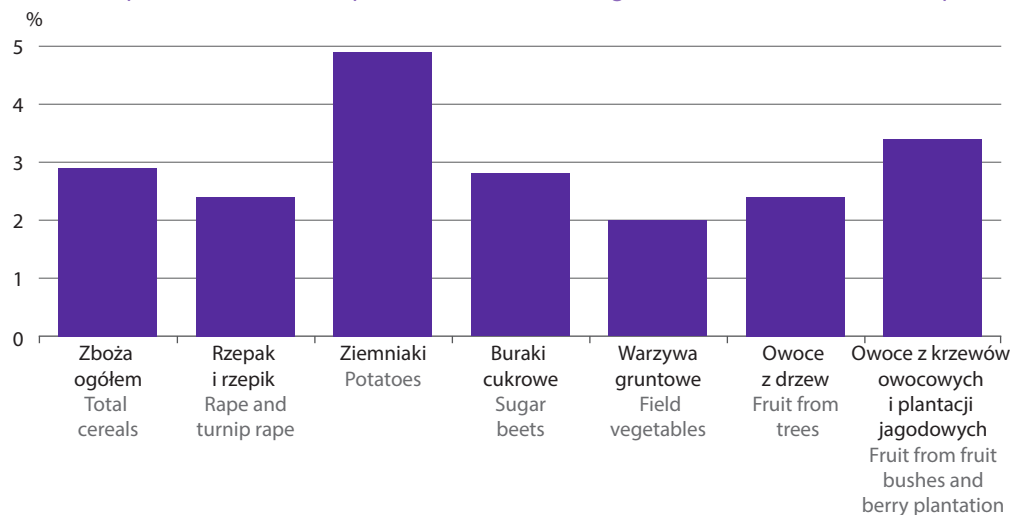
Tablica 35. Plony wybranych ziemiopłodów rolnych
Table 35. Yields of selected agricultural crops

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024	2024 Polska Poland
	z 1 ha w dt per 1 ha in dt				
Zboża ogółem Total cereals	34,6	47,4	51,4	49,6	49,4
w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi of which basic cereals with cereal with	32,3	37,3	42,9	42,2	44,7
w tym: of which:					
pszenica wheat	35,5	39,8	47,7	47,1	52,0
żyto rye	26,0	31,4	32,1	32,0	35,7
jęczmień barley	32,0	35,9	40,0	40,1	43,4
Rzepak i rzepik Rape and turnip rape	24,0	33,6	33,7	33,3	32,4
Ziemniaki ^a Potatoes ^a	225	290	280	297	302
Buraki cukrowe Sugar beets	529	562	662	592	663

a Bez ogrodów przydomowych.
a Excluding kitchen gardens.

Wykres 54. Udział województwa w krajowej produkcji wybranych ziemiopłodów rolnych i ogrodnictwa w 2024 r.

Chart 54. The Voivodship's share in domestic production of selected agricultural and horticultural crops in 2024

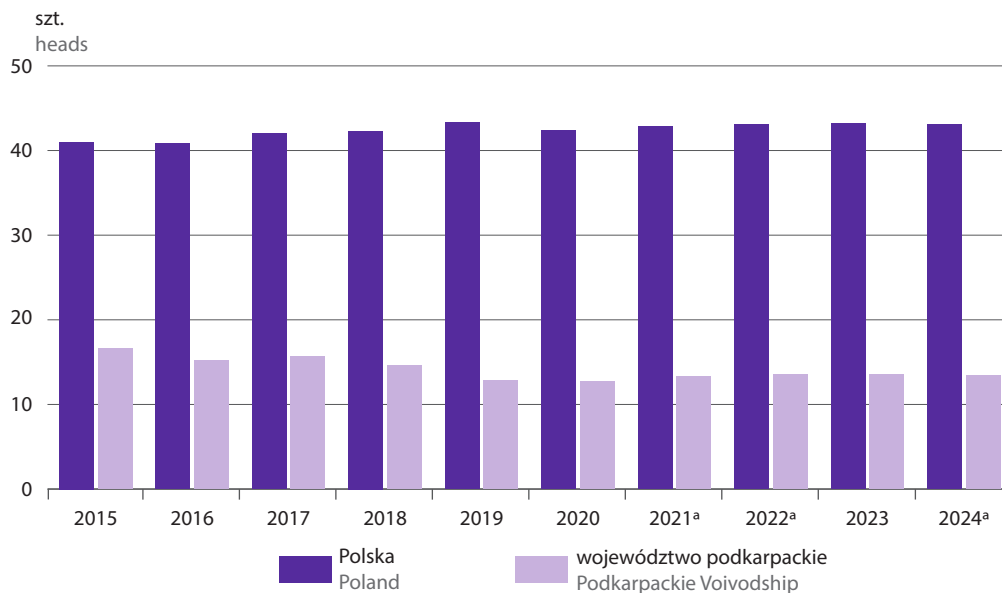
Pogłowie bydła w 2024 r. (stan w czerwcu) w województwie liczyło 74,1 tys. szt., co stanowiło 1,2% pogłowia bydła w kraju. W porównaniu z 2023 r. liczebność stada zmniejszyła się o 1,2% (w Polsce było mniejsze o 0,4%), w odniesieniu do 2015 r. zmniejszyła się o 22,4% (w kraju odnotowano wzrost o 6,3%). W ogólnym pogłowie bydła 48,2% stanowiły krowy (dla Polski odsetek ten wyniósł 36,9%). Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych w czerwcu 2024 r. wyniosła 13,4 szt. (wobec 43,1 szt. w kraju).

Wykres 55. Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych

Stan w dniu 1 czerwca

Chart 55. Cattle density per 100 ha of agricultural land

As of 1 June

a W 2021 r. i 2022 r. jako podstawę przeliczeń przyjęto powierzchnię użytków rolnych według stanu w dniu 1 czerwca 2020 r., w 2024 r. według stanu w dniu 1 czerwca 2023 r.

a In 2021 and 2022, the agricultural land area as of 1 June 2020 was adopted as the basis for conversion, and in 2024 as of 1 June 2023.

Pogłowie trzody chlewnej w 2024 r. według stanu w czerwcu ukształtowało się na poziomie 78,6 tys. szt. (w tym 6,5 tys. szt. tj. 8,3% stanowiły lochy). W porównaniu z 2023 r. wielkość stada trzody chlewnej zwiększyła się o 6,0% (w Polsce było mniejsze o 3,2%). W porównaniu z 2015 r. pogłowie trzody chlewnej zmniejszyło się o 52,9% (w kraju zmniejszyło się o 21,5%). Udział województwa podkarpackiego w ogólnokrajowym pogłowie trzody wyniósł 0,9%.

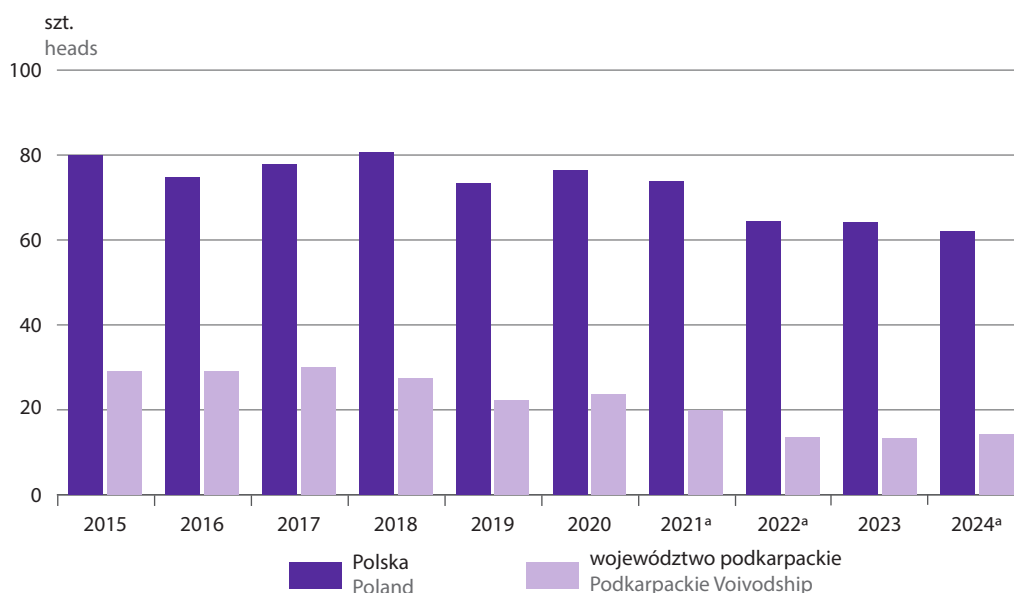
W czerwcu 2024 r. obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych wyniosła – 14,2 szt. (w 2023 r. – 13,4 szt., w 2015 r. – 29,1 szt.), wobec 62,1 szt. w kraju (w 2023 r. – 64,1 szt., a w 2015 r. – 80,0 szt.).

Wykres 56. Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych

Stan w dniu 1 czerwca

Chart 56. Pig density per 100 ha of agricultural land

As of 1 June

a W 2021 r. i 2022 r. jako podstawę przeliczeń przyjęto powierzchnię użytków rolnych według stanu w dniu 1 czerwca 2020 r., w 2024 r. według stanu w dniu 1 czerwca 2023 r.

a In 2021 and 2022, the agricultural land area as of 1 June 2020 was adopted as the basis for conversion, and in 2024 as of 1 June 2023.

W 2024 r. stado owiec (według stanu w czerwcu) liczyło 14,9 tys. szt., co stanowiło 5,0% pogłowia krajowego. W porównaniu z 2023 r. pogłowie owiec zwiększyło się o 9,3% (w Polsce odnotowano wzrost o 7,5%). Porównując stan stada owiec z 2015 r., odnotowano jego spadek w województwie o 13,5%, w kraju było wyższe o 31,2%. Obsada owiec na 100 ha użytków rolnych wyniosła 2,7 szt. (w 2023 r. – 2,5 szt.), natomiast w kraju 2,0 szt. (w 2023 – 1,9 szt.).

W 2024 r. skupiono 220,4 tys. ton ziarna zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego). Skup był większy w odniesieniu do roku poprzedniego (o 2,4%) i większy w porównaniu z 2015 r. (o 24,7%). W kraju skup był mniejszy od uzyskanego w roku poprzednim (o 14,0%) i mniejszy w porównaniu z 2015 r. (o 7,4%). Skup zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego) województwa podkarpackiego stanowił 2,4% skupu ogólnokrajowego. W 2024 r. w województwie skupiono 189,3 tys. ton pszenicy. Skup pszenicy był nieznacznie mniejszy w porównaniu z rokiem poprzednim (o 0,2%), a większy w odniesieniu do 2015 r. (o 23,4%) i stanowił 3,0% skupu w kraju. Żyta skupiono 5,0 tys. ton, tj. więcej niż rok temu (o 8,7%), a mniej w porównaniu z 2015 r. (o 24,2%).

W omawianym roku odnotowano spadek skupu ziemniaków zarówno w porównaniu z 2023 r. (o 6,6%), jak i w odniesieniu do 2015 r. (o 8,7%) i w 2024 r. kształtował się na poziomie 28,8 tys. ton. Skup ziemniaków w województwie podkarpackim stanowił 1,4% skupu ogólnokrajowego. W kraju odnotowano wzrost skupu ziemniaków (o 12,0%) w porównaniu z poprzednim rokiem i wzrost w odniesieniu do 2015 r. (o 30,0%).

W 2024 r. skupiono 47,2 tys. ton żywca rzeźnego w wadze żywej (co stanowiło 0,7% skupu ogólnokrajowego), tj. o 5,9% więcej niż przed rokiem, a o 43,3% mniej niż w 2015 r. W kraju odnotowano wzrost skupu (o 4,9%) w odniesieniu do roku poprzedniego i wzrost w porównaniu z 2015 r. (o 18,5%).

W ciągu ostatniego roku skupiono 22,0 tys. ton żywca wieprzowego w wadze żywej, tj. więcej o 12,4% niż rok wcześniej, a mniej (o 43,0%) niż w 2015 r. Skup żywca wołowego w 2024 r. ukształtował się na poziomie 6,0 tys. ton i był większy w porównaniu poprzednim z rokiem (o 14,8%), a mniejszy w odniesieniu do 2015 r. (o 19,0%).

Mniej (o 3,7%) niż przed rokiem skupiono żywca drobiowego. W 2024 r. skupiono 18,3 tys. ton tego surowca. W porównaniu z 2015 r. skup żywca drobiowego był o 46,5% mniejszy.

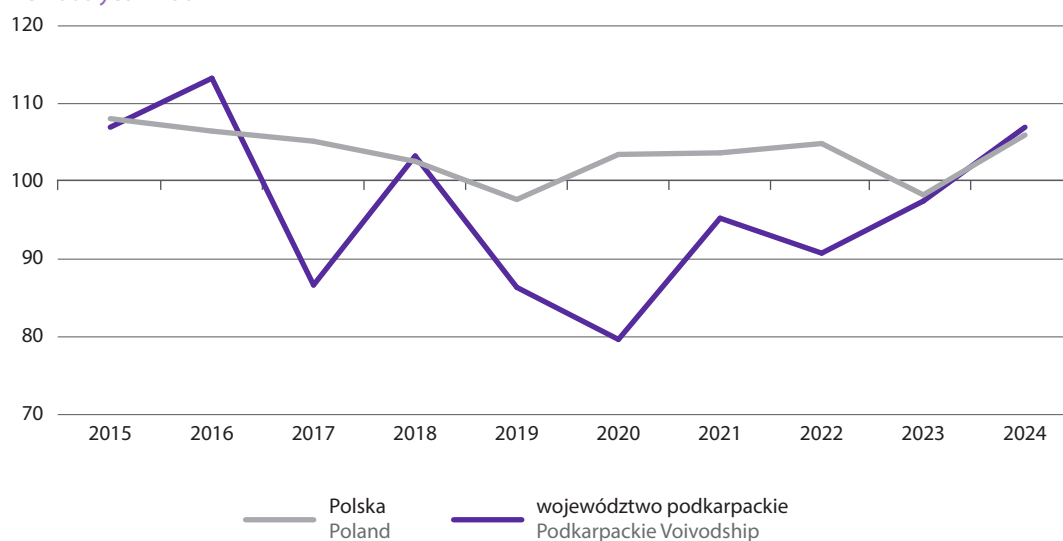
W województwie podkarpackim w 2024 r. skupiono 94,6 mln litrów mleka (co stanowiło 0,7% ogółu mleka skupionego w kraju). Skup mleka w województwie był mniejszy w porównaniu ze skupem z roku poprzedniego (o 2,1%) i mniejszy (o 18,2%) niż w 2015 r. W kraju skupiono więcej mleka w porównaniu ze skupem sprzed roku, jak i z 2015 r. (odpowiednio o 3,8% i o 24,3%).

Wykres 57. Dynamika skupu żywca rzeźnego ogółem (w wadze żywej)

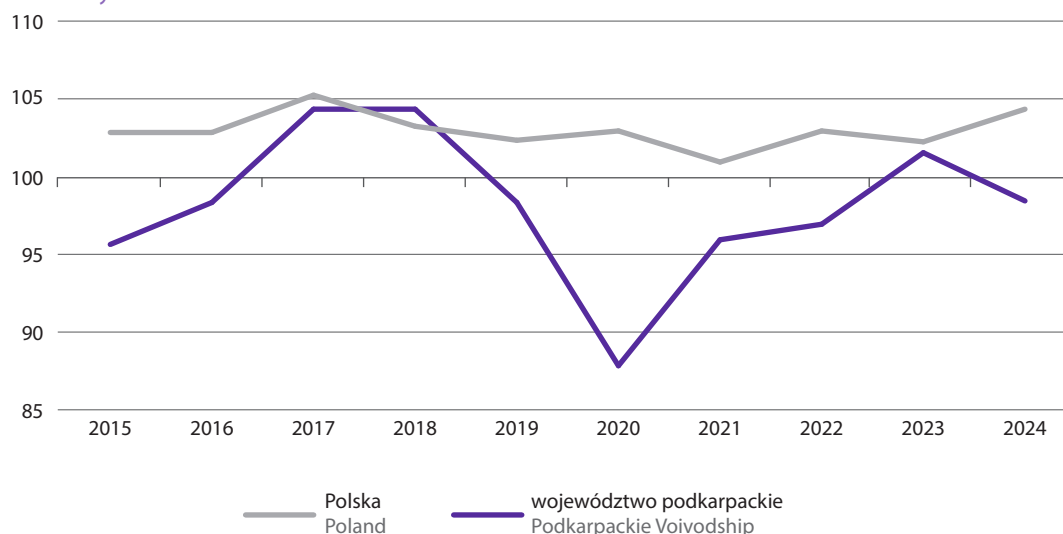
Rok poprzedni=100

Chart 57. Indices of total animals for slaughter procurement (in live weight)

Previous year=100

Wykres 58. Dynamika skupu mleka
 Rok poprzedni=100
 Chart 58. Indices of cows' milk procurement
 Previous year=100

Średnia cena skupu pszenicy w województwie w 2024 r. wyniosła 76,40 zł za 1 dt (w kraju – 82,62 zł) i była o 12,8% niższa niż przed rokiem, a o 26,6% wyższa w porównaniu z 2015 r. Na targowiskach za 1 dt pszenicy płacono 111,21 zł (w kraju – 108,56 zł). Cena ta była niższa w porównaniu z ceną z 2023 r. (o 20,1%), a wyższa w porównaniu z ceną uzyskaną w 2015 r. (o 44,5%).

Cena skupu żyta w 2024 r. ukształtowała się na poziomie 57,02 zł za 1 dt (w kraju – 59,35 zł) i była niższa (o 19,8%) w porównaniu z ceną uzyskaną w 2023 r., a o 23,7% wyższa niż 2015 r. W obrocie targowiskowym cena żyta była niższa niż w 2023 r. (o 25,5%), a wyższa w odniesieniu do ceny uzyskanej w 2015 r. (o 55,5%), osiągając poziom w 2024 r. – 92,74 zł za 1 dt (w Polsce – 82,77 zł).

W 2024 r. za ziemniaki jadalne w skupie płacono 91,59 zł za 1 dt (w kraju – 118,95 zł), tj. o 2,5% mniej niż przed rokiem, a ponad 2-krotnie więcej niż w 2015 r. W obrocie targowiskowym cena ziemniaków ukształtowała się na poziomie 221,61 zł za 1 dt, tj. o 11,9% wyższym w stosunku do zanotowanego w 2023 r. i prawie 3-krotnie wyższym niż w 2015 r. W Polsce cena na targowiskach ziemniaków jadalnych w 2024 r. wyniosła 224,04 zł za 1 dt.

Cena skupu żywca wołowego w 2024 r. wyniosła 9,79 zł za 1 kg (w kraju – 10,62 zł) i wzrosła w stosunku do ceny uzyskanej w roku poprzednim (o 1,5%) i była wyższa w odniesieniu do 2015 r. (o 66,8%).

W omawianym roku za 1 kg żywca wieprzowego w skupie płacono średnio 7,02 zł (w kraju 7,10 zł), tj. o 14,9% mniej niż w roku poprzednim, a o 66,0% więcej niż w 2015 r.

Cena skupu żywca drobiowego w województwie w 2024 r. osiągnęła poziom 5,40 zł za 1 kg (w kraju – 5,34 zł) i była o 5,4% niższa w porównaniu z notowaną w roku poprzednim, a o 39,9% wyższa niż w 2015 r.

W 2024 r. za 1 litr mleka płacono w skupie 2,06 zł (w kraju – 2,11 zł), tyle samo co przed rokiem, a o 90,7% więcej w odniesieniu do 2015 r.

Przeciętne roczne ceny skupu obliczono jako iloraz wartości (w cenach bieżących bez VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

Globalna produkcja rolnicza w 2023 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, zmniejszyła się o 8,7%, o czym zadecydowała niższa niż rok wcześniej produkcja roślinna (o 13,5%), przy wzroście produkcji zwierzęcej (o 10,5%). Udział województwa podkarpackiego w ogólnokrajowej globalnej produkcji w 2023 r. wyniósł 2,0% i w przypadku produkcji roślinnej ukształtował się na poziomie 2,6%, a zwierzęcej – 1,2%. W 2023 r. produkcja globalna w kraju była wyższa (o 4,7%) w porównaniu z rokiem poprzednim. Odnotowano wzrost w produkcji zwierzęcej o 12,5%, a produkcja roślinna utrzymała się na poziomie roku poprzedniego.

Z wartości końcowej produkcji rolniczej w 2023 r. w województwie podkarpackim 68,2% stanowiła produkcja roślinna, natomiast na produkcję zwierzęcą przypadało 31,8%. Wartość produkcji końcowej w 2023 r. w porównaniu z rokiem poprzednim była o 14,4% niższa, wskutek spadku produkcji roślinnej (o 22,6%). Wartość produkcji zwierzęcej była wyższa (o 10,9%) niż przed rokiem.

W towarowej produkcji rolniczej w 2023 r. odnotowano zmniejszenie wartości produkcji ogółem (o 14,3%) przy spadku wartości produkcji roślinnej (o 21,3%), a wzroście w produkcji zwierzęcej (o 7,6%). Udział województwa podkarpackiego w ogólnokrajowej produkcji końcowej oraz towarowej wyniósł odpowiednio 1,7% i 1,6%.

Przemysł Industry

W 2023 r. produkcja przemysłowa w województwie przypadająca na 1 mieszkańca (w cenach bieżących) zwiększyła się w porównaniu z 2022 r. Spośród dwudziestu pięciu powiatów województwa podkarpackiego najwyższy udział w produkcji przemysłowej odnotowano w powiecie mieleckim, a najniższy w bieszczadzkim oraz leskim.

Produkcja sprzedana przemysłu w 2024 r. była wyższa niż przed rokiem, a pod względem dynamiki województwo podkarpackie uplasowało się na 7. miejscu w kraju. Odnotowano także wzrost wydajności pracy, przy jednoczesnym zmniejszeniu się przeciętnego zatrudnienia w przemyśle.

Dane o **produkcji sprzedanej przemysłu** dotyczą działalności przemysłowej i nieprzemysłowej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji: B – „Górnictwo i wydobywanie”, C – „Przetwórstwo przemysłowe”, D – „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz E – „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

Dane o **wartości produkcji sprzedanej przemysłu** prezentowane są bez VAT i podatku akcyzowego, natomiast łącznie z wartością dotacji przedmiotowych do wyrobów i usług – w tzw. cenach bazowych.

W pierwszej części analizy dane o **produkcji sprzedanej przemysłu** oraz o **przeciętnym zatrudnieniu w przemyśle** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

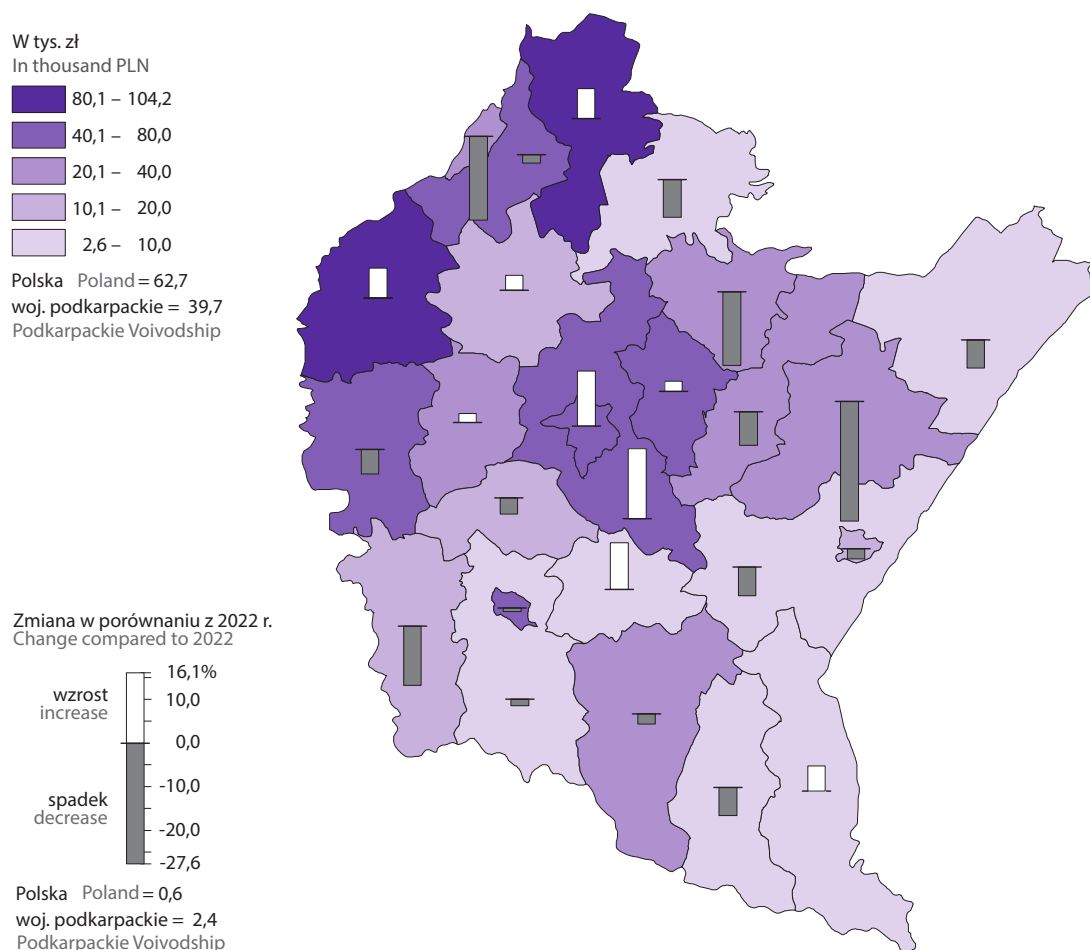
W 2023 r. produkcja przemysłowa 1732 badanych jednostek w województwie podkarpackim wyniosła (w cenach bieżących) 82 399,5 mln zł i stanowiła 3,5% przychodów krajowych. W odniesieniu do 2022 r.

wartość produkcji była wyższa o 0,3%, licząc w cenach stałych⁵ (wobec wzrostu o 14,0% przed rokiem), a w stosunku do 2015 r. wzrosła o 77,7%. Najwyższy udział produkcji sprzedanej przemysłu spośród dwudziestu pięciu powiatów województwa podkarpackiego w 2023 r. odnotowano w powiecie mieleckim (16,8%), najniższy natomiast w bieszczadzkim oraz leskim (po 0,1%). W stosunku do poprzedniego roku wzrost wartości produkcji przemysłowej odnotowano w dziewięciu powiatach, których produkcja stanowiła 64,7% produkcji województwa. W porównaniu z 2022 r. najbardziej zwiększyła się wartość produkcji przemysłowej w powiecie rzeszowskim (o 1826,7 mln zł), a zmniejszyła się w powiecie jarosławskim (o 977,5 mln zł).

Produkcja sprzedana przemysłu (w cenach bieżących) w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2023 r. wyniosła 39 695 zł i w odniesieniu do 2022 r. wzrosła o 2,4% (w kraju wzrost o 0,6%), a w stosunku do 2015 r. wzrosła ponad 2-krotnie. Województwo podkarpackie pod względem wysokości produkcji sprzedanej przemysłu w przeliczeniu na 1 mieszkańca zajmowało 13. miejsce w kraju. W stosunku do poprzedniego roku wzrost tego wskaźnika odnotowano w dziewięciu powiatach, w tym w największym stopniu wzrosła produkcja przemysłowa na 1 mieszkańca w powiecie rzeszowskim (o 16,1%), natomiast obniżyła się w powiecie jarosławskim (o 27,6%).

Mapa 41. Produkcja sprzedana przemysłu na 1 mieszkańca (ceny bieżące) w 2023 r.

Map 41. Sold production of industry per capita (current prices) in 2023

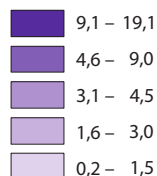
⁵ Jako ceny stałe przyjęto:

- ceny stałe 2015 r. (średnie ceny bieżące 2015 r.) dla lat 2016–2021,
- ceny stałe 2021 r. (średnie ceny bieżące 2021 r.) od 2022 r.

W 2023 r. przeciętne zatrudnienie w przemyśle wyniosło 133,6 tys. osób (w przeliczeniu na etaty) i zmalało w relacji do poprzedniego roku (o 0,9%), wzrosło natomiast w odniesieniu do 2015 r. (o 11,7%). Najwyższy udział w zatrudnieniu spośród powiatów województwa podkarpackiego odnotowano w powiecie mieleckim (14,3%), a najniższy w bieszczadzkim (0,1%). W szesnastu powiatach w relacji do 2022 r. odnotowano spadek przeciętnego zatrudnienia, w tym najbardziej zmalało zatrudnienie w powiecie lubaczowskim (o 17,9%), natomiast wzrosło w Tarnobrzegu (o 9,5%).

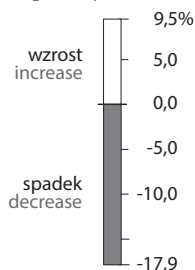
Mapa 42. Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w 2023 r.
Map 42. Average employment in industry in 2023

W tys. osób
In thousand persons

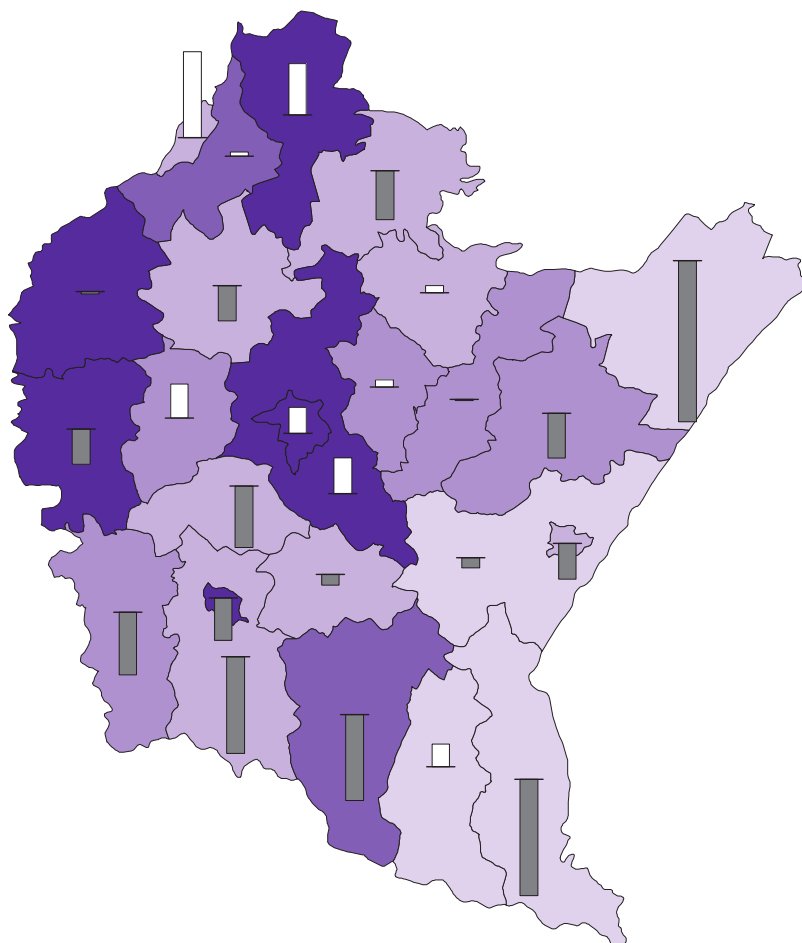

woj. podkarpackie = 133,6
Podkarpackie Voivodship

Zmiana w porównaniu z 2022 r.
Change compared to 2022

woj. podkarpackie = -0,9
Podkarpackie Voivodship

W 2023 r. produkcja sprzedana przemysłu przypadająca na jednego zatrudnionego, licząc w cenach bieżących, wyniosła 616,8 tys. zł wobec 598,5 tys. zł w 2022 r. oraz 305,9 tys. zł w 2015 r. Najwyższą wydajność pracy w 2023 r. odnotowano w powiecie rzeszowskim (1080,0 tys. zł wobec 960,7 tys. zł w 2022 r.), najniższa zaś wystąpiła w powiecie leskim (241,9 tys. zł wobec 266,0 tys. zł przed rokiem).

W drugiej części analizy dane o **produkcji sprzedanej przemysłu** oraz o **przeciętnym zatrudnieniu w przemyśle** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; opracowane zostały na podstawie danych krótkookresowych pozyskiwanych z miesięcznych meldunków o działalności gospodarczej (formularz DG-1).

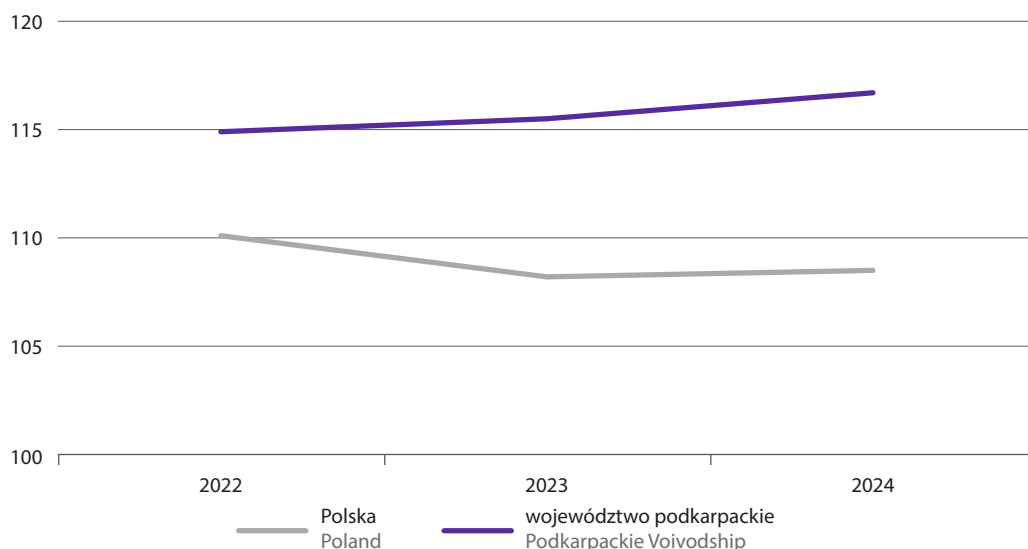
W 2024 r. produkcja sprzedana przemysłu w województwie podkarpackim osiągnęła wartość (w cenach bieżących) 86 935,3 mln zł i była wyższa (w cenach stałych) o 1,0% od uzyskanej w 2023 r., kiedy notowano wzrost o 0,5%. W kolejnych kwartalnych okresach narastających 2024 r. odnotowano spadek produkcji sprzedanej przemysłu w porównaniu z analogicznymi okresami 2023 r., w tym najbardziej zmalała produkcja w okresie od stycznia do marca (o 2,5%). W porównaniu z 2015 r., licząc w cenach stałych, produkcja wzrosła o 84,0%. W kraju produkcja sprzedana była o 0,3% wyższa niż przed rokiem (wobec spadku o 1,7% w 2023 r.). Województwo podkarpackie w 2024 r. wytworzyło 3,8% krajowej produkcji sprzedanej przemysłu. Pod względem wartości produkcji sprzedanej przemysłu województwo podkarpackie uplasowało się, podobnie jak w ubiegłym roku, na 9. miejscu w kraju, a pod względem dynamiki produkcji sprzedanej na 7. pozycji (przed rokiem na 4.).

Tablica 36. Przemysł
Table 36. Industry

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) Sold production of industry (current prices)				
w mln zł in million PLN	37458,3	51559,1	86939,6	86935,3
Polska=100 Poland=100	3,1	3,4	3,5	3,8
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w % Share of sold production of manufacturing in sold production of industry (current prices) in %	95,4	95,5	94,3	93,8
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys. Average paid employment in industry in thousands	119,5	129,4	135,9	134,1

Wykres 59. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (ceny stałe)
2021=100

Chart 59. Indices of sold production of industry (constant prices)
2021=100

Decydujący wpływ na dynamikę produkcji sprzedanej przemysłu województwa miała sekcja przetwórstwo przemysłowe, której udział w produkcji całkowitej wyniósł 93,8% (w kraju 86,2%) i zmniejszył się o 0,5 p.proc. w porównaniu z poprzednim rokiem. W przetwórstwie przemysłowym produkcja sprzedana wyniosła 81 580,6 mln zł i w stosunku do 2023 r. zwiększyła się (w cenach stałych) o 0,5%, a w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji o 4,2%.

W 2024 r. wzrost produkcji sprzedanej w skali roku, licząc w cenach stałych, wystąpił w 17 działach przemysłu (spośród 31 występujących w województwie). Uwzględniając działy o znaczącym udziale w produkcji sprzedanej przemysłu, wzrosty odnotowano w:

- produkcji napojów (o 15,6%),
- produkcji pozostałego sprzętu transportowego (o 12,9%),
- produkcji komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych (o 10,8%),
- naprawie, konserwacji i instalowaniu maszyn i urządzeń (o 8,4%),
- produkcji chemikaliów i wyrobów chemicznych (o 8,2%),
- produkcji wyrobów z metali (o 4,3%),
- produkcji wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny (o 3,7%).

Niższa natomiast niż przed rokiem była produkcja:

- pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 12,6%),
- metali (o 8,3%),
- mebli (o 6,4%),
- maszyn i urządzeń (o 6,1%),
- wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (o 4,7%),
- wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (o 4,3%),
- artykułów spożywczych (o 2,9%).

Największy udział w strukturze produkcji sprzedanej przemysłu miała produkcja wyrobów z metali (13,0% wobec 12,4% przed rokiem), następnie produkcja pozostałego sprzętu transportowego (11,1%; w 2023 r. – 9,8%) oraz produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (10,4% wobec 11,4% rok wcześniej).

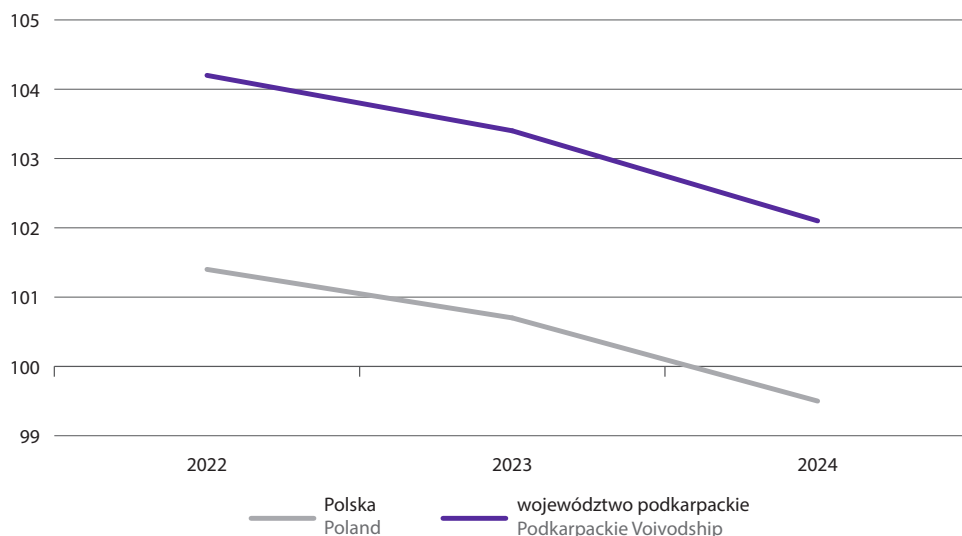
Wzrostowi produkcji sprzedanej przemysłu towarzyszył spadek przeciętnego zatrudnienia w przemyśle. W 2024 r. przeciętne zatrudnienie wyniosło 134,1 tys. osób (w przeliczeniu na etaty) i obniżyło się o 1,3% w odniesieniu do ubiegłego roku (w 2023 r. spadek o 0,8%), w tym w przetwórstwie przemysłowym odnotowano spadek o 1,5%. Jednocześnie sekcja ta miała największy udział w zatrudnieniu ogółem w przemyśle – 91,8%, a w porównaniu z 2023 r. odnotowano nieznaczny spadek udziału (o 0,1 p.proc.). W kraju przeciętne zatrudnienie w przemyśle było niższe o 1,2% niż w poprzednim roku, kiedy notowano spadek o 0,7%.

Wykres 60. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle

2021=100

Chart 60. Indices of average paid employment in industry

2021=100

W 2024 r. wydajność pracy w przemyśle, mierzona wartością produkcji sprzedanej na jednego zatrudnionego (w cenach bieżących) wyniosła 648,3 tys. zł i była wyższa (w cenach stałych) w stosunku do poprzedniego roku o 2,3% (w kraju wzrost o 1,5%), przy jednoczesnym wzroście wynagrodzeń – o 13,4%. Wzrost wydajności pracy, licząc w cenach stałych, w ujęciu rocznym odnotowano również w przetwórstwie przemysłowym (o 2,0%).

Budownictwo

Construction

W województwie podkarpackim w 2024 r. zmniejszyła się w skali roku zarówno produkcja sprzedana budownictwa, jak również produkcja budowlano-montażowa. Wydajność pracy w budownictwie była niższa niż przed rokiem, przy jednoczesnym spadku przeciętnego zatrudnienia.

W 2024 r. w porównaniu z rokiem poprzednim spadła liczba mieszkań oddanych do użytkowania oraz liczba mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym. Wzrosła natomiast ilość rozpoczętych budów.

Dane zarówno o **produkcji sprzedanej budownictwa**, jak i **sprzedaży produkcji budowlano-montażowej** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; opracowane zostały na podstawie danych pozyskiwanych z miesięcznych meldunków o działalności gospodarczej (formularz DG-1).

Produkcja sprzedana budownictwa w 2024 r. osiągnęła wartość 14 016,6 mln zł i była (w cenach bieżących) o 2,7% niższa niż w 2023 r., kiedy notowano wzrost o 20,7%. W odniesieniu do 2015 r. produkcja wzrosła ponad 2-krotnie. W kraju w stosunku rocznym produkcja zmniejszyła się o 1,6% (wobec wzrostu

o 6,4% w 2023 r.). Udział produkcji sprzedanej budownictwa stanowił 3,4% produkcji krajowej (przed rokiem również 3,4%). Województwo podkarpackie pod względem wartości produkcji sprzedanej budownictwa uplasowało się na 9. miejscu w kraju (10. pozycja w 2023 r.). Natomiast biorąc pod uwagę dynamikę produkcji sprzedanej budownictwa w stosunku do poprzedniego roku, podkarpackie zajęło 7. miejsce spośród wszystkich województw (rok wcześniej – 3. pozycję).

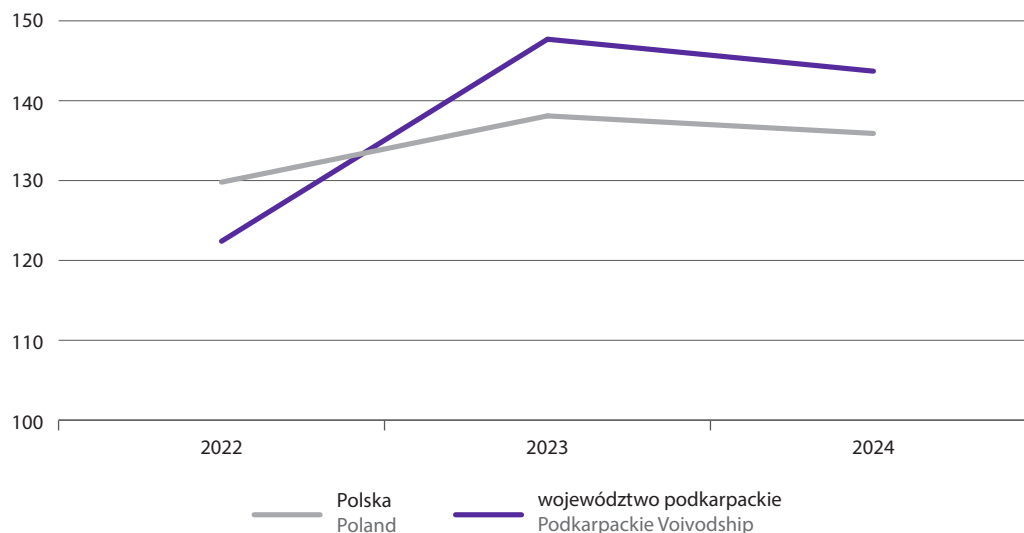
Dane o **produkcji sprzedanej budownictwa** dotyczą działalności budowlanej i niebudowlanej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji „Budownictwo”.

Tablica 37. Budownictwo
Table 37. Construction

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące): Sold production of construction (current prices):				
w mln zł in million PLN	6361,8	8540,7	14410,7	14016,6
Polska=100 Poland=100	3,5	3,2	3,4	3,4
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w % Share of construction and assembly production in sold production of construction (current prices) in %	52,9	54,0	61,4	56,3
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys. Average paid employment in construction in thousands	17,7	18,8	19,0	18,6

Wykres 61. Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące)
2021=100

Chart 61. Indices of sold production of construction (current prices)
2021=100

Dane o **sprzedaży produkcji budowlano-montażowej** dotyczą robót zrealizowanych na terenie kraju, wykonanych siłami własnymi (tj. bez podwykonawców) na rzecz zleceniodawców przez podmioty budowlane zaliczane zgodnie z PKD 2007 do sekcji „Budownictwo”. Obejmują roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów.

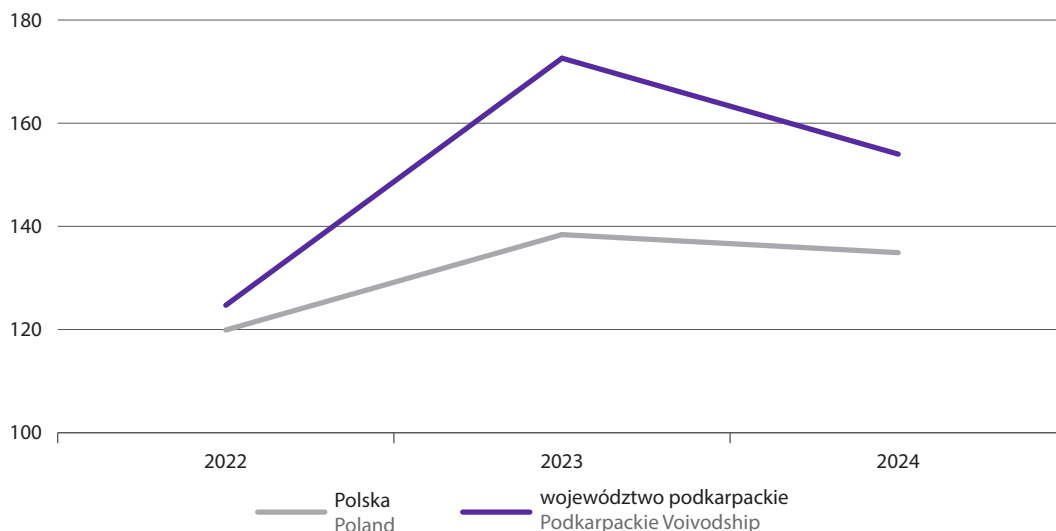
W 2024 r. wartość sprzedaży produkcji budowlano-montażowej zrealizowanej przez przedsiębiorstwa zaliczane do sekcji budownictwo wyniosła 7887,8 mln zł i w porównaniu z poprzednim rokiem była (w cenach bieżących) o 10,8% niższa (podczas gdy w 2023 r. wzrosła o 38,4%). W odniesieniu do 2015 r. produkcja wzrosła ponad 2-krotnie. W kraju w 2024 r. odnotowano spadek produkcji budowlano-montażowej o 2,5% (wobec wzrostu o 15,4% przed rokiem). W województwie podkarpackim produkcja budowlano-montażowa stanowiła 56,3% przychodów ogółem osiągniętych przez jednostki w sekcji budownictwo. Pod względem wartości produkcji budowlano-montażowej województwo podkarpackie zajmowało – tak samo jak rok wcześniej – 8. pozycję w kraju, natomiast ze względu na wskaźnik dynamiki w porównaniu z poprzednim rokiem uplasowało się na 13. miejscu (przed rokiem na 2.).

Wykres 62. Dynamika produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące)

2021=100

Chart 62. Indices of construction and assembly production (current prices)

2021=100

Spadek produkcji budowlano-montażowej w stosunku do poprzedniego roku wystąpił we wszystkich trzech działach budownictwa, w tym największy w podmiotach realizujących głównie roboty budowlane specjalistyczne (o 20,2%), a mniejszy w jednostkach, w których podstawowym rodzajem działalności jest budowa budynków (o 9,0%) oraz w podmiotach specjalizujących się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 5,4%).

W strukturze produkcji budowlano-montażowej, w porównaniu z 2023 r., zmniejszył się udział podmiotów w jednostkach zajmujących się głównie robotami budowlanymi specjalistycznymi (o 3,0 p.proc. do 26,0%), zwiększył się natomiast w jednostkach specjalizujących się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 2,4 p.proc. do 42,8%) oraz w jednostkach, w których podstawowym rodzajem działalności jest wznoszenie budynków (o 0,6 p.proc. do 31,2%). W odniesieniu do 2015 r., wzrost odnotowano w jednostkach specjalizujących się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej (o 9,5 p.proc.), przy niższym udziale w sprzedaży w jednostkach, w których podstawowym rodzajem działalności jest wznoszenie budynków (o 6,2 p.proc.) oraz w podmiotach realizujących głównie roboty budowlane specjalistyczne (o 3,3 p.proc.).

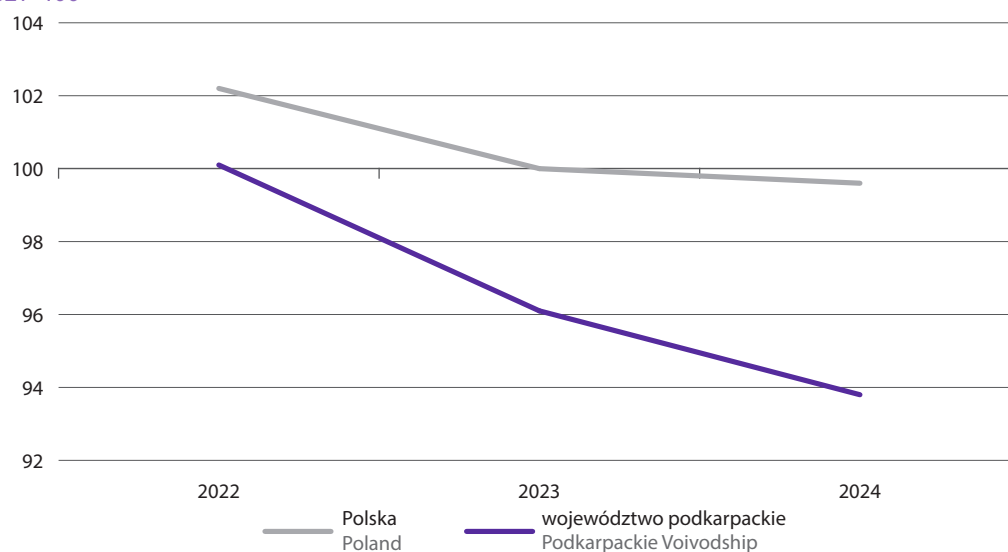
Wykres 63. Struktura produkcji budowlano-montażowej według działów PKD (ceny bieżące)
 Chart 63. Construction and assembly production by PKD divisions (current prices)

Zmniejszeniu się produkcji sprzedanej budownictwa towarzyszył spadek przeciętnego zatrudnienia, które w 2024 r. wyniosło 18,6 tys. osób (w przeliczeniu na etaty) i zmniejszyło się o 2,4% w stosunku do 2023 r. (w kraju spadek o 0,4%). W porównaniu z 2015 r. zatrudnienie w budownictwie wzrosło o 4,5% (w kraju o 9,0%).

Wykres 64. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie
 2021=100

Chart 64. Indices of average paid employment in construction
 2021=100

W 2024 r. wydajność pracy w budownictwie, mierzona produkcją sprzedaną na jednego zatrudnionego (w cenach bieżących) ukształtowała się na poziomie 755,3 tys. zł i była o 0,4% niższa w odniesieniu do poprzedniego roku (w 2023 r. wzrost o 25,7%), przy wynagrodzeniu wyższym o 24,2%.

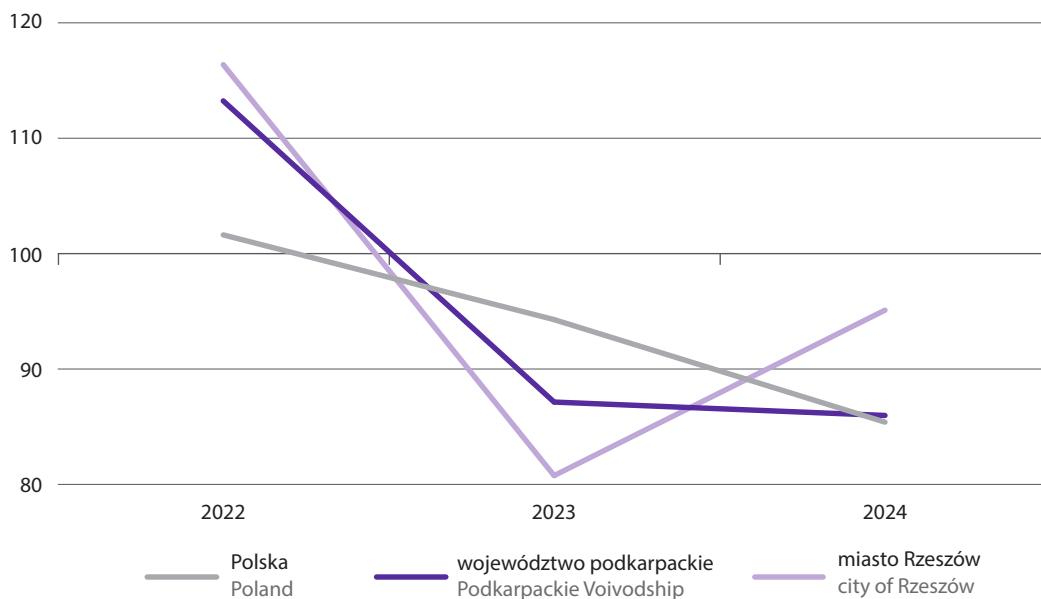
W 2024 r. w województwie podkarpackim oddano do użytkowania 8508 mieszkań, tj. o 1,4% mniej niż rok wcześniej, a o 11,4% więcej w porównaniu z liczbą mieszkań oddanych w 2015 r. W kraju oddano o 9,6% mniej mieszkań w porównaniu z 2023 r., a o 35,5% więcej w odniesieniu do 2015 r. Powierzchnia użytkowa mieszkań oddanych do użytkowania w województwie podkarpackim w 2024 r. wyniosła 883,9 tys. m² i była o 7,5% mniejsza niż przed rokiem (w kraju spadła o 10,4%).

Wykres 65. Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania

2021=100

Chart 65. Indices of the number of dwellings completed

2021=100

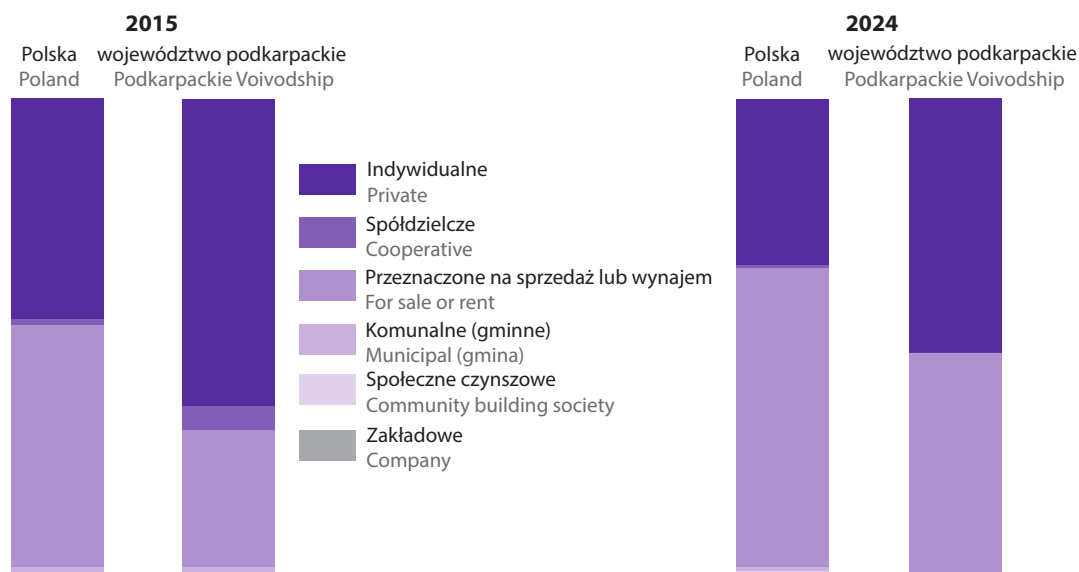
Tablica 38. Budownictwo mieszkaniowe

Table 38. Residential construction

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024	2024 Polska Poland
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności Dwellings completed per 1,000 population	3,6	4,8	4,2	4,1	5,3
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ² Average useful floor area of a dwelling completed in m ²	108,4	102,8	110,8	103,9	89,2
Mieszkania, na których budowę wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na 1000 ludności Dwellings for which permits were granted or which were registered with a construction project per 1,000 population	3,6	6,4	6,0	5,7	7,8
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności Dwellings started per 1,000 population	3,4	5,5	4,2	5,3	6,2

W 2024 r., podobnie jak w latach poprzednich, w województwie podkarpackim największy udział w strukturze mieszkań oddanych do użytkowania stanowiło budownictwo indywidualne – 53,0% (i jest to sytuacja odmienna niż w kraju, w którym dominującą formą jest budownictwo przeznaczone na sprzedaż lub wynajem). W porównaniu z 2015 r. na Podkarpaciu odnotowano w budownictwie indywidualnym zmniejszenie udziału liczby mieszkań oddanych do użytkowania o 11,2 p.proc. (w kraju o 11,1 p.proc.). Natomiast w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem, którego udział w ogólnej liczbie mieszkań oddanych do użytkowania stanowił w województwie 45,8% (w Polsce 62,3%), zanotowano w odniesieniu do 2015 r. wzrost o 17,1 p.proc. (w kraju wzrost o 11,9 p.proc.). W 2024 r. w województwie podkarpackim w budownictwie: spółdzielczym, komunalnym oraz zakładowym nie odnotowano efektów (w 2015 r. ich udział wynosił odpowiednio: 4,9%, 0,9% i 0,8%).

Wykres 66. Struktura mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa
Chart 66. Structure of dwellings completed by forms of construction

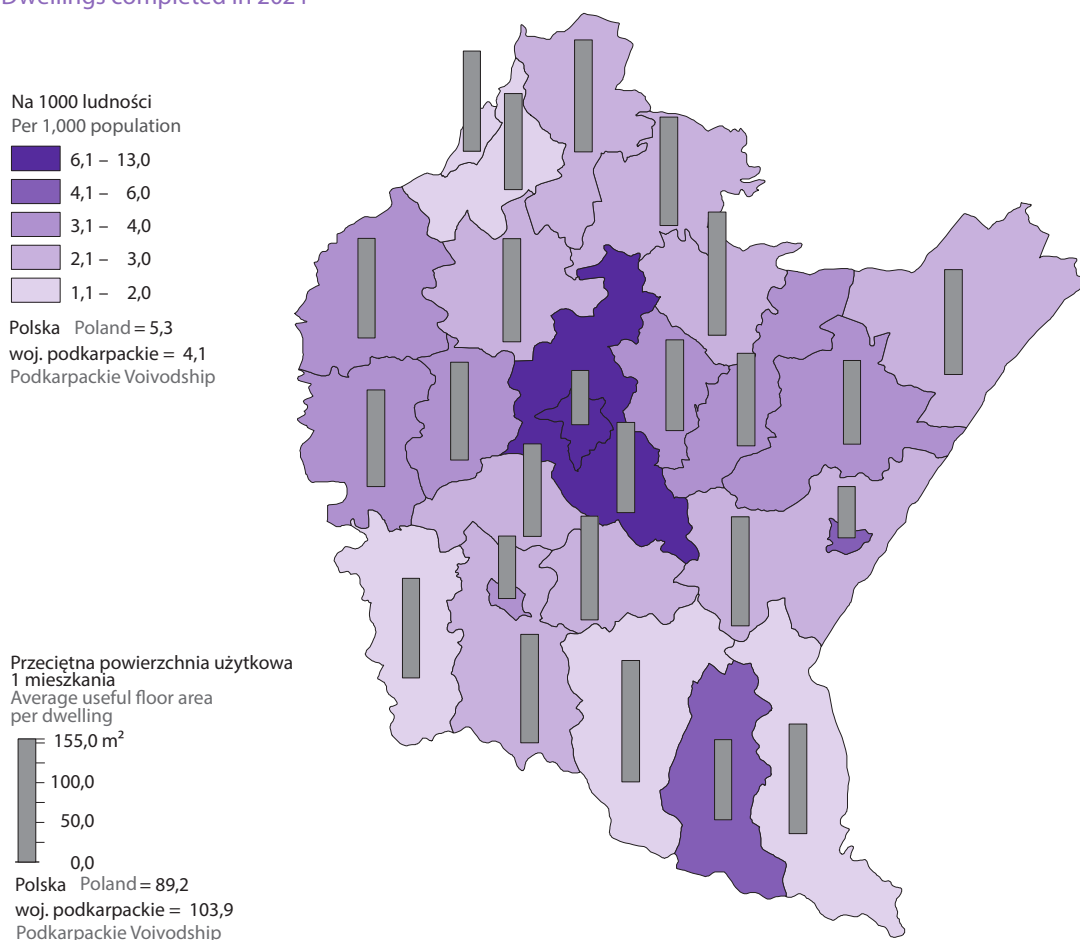
Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w województwie podkarpackim w 2024 r. wyniosła 103,9 m² (w kraju – 89,2 m²) i zmniejszyła się o 6,9 m² w porównaniu z przeciętną powierzchnią użytkową z roku poprzedniego (w kraju spadła o 0,8 m²). W odniesieniu do 2015 r. przeciętna powierzchnia 1 mieszkania w województwie podkarpackim zmniejszyła się o 4,5 m², natomiast w Polsce o 10,6 m².

W województwie podkarpackim największą średnią powierzchnią użytkową w 2024 r. charakteryzowały się mieszkania oddane do użytkowania w budownictwie indywidualnym – 142,6 m², a najmniejszą mieszkania przeznaczone na sprzedaż lub wynajem – 60,4 m².

W 2024 r. największe mieszkania wybudowano w powiecie leżajskim (155,0 m²), następnie w sanockim (153,7 m²) oraz stalowowolskim (141,3 m²), a najmniejsze w Przemyślu (64,2 m²), następnie w Rzeszowie (68,1 m²) i Krośnie (79,3 m²).

Mapa 43. Mieszkania oddane do użytkowania w 2024 r.
Map 43. Dwellings completed in 2024

W 2024 r. w województwie podkarpackim wydano pozwolenia na budowę lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym 11 731 mieszkań, czyli o 5,9% mniej niż przed rokiem, a o 52,6% więcej niż w 2015 r. (w kraju wydano o 20,6% więcej pozwoleń niż przed rokiem i o 54,5% więcej w odniesieniu do 2015 r.). Najwięcej pozwoleń na budowę mieszkań w 2024 r. wydano budującym z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem (50,6%), następnie inwestorom indywidualnym (46,0% ogółu). W kraju dominującą formą budownictwa było budownictwo przeznaczone na sprzedaż lub wynajem, w ramach którego wydano 70,6% pozwoleń.

Większą niż przed rokiem liczbę pozwoleń na budowę lokali mieszkalnych wydano w 16 powiatach województwa, w tym najwyższy wzrost odnotowano w powiecie kolbuszowskim (3,9-krotny), następnie w Tarnobrzegu (prawie 2,2-krotny wzrost) oraz powiecie ropczycko-sędziszowskim (ponad 2-krotny). Natomiast największy spadek w porównaniu z 2023 r. odnotowano w Przemyśle (o 69,3%), następnie w powiecie stalowowolskim (o 60,9%) oraz w Rzeszowie (o 37,1%).

W 2024 r. na terenie województwa podkarpackiego rozpoczęto budowę 11 035 mieszkań, czyli o 26,5% więcej niż w 2023 r. (w skali kraju zanotowano wzrost o 23,7%). W porównaniu z 2015 r. liczba rozpoczętych budów mieszkań zwiększyła się w województwie podkarpackim o 54,1% (w kraju wzrosła o 38,9%). Największą liczbę mieszkań, których budowę rozpoczęto w 2024 r. w województwie podkarpackim, zanotowano w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem – 5744 (tj. 52,1%), a następnie w budownictwie indywidualnym – 5159 (tj. 46,8%). W kraju dominującą formą budownictwa było budownictwo przeznaczone na sprzedaż lub wynajem, w którym rozpoczęto budowę 65,2% mieszkań.

W przekroju powiatowym, w porównaniu z 2023 r., w 11 powiatach odnotowano wzrost liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto. Największym wzrostem charakteryzowało się Krosno (ponad 3-krotny wzrost), następnie powiat jarosławski (blisko 2,2-krotny) oraz rzeszowski (o 85,0%). Natomiast największy spadek liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto, odnotowano w Tarnobrzegu (o 69,3%), następnie w powiecie brzozowskim (o 32,8%) oraz sanockim (o 24,4%).

Rynek wewnętrzny

Internal market

W 2024 r. w województwie podkarpackim sprzedaż detaliczna w sektorze przedsiębiorstw była wyższa niż przed rokiem. Niższa była natomiast w skali roku sprzedaż hurtowa zarówno w jednostkach handlowych, jak i w hurtowych.

Dane zarówno o **sprzedaży detalicznej**, jak i **hurtowej** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; opracowane zostały na podstawie danych pozyskiwanych z miesięcznych meldunków o działalności gospodarczej (formularz DG-1).

Sprzedaż detaliczna zrealizowana przez jednostki handlowe i niehandlowe w 2024 r. była (w cenach bieżących) o 12,3% wyższa niż w 2023 r., kiedy notowano spadek o 0,9%. W odniesieniu do 2015 r. sprzedaż wzrosła o 63,5%. W kraju sprzedaż detaliczna ukształtowała się na poziomie o 3,3% wyższym niż w poprzednim roku (wobec wzrostu o 5,0% w 2023 r.).

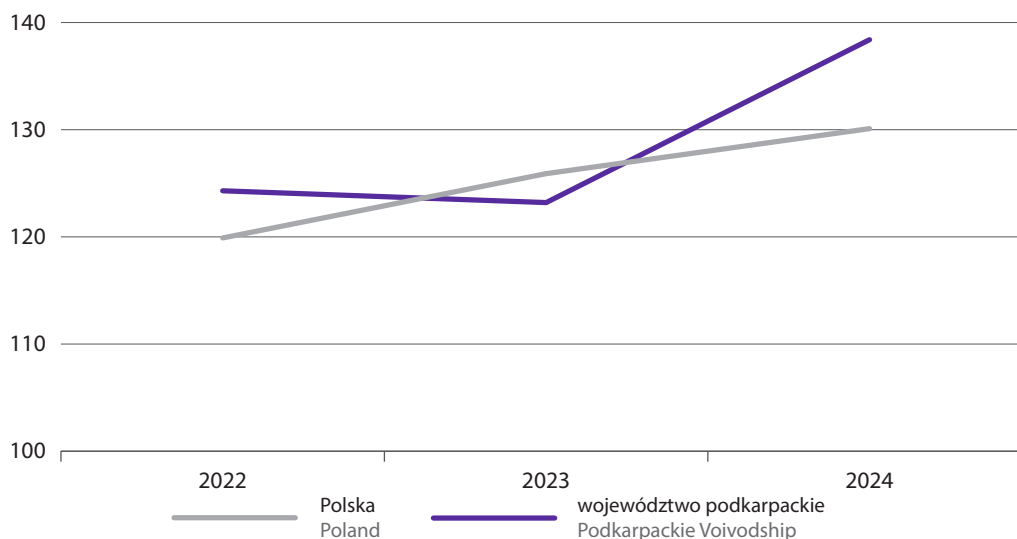
Dane o **sprzedaży detalicznej towarów** (łącznie z podatkiem VAT) obejmują sprzedaż towarów własnych i komisowych (nowych i używanych), dokonywaną w punktach sprzedaży detalicznej, placówkach gastronomicznych oraz innych punktach sprzedaży (np. sklepy, magazyny) w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców.

Wykres 67. Dynamika sprzedaży detalicznej towarów (ceny bieżące)

2021=100

Chart 67. Indices of retail sales of goods (current prices)

2021=100

Tablica 39. Dynamika sprzedaży detalicznej towarów^a (ceny bieżące)
Table 39. Indices of retail sales of goods^a (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2023	2024	2024 Polska Poland
	rok poprzedni=100 previous year=100				
Ogółem Total	114,1	89,8	99,1	112,3	103,3
w tym: of which:					
pojazdy samochodowe, motocykle, części motor vehicles, motorcycles, parts	92,1	76,4	102,8	97,7	115,1
żywność, napoje i wyroby tytoniowe food, beverages and tobacco products	103,4	98,4	102,5	106,7	102,9
pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjali- zowanych sklepach other retail sale in non-specialised stores	109,1	.	103,2	94,0	.
farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny pharmaceuticals, cosmetics, orthopedic equipment	111,7	95,2	106,1	139,9	108,9
tekstylia, odzież, obuwie textiles, clothing, footwear	118,4	64,5	.	155,4	87,2
meble, RTV, AGD furniture, radio, TV and household appliances	127,9	92,6	139,4	86,7	96,0
prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecja- lizowanych sklepach newspapers, books, other sale in specialized stores	124,7	40,2	177,7	73,3	104,0
pozostałe others	92,6	83,8	61,5	140,2	115,1

a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym stanem organizacyjnym. Kształtowanie się dynamiki sprzedaży detalicznej wynika m.in. ze zmian zarówno przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa, jak i zmian organizacyjnych.

a Enterprises were grouped on the basis of the Polish Classification of Activities (PKD 2007), and a given enterprise is included in a specific category by predominating kind of activity and according to its present organisational status. The retail sales index results, inter alia, from a change in both the predominating kind of activity of the enterprise and in its organisation.

W 2024 r. sprzedaż detaliczna w odniesieniu do poprzedniego roku zwiększyła się m.in. w grupach: tekstylia, odzież, obuwie (o 55,4%), pozostałe (o 40,2%), farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny (o 39,9%) oraz żywność, napoje i wyroby tytoniowe (o 6,7%). Zmniejszyła się natomiast sprzedaż w grupach: prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach (o 26,7%), meble, RTV, AGD (o 13,3%), pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach (o 6,0%) oraz pojazdy samochodowe, motocykle, części (o 2,3%).

W strukturze sprzedaży detalicznej największy udział (ponad 10%) miały przedsiębiorstwa zajmujące się sprzedażą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych (32,4% wobec 34,2% w 2023 r.), a także w grupie pozostałe (18,1% wobec 14,5% przed rokiem).

Dane o **sprzedaży hurtowej towarów** (łącznie z podatkiem VAT) obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych lub użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstw handlowych zaliczanych do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”.

Sprzedaż hurtowa (w cenach bieżących) w jednostkach handlowych w 2024 r. była o 6,8% niższa niż przed rokiem (wobec spadku o 0,2% w kraju), w tym w przedsiębiorstwach hurtowych obniżyła się o 8,7% (w Polsce spadek o 1,4%). W odniesieniu do 2015 r. odnotowano ponad 2-krotny wzrost sprzedaży zarówno w jednostkach handlowych, jak i hurtowych.

W województwie podkarpackim, spośród grup o znaczącym udziale (ponad 2%) w sprzedaży ogółem przedsiębiorstw hurtowych, spadek w skali roku wystąpił w sprzedaży hurtowej niewyspecjalizowanej (o 38,1%) oraz w sprzedaży hurtowej AGD, RTV, artykułów użytku domowego (o 0,1%), a udział tych grup w sprzedaży hurtowej województwa wyniósł odpowiednio 2,3% i 5,9%. Z kolei wzrost w ujęciu rocznym odnotowano w sprzedaży hurtowej żywności (o 0,4%), a udział tej grupy w sprzedaży hurtowej województwa wyniósł 5,7%.

Transport

Transport

Ogólna długość dróg publicznych w 2023 r. wyniosła w województwie podkarpackim 21 899,2 km i w porównaniu z 2015 r. ich długość wzrosła o 1060,2 km. Gęstość dróg krajowych o nawierzchni twardej w końcu 2023 r. wyniosła na Podkarpaciu 5,21 km na 100 km².

W 2023 r. na Podkarpaciu znajdowało się 808,6 km dróg dla rowerów, a ich gęstość wynosiła 4,53 km na 100 km².

Na terenie województwa podkarpackiego w 2023 r. funkcjonowało 806 krajowych linii regularnej komunikacji autobusowej, które obsługiwały trasy o łącznej długości 33,9 tys. km.

Tabor w przedsiębiorstwach komunikacji miejskiej w 2023 r. stanowiły 504 autobusy, którymi w ciągu roku przewieziono 45,1 mln pasażerów.

W 2023 r. w porcie lotniczym Rzeszów-Jasionka im. Rodziny Ulmów odprawiono łącznie 916,2 tys. osób, a wzrost liczby pasażerów w skali roku wyniósł 34,2%.

Sieć infrastruktury drogowej stanowi podstawę transportu pasażerskiego i towarowego w województwie podkarpackim. Tworzą ją drogi krajowe i wojewódzkie, uzupełnione drogami powiatowymi i gminnymi. Przez województwo przebiega także autostrada A4.

Drogi publiczne to drogi zaliczone na podstawie przepisów ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych do jednej z kategorii dróg, z których może korzystać każdy, zgodnie z ich przeznaczeniem. Ze względu na funkcje w sieci drogowej dzielą się na następujące kategorie: drogi krajowe; drogi wojewódzkie; drogi powiatowe oraz drogi gminne. Drogi publiczne ze względu na rodzaj nawierzchni dzielą się na drogi o nawierzchni twardej oraz drogi o nawierzchni gruntowej.

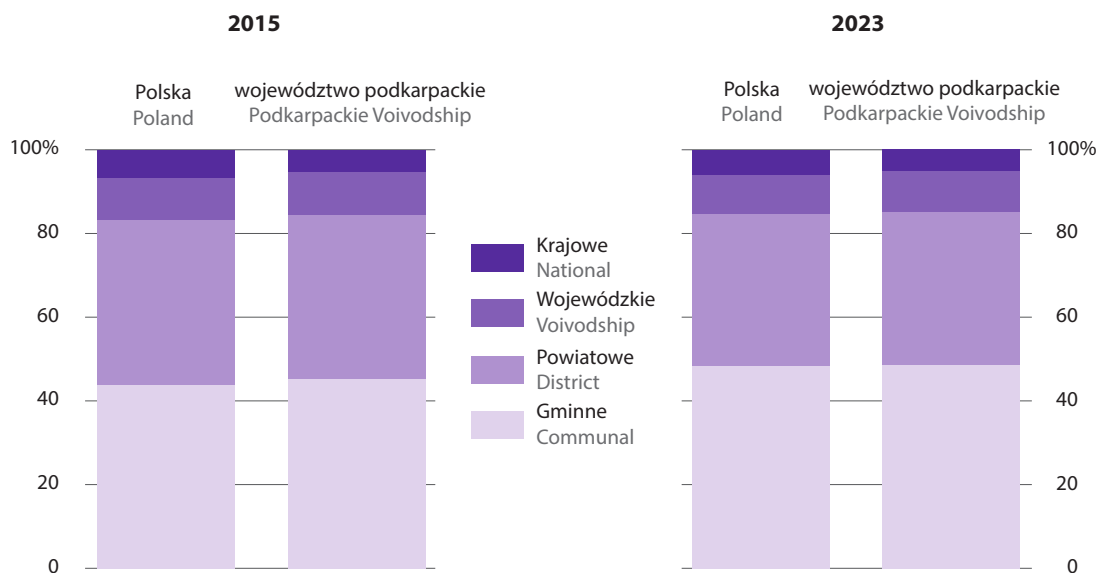
Ogólna długość dróg publicznych w 2023 r. wyniosła w województwie podkarpackim 21 899,2 km, w tym 78,4% stanowiły drogi o nawierzchni twardej ulepszonej (w Polsce 69,9%). W porównaniu z 2022 r. długość dróg publicznych na Podkarpaciu wzrosła o 129,0 km, a w odniesieniu do 2015 r. ogólna długość dróg publicznych zwiększyła się o 1060,2 km.

Wykres 68. Struktura dróg publicznych o twardej nawierzchni

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 68. Structure of hard surface public roads

As of 31 December

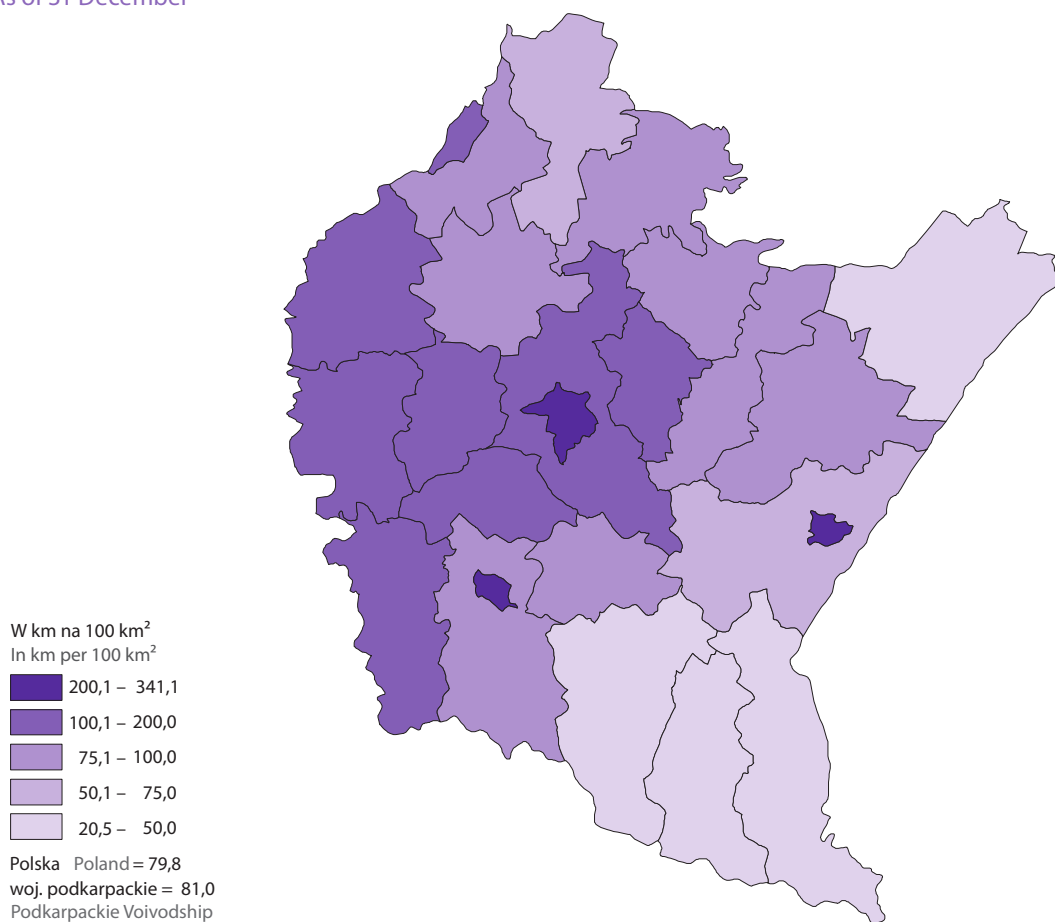
Długość dróg krajowych o nawierzchni twardej na Podkarpaciu w 2023 r. wynosiła 930,0 km (w 2022 r. 930,1 km). W porównaniu z 2015 r. tego typu dróg przybyło 51,6 km, tj. 5,9%. W kraju wzrost ten wyniósł 0,9%. Gęstość dróg krajowych o nawierzchni twardej w końcu 2023 r. wyniosła na Podkarpaciu 5,21 km na 100 km² (w kraju 6,20 km). W 2015 r. wartość tego wskaźnika wynosiła 4,92 km na 100 km² w województwie podkarpackim, a 6,17 km na 100 km² w kraju.

W 2023 r. przez Podkarpacie przebiegało 1781,9 km dróg wojewódzkich o nawierzchni twardej (w 2022 r. – 1784,7 km), w porównaniu z 2015 r. ich długość wzrosła o 5,1% (w kraju o 1,5%). Na 100 km² powierzchni województwa tego typu dróg było 10,0 km (w kraju – 9,4 km). W 2015 r. wskaźnik ten zarówno dla województwa, jak i kraju był na zbliżonym poziomie (wynosił on odpowiednio 9,5 i 9,3).

W sieci dróg lokalnych o nawierzchni twardej, na terenie województwa podkarpackiego, w 2023 r. znajdowało się 6551,8 km dróg powiatowych oraz 8750,2 km dróg gminnych (w 2022 r. było 6543,2 km dróg powiatowych oraz 8700,9 km dróg gminnych). W porównaniu z 2015 r. ich długość wzrosła odpowiednio o 2,1% i o 17,3% (w kraju o 0,9% i o 21,4%). Łączna gęstość dróg powiatowych oraz gminnych w 2023 r. na Podkarpaciu wynosiła 85,7 km na 100 km² (w Polsce 86,3 km). Omawiany wskaźnik w 2015 r. wynosił odpowiednio 77,8 km i 77,6 km na 100 km².

Mapa 44. Drogi gminne i powiatowe o nawierzchni twardej ulepszonej w 2023 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 44. Improved hard surface communal and district roads in 2023
As of 31 December

Zdecydowanie najwyższą gęstością dróg powiatowych i gminnych o nawierzchni twardej ulepszonej w województwie podkarpackim charakteryzowały się miasta na prawach powiatu, a także powiaty: dębicki, ropczycko-sędziszowski oraz rzeszowski. Najślabsze zagęszczenie wystąpiło w powiatach bieszczadzkim i leskim.

Na przestrzeni lat 2015–2023 w większości powiatów widoczny był systematyczny wzrost długości dróg powiatowych i gminnych o nawierzchni twardej ulepszonej. W 2023 r. najwięcej tego typu dróg w odniesieniu do 2015 r. przybyło w powiecie rzeszowskim (ponad 250 km), a następnie w przemyskim (ponad 160 km). Jedynie w trzech powiatach województwa podkarpackiego zmniejszyła się długość dróg lokalnych o nawierzchni twardej ulepszonej: tarnobrzeskim (o 17,5 km), Przemyślu (o 2,0 km) i bieszczadzkim (o 0,7 km).

Uzupełnieniem dróg o nawierzchni twardej są drogi o nawierzchni gruntowej. W przypadku dróg gminnych w województwie podkarpackim w 2023 r. ich długość wynosiła 3711,3 km (w 2022 r. – 3634,7 km, a w 2015 r. – 4110,4 km). Natomiast wśród dróg powiatowych długość dróg o nawierzchni gruntowej wynosiła 170,7 km (w 2022 r. – 173,4 km, a w 2015 r. – 269,0 km).

Tablica 40. Drogi publiczne według rodzajów nawierzchni

Stan w dniu 31 grudnia

Table 40. Public roads by types of surface

As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2022	2023
Ogółem w km Total in km	20839,0	21630,6	21770,2	21899,2
O nawierzchni twardej Hard surface	16455,6	17605,2	17958,9	18013,9
w tym ulepszonej of which improved	15447,7	16690,2	17101,8	17171,4
O nawierzchni gruntowej (gminne i powiatowe) Unsurfaced (communal and district)	4379,4	4022,2	3808,1	3882,0

Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

Source: data of the General Directorate for National Roads and Motorways.

W 2022 r. przez województwo podkarpackie przebiegało 234,4 km dróg najwyższego rzędu, tj. dróg ekspresowych i autostrad. Długość autostrady wynosiła 152,5 km, a długość dróg ekspresowych przebiegających przez województwo 81,9 km. W porównaniu z 2022 r. zarówno długość dróg ekspresowych, jak i autostrad nie uległa zmianie. Natomiast w odniesieniu do 2015 r. długość dróg ekspresowych wzrosła blisko 7,5-krotnie, a autostrad o 36,3%. Oznacza to, że ich długość w przeliczeniu na 1000 km² powierzchni województwa w 2023 r. wyniosła 13,14 km, a w 2015 r. – 6,89 km (w kraju było to odpowiednio 16,23 km i 9,76 km). Natomiast w przeliczeniu na 100 tys. ludności dróg ekspresowych i autostrad w 2023 r. przypadało 11,3 km, a w 2015 – 5,8 km (w kraju było to odpowiednio: 13,5 km i 7,9 km).

Tablica 41. Drogi publiczne o twardej nawierzchni

Stan w dniu 31 grudnia

Table 41. Hard surface public roads

As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2022	2023
Ogółem w km Total in km	16455,6	17605,2	17958,9	18013,9
na 100 km ² per 100 km ²	92,2	98,7	100,6	100,9
Ekspresowe w km Expressways in km	11,0	30,0	81,9	81,9
Autostrady w km Motorways in km	111,9	152,5	152,5	152,5

Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

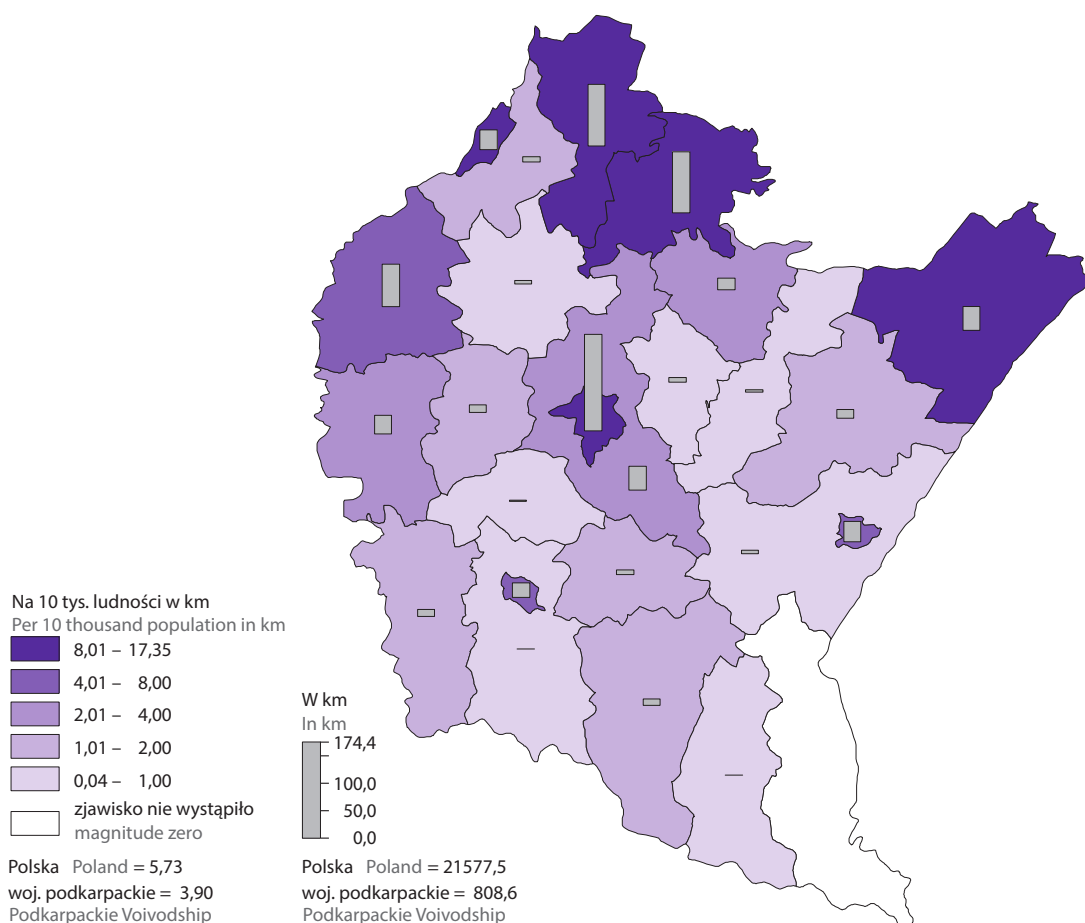
Source: data of the General Directorate for National Roads and Motorways.

W 2023 r. w województwie podkarpackim eksploatowanych było 990 km linii kolejowych normalnotorowych, z których 461 km było zelektryfikowanych. W odniesieniu do 2015 r. ich długość wzrosła o 12 km, a długość linii zelektryfikowanych o 94 km. Wskaźnik gęstości linii kolejowych normalnotorowych w 2023 r. wynosił 5,5 km na 100 km² i pozostawał na takim samym poziomie jak w 2015 r. W kraju wskaźnik ten wynosił 6,3 km na 100 km², a w odniesieniu do 2015 r. nieznacznie wzrósł (o 0,1 km).

Na przestrzeni ostatnich lat na terenie województwa podkarpackiego systematycznie przybywało dróg dla rowerów. W 2023 r. długość dróg dla rowerów wynosiła 808,6 km i w porównaniu z 2022 r. zwiększyła się o 62,7 km, tj. o 8,4%, natomiast w odniesieniu do 2015 r. ich długość wzrosła o 231,4 km, tj. o 40,1% (w kraju wzrost ten wyniósł odpowiednio 8,9% i 99,8%).

Gęstość dróg dla rowerów w 2023 r. na Podkarpaciu wynosiła 4,53 km na 100 km² (w Polsce 6,87 km). W 2022 r. omawiany wskaźnik wynosił odpowiednio 4,18 km i 6,32 km na 100 km², a w 2015 r. 3,23 km i 3,45 km. Natomiast w przeliczeniu na 10 tys. ludności ich długość w 2023 r. wynosiła w województwie podkarpackim 3,90 km (w 2015 r. 2,71 km), a w Polsce było to odpowiednio 5,73 km i 2,81 km.

Mapa 45. Drogi dla rowerów w 2023 r.
Map 45. Bicycle road in 2023

Największą długością dróg dla rowerów w przeliczeniu na 10 tys. ludności w województwie podkarpackim w 2023 r. charakteryzował się powiat nizański – 17,35 km, następnie stalowowolski – 10,99 km i Rzeszów – 8,84 km. Najslabiej pod względem wielkości tego wskaźnika wypadły powiaty krośnieński i leski (odpowiednio 0,04 km i 0,08 km). Jedyńm powiatem w województwie podkarpackim, w którym nie występowały ścieżki rowerowe był powiat bieszczadzki.

Natomiast biorąc pod uwagę długość dróg dla rowerów ogółem, zdecydowanie najlepiej pod tym względem wypada Rzeszów, w którym w 2023 r. wynosiły one 174,4 km. W dalszej kolejności były to powiaty stalowowolski i nizański (odpowiednio 110,9 km i 110,6 km). Najkrótszą długość dróg dla rowerów odnotowano w powiatach leskim – 0,2 km i krośnieńskim – 0,4 km.

Na terenie województwa podkarpackiego w 2023 r. funkcjonowało 806 krajowych linii regularnej komunikacji autobusowej, obsługujące trasy o łącznej długości 33,9 tys. km. W porównaniu z 2015 r. liczba linii regularnej komunikacji autobusowej wzrosła o 11,3% (w kraju spadła o 33,4%), natomiast w odniesieniu do 2022 r. odnotowano w województwie wzrost o 0,4%, a w kraju wzrosły o 5,1%.

W 2023 r. transportem autobusowym przewieziono 22,3 mln pasażerów, tj. o 1,8% więcej niż w 2022 r., natomiast w odniesieniu do 2015 r. przewozy pasażerów zmniejszyły się o 36,4%. Średnia odległość przewozu 1 pasażera w 2023 r. wynosiła 24,3 km (w 2022 r. – 22,3 km, a w 2015 r. – 19,8 km).

Wykres 69. Struktura krajowych linii regularnej komunikacji autobusowej w 2023 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Chart 69. Structure of national lines of scheduled bus transport in 2023

As of 31 December

W 2023 r. długość linii komunikacji miejskiej w województwie podkarpackim wynosiła 3121,2 km, w tym 559,3 km na wsi. Na terenie województwa podkarpackiego, w porównaniu z 2022 r., przybyło 17,5 km linii komunikacji miejskiej, tj. o 0,6%, natomiast w odniesieniu do 2015 r. ich długość wzrosła o 156,4 km, tj. o 5,3%.

Tabor w przedsiębiorstwach komunikacji miejskiej w 2023 r. stanowiły 504 autobusy, w tym 136 autobusów na sprężony gaz ziemny (CNG), 33 zasilane energią elektryczną oraz 13 autobusów hybrydowych. Stan inwentarzowy taboru był o 13,5% większy niż w 2015 r., a w porównaniu z 2022 r. liczba autobusów wzrosła o 0,6%. W odniesieniu do 2015 r. znacznie wzrosła liczba autobusów komunikacji miejskiej przystosowanych do przewozu osób niepełnosprawnych (z 253 do 452), a ich udział w ogólnej liczbie autobusów wzrósł z 57,0% w 2015 r. do 89,7% w 2023 r.

Taborem komunikacji miejskiej w 2023 r. przewieziono 45,1 mln pasażerów, wobec 44,8 mln pasażerów przewiezionych w 2022 r. oraz 52,6 mln w 2015 r.

Tablica 42. Komunikacja miejska^a

Stan w dniu 31 grudnia

Table 42. Urban transport^a

As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2022	2023
Długość linii komunikacji miejskiej ogółem w km Total length of urban transport lines in km	2964,8	3067,2	3103,7	3121,2
Tabor komunikacji miejskiej Urban transport stock:	444	514	501	504
w tym przystosowane do przewozu osób niepełno- sprawnych of which adapted to carry people with disabilities	253	444	442	452
Liczba miejsc w autobusach w tys. Number of seats in buses in thousands	37,5	43,9	42,2	42,8
w tym przystosowane do przewozu osób niepełno- sprawnych w tys. of which adapted to carry people with disabilities in thousands	23,3	39,2	38,4	39,7
Przewozy pasażerów w mln (w ciągu roku) Transport of passengers in million (during the year)	52,6	31,9	44,8	45,1
Przewozy pasażerskie na 1 mieszkańca (w ciągu roku) Passenger transport per capita (during the year)	24,7	15,2	21,5	21,7

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej o liczbie pracujących powyżej 9 osób.^a Data concern entities, and urban transport enterprises in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

Port Lotniczy Rzeszów-Jasionka im. Rodziny Ulmów odgrywa bardzo istotne znaczenie w infrastrukturze komunikacyjnej województwa podkarpackiego. Po trwającej w latach 2020-2021 pandemii COVID-19 w 2023 r. odnotowano znaczny wzrost liczby pasażerów (w skali roku wyniósł on 34,2%).

W 2023 r. w porcie lotniczym Rzeszów-Jasionka im. Rodziny Ulmów odprawiono łącznie 916,2 tys. osób i w odniesieniu do 2022 r. było to aż o 233,7 tys. osób więcej (w 2022 r. odprawionych zostało 682,5 tys. osób). Natomiast w odniesieniu do 2015 r. liczba odprawionych pasażerów była wyższa o 271,0 tys. osób, tj. o 42,0%.

Dane o **ruchu pasażerów w portach lotniczych** obejmują pasażerów: dla których określony port krajowy jest portem zakończenia lotu rozpoczętego w porcie krajowym lub zagranicznym, dla których określony port krajowy jest portem rozpoczęcia lotu kończącego się w porcie krajowym lub zagranicznym, w transzycie bezpośrednim, tj. pasażerów, dla których przy kontynuacji podróży samolotem numer lotu pozostał bez zmian.

Liczba pasażerów przybyłych w 2023 r. wyniosła 453,5 tys. osób i była o 36,4% większa niż w 2022 r. (w kraju wzrost wyniósł 28,2%), natomiast w odniesieniu do 2015 r. wzrosła o 41,3% (w kraju wzrosła o 71,1%). Wśród pasażerów przybyłych zdecydowaną większość stanowią osoby przybyłe z portów zagranicznych. W 2023 r. było ich 348,7 tys., wobec 104,9 tys. osób przybyłych z portów krajowych. W 2022 r. ich liczba wyniosła odpowiednio 242,5 tys. i 90,1 tys., a w 2015 r. odpowiednio 244,0 tys. i 77,1 tys.

Liczba pasażerów odprawionych utrzymuje się na bardzo zbliżonym poziomie w odniesieniu do liczby pasażerów przybyłych. W 2023 r. z portu lotniczego odprawiono 462,7 tys. osób, tj. o 32,2% więcej niż w 2022 r. i o 42,7% więcej niż w 2015 r. Z ogólnej liczby odprawionych w 2023 r. pasażerów 352,2 tys. odprawiono do portów zagranicznych, a 110,5 tys. do portów krajowych. W 2022 r. odprawiono 255,5 tys. pasażerów do portów zagranicznych i 94,5 tys. do portów krajowych (w 2015 r. odprawiono do portów zagranicznych 244,8 tys. pasażerów, a do krajowych 79,4 tys.).

Tablica 43. Ruch pasażerów w Porcie Lotniczym Rzeszów-Jasionka im. Rodziny Ulmów
Table 43. Passenger traffic at Rzeszów-Jasionka Ulma Family Airport

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2022	2023
Pasażerowie przybyli z portów ^a : Passenger arrivals from airports ^a :	321080	115796	332588	453540
krajowych domestic	77115	39969	90121	104851
zagranicznych foreign	243965	75827	242467	348689
w tym w ruchu rozkładowym (regularnym) of which scheduled (regular) service	230521	73495	189326	214002
Pasażerowie odprawieni do portów ^a : Passenger departures to airports ^a :	324134	118498	349938	462653
krajowych domestic	79354	41155	94482	110459
zagranicznych foreign	244780	77343	255456	352194
w tym w ruchu rozkładowym (regularnym) of which scheduled (regular) service	231315	76413	197684	214913

a W handlowych usługach lotniczych (przewozach lotniczych).

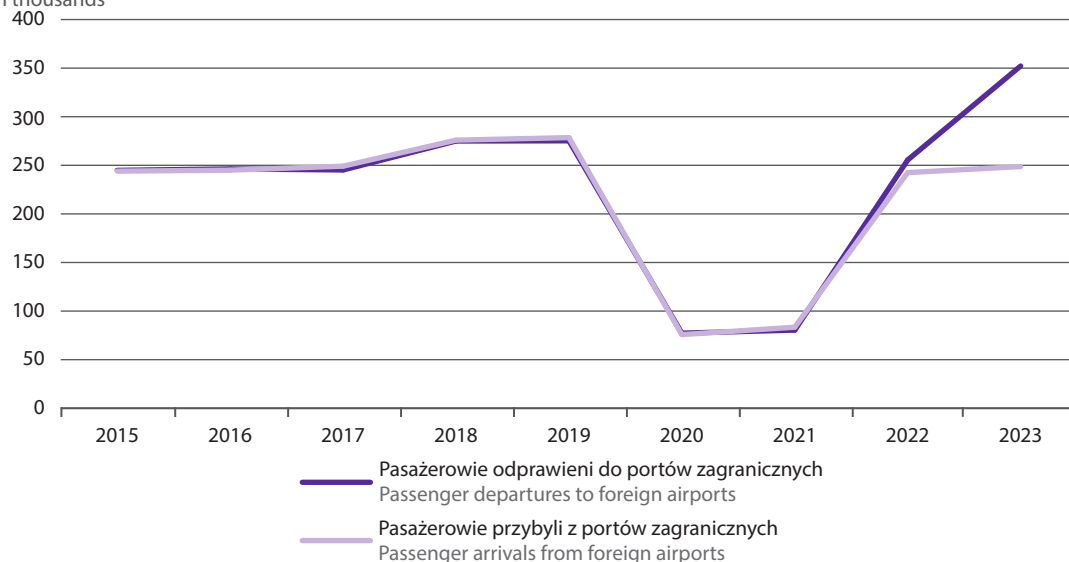
a In commercial air service (air transport).

Samoloty polskie w 2023 r. przewiozły 291,0 tys. osób, czyli 31,8% ogólnej liczby pasażerów (w 2022 r. ich udział stanowił 31,8%, a w 2015 r. 24,5%).

Wykres 70. Ruch pasażerów w Porcie Lotniczym Rzeszów-Jasionka im. Rodziny Ulmów (przyjazdy i wyjazdy)
Chart 70. Passenger traffic at Rzeszów-Jasionka Ulma Family Airport (arrivals and departures)

w tys.

in thousands

Udział województwa podkarpackiego pod względem liczby przewiezionych pasażerów w 2023 r. wynosił 1,8% ruchu pasażerów ogółem w portach lotniczych w kraju. W porównaniu z 2022 r. zwiększył się o 0,1 p.proc., a w odniesieniu do 2015 r. spadł o 0,3 p.proc.

Energia Energy

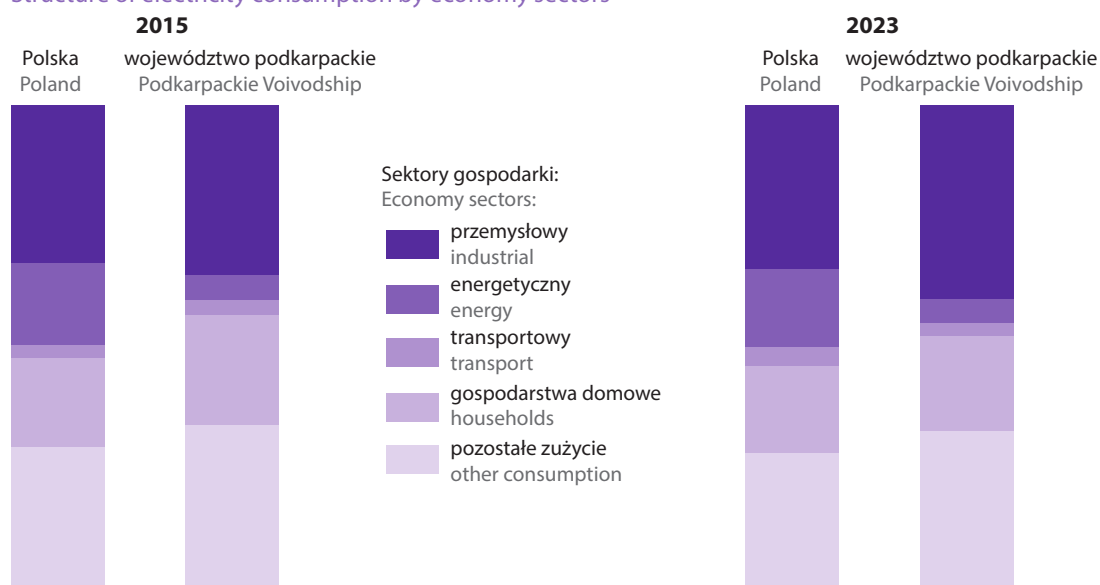
W województwie podkarpackim w 2023 r. moc zainstalowana i osiągnięta w elektrowniach zwiększyła się zarówno w stosunku do 2015 r., jak i w odniesieniu do 2022 r. Produkcja energii elektrycznej zwiększyła się w porównaniu z 2015 r., jak i w odniesieniu do 2022 r., natomiast udział odnawialnych nośników energii wykorzystywanych w jej produkcji wzrósł w porównaniu z 2015 r., a zmalał w odniesieniu do 2022 r.

Liczba odbiorców była wyższa w porównaniu z 2015 r. i 2022 r., natomiast zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych zmniejszyło się zarówno w odniesieniu do 2015 r. jak i do 2022 r. Wskaźnik zużycia energii elektrycznej na 1 mieszkańca był niższy niż w 2022 r.

W województwie podkarpackim moc zainstalowana w elektrowniach w 2023 r. wyniosła 2083,8 MW (w kraju 66,1 tys. MW). W stosunku do 2022 r. moc zwiększyła się o 11,9% (w Polsce o 9,4%), a w odniesieniu do 2015 r. – o 98,4% (w kraju wzrosła o 63,8%). W przypadku mocy osiągniętej w elektrowniach jej poziom w województwie w 2023 r. wyniósł 2076,9 MW i w porównaniu z 2022 r. wzrósł o 11,3%, a w odniesieniu do 2015 r. – o 100,0%. W kraju poziom mocy osiągniętej w 2023 r. to 64,2 tys. MW (wzrost o 9,2% w relacji do 2022 r. i o 60,7% w odniesieniu do 2015 r.).

Wykres 71. Struktura zużycia energii elektrycznej według sektorów gospodarki

Chart 71. Structure of electricity consumption by economy sectors

W 2023 r. produkcja energii elektrycznej w województwie była na poziomie 3487,2 GWh i był to poziom o 61,6% wyższy od zanotowanego w 2022 r. oraz o 20,4% wyższy od tego z 2015 r. W kraju w 2023 r. wyprodukowano 167,2 tys. GWh energii elektrycznej i było to o 7,0% mniej niż w 2022 r. i o 1,4% więcej niż w 2015 r.

W przypadku odnawialnych nośników energii ich udział w produkcji energii elektrycznej w województwie w 2023 r. wyniósł 25,5% i był to spadek o 24,0 p.proc. wobec udziału z 2022 r. oraz wzrost o 5,7 p.proc. w porównaniu z 2015 r.

Informacje o **liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej** dotyczą gospodarstw domowych oraz gospodarstw zbiorowego zamieszkania, które opłacają rachunki za zużycie energii elektrycznej według stawek grupy taryfowej „gospodarstwa domowe”. Dane o zużyciu energii elektrycznej ustala się na podstawie wpłat zaliczkowych dokonanych przez odbiorców.

Tablica 44. Odbiorcy i zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych

Table 44. Consumers and consumption of electricity in households

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2022	2023
Odbiorcy (stan w dniu 31 grudnia) w tys. Consumers (as of 31 December) in thousands	689,5	739,2	758,6	767,2
miasta urban areas	332,2	359,8	374,0	376,6
wieś rural areas	357,3	379,5	384,6	390,6
Zużycie (w ciągu roku): Consumption (during the year):				
w GWh in GWh	1210,3	1277,0	1144,0	1121,9
miasta urban areas	523,0	544,2	511,7	498,9
wieś rural areas	687,4	732,8	632,3	623,0
w kWh na odbiorcę ^a in kWh per consumer ^a	1755,4	1727,3	1508,0	1462,4
miasta urban areas	1574,1	1512,4	1368,3	1324,8
wieś rural areas	1924,0	1931,0	1643,8	1595,1

a Do przeliczeń przyjęto liczbę odbiorców według stanu w dniu 31 grudnia.

Źródło: dane Ministerstwa Klimatu i Środowiska.

a The number of consumers as of 31 December was used in calculations.

Source: data of Ministry of Climate and Environment.

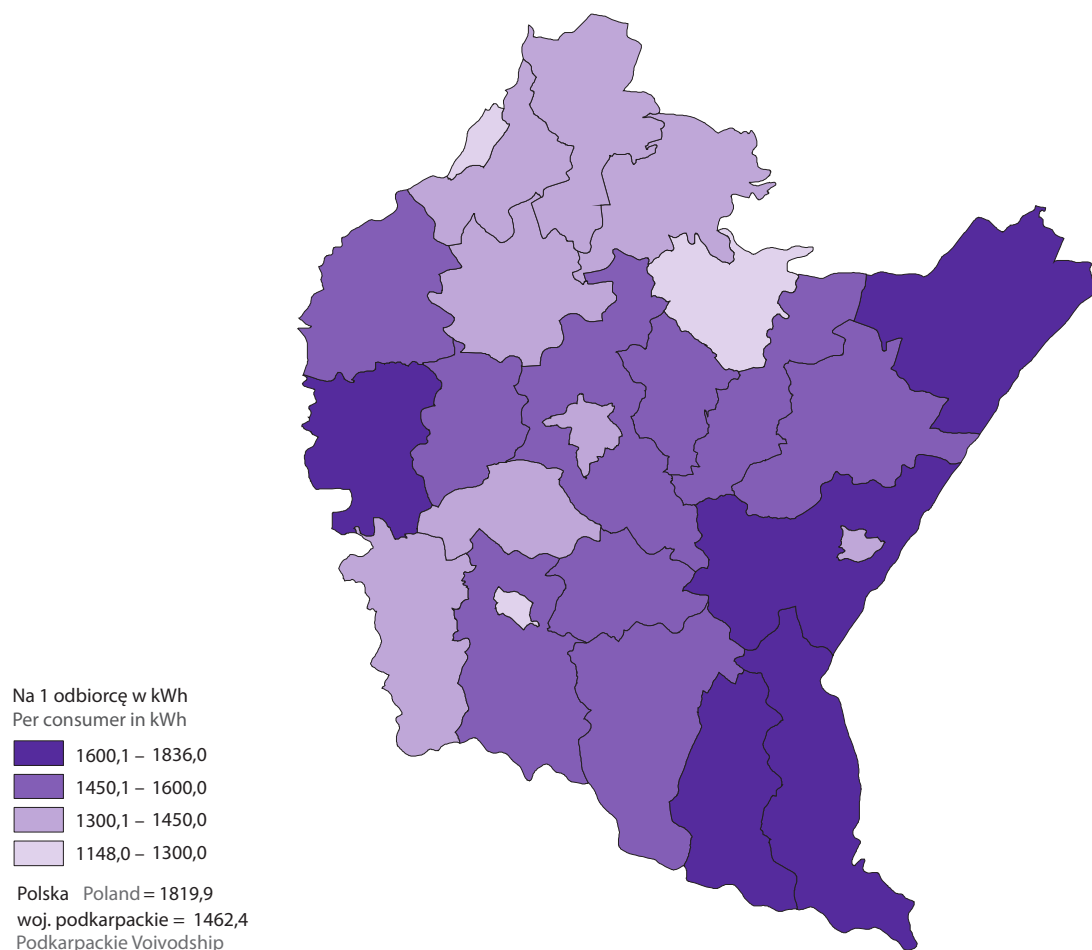
W 2023 r. z energii elektrycznej w gospodarstwach domowych korzystało 767,2 tys. odbiorców, a jej zużycie wyniosło 1121,9 GWh. Liczba odbiorców w odniesieniu do 2022 r. zwiększyła się o 8,5 tys. (tj. o 1,1%), a w stosunku do 2015 r. – o 77,7 tys. (o 11,3%), natomiast zużycie energii spadło w odniesieniu do 2022 r. – o 22,1 GWh (o 1,9%), a w stosunku do 2015 r. – o 88,4 GWh (tj. o 7,3%).

W kraju odbiorcy energii elektrycznej to 16 360,9 tys., a jej zużycie to 29 774,5 GWh. W stosunku do 2022 r. liczba odbiorców zwiększyła się o 90,6 tys. (tj. o 0,6%), a odniesieniu do 2015 r. odbiorców było więcej o 1892,9 tys. (tj. o 13,1%). Zużycie energii w odniesieniu do 2022 r. zmniejszyło się o 287,5 GWh (tj. o 1,0%), a w stosunku do 2015 r. wzrosło o 1459,8 GWh (tj. o 5,2%).

W miastach liczba odbiorców w 2023 r. wyniosła 376,6 tys. i był to wzrost o 2,6 tys. (o 0,7%) w relacji do 2022 r., natomiast na terenach wiejskich odbiorców było 390,6 tys. i była to liczba większa od tej z 2022 r. o 5,9 tys. (o 1,5%).

Wskaźnik zużycia energii elektrycznej na 1 mieszkańca w 2023 r. wyniósł 540,5 kWh i był niższy od wskaźnika zanotowanego w 2022 r. o 9,1 kWh, w kraju natomiast w 2023 r. wyniósł 789,8 kWh i w stosunku do 2022 r. był również niższy – o 4,9 kWh.

Mapa 46. Zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych w 2023 r.
 Map 46. Consumption of electricity in households in 2023

Zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych przypadające na 1 odbiorcę było najwyższe w powiatach: leskim, lubaczowskim i dębickim. Najniższe wskaźniki zużycia energii elektrycznej zanotowano w miastach na prawach powiatu Tarnobrzegu i Krośnie oraz w powiecie leżajskim.

Rozdział 7. Zarządzanie rozwojem

Chapter 7. Development management

7.1. Dochody jednostek samorządu terytorialnego

7.1. Revenue of local government units

W 2023 r. łączne dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego województwa podkarpackiego wyniosły 19,9 mld zł i w porównaniu z 2022 r. zwiększyły się o 9,2%. Głównym źródłem dochodów jednostek samorządu terytorialnego były dochody własne oraz subwencje, które stanowiły odpowiednio 37,0% i 34,4% dochodów ogółem. Wielkość dochodów własnych wyniosła 7,3 mld zł, natomiast subwencji – 6,8 mld zł, z czego 56,2% stanowiła subwencja oświatowa.

W 2023 r. łączne dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego województwa podkarpackiego wyniosły 19,9 mld zł i w porównaniu z 2022 r. zwiększyły się o 9,2%, natomiast wydatki wyniosły 21,0 mld zł i zwiększyły się o 12,4%. W odniesieniu do 2015 r. dochody zwiększyły się prawie 2-krotnie. Największy udział jednostek samorządowych poszczególnych szczebli w realizacji dochodów na Podkarpaciu w 2023 r. miały gminy (57,3%), następnie powiaty i miasta na prawach powiatu (po 16,1%) oraz województwo (10,5%).

W przeliczeniu na 1 mieszkańca łączne dochody jednostek samorządu terytorialnego w województwie podkarpackim w 2023 r. wyniosły 9 572 zł i w porównaniu z rokiem poprzednim wzrosły o 9,5%. Dochody te różniły się w zależności od szczebla samorządu. Najwyższe dochody na 1 mieszkańca odnotowano w miastach na prawach powiatu, natomiast najniższe – na poziomie województwa.

Źródłami dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego są m.in: wpływy z podatków, opłat, dochody z majątku JST, spadki, zapisy i darowizny na rzecz JST, dochody z kar pieniężnych i grzywien określonych w odrębnych przepisach, odsetki od pożyczek udzielanych przez jednostki samorządu terytorialnego, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej, odsetki od nieterminowo przekazywanych należności stanowiących dochody JST, odsetki od środków finansowych gromadzonych na rachunkach bankowych, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej i inne. W rozumieniu ustawy dochodami własnymi jednostek samorządu terytorialnego są również udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) oraz z podatku dochodowego od osób prawnych (CIT).

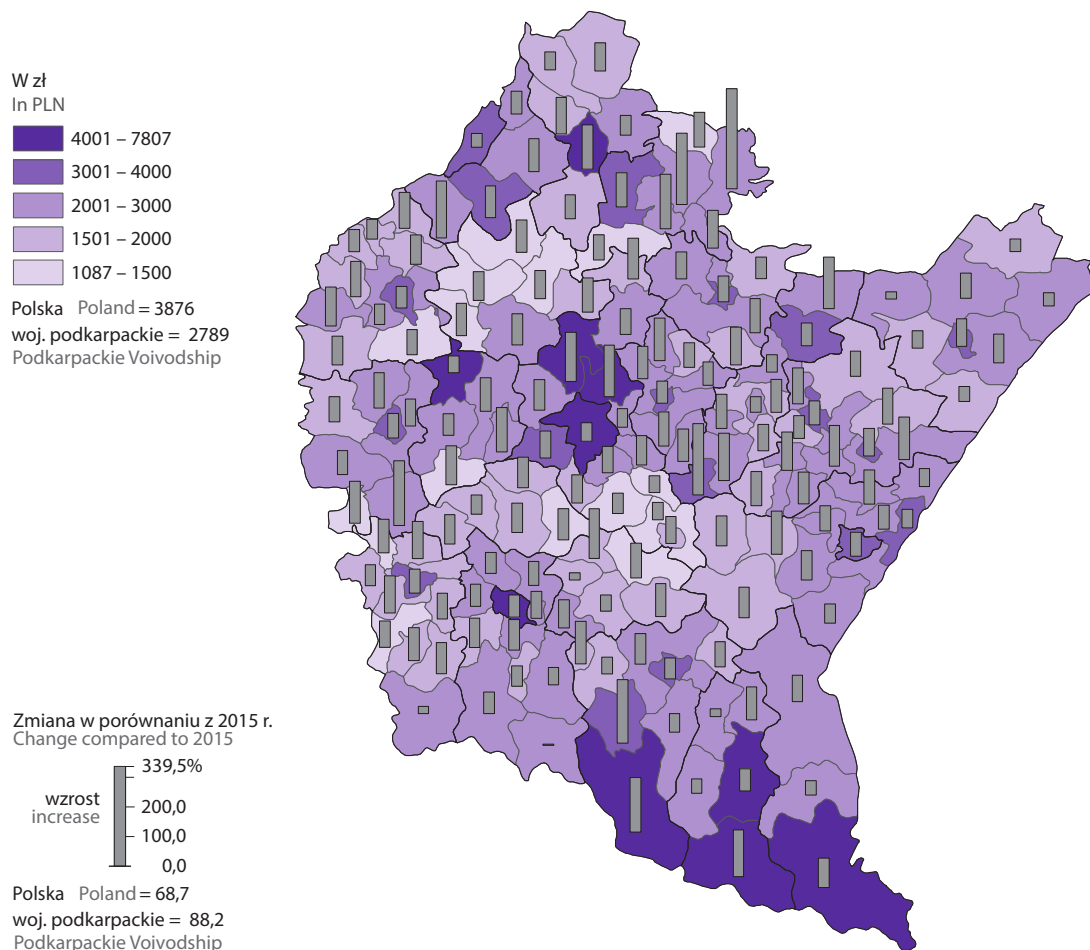
Tablica 45. Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego
Table 45. Revenue of budgets of local government units

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2022	2023	
	na 1 mieszkańca w zł per capita in PLN				udział dochodów własnych w % ogółem dochodów share of own revenue in % of total revenue
Ogółem Total	4837	7882	8743	9572	37,0
Gminy ^a Gminas ^a	3140	5711	6412	6573	38,1
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	5403	8255	8567	9322	45,4
Powiaty Powiats	890	1367	1494	1841	27,3
Województwo Voivodship	585	611	728	1009	32,8

a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
a Excluding gminas which are also cities with powiat status.

Głównym źródłem dochodów JST są dochody własne. W 2023 r. dochody własne budżetów jednostek samorządu terytorialnego województwa podkarpackiego wyniosły 7,3 mld zł, stanowiąc 37,0% dochodów ogółem. W porównaniu z 2022 r. udział ten zmniejszył się o 2,6 p.proc. Największy udział dochodów własnych odnotowano w budżetach miast na prawach powiatów (45,4%), następnie w budżetach gmin (38,1%), w budżecie województwa (32,8%) oraz budżetach powiatów (27,3%).

W dochodach własnych jednostek samorządu terytorialnego najważniejszą pozycję stanowił podatek dochodowy od osób fizycznych, a w przypadku budżetu województwa – także od osób prawnych. Wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych wyniosły 1,9 mld zł, stanowiąc 26,0% dochodów własnych. Spośród podatków majątkowych znaczny udział w dochodach gmin i miast na prawach powiatu miały dochody z tytułu podatku od nieruchomości, które stanowiły 22,1% dochodów własnych gmin i 20,4% dochodów własnych miast na prawach powiatu.

Mapa 47. Dochody własne budżetów gmin^a na 1 mieszkańca w 2023 r.Map 47. Own revenue of budgets of gminas^a per capita in 2023

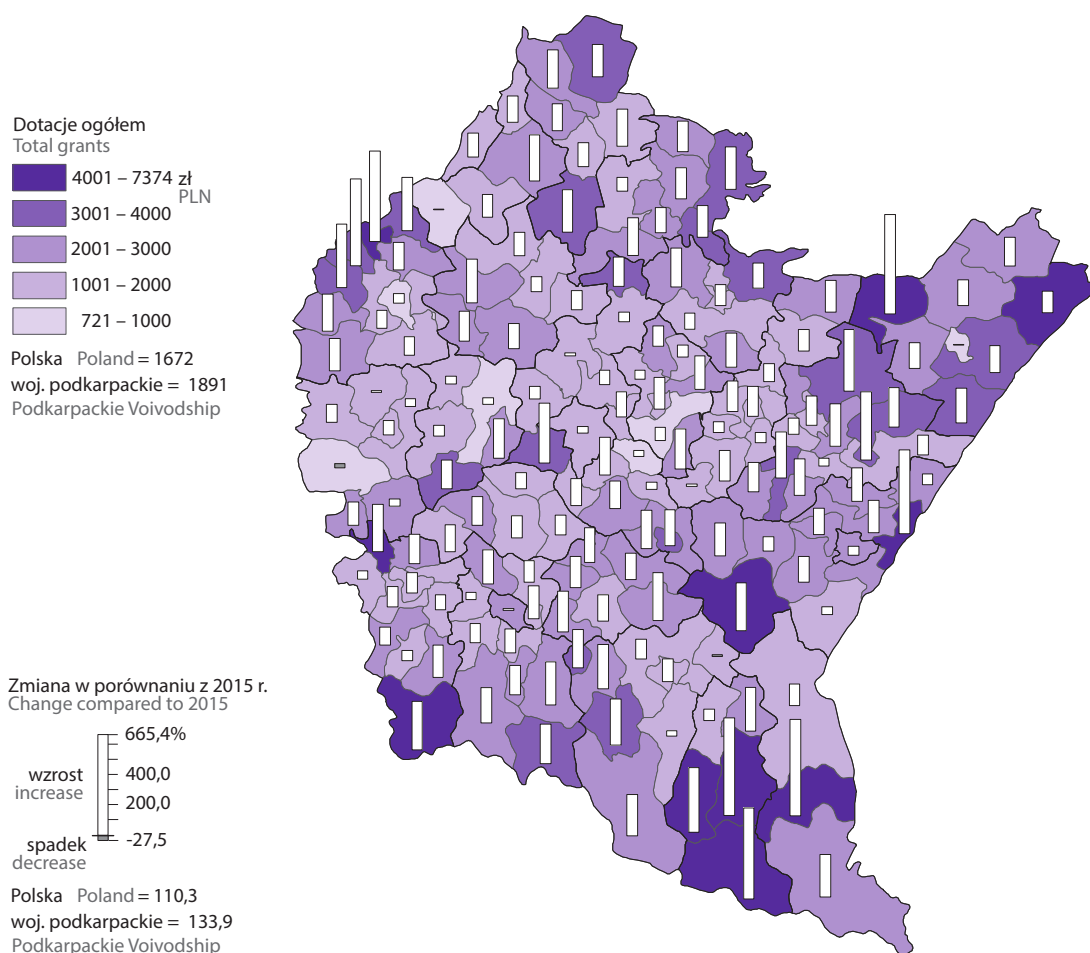
^a Dochody miast na prawach powiatu dotyczą zadań statutowych gmin i powiatów.
^a Revenues of cities with powiat status concerns the statutory tasks of gminas and powiats.

Przeciętna wartość dochodów własnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca dla gmin i miast na prawach powiatu⁶ kształtowała się w 2023 r. na poziomie 2789 zł. Najwyższy dochód odnotowano w gminie Cisna (7807 zł), następnie w gminach Ostrów (6413 zł) oraz Solina (5692 zł). Najniższy zaś w gminie Hyżne (1087 zł), a następnie gminie Jarocin (1138 zł) oraz gminie Dzikowiec (1233 zł). Wynika z tego, że dochody gminy o najwyższych dochodach własnych na 1 mieszkańca były ponad 7-krotnie wyższe niż w gminie o najniższych dochodach. Dla miast na prawach powiatu, najwyższy dochód własny na 1 mieszkańca, odnotowano w Rzeszowie (4581 zł), następnie w Krośnie (4479 zł) i Przemyślu (3741 zł), najniższy zaś w Tarnobrzegu (3086 zł).

Wielkość dotacji ogółem w 2023 r. wyniosła 5,7 mld zł, z czego 3,0 mld zł stanowiły dotacje przeznaczone na inwestycje. W przeliczeniu na 1 mieszkańca wartość dotacji ogółem wyniosła 2736 zł, a dotacji inwestycyjnych – 1437 zł. Główną część dotacji stanowiły dotacje celowe, które w 2023 r. wyniosły 4,5 mld zł. W przeliczeniu na 1 mieszkańca wartość ta wyniosła 2145 zł. Pozostałą część dotacji stanowiły środki przekazywane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich (z paragrafów 200, 620 oraz 205, 625), które wyniosły 1,2 mld zł. W przeliczeniu na 1 mieszkańca wartość ta wyniosła 592 zł.

⁶ Dochody miast na prawach powiatu dotyczą zadań statutowych gmin i powiatów.

Mapa 48. Dotacje^a dla gmin na 1 mieszkańca w 2023 r.
Map 48. Grants^a for gminas per capita in 2023

a Suma dotacji celowych oraz dotacji z paragrafów 200, 620, 205 i 625 klasyfikacji budżetowej.

a The sum of targeted grants and grants from paragraphs 200 and 620 as well as 205 and 625 by the budget classification.

Przeciętna wartość dotacji w przeliczeniu na 1 mieszkańca dla gmin i miast na prawach powiatu⁷ kształtowała się w 2023 r. na poziomie 1891 zł. Najwyższą wartość dotacji w budżecie gmin odnotowano w gminie Cisna (7374 zł), a najniższą w gminie Lubaczów (721 zł). Dla miast na prawach powiatu najwyższy poziom dotacji na 1 mieszkańca odnotowano w Przemyśle (2283 zł), najniższy zaś w Rzeszowie (1675 zł).

⁷ Dotacje miast na prawach powiatu dotyczą zadań statutowych gmin i powiatów

7.2. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego

7.2. Expenditure of local government units

Wydatki ogółem jednostek samorządu terytorialnego w województwie podkarpackim w 2023 r. wyniosły łącznie 21,0 mld zł i były większe o 12,4% w porównaniu z 2022 r. Największy udział w wydatkach miały wydatki bieżące, w szczególności wynagrodzenia oraz zakup materiałów i usług. Na inwestycje przeznaczono 6,1 mld zł, i stanowiły one prawie całość wydatków majątkowych.

W 2023 r. łączne wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego województwa podkarpackiego wyniosły 21,0 mld zł i w porównaniu z 2022 r. zwiększyły się o 12,4%. W odniesieniu do 2015 r. wydatki zwiększyły się ponad 2-krotnie. Największy udział jednostek samorządowych poszczególnych szczebli w realizacji wydatków w 2023 r. uzyskały gminy (57,6%), następnie miasta na prawach powiatu (16,2%), powiaty (15,8%) oraz województwo (10,4%).

Wydatki inwestycyjne stanowiły prawie całość wydatków majątkowych budżetów jednostek samorządu terytorialnego województwa podkarpackiego w 2023 r. Wyniosły one 6,1 mld zł i w porównaniu z 2022 r. zwiększyły się o 65,6%. W odniesieniu do 2015 r. wydatki inwestycyjne zwiększyły się 2,5-krotnie. Najwięcej na inwestycje wydano z budżetu województwa (58,9%), a najmniej z budżetów miast na prawach powiatu (15,7%).

Wydatki ogółem JST w przeliczeniu na 1 mieszkańca wyniosły 10 109 zł i w odniesieniu do 2022 r. były wyższe o 1144 zł, tj. o 12,8%. Jednostki poszczególnych szczebli samorządu terytorialnego znacznie różnią się między sobą wielkością omawianego wskaźnika. W miastach na prawach powiatu i gminach osiąga on znacznie wyższe wartości niż w powiatach i województwie.

Tablica 46. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego

Table 46. Expenditure of budgets of local government units

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2022	2023	
	na 1 mieszkańca w zł per capita in PLN				udział wydatków in- westycyjnych w % ogółem wydatków share of investment expenditure in % of total expenditure
Ogółem Total	4866	7526	8966	10109	29,0
Gminy ^a Gminas ^a	3039	5473	6566	6973	26,8
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	5914	8255	9240	9945	15,7
Powiaty Powiats	882	1225	1544	1910	30,7
Województwo Voivodship	624	573	670	1051	58,9

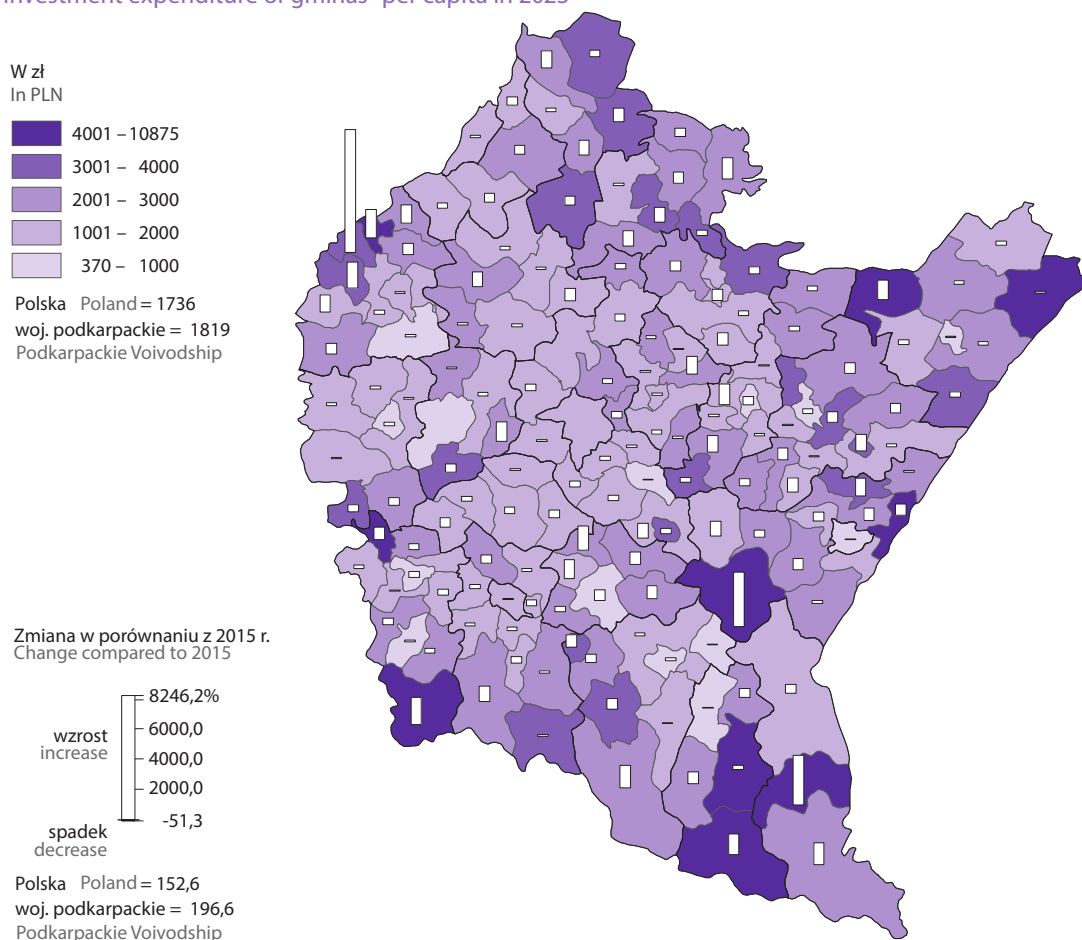
a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Excluding gminas which are also cities with powiat status.

Wydatki inwestycyjne gmin i miast na prawach powiatu na 1 mieszkańca wyniosły w 2023 r. przeciętnie 1819 zł. Na inwestycje w budżetach gmin najczęściej ze swego budżetu wydała gmina Cisna (10 875 zł), a najmniej gmina Lubaczów (370 zł). Najwyższe wydatki inwestycyjne budżetów miast na prawach powiatu na 1 mieszkańca odnotowano w Rzeszowie (1 897 zł), a najniższe w Przemyśle (884 zł).

Mapa 49. Wydatki inwestycyjne gmin^a na 1 mieszkańca w 2023 r.

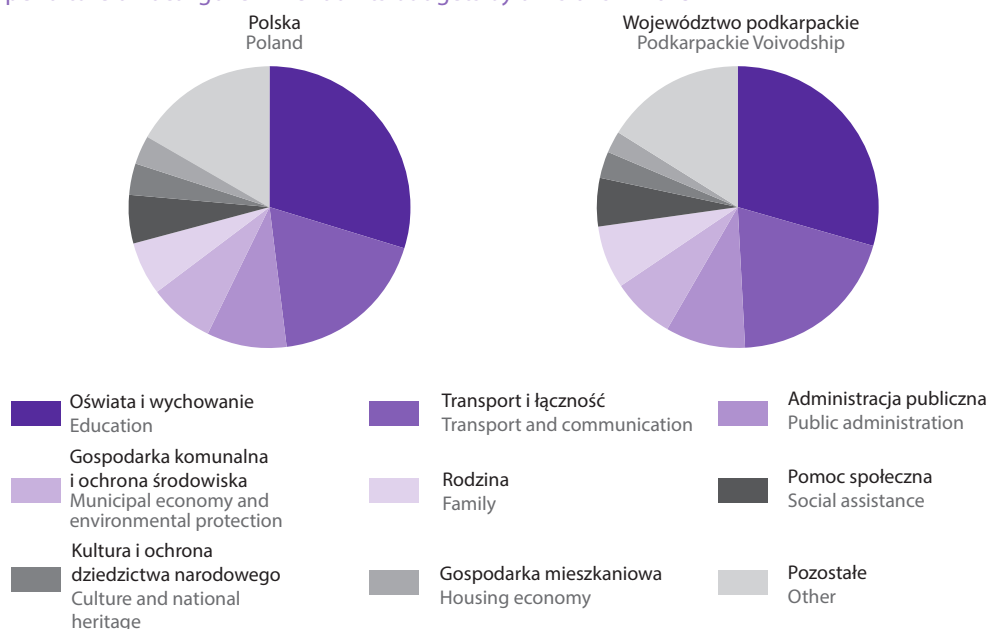
Map 49. Investment expenditure of gminas^a per capita in 2023

^a Wydatki miast na prawach powiatu obejmują środki otrzymywane w ramach części gminnej i powiatowej.
^a Expenditure of cities with powiat status include funds received under the gmina and powiat parts.

W strukturze wydatków jednostek samorządu terytorialnego według działów klasyfikacji budżetowej w 2023 r. największą pozycję stanowiły wydatki na „Oświatę i wychowanie”, które wyniosły blisko 6,2 mld zł, tj. 29,5% ogółu wydatków. Najwyższy udział wydatków na „Oświatę i wychowanie” odnotowano w budżetach miast na prawach powiatu (37,7%), a najmniejszy w budżecie województwa (3,0%). Wydatki na „Transport i łączność” wyniosły 4,2 mld zł, co stanowiło 19,8% ogółu wydatków, w tym największy ich udział odnotowano w budżecie województwa – 62,1%, a najmniejszy w budżetach gmin – 11,6%. Istotną pozycję w wydatkach jednostek samorządu terytorialnego zajmuje dział „Administracja publiczna”. Łączna kwota wydatków w tym dziale wyniosła 1,9 mld zł, co stanowiło 9,0% ogółu wydatków. Największy ich udział odnotowano w budżecie województwa (11,3%), a najmniejszy w budżetach miast na prawach powiatu (7,0%).

Wykres 72. Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2023 r.
Chart 72. Expenditure of local government units budgets by divisions in 2023

7.3. Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego

7.3. Result of budgets of local government units

W 2023 r. budżety jednostek samorządu terytorialnego województwa podkarpackiego zamknęły się zbiorczo deficytem. Zdecydował o tym przede wszystkim wysoki ujemny wynik budżetów gmin oraz miast na prawach powiatów.

Zagregowany wynik budżetowy omawianych samorządów w 2023 r. był ujemny i wyniósł 1,1 mld zł. W porównaniu z 2022 r. wynik ten pogorszył się o 0,7 mld zł. W odniesieniu do 2015 r. wynik pogorszył się o 1,1 mld zł. Najwyższy deficyt budżetowy wystąpił w budżetach gmin (694,9 mln zł), następnie w budżetach miast na prawach powiatu (213,2 mln zł) oraz w budżetach powiatów (120,1 mln zł). Najniższy deficyt wystąpił w budżecie wojewódzkim (88,0 mln zł).

Nadwyżka budżetowa w 2023 r. wystąpiła w 31 gminach (19,9% wszystkich gmin). Dodatnia relacja wyniku do dochodów przekraczająca 10% nie wystąpiła w żadnej z gmin. Deficyt budżetowy wystąpił w 125 gminach (80,1% ogólnej liczby gmin), przy czym w 32 gminach relacja deficytu do dochodów przekroczyła 10%. Dla porównania w 2015 r. nadwyżkę wypracowano w 127 gminach (81,4% ogólnej liczby gmin), zaś deficyt wystąpił w 29 gminach (w 18,6% ogólnej liczby gmin). W 14 gminach relacja nadwyżki do dochodów przekroczyła 10%, natomiast deficyt przekroczył 10% w 2 gminach.

W 2023 r. nadwyżka budżetowa wystąpiła w dwóch miastach na prawach powiatu – Przemyśle i Krośnie. Natomiast deficyt odnotowano w Tarnobrzegu i Rzeszowie, przy czym w Rzeszowie jego wartość przekroczyła 10% w relacji do dochodów. W 2015 r. we wszystkich miastach na prawach powiatu odnotowano deficyt budżetowy.

W budżetach powiatów, nadwyżkę odnotowano w 7 jednostkach (33,3%), natomiast deficyt budżetowy w 14 jednostkach (66,7%). W czterech powiatach relacja deficytu do dochodów przekroczyła 10%. W 2015 r. wyższe dochody od wydatków wystąpiły w 18 powiatach (85,7%). Na minusie były 3 powiaty (14,3%), z czego jedynie w powiecie rzeszowskim relacja deficytu do dochodów przekroczyła 10%.

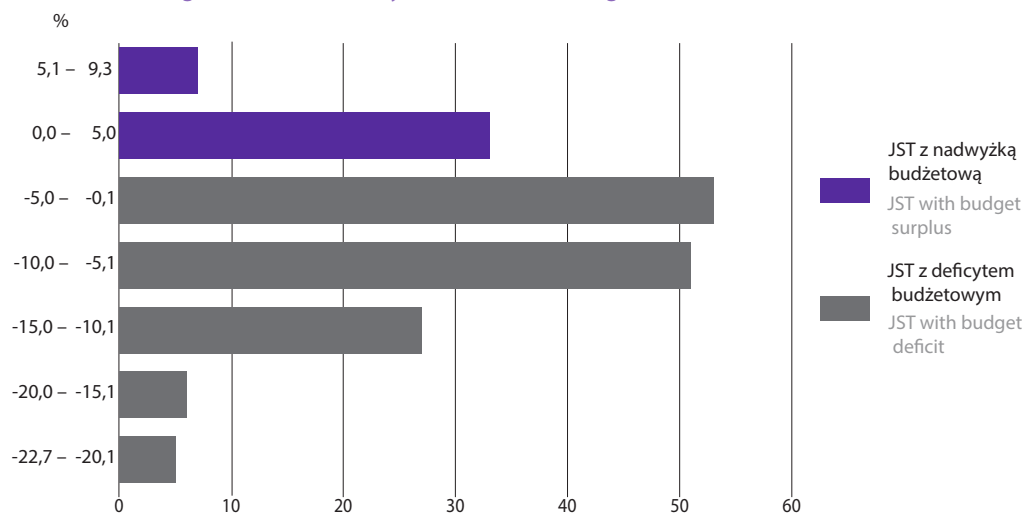
Tablica 47. Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego
Table 47. Result of budgets of local government units

Wyszczególnienie Specification	2015	2020	2022	2023	
	w mln zł in million PLN				relacja do dochodów ogółem w % relation to total revenue in %
Ogółem Total	-62,5	746,9	-463,5	-1116,3	-5,6
Gminy ^a Gminas ^a	180,7	417,1	-267,5	-694,9	-6,1
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	-175,8	-0,1	-230,7	-213,2	-6,7
Powiaty Powiats	15,5	249,8	-86,7	-120,1	-3,8
Województwo Voivodship	-82,9	80,2	121,5	-88,0	-4,2

a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
a Excluding gminas which are also cities with powiat status.

Wykres 73. Liczba jednostek samorządu terytorialnego według relacji wyniku budżetowego do dochodów ogółem w 2023 r.

Chart 73. Number of local government units by relation of the budget result to total revenue in 2023

Zadłużenie jednostek samorządu terytorialnego na wszystkich szczeblach w województwie podkarpackim ogółem w 2023 r. wyniosło 4,6 mld zł (23,2% dochodów), co w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosiło 2224 zł. Źródłem finansowania zadłużenia były: kredyty i pożyczki, papiery wartościowe oraz zobowiązania wymagalne.

Największe zadłużenie wystąpiło w budżetach gmin – 2388,0 mln zł, następnie w miastach na prawach powiatu, powiatach oraz w budżecie wojewódzkim. W przeliczeniu na 1 mieszkańca, najwyższe zadłużenie wystąpiło w budżetach miast na prawach powiatu – 4959 zł, gdzie odnotowano również najwyższą relację zadłużenia do dochodów (53,0%), następnie w gminach – 1380 zł, powiatach – 199 zł oraz województwie – 88 zł. Najniższa relacja zadłużenia do dochodów (8,7%) wystąpiła w budżetach powiatów.

Tablica 48. Zadłużenie jednostek samorządu terytorialnego w 2023 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Table 48. Debt of local government units in 2023

As of 31 December

Wyszczególnienie Specification	Ogółem w mln zł Total in million PLN	Na 1 mieszkańca w zł Per capita in PLN	W % dochodów ogółem In % of total revenue	2022=100
Ogółem Total	4607,9	2224	23,2	112,7
Gminy ^a Gminas ^a	2388,0	1380	21,0	116,3
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	1691,6	4959	53,0	112,0
Powiaty Powiats	345,2	199	10,8	110,9
Województwo Voivodship	183,1	88	8,7	84,9

a Bez gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

a Excluding gminas which are also cities with powiat status.

W województwie 11 gmin nie miało żadnego zadłużenia, tj.: Laszki, Rokietnica, Majdan Królewski, Dzikowiec, Białobrzegi, Ulanów, Krasiczyn, Stubno, Adamówka, Zagórz, Kuryłówka. Dla 102 gmin relacja zobowiązań do dochodów kształtowała się poniżej średniej (23,2%). Zadłużenie w dwóch gminach stanowiło ponad 50% uzyskanych dochodów. Należą do nich: Stalowa Wola (68,5%) oraz gmina miejska Sanok (60,4%).

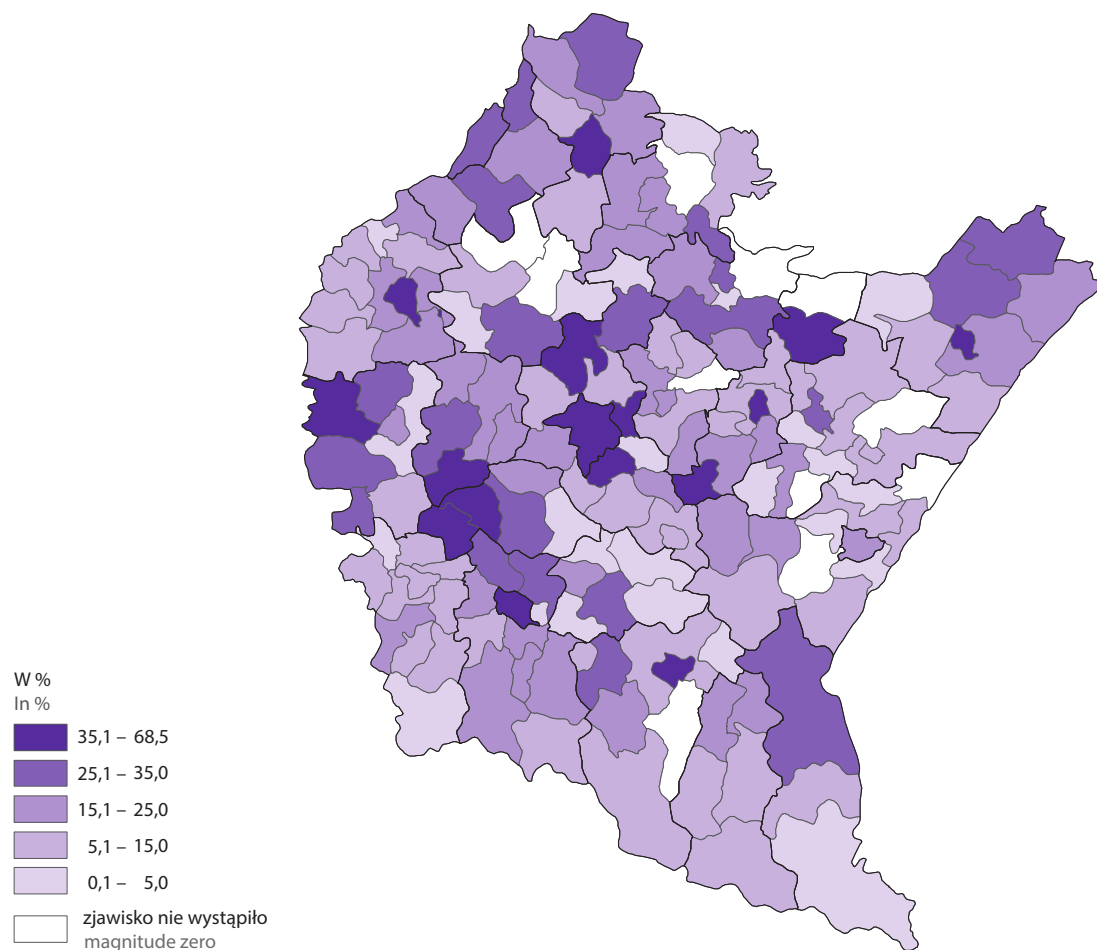
W miastach na prawach powiatu relacja zadłużenia do dochodów powyżej średniej (53,0%) wystąpiła w Rzeszowie (66,9%) oraz Krośnie (53,9%). Poniżej średniej wystąpiła w Przemyślu (20,6%) oraz w Tarnobrzegu (33,5%).

Mapa 50. Zadłużenie gmin w % do dochodów ogółem w 2023 r.

Stan w dniu 31 grudnia

Map 50. Debt of gminas in % of revenue in 2023

As of 31 December

7.4. Projekty dofinansowane ze środków europejskich

7.4. Projects co-financed by the European Fund

Do końca grudnia 2024 r. całkowita wartość projektów zrealizowanych w ramach Umowy Partnerstwa 2014–2020 na terenie województwa podkarpackiego wyniosła ponad 31 mld zł, z czego większość stanowiła dofinansowanie ze środków UE. Najwyższy udział w tej wartości miały Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego oraz Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko.

Umowa Partnerstwa 2014–2020 jest dokumentem określającym strategię interwencji funduszy europejskich w ramach trzech polityk unijnych: polityki spójności, wspólnej polityki rolnej (WPR) i wspólnej polityki rybołówstwa (WPRyb) w Polsce w latach 2014–2020. Instrumentami realizacji Umowy Partnerstwa są krajowe programy operacyjne (KPO) i regionalne programy operacyjne (RPO).

Wartość całkowita projektów oraz wartość dofinansowania ze środków UE projektów zrealizowanych w ramach Umowy Partnerstwa 2014–2020 na terenie województwa podkarpackiego do końca grudnia 2024 r. wyniosła ponad 31 mld zł. Dofinansowanie ze środków UE stanowiło 62% wartości całkowitej dofinansowania w województwie. Najwięcej środków przeznaczono na Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego – 14,2 mld zł (6902 zł na 1 mieszkańca), Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko – 7,3 mld zł (3557 zł) oraz Program Operacyjny Inteligentny Rozwój – 4,6 mld zł (2247 zł na 1 mieszkańca). Ogólna wartość projektów realizowanych w województwie podkarpackim stanowiła 5,2% wartości całkowitej w Polsce, z czego największy udział miał Program Polska Wschodnia (23,2%).

Należy zaznaczyć, że tylko część środków publicznych przekazanych na realizację wymienionych programów operacyjnych jest realizowana przez samorządy, natomiast pozostałe trafiają bezpośrednio do sektora małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), fundacji, stowarzyszeń, uczelni, szkół itp. Należy podkreślić, że opisane wartości projektów to nie są wszystkie środki europejskie wykorzystywane w województwie. Nie obejmują one:

- funduszy z formalnie już zakończonych poprzednich ram finansowych 2007–2013, lecz jeszcze później w niewielkim stopniu wykorzystywanych,
- środków pozaunijnych z Norweskiego Mechanizmu Finansowego (NMF; tzw. Funduszu Norweskiego), Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy (SPPW) i Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego (MF EOG),
- projektów unijnych na lata 2014–2020 realizowanych poza funduszami strukturalnymi i Funduszem Spójności, czyli poza Umową Partnerstwa i pieczęcią Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej (np. realizowanych z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich – EFRROW).

Tablica 49. Wartość całkowita projektów oraz wartość dofinansowania ze środków UE projektów zrealizowanych w ramach Umowy Partnerstwa 2014–2020 na terenie województwa do końca grudnia 2024 r.^a

Table 49. The total value of projects and the value of European Union co-financing of projects implemented under the Partnership Agreement 2014–2020 in the Voivodship by the end of December 2024^a

Wyszczególnienie Specification	Ogółem Total	W tym dofinansowa- ne ze środków UE Of which co-financ- ing from the EU resources	W odsetkach (Polska=100) In percent (Poland=100)	Na 1 mieszkańca ^b w zł Per capita ^b in PLN
	w mln zł in million PLN			
Ogółem Total	31094,4	19238,1	5,2 ^c	15072
programy operacyjne: operational programmes:				
Infrastruktura i Środowisko Infrastructure and Environment	7337,1	3772,4	3,0	3557
Inteligentny Rozwój Smart Growth	4635,9	2393,9	6,1	2247
Polska Cyfrowa Digital Poland	430,3	273,6	2,7	209
Polska Wschodnia Eastern Poland	3301,6	2098,4	23,2	1600
Wiedza Edukacja Rozwój Knowledge Education Development	1150,2	1011,7	4,3	558
Regionalne Programy Operacyjne Regional Operational Programmes	14239,2	9688,1	6,6	6902

a Dane szacunkowe; miejsce realizacji projektu zgodnie z umową o dofinansowanie; dane dotyczą podpisanych umów o dofinansowanie; bez środków Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna. b Do przeliczeń przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 grudnia 2024 r. c Dla Polski łącznie ze środkami Programu Operacyjnego Polska Wschodnia.

Źródło: dane Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej.

a Estimated data; place of project implementation in accordance with the financing agreement; data relate to signed co-financing agreements; without the funds of the Technical Assistance Operational Programme. b For the purpose of calculating data, the number of population as of 31 December 2024 was adopted. c For Poland, together with the funds of the Operational Programme Eastern Poland.

Source: data of the Ministry of Funds and Regional Policy.

7.5. Planowanie przestrzenne

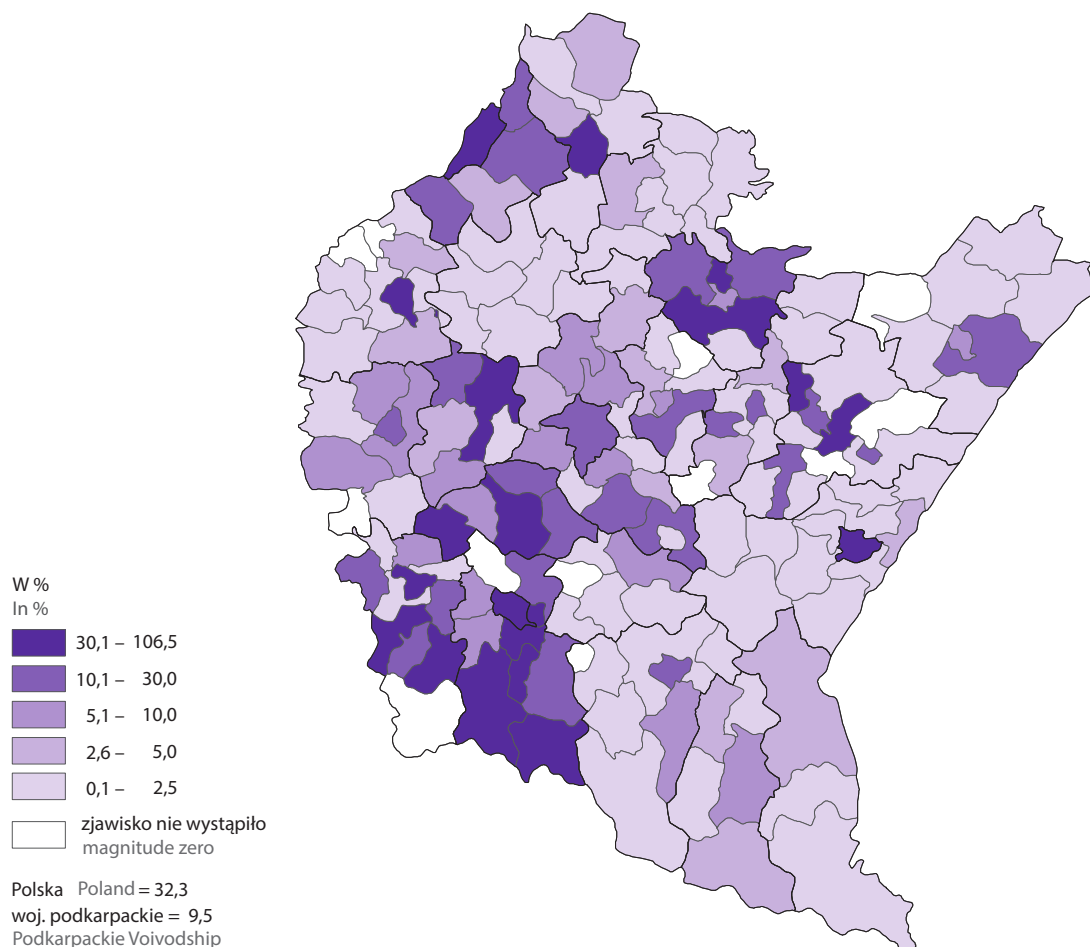
7.5. Spatial planning

W 2023 r. odsetek powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w województwie podkarpackim wyniósł 9,5% (w kraju 32,3%) i w porównaniu z poprzednim rokiem zwiększył się o 0,2 p.proc. Udział aktywnych gmin prowadzących w 2023 r. działania rewitalizacyjne wyniósł 49,4%. W 2023 r. odsetek gmin w województwie, które podały informacje o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego, wyniósł 49,4% i zwiększył się o 15,6 p.proc. w porównaniu z 2022 r. Powierzchnia obszaru zdegradowanego ogółem wyniosła 264,1 tys. ha, co stanowiło 14,8% powierzchni województwa.

W 2023 r. liczba obowiązujących planów zagospodarowania przestrzennego ogółem w województwie podkarpackim wyniosła 4340. Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem w województwie wyniósł 9,5% (w kraju 32,3%). W porównaniu z rokiem poprzednim wskaźnik ten zwiększył się o 0,2 p.proc. (w kraju pozostał na niezmienionym poziomie).

Mapa 51. Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego^a w powierzchni ogółem w 2023 r.

Map 51. Share of the area covered by binding local spatial management plans^a in total area in 2023

^a Wartość wskaźnika większa od 100% wynika z rozbieżności zapisów w dokumentacji planistycznej gmin w stosunku do powierzchni geodezyjnej publikowanej przez GUGIK z uwzględnieniem prowadzonej od 2006 r. rewizji granic jednostek terytorialnych.

^a The index value greater than 100% results from the discrepancy in the planning documentation of the municipalities in relation to the geodetic area published by GUGIK, taking into account the revision of territorial units' borders since 2006.

Na podstawie ustawy z 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym liczba miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w trakcie sporządzania w 2023 r. wyniosła 398 i w porównaniu z rokiem poprzednim zmniejszyła się o 7,0%.

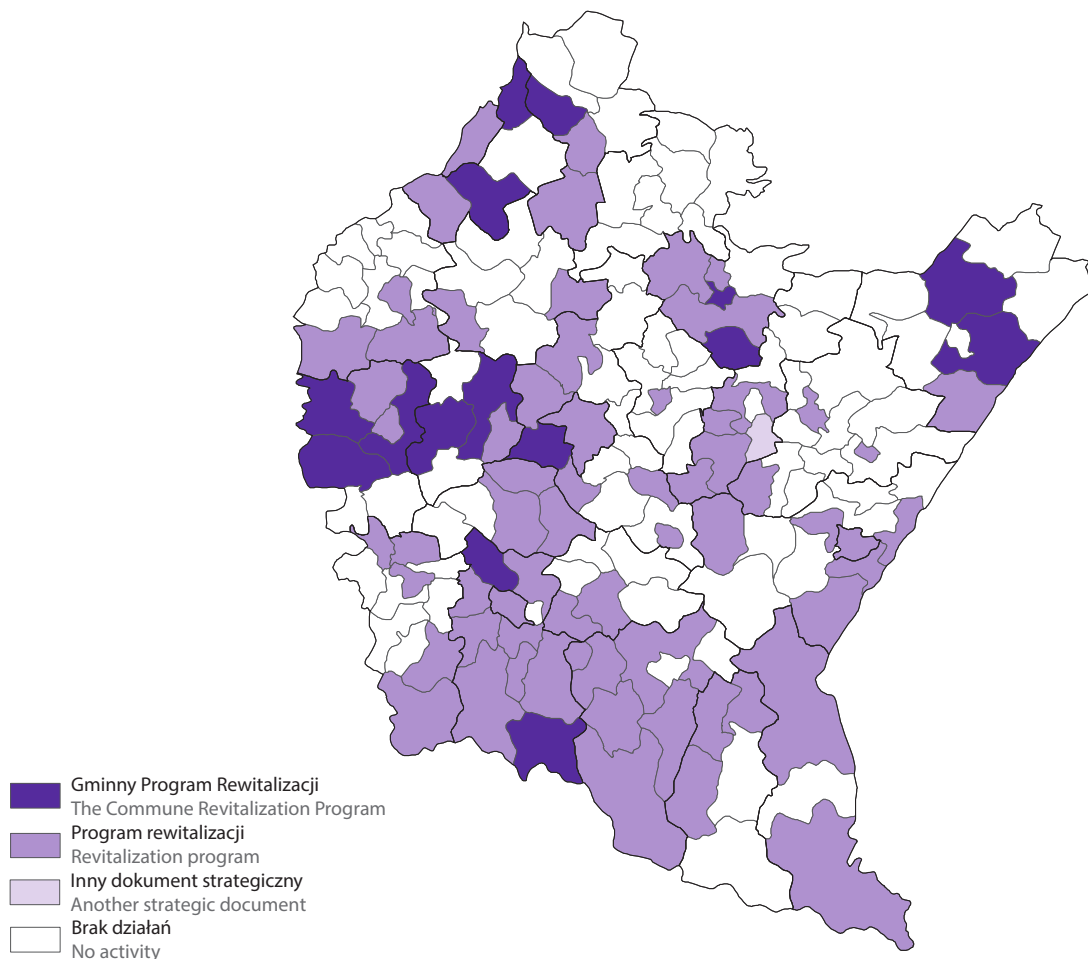
Powierzchnia terenów wskazanych w studium do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w 2023 r. wyniosła 155,8 tys. ha i zwiększyła się o 12,6% w porównaniu z poprzednim rokiem.

Rewitalizacja stanowi jeden z obszarów działań władz lokalnych skierowanych na poprawę stanu zagospodarowania i jakości życia na obszarach będących w stanie kryzysowym. Potrzeba rewitalizacji wynika z narastających problemów o charakterze przestrzennym i infrastrukturalnym, jak i społecznym oraz gospodarczym. Jej efektem powinno być przywrócenie funkcji danego obszaru z uwzględnieniem nowych uwarunkowań i potrzeb, m.in. poprzez likwidację zagrożeń środowiska naturalnego, przywrócenie wartości użytkowych terenu, stwarzanie nowych miejsc pracy, spadek zagrożenia przestępczością, zachowanie dziedzictwa kulturowego, poprawę dostępu do usług kulturalnych lub edukacyjnych, przeciwdziałanie trudnościom gospodarczym tych terenów oraz złemu stanowi technicznemu budynków.

Rewitalizacja to proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji, na podstawie działań przygotowanych przez gminy i prowadzonych na podstawie dokumentu strategicznego (gminnego programu rewitalizacji, programu rewitalizacji lub innego dokumentu strategicznego).

W 2023 r. działania rewitalizacyjne w województwie podkarpackim prowadziło 79 gmin (w 2022 r. – 107 gmin). Udział aktywnych gmin, tj. prowadzących działania rewitalizacyjne, wyniósł 49,4%, z tego najwyższy odnotowano w miastach na prawach powiatu (100,0%), następnie w gminach miejskich (75,0%) oraz w gminach miejsko-wiejskich (66,7%). Najniższy udział aktywnych gmin wystąpił w gminach wiejskich (38,9%). Większość działań rewitalizacyjnych prowadzonych przez gminy stanowiły działania na podstawie programu rewitalizacji PR (program rewitalizacji uchwalony na podstawie ustawy o samorządzie gminnym). Dla województwa udział tego programu wyniósł 79,7%. Odsetek gmin prowadzących działania rewitalizacyjne na podstawie – GPR (Gminny Program Rewitalizacji) wyniósł 19,0%, a na podstawie – ISD (Inny Dokument Strategiczny) 1,3%.

Mapa 52. Aktywność gmin w zakresie rewitalizacji w 2023 r.
 Map 52. Activity of the gminas in the field of revitalization in 2023

Obszar zdegradowany to obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. Obszar zdegradowany można wyznaczyć w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- gospodarczych (m.in. niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw);
- środowiskowych (m.in. przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska);
- przestrzenno-funkcjonalnych (m.in. niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej zły stan techniczny, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych);
- technicznych (m.in. degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, niefunkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego stanowi pierwszy etap działań prowadzących do wskazania terytorium gminy, na którym będzie prowadzona rewitalizacja.

W 2023 r. udział gmin (w % do ogółu) w województwie, które podały informacje o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego wyniósł 49,4% i zmniejszył się o 15,6 p.proc. w porównaniu z 2022 r. Powierzchnia obszaru zdegradowanego ogółem wyniosła 264,1 tys. ha, co stanowiło 14,8% powierzchni województwa. W porównaniu z 2022 r. był to spadek o 3,1 p.proc.

Tablica 50. Obszary zdegradowane w gminach
Table 50. Degraded areas in gminas

Wyszczególnienie Specification	2022	2023		2022	2023	
	liczba gmin, które wyznaczyły obszar zdegradowany number of gminas which have designated degraded area			powierzchnia obszaru zdegradowanego area of degraded area		
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers		w % in %	w ha in ha		w % in %
Ogółem Total	104	79	49,4	320172	264055	14,8
gminy miejskie urban gminas	12	9	75,0	5826	3480	8,7
miasta na prawach powiatu cities with powiat status	4	4	100,0	4140	4140	13,6
gminy wiejskie rural gminas	58	42	38,9	170772	142921	11,9
gminy miejsko-wiejskie urban-rural gminas	30	24	66,7	139434	113514	22,1

W 2023 r. liczba osób zamieszkujących obszar zdegradowany w momencie jego wyznaczenia wyniosła 513,7 tys. (24,7% ogółu ludności województwa) i zmniejszyła się o 19,7% w porównaniu z 2022 r. Najwyższy udział ludności zamieszkującej obszar zdegradowany do ogółu ludności wystąpił w miastach na prawach powiatu (31,1%), a najniższy w gminach wiejskich (18,2%).

Obszar rewitalizacji to obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk społecznych oraz co najmniej jednego o charakterze gospodarczym lub środowiskowym, lub technicznym, lub przestrzenno-funkcjonalnym, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji powinien być wyznaczony na podstawie zapisów uchwały rady gminy lub przynajmniej wskazany w dokumentach strategicznych uchwalonych przez radę gminy.

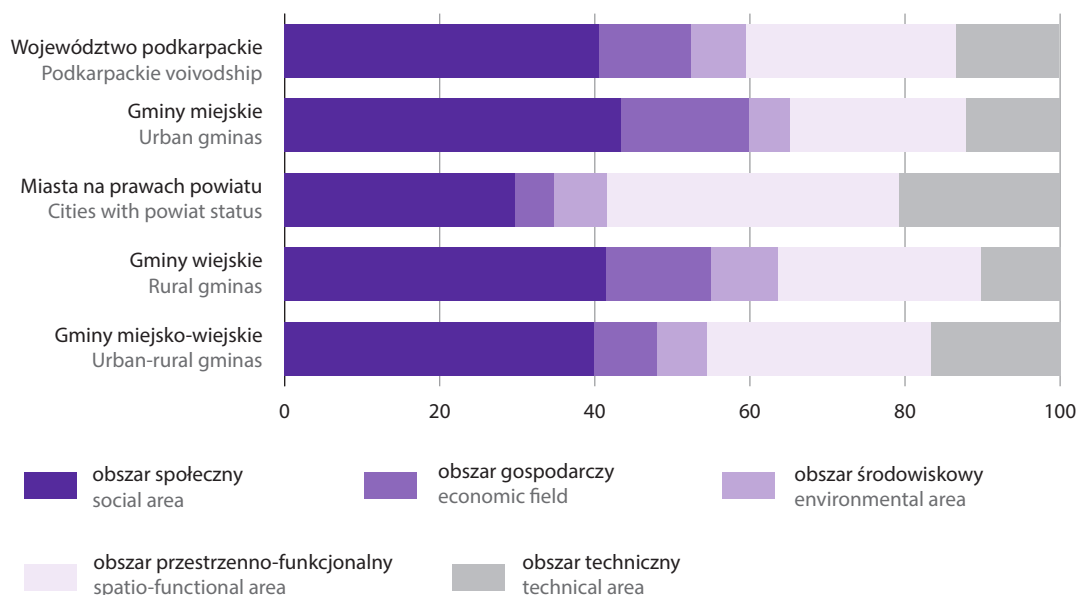
Powierzchnia obszarów rewitalizacji w gminach w 2023 r. wyniosła 59,9 tys. ha (w 2022 r. było to 72,5 tys. ha) i stanowiła 3,4% powierzchni ogółem województwa. Na ponad 91% powierzchni tych obszarów prowadzone były działania rewitalizacyjne na podstawie PR, a na pozostałych – GPR. W momencie uchwalenia programu rewitalizacji badany obszar rewitalizacji zamieszkiwało blisko 21% mieszkańców województwa. Tereny mieszkaniowe łącznie z towarzyszącymi terenami usługowymi i komunikacyjnymi stanowiły na wsi – 56,0%, a w mieście – 15,6% powierzchni ogółem objętej rewitalizacją. Tereny niezamieszkałe zabudowane stanowiły – 5,2%, tereny zieleni (parki, zieleńce, cmentarze) – 2,4%, a pozostałe tereny niezamieszkałe – 20,7%.

Przedsięwzięcia z zakresu rewitalizacji to sformalizowana i zdefiniowana w programach rewitalizacji forma aktywności podmiotów zaangażowanych w procesy rewitalizacji służąca realizacji celów rewitalizacji. Przedsięwzięcia realizowane mogą być przez gminę (jej jednostki organizacyjne) lub inny podmiot publiczny lub prywatny. Przedsięwzięcia podstawowe to takie, dla których zawarto: nazwy przedsięwzięć i podmioty je realizujące, zakres realizowanych zadań, lokalizację, szacowaną wartość środków finansowych, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny w odniesieniu do celów rewitalizacji. Przedsięwzięcia, dla których nie ma możliwości wskazania powyższych informacji – zgodnie z ustawą o rewitalizacji – stanowią przedsięwzięcia dopuszczalne.

W 2023 r. liczba przedsięwzięć z zakresu rewitalizacji zaplanowanych przez gminy, które prowadziły działania rewitalizacyjne na podstawie GPR lub PR na cały okres obowiązywania programu, wyniosła w województwie podkarpackim 1206. W porównaniu z 2022 r. liczba przedsięwzięć z zakresu rewitalizacji zaplanowanych przez gminy w województwie podkarpackim zmniejszyła się o 239 przedsięwzięć. Największy udział w przedsięwzięciach miały gminy wiejskie (39,6%), następnie gminy miejsko-wiejskie (28,7%) oraz gminy miejskie (23,3%). Najmniejszy udział miały miasta na prawach powiatu (8,4%).

Wykres 74. Struktura przedsięwzięć z zakresu rewitalizacji zaplanowanych w programach rewitalizacji GPR/PR według obszaru interwencji w % w 2023 r.

Chart 74. Structure of revitalisation undertakings planned of revitalisation in program GPR/PR by intervention areas in % in 2023

W strukturze przedsięwzięć z zakresu rewitalizacji zaplanowanych w programach rewitalizacji GPR/PR według obszaru interwencji w 2023 r. dominowały interwencje w obszarze społecznym (40,5%), a najmniejszy udział miały przedsięwzięcia z obszaru środowiskowego (7,0%).

Rozdział 8. Wybrane dane o województwie podkarpackim

Chapter 8. Selected data on Podkarpackie Voivodship

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Specification
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska w tys. zł (ceny bieżące)	495716,9	218839,8	378128,3	589428,9	647207,8	609757,8	443585,8	509888,2	764918,2	.	Outlays on fixed assets in environmental protection (current prices) in thousand PLN
Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej w tys. zł (ceny bieżące)	133219,0	74769,5	98769,3	111485,2	219033,3	198343,6	238514,5	252489,5	329421,8	.	Outlays on fixed assets in water management (current prices) in thousand PLN
Ścieki komunalne odprowadzone na 1 mieszkańca w dam ³	0,027	0,028	0,029	0,029	0,030	0,031	0,031	0,032	0,033	.	Municipal wastewater discharged per capita in dam ³
Udział odpadów komunalnych zebranych selektywnie w odpadach komunalnych zebranych ogółem w %	23,5	24,4	24,4	27,4	29,5	37,2	39,6	39,9	40,0	.	Municipal waste collected separately in total municipal waste collected in %
Przyrost naturalny na 1000 ludności	0,1	0,5	1,2	0,9	0,3	-2,2	-4,1	-2,5	-2,3	-3,1	Natural increase per 1,000 population
Urodzenia żywe na 1000 ludności	9,2	9,5	10,3	10,1	9,7	9,3	8,6	8,1	7,2	6,7	Live births per 1,000 population
Saldo migracji na pobyt stały na 1000 ludności	-1,3 ^a	-0,8	-0,8	-1,3	-1,4	-0,9	-0,9	-1,0	-1,1	-1,2	Net migration for permanent residence per 1,000 population
Wskaźnik starości demograficznej w %	14,9	15,4	15,9	16,4	16,9	17,5	17,8	18,4	19,0	19,6	Old age index in %
Dzieci w wieku 3–6 lat w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat	.	794	845	877	888	844	878	914	932	.	Children aged 3–6 in pre-primary education establishments per 1,000 children aged 3–6
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^b (przecietny w roku) w %	43,3	46,8	48,1	47,7	48,7	49,3	50,3	50,2	51,4	51,2	Employment rate by LFS ^b (annual averages) in %
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^b (przecietny w roku) w %	49,6	52,2	52,9	51,3	51,5	51,6	52,8	52,7	53,7	53,1	Activity rate by LFS ^b (annual averages) in %

a Do obliczenia salda wykorzystano dane o migracjach wewnętrznych za 2015 r. i migracjach zagranicznych za 2014 r. b Wyniki badania od 2021 r. zostały uogólnione przy wykorzystaniu danych o ludności rezydującej w Polsce zamieszkałej w mieszkaniach, pochodzących z bilansów opracowanych na podstawie NSP 2021. W związku z tym nie są w pełni porównywalne z danymi prezentowanymi za wcześniejsze lata.

a For calculating net migration, data on internal migration for 2015 and data on international migration for 2014 were used. b Since 2021 the survey results have been generalized using data on resident population of Poland living in households, coming from the balances compiled on the basis of the National Census 2021. As a result, they are not fully comparable to the data presented for previous years.

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Specification
Stopa bezrobocia według BAEL ^a (przeciętna w roku) w %	12,7	10,3	9,1	7,0	5,4	4,6	4,8	4,7	4,3	3,6	Unemployment rate by LFS ^a (annual averages) in %
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy (stan w dniu 31 grudnia)	84	51	50	49	75	69	37	55	44	59	Registered unemployed persons per job offer (as of 31 December)
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia ^b brutto w sektorze przedsiębiorstw w zł	3399,62	3555,89	3750,01	4025,33	4262,94	4453,77	4881,23	5478,05	6133,96	7012,32	Average monthly gross wages and salaries ^b in the enterprise sector in PLN
Przeciętna w roku liczba emerytów i rencistów w tys.	451,7	452,0	451,3	462,8	465,7	466,9	464,3	462,1	465,9	470,7	Annual average number of retirees and pensioners in thousands
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w zł	1720,93	1755,86	1811,81	1899,49	1997,28	2120,64	2269,05	2479,68	2919,33	3346,88	Average monthly gross retirement and other pension paid from non-agricultural social security system in PLN
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwie domowym w zł	1081,64	1134,10	1254,30	1347,26	1471,49	1588,57	1704,08	1829,05	2280,97	.	Average monthly available income per capita in households in PLN
Wskaźnik zagrożenia ubóstwem po uwzględnieniu w dochodach transferów społecznych w %	.	.	.	.	19,4	19,3	17,6	17,4	15,8	.	At-risk-of-poverty rate after social transfers in %
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem w %	9,8	8,9	7,8	7,0	6,2	5,5	4,8	4,4	4,3	.	Beneficiaries of social assistance at domicile in total population in %
Dzieci przebywające w żłobkach ^c i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3	57	66	76	97	112	113	142	164	172	.	Children staying in nurseries ^c and children's clubs per 1,000 children up to the age of 3
Zasoby mieszkaniowe na 1000 ludności	304,8	308,2	311,5	314,8	319,1	332,0	337,2	342,9	247,8	.	Dwelling stocks per 1,000 population
Zużycie wody z sieci wodociągowej w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) na 1 mieszkańca w m ³	23,2	23,4	22,9	23,3	23,9	24,5	24,7	24,9	24,8	.	Consumption of water from water supply system in households (during the year) per capita w m ³
Porady lekarskie udzielone w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca	6,7	6,8	6,9	6,8	6,9	6,0	6,7	6,9	7,3	.	Doctor's consultation provided within the scope of out-patient health care per capita
Liczba ludności na 1 placówkę ambulatoryjnej opieki zdrowotnej	1269	1249	1224	1237	1233	1248	1239	1274	1263	.	Population per out-patient health care unit

a Wyniki badania od 2021 r. zostały uogólnione przy wykorzystaniu danych o ludności rezydującej w mieszkaniach, pochodzących z bilansów opracowanych na podstawie NSP 2021. W związku z tym nie są w pełni porównywalne z danymi prezentowanymi za wcześniejsze lata. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. c Do 2021 r. łącznie z oddziałami żłobkowymi. Stan w dniu 31 grudnia.

a Since 2021 the survey results have been generalized using data on resident population of Poland living in households, coming from the balances compiled on the basis of the National Census 2021. As a result, they are not fully comparable to the data presented for previous years. b Data concern economic entities employing more than 9 persons. c Until 2021 including nursery sections. As of 31 December.

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Specification
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych ^a w %	95,9	93,4	95,2	96,2	95,3	94,8	94,5	94,3	96,3	95,3	Cost level indicator in non-financial enterprises ^a in %
Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych ^a w %	3,7	6,2	4,3	3,2	4,2	4,5	4,8	4,9	2,9	3,9	Net turnover profitability indicator in non-financial enterprises ^a in %
Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw niefinansowych ^a w mln zł (ceny bieżące)	2982,6	3138,0	3479,5	3853,8	4225,2	3528,8	3159,8	3496,3	3679,7	5168,4	Investment outlays of non-financial enterprises ^a in million PLN (current prices)
Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw niefinansowych ^a (rok poprzedni=100; ceny bieżące)	111,8	105,2	110,9	110,8	109,6	83,5	89,5	110,6	105,2	140,5	Investment outlays of non-financial enterprises ^a (previous year=100; current prices)
Nakłady wewnętrzne na działalność badawczą i rozwojową ^b na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące)	427	359	372	431	505	550	623	653	744	.	Intramural expenditure on research and development ^b per capita in PLN (current prices)
Sprzedaż detaliczna towarów ^c (rok poprzedni=100; ceny bieżące)	114,1	102,8	97,2	108,2	107,7	89,8	113,1	124,3	99,1	112,3	Retail sale of goods ^c (previous year=100; current prices)
Drogi gminne i powiatowe o twardej nawierzchni na 100 km ² powierzchni ogólnej	77,8	79,0	79,4	80,9	82,1	83,7	84,5	85,4	85,7	.	Hard surface communal and district roads per 100 km ² of total area
Udział energii odnawialnej w produkcji energii elektrycznej w %	19,8	24,3	25,7	23,1	24,0	23,0	18,2	49,5	25,5	.	Share of renewable energy sources in production of electricity in %
Udział dochodów własnych w dochodach ogółem jednostek samorządu terytorialnego w % Ogółem	37,4	36,8	34,8	35,0	36,0	38,2	36,4	39,6	37,0	.	Share of own revenue in total revenue of local government units in % Total
Gminy ^d	40,7	35,4	33,9	34,4	35,2	37,7	35,2	39,6	38,1	.	Gminas ^d
Miasta na prawach powiatu	46,9	47,0	46,1	45,0	44,4	42,3	44,0	47,4	45,4	.	Cities with powiat status
Powiaty	27,1	29,0	28,4	28,7	33,7	35,2	31,8	33,8	27,3	.	Powiats
Województwo	21,6	39,2	29,2	29,8	27,9	38,3	37,4	34,5	32,8	.	Voivodship

a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. b Bez amortyzacji środków trwałych. c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. d Bez gmin mających również status miast na prawach powiatu.

a Data concern economic entities employing more than 49 persons. b Excluding depreciation of fixed assets. c Data concern economic entities employing more than 9 persons. d Excluding gminas which are also cities with powiat status.

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Specification
Dotacje inwestycyjne ogółem ^a dla jednostek samorządu terytorialnego w mln zł Ogółem	1180,8	410,6	790,8	1485,2	1266,7	999,7	938,5	1176,1	2982,6	.	Total investment grants ^a for local government units in milion PLN Total
Gminy ^b	282,8	147,1	312,4	680,3	669,9	434,4	484,1	585,3	1658,8	.	Gminas ^b
Miasta na prawach powiatu	198,8	96,8	93,0	225,6	169,7	217,1	132,7	103,1	215,9	.	Cities with powiat status
Powiaty	142,5	94,8	172,6	213,7	110,8	105,4	94,7	189,6	563,2	.	Powiats
Województwo	556,7	71,8	212,8	365,5	316,4	242,7	226,9	298,1	544,7	.	Voivodship
Udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem jednostek samorządu terytorialnego w % Ogółem	22,9	11,4	17,8	24,0	19,5	17,3	15,9	19,7	29,0	.	Share of investment expenditure in total expenditure of local government units in % Total
Gminy ^b	14,0	10,5	15,6	22,3	18,4	15,1	14,1	17,6	26,8	.	Gminas ^b
Miasta na prawach powiatu	26,8	10,3	15,3	19,8	15,3	15,3	14,6	13,7	15,7	.	Cities with powiat status
Powiaty	16,8	13,7	21,4	23,3	18,2	15,9	16,0	23,7	30,7	.	Powiats
Województwo	60,2	18,0	35,1	47,2	41,2	42,7	35,9	42,9	58,9	.	Voivodship
Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego w mln zł Ogółem	-62,5	471,9	-140,8	-397,0	108,9	746,9	1087,0	-463,5	-1116,3	.	Result of budgets of local government units in million PLN Total
Gminy ^b	180,7	179,0	-111,6	-371,6	-55,1	417,1	663,8	-267,5	-694,9	.	Gminas ^b
Miasta na prawach powiatu	-175,8	92,1	-54,7	-69,6	-16,4	-0,1	-5,7	-230,7	-213,2	.	Cities with powiat status
Powiaty	15,5	76,3	-0,5	-10,1	78,9	249,8	151,5	-86,7	-120,1	.	Powiats
Województwo	-82,9	124,5	26,0	54,2	101,5	80,2	277,5	121,5	-88,0	.	Voivodship

a Suma wszystkich typów dotacji inwestycyjnych. b Bez gmin mających również status miast na prawach powiatu.
a Sum of all types of investment grants. b Excluding gminas which are also cities with powiat status.

Rozdział 9. Wybrane dane o Rzeszowie

Chapter 9. Selected data on Rzeszów

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Specification
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza (tony/rok):											Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in 2020 in tonnes/year:
gazowych	412140	434497	429957	426729	471875	553865	540062	422104	471266	.	gaseous pollutants
pyłowych	117	105	121	143	142	123	176	212	69	.	particulate pollutants
Opady wytworzone ^a (w tys. t)	179,0	74,2	74,0	105,8	80,3	68,5	62,5	78,1	66,5	.	Waste generated ^a (in thousand tonnes)
Zmieszane odpady komunalne zebrane na 1 mieszkańca (w kg)	255,8	260,6	270,6	299,2	314,0	219,4	220,6	190,5	208,6	.	Mixed municipal waste collected per capita (in kg)
Ludność (stan w dniu 31 grudnia)	185896	187422	189662	191564	196208	194374	196374	197181	197268	198317	Population (as of 31 December)
Przyrost naturalny na 1000 ludności	2,2	3,7	4,2	4,2	3,3	1,3	-0,7	0,5	-0,1	1,4	Natural increase per 1,000 population
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	3,6 ^b	6,4	5,4	6,7	7,5	4,4	6,6	3,9	3,1	2,4	Internal and international net migration for permanent residence per 1,000 population
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 1000 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 grudnia)	579	601	622	643	664	664	676	690	702	711	Non-working age population per 1,000 persons of working age (as of 31 December)
Dzieci w wieku 3–6 lat w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat	.	954	1008	1037	1034	1042	1064	1104	1100	.	Children aged 3–6 in pre-primary education establishments per 1,000 children aged 3–6
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^c (stan w dniu 31 grudnia) w %	7,3	6,6	5,4	5,2	4,8	5,8	4,9	4,4	4,0*	4,0	Registered unemployment rate ^c (as of 31 December) in %
Długotrwale bezrobotni w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych (stan w dniu 31 grudnia) w %	61,8	65,2	66,0	63,1	61,8	58,9	66,6	62,3	61,6	57,9	Long-term unemployed persons in the total number of registered unemployed persons (as of 31 December) in %
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy (stan w dniu 31 grudnia)	38	14	17	18	37	28	13	40	15	37	Registered unemployed persons per job offer (as of 31 December)

a W ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych. b Do obliczenia ogólnego salda migracji w przypadku migracji zagranicznych przyjęto dane za 2014 r. c Do wyliczenia przyjęto liczbę pracujących uwzględniającą pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: do 2019 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 2010, od 2020 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 2020, od 2022 r. na podstawie administracyjnych źródeł danych.

a During the year; excluding municipal waste. b In calculating the total net migration in case of the international migration data for 2014 was adopted. c For the calculation, the number of employed persons was taken that includes persons employed on private farms in agriculture estimated using the results: until 2019 – of the Agricultural Census 2010, from 2020 – of the Agricultural Census 2020, from 2022 on the basis of administrative data sources.

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Specification
Liczba osób na 1 przychodnię ^a (stan w dniu 31 grudnia)	1027	1002	953	939	976	892	897	892	865	.	Population per 1 out-patients departments ^a (as of 31 December)
Porady lekarskie udzielone w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej ^a na 1 mieszkańca	14,6	14,1	14,5	14,1	14,0	12,4	14,1	14,8	15,7	.	Medical consultations provided in out-patient health care ^a per capita
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności w %	4,6	4,2	3,5	3,1	2,8	2,4	2,3	2,1	2,0	.	Beneficiaries of social assistance at domicile in total population in %
Odsetek dzieci w wieku do lat 3 objętych opieką w żłobkach i klubach dziecięcych w % (stan w dniu 31 grudnia)	22,3	23,0	25,4	27,7	29,9	28,4	35,0	41,2	43,6	.	Percent of children up to the age of 3 in care in nurseries and children's clubs in % (as of 31 December)
Miejsca w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3 (stan w dniu 31 grudnia)	237	240	274	297	310	338	377	438	508	.	Places in nurseries and children's clubs per 1,000 children up to the age of 3 (as of 31 December)
Liczba osób na 1 mieszkanie w zasobach mieszkaniowych (stan w dniu 31 grudnia)	2,52	2,45	2,39	2,35	2,29	2,14	2,10	2,04	2,00	.	Population per 1 dwelling in dwelling stocks (as of 31 December)
Podmioty gospodarki narodowej na 1000 ludności (stan w dniu 31 grudnia)	138	141	146	146	150	158	165	173	180	184	Entities of the national economy per 1,000 population (as of 31 December)
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1000 ludności (stan w dniu 31 grudnia)	87	86	88	90	92	98	102	108	112	115	Natural persons conducting economic activity per 1,000 population (as of 31 December)
Spółki handlowe na 1000 ludności (stan w dniu 31 grudnia)	20	23	25	24	26	28	34	36	39	39	Commercial companies per 1,000 population (as of 31 December)
Wskaźnik rentowności obrotu netto ^b (w %)	3,2	9,7	3,4	0,5	3,8	5,2	6,2	5,6	-1,8	3,8	Net turnover profitability indicator ^b (in %)
Nakłady inwestycyjne ^c na 1 mieszkańca (ceny bieżące, w zł)	5850	5067	5935	6828	6398	5884	6493	7646	9667	.	Investment outlays per capita ^c (current prices, in PLN)
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	12,9	15,8	13,7	12,1	16,9	19,7	13,7	15,9	11,0	13,0	Dwellings completed per 1,000 population
Dochody własne gmin na 1 mieszkańca (w zł)	2804	2906	3053	3376	3698	3762	4159	4398	4581	.	Own revenue of gminas per capita (in PLN)
Wydatki majątkowe gmin na 1 mieszkańca (w zł)	1977	610	1216	1715	1463	1325	1443	1327	1897	.	Property expenditure of gminas per capita (in PLN)

a Łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej, spraw wewnętrznych i administracji. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.

a Data have included health care of the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior and Administration. b Data concern economic entities employing more than 49 persons. c Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

Rozdział 10. Wybrane dane o miastach na prawach powiatu

Chapter 10. Selected data on cities with powiat status

Wyszczególnienie	Krosno	Przemysł	Rzeszów	Tarnobrzeg	Specification
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w 2023 r. w tonach/rok:					Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in 2023 in tonnes/year:
gazowych	100570	101739	471266	44708	gaseous pollutants
pyłowych	27	17	69	12	particulate pollutants
Odpady wytworzone ^a w 2023 r. w tys. t	8,4	17,2	66,5	10,3	Waste generated ^a in 2023 in thousand tonnes
Zmieszane odpady komunalne zebrane na 1 mieszkańca w 2023 r. w kg	249,1	271,2	208,6	216,7	Mixed municipal waste collected per capita in 2023 in kg
Ludność ^b w 2024 r.	43594	55292	198317	43224	Population ^b in 2024
Przyrost naturalny ^b na 1000 ludności w 2024 r.	-7,4	-8,0	1,4	-8,0	Natural increase ^b per 1,000 population in 2024
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2024 r.	-2,4	-6,1	2,4	-3,4	Internal and international net migration for permanent residence per 1,000 population in 2024
Ludność w wieku nieprodukcyjnym ^b na 1000 osób w wieku produkcyjnym w 2024 r.	820	789	711	750	Non-working age population ^b per 1,000 persons of working age in 2024
Dzieci w wieku 3–6 lat w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat w roku szkolnym 2023/2024	1149	1145	1100	1098	Children aged 3–6 in pre-primary education establishments per 1,000 children aged 3–6 in 2023/2024 school year
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^b w 2024 r. w %	3,0	10,1	4,0	6,7	Registered unemployment rate ^b in 2024 in %
Długotrwale bezrobotni w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych ^b w 2024 r. w %	41,9	64,8	57,9	52,2	Long-term unemployed persons in the total number of registered unemployed persons ^b in 2024 in %
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ^b w 2024 r.	29	292	37	43	Registered unemployed persons per job offer ^b in 2024
Liczba osób na 1 przychodnię ^b w 2023 r.	1130	966	865	1214	Population per 1 out-patients departments ^b in 2023
Porady lekarskie udzielone w ambulatoryjnej opiece zdrowotnej na 1 mieszkańca w 2023 r.	15,5	12,6	15,7	10,9	Medical consultations provided in out-patient health care per capita in 2023
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności w 2023 r. w %	3,5	6,7	2,0	2,6	Beneficiaries of social assistance at domicile in total population in 2023 in %
Odsetek dzieci w wieku do lat 3 objętych opieką w żłobkach i klubach dziecięcych ^b w 2023 r. w %	40,2	29,6	43,6	35,7	Percent of children up to the age of 3 in care in nurseries and children's clubs ^b in 2023 in %
Miejsca w żłobkach i klubach dziecięcych na 1000 dzieci w wieku do lat 3 ^b w 2023 r.	451	382	508	483	Places in nurseries and children's clubs per 1,000 children up to the age of 3 ^b in 2023
Liczba osób na 1 mieszkanie w zasobach mieszkaniowych ^b w 2023 r.	2,34	2,19	2,00	2,38	Population per dwelling in dwelling stocks ^b in 2023
Podmioty gospodarki narodowej ^b na 1000 ludności w 2024 r.	143	128	184	122	Entities of the national economy ^b per 1,000 population in 2024
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą ^b na 1000 ludności w 2024 r.	101	77	115	90	Natural persons conducting economic activity ^b per 1,000 population in 2024
Spółki handlowe ^b na 1000 ludności w 2024 r.	16	21	39	8	Commercial companies ^b per 1,000 population in 2024
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach (ceny bieżące) ^c na 1 mieszkańca w 2023 r. w zł	5541	4866	9667	2494	Investment outlays in enterprises (current prices) ^c per capita in 2023 in PLN
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności w 2024 r.	4,0	4,5	13,0	1,9	Dwellings completed per 1,000 population in 2024
Dochody własne budżetu miasta na 1 mieszkańca w 2023 r. w zł	4479	3741	4581	3086	Own revenue of the city budget per capita in 2023 in PLN
Wydatki majątkowe budżetu miasta na 1 mieszkańca w 2023 r. w zł	1424	884	1897	1061	Property expenditure of the city budget per capita in 2023 in PLN

a W ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych. b Stan w dniu 31 grudnia. c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.

a During the year; excluding municipal waste. b As of 31 December. c Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

Aneks.

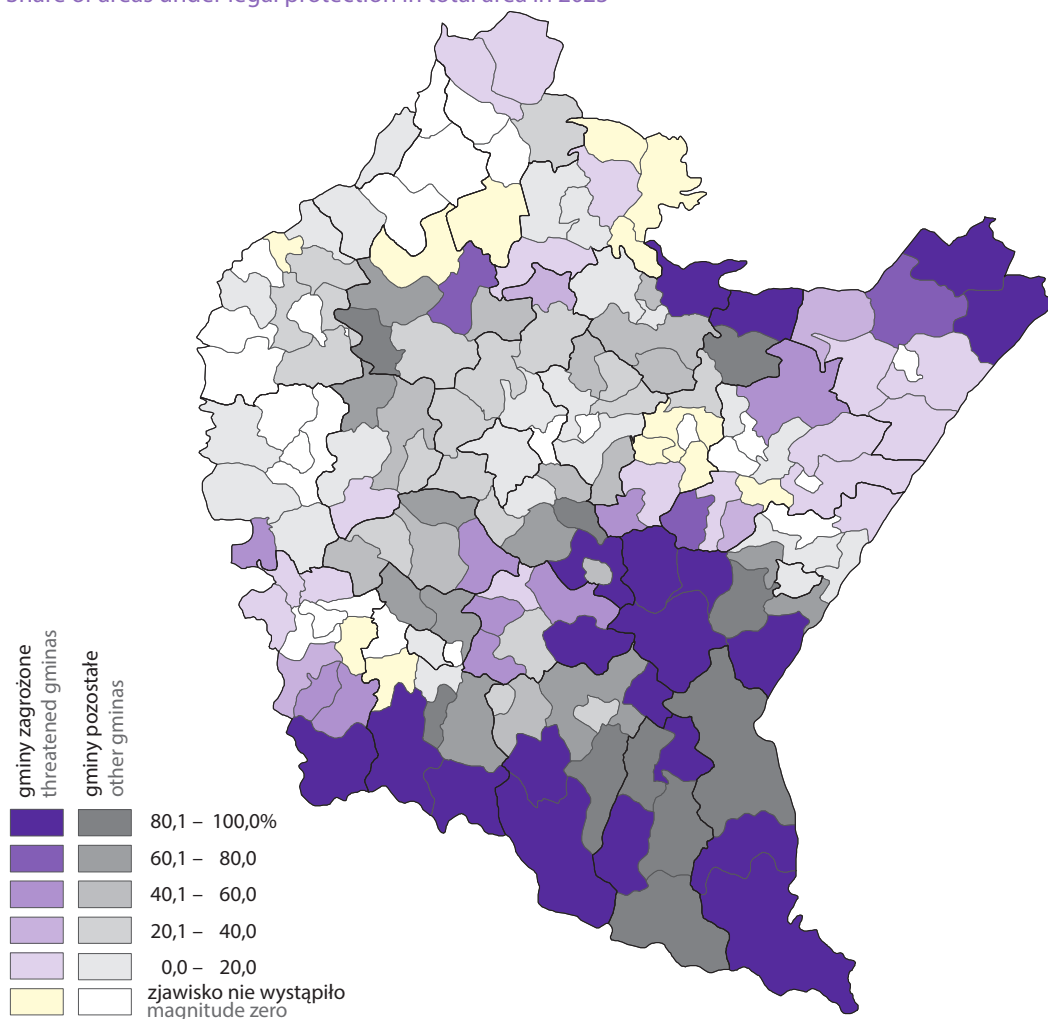
Wybrane dane dla Obszarów Strategicznej Interwencji na tle miast i obszarów wiejskich w województwie podkarpackim

Appendix.

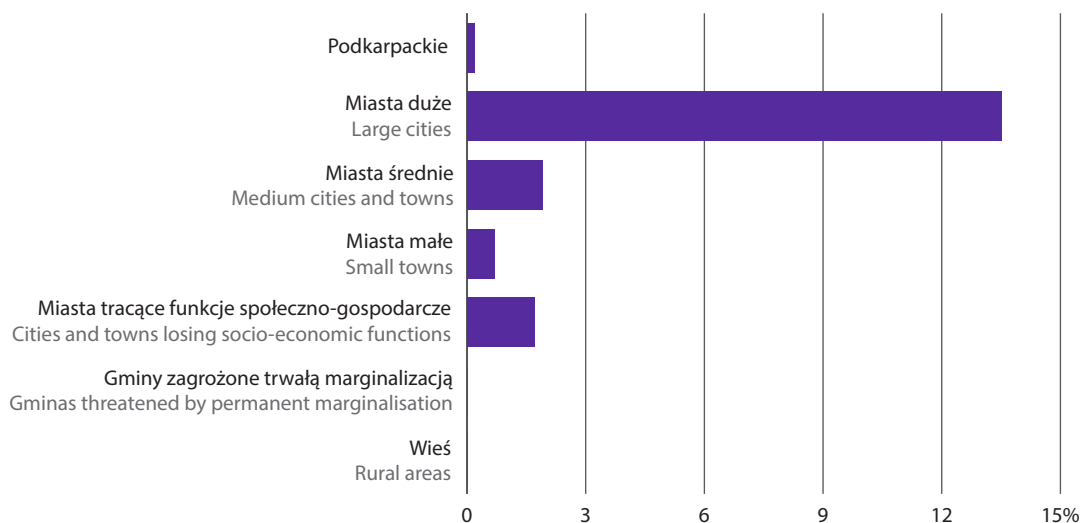
Selected data for the Areas of Strategic Intervention compared to cities
and rural areas in the Podkarpackie Voivodeship

Mapa 53. Udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem w 2023 r.

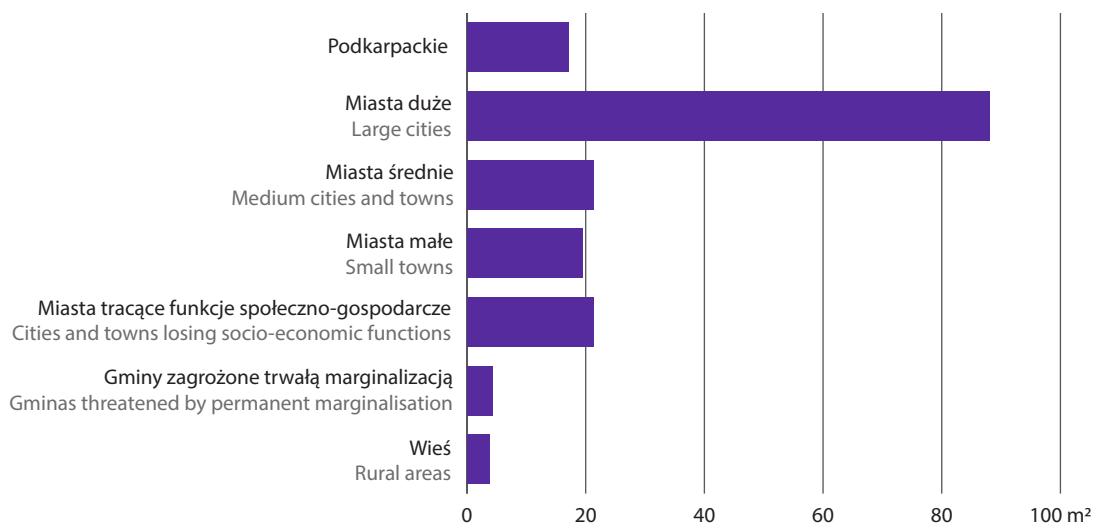
Map 53. Share of areas under legal protection in total area in 2023

Wykres 75. Udział parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej w powierzchni ogółem w 2023 r.
 Chart 75. Share of parks, lawns and green areas of the housing estate in total area in 2023

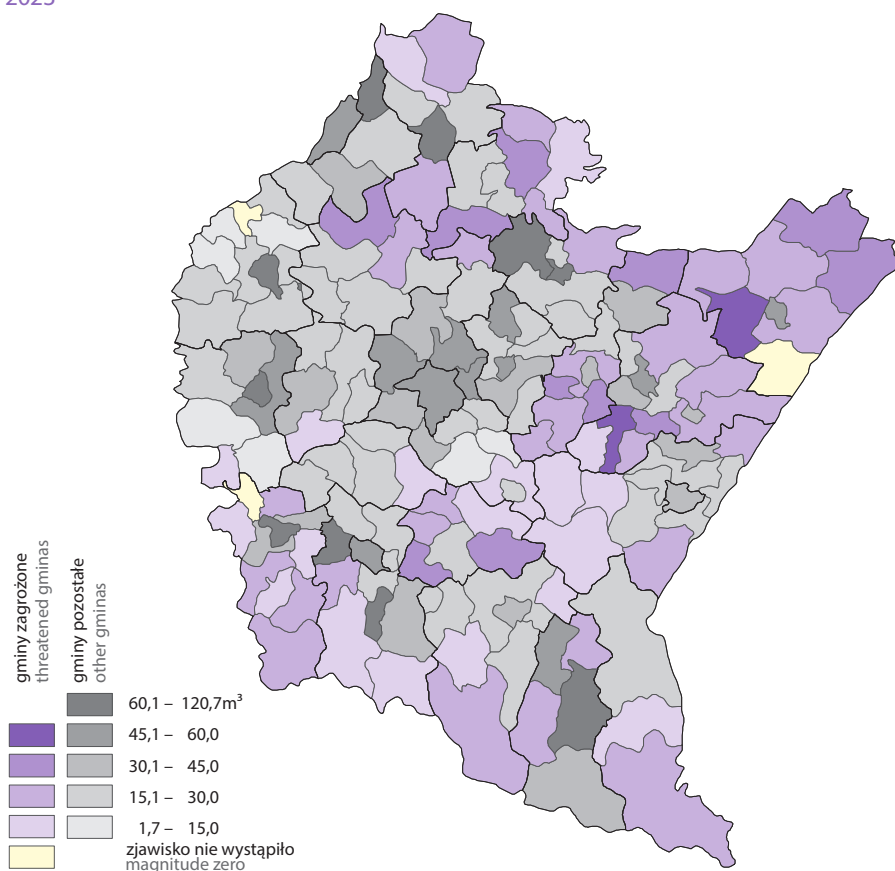

Wykres 76. Powierzchnia parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej na 1 mieszkańca w 2023 r.
 Chart 76. The area of parks, lawns and green areas of the housing estate per capita in 2023

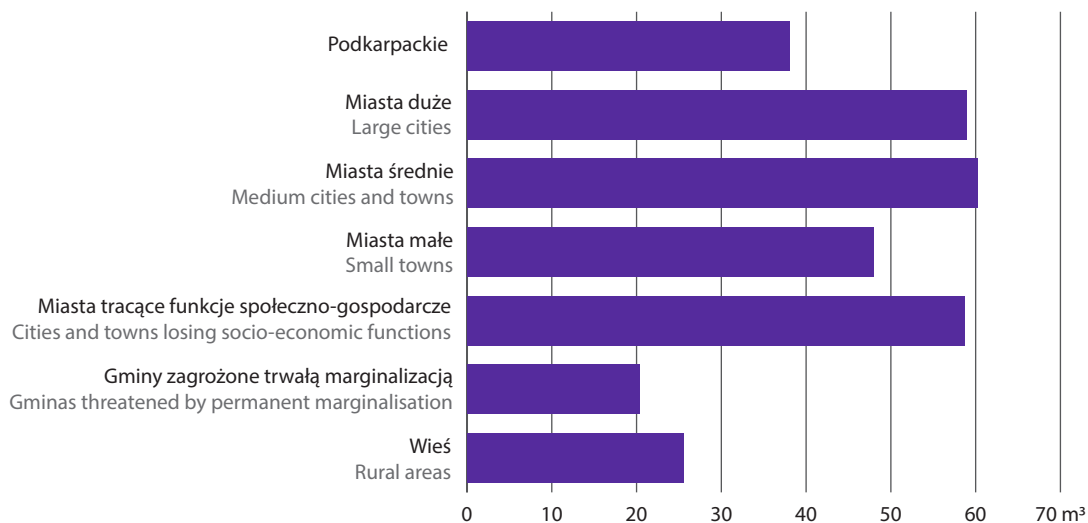
Mapa 54. Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi na 1 mieszkańca w 2023 r.

Map 54. Industrial and municipal wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground per capita in 2023

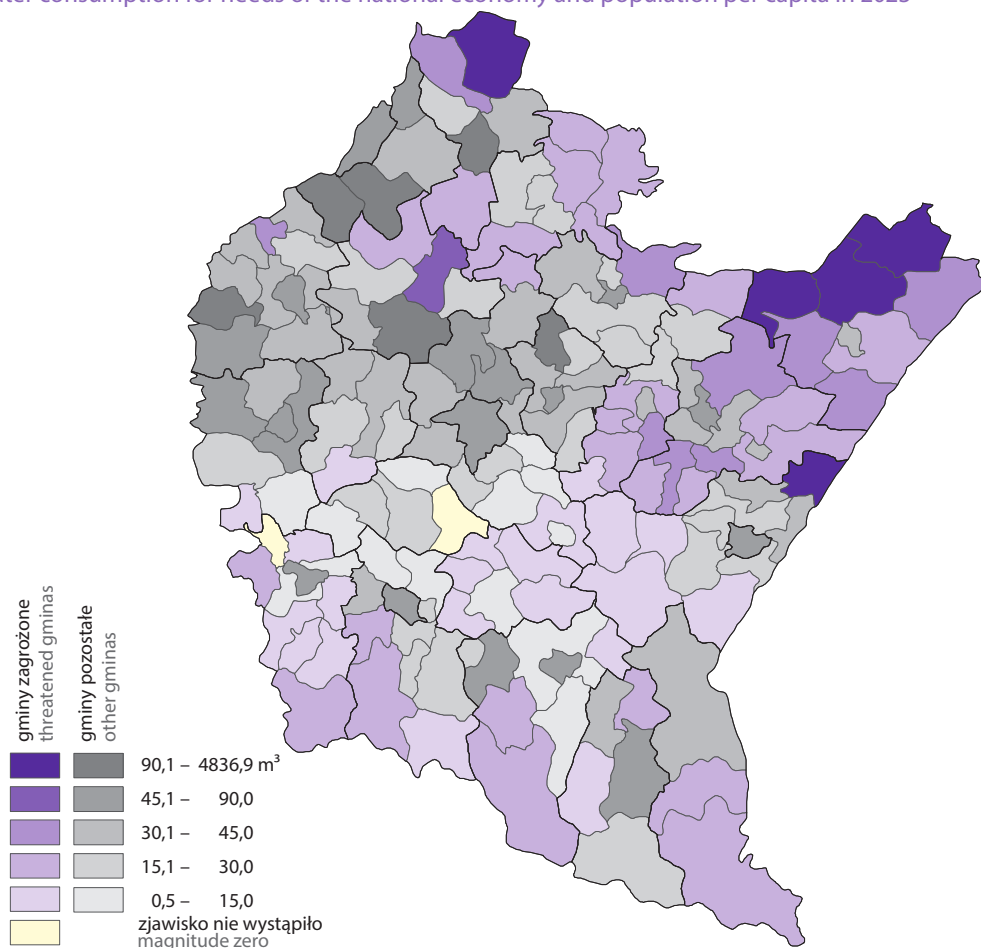

Wykres 77. Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania odprowadzone do wód lub do ziemi na 1 mieszkańca w 2023 r.

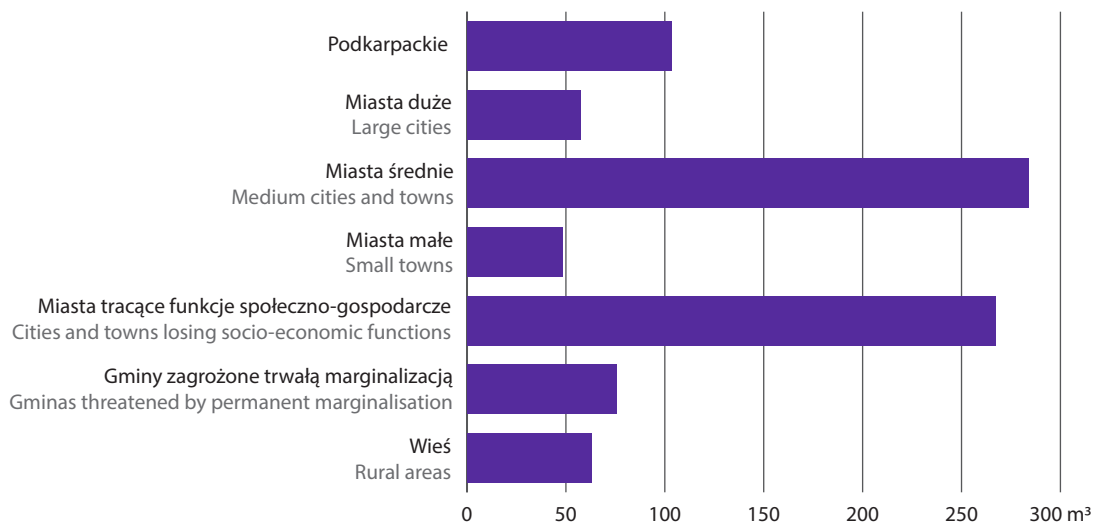
Chart 77. Industrial and municipal wastewater requiring treatment discharged into waters or into the ground per capita in 2023

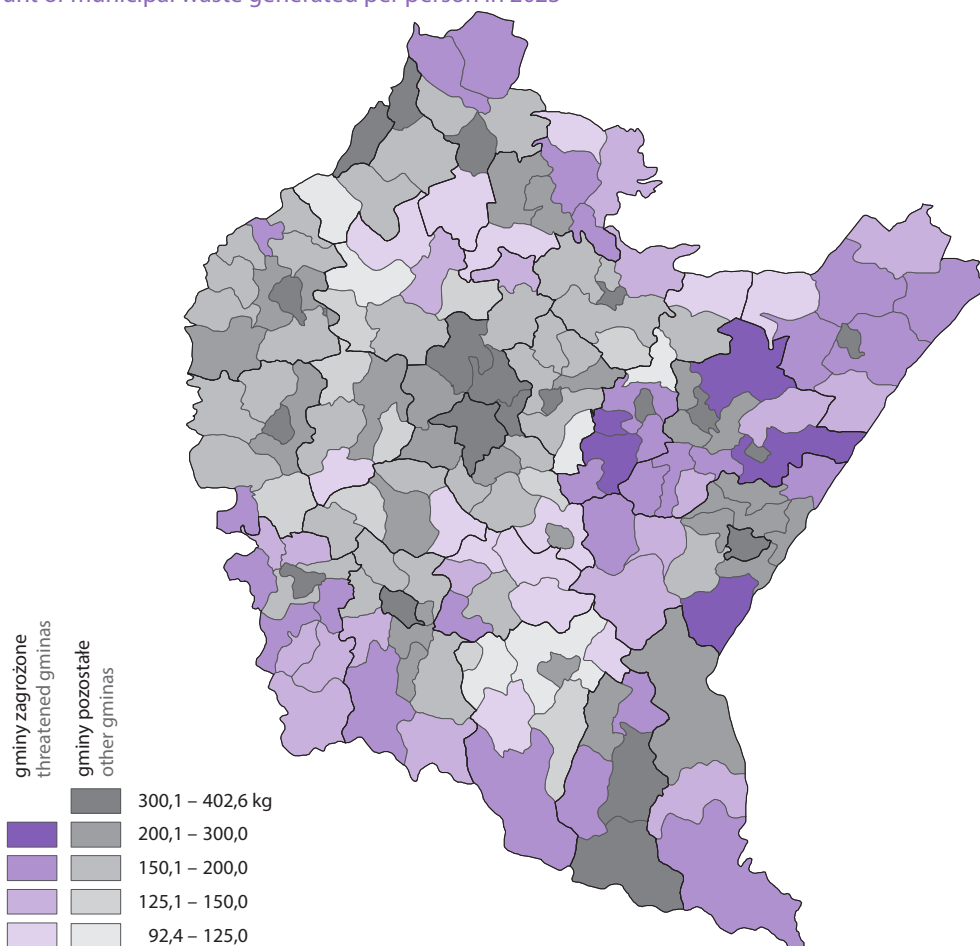
Mapa 55. Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na 1 mieszkańca w 2023 r.
Map 55. Water consumption for needs of the national economy and population per capita in 2023

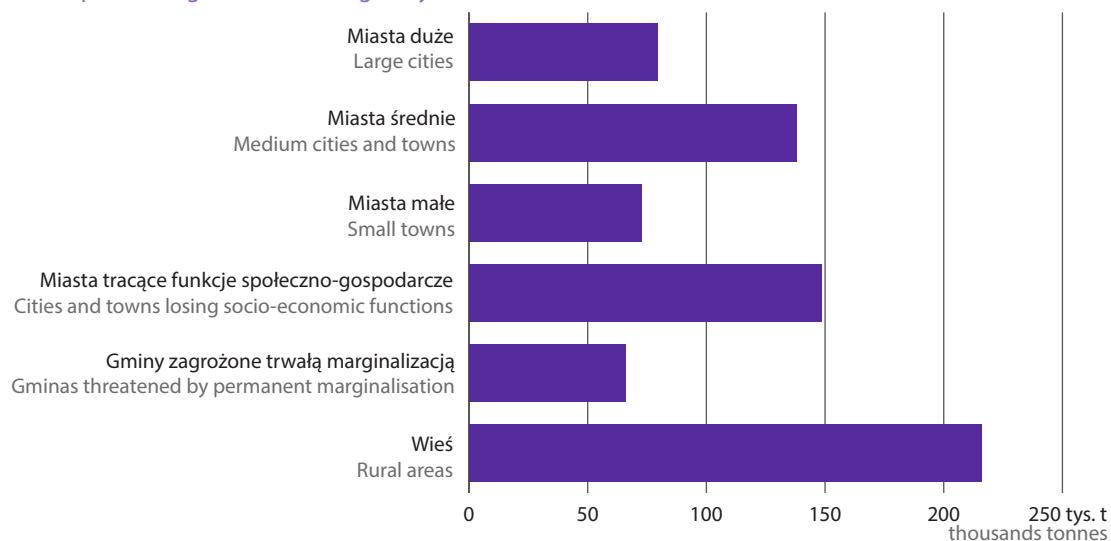
Wykres 78. Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na 1 mieszkańca w 2023 r.
Chart 78. Water consumption for needs of the national economy and population per capita in 2023

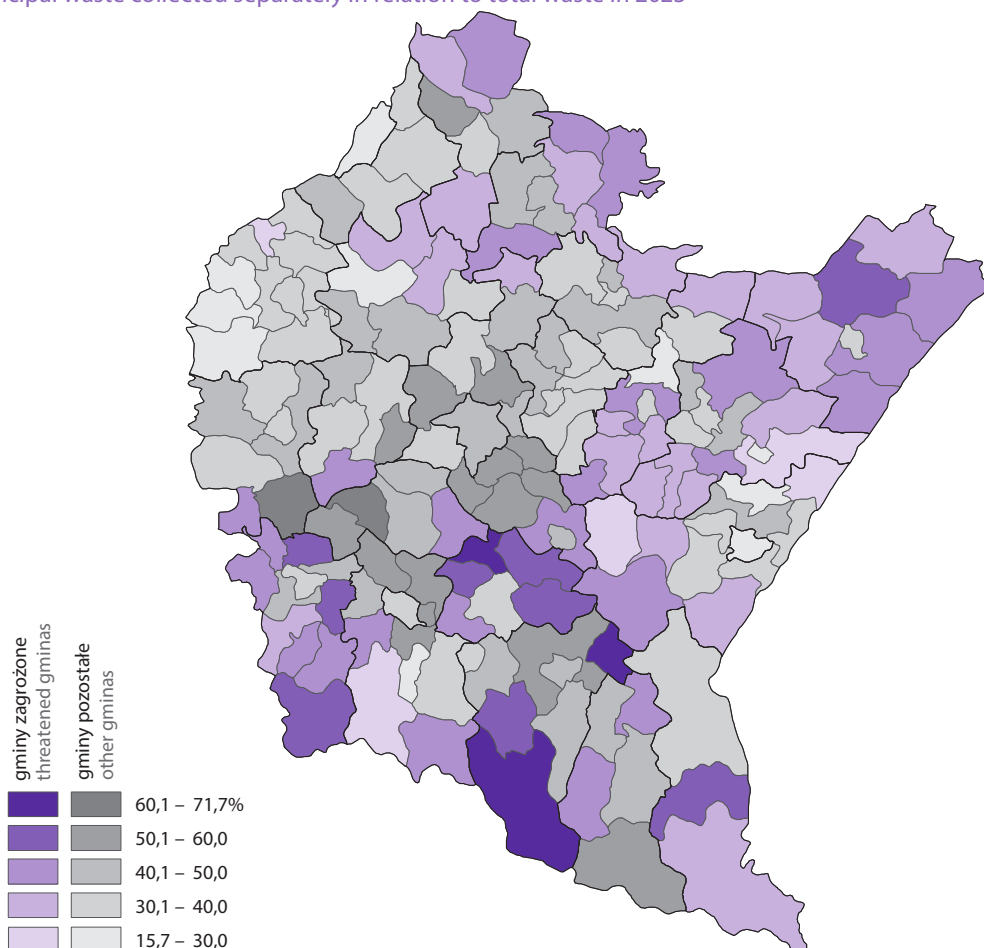
Mapa 56. Masa wytworzonych odpadów komunalnych przez jednego mieszkańca w 2023 r.
Map 56. Amount of municipal waste generated per person in 2023

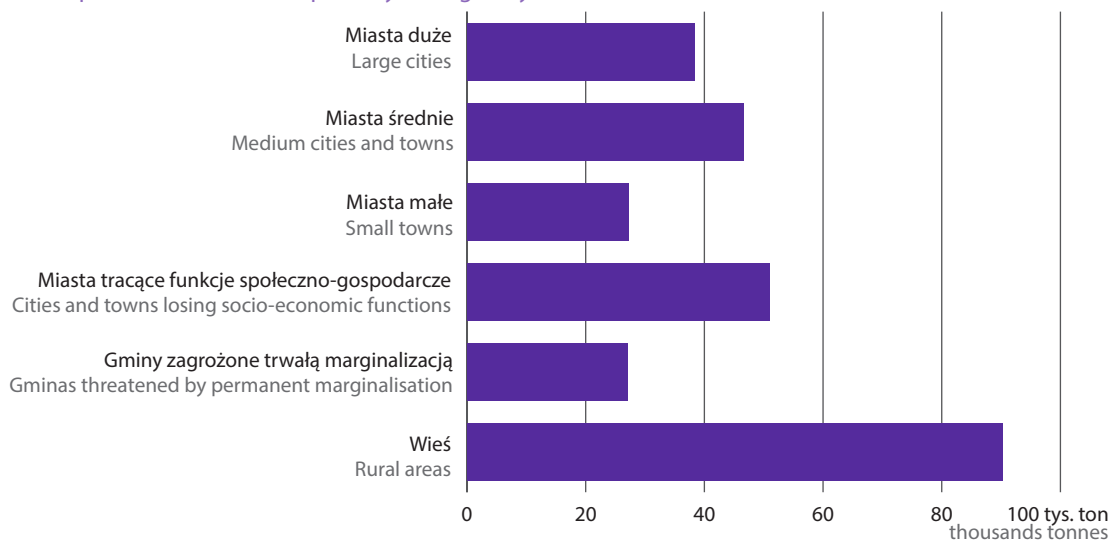
Wykres 79. Odpady komunalne wytworzone w ciągu roku ogółem w 2023 r.
Chart 79. Municipal waste generated during the year in 2023

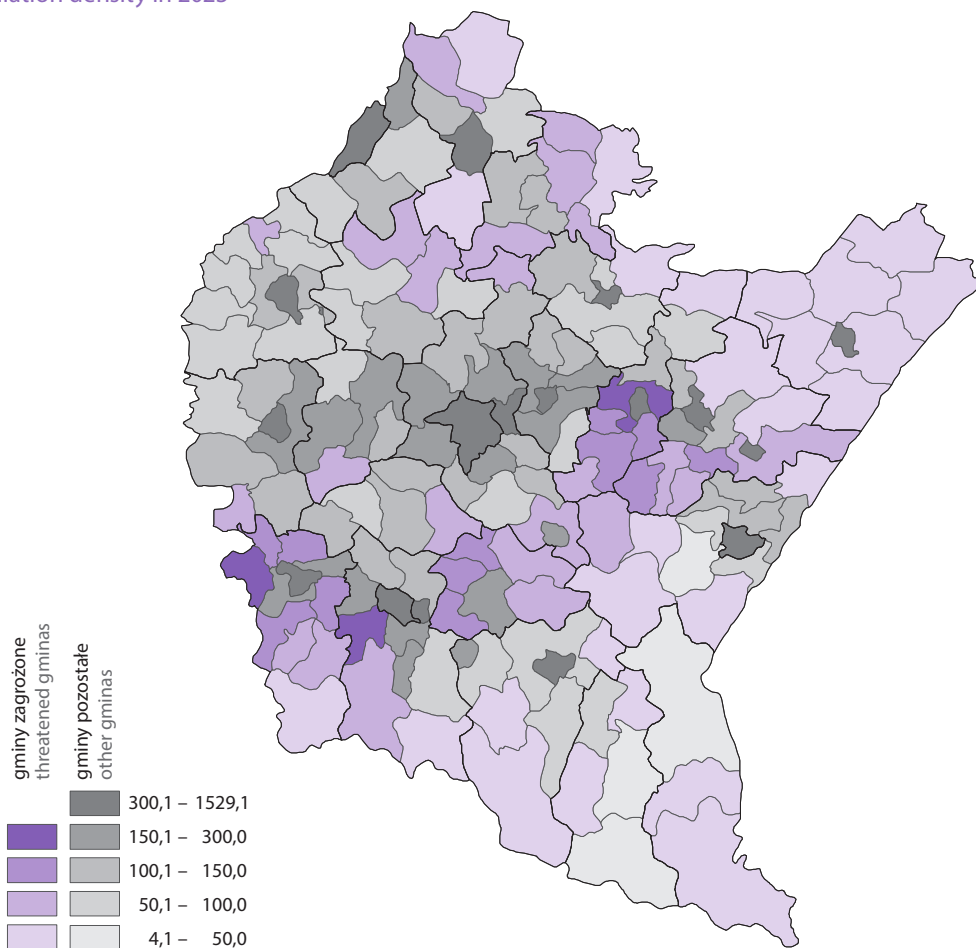
Mapa 57. Odpady komunalne zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów w 2023 r.
Map 57. Municipal waste collected separately in relation to total waste in 2023

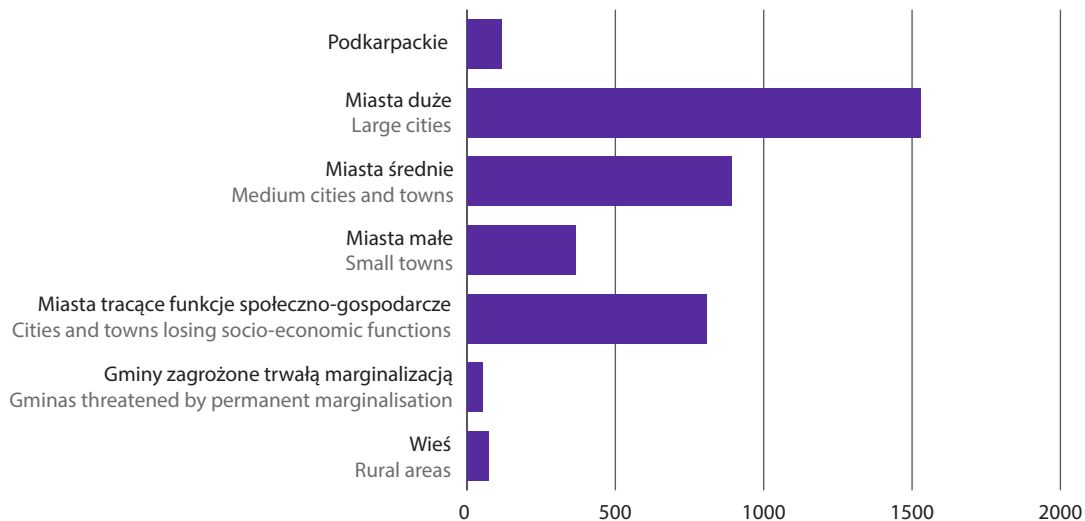
Wykres 80. Odpady komunalne zebrane selektywnie w ciągu roku ogółem w 2023 r.
Chart 80. Municipal waste collected separately during the year ogółem w 2023

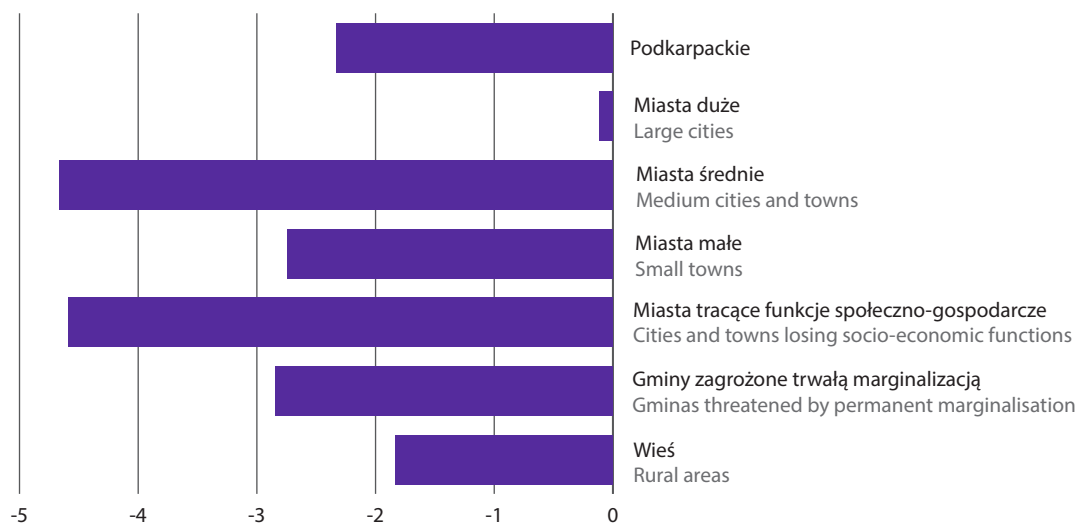
Mapa 58. Gęstość zaludnienia w 2023 r.
Map 58. Population density in 2023

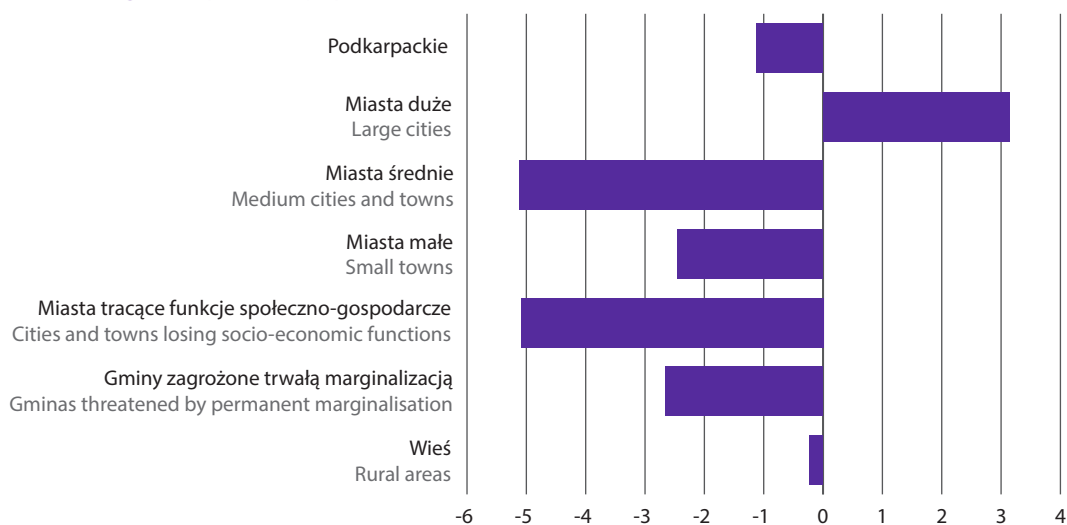
Wykres 81. Gęstość zaludnienia w 2023 r.
Chart 81. Population density in 2023

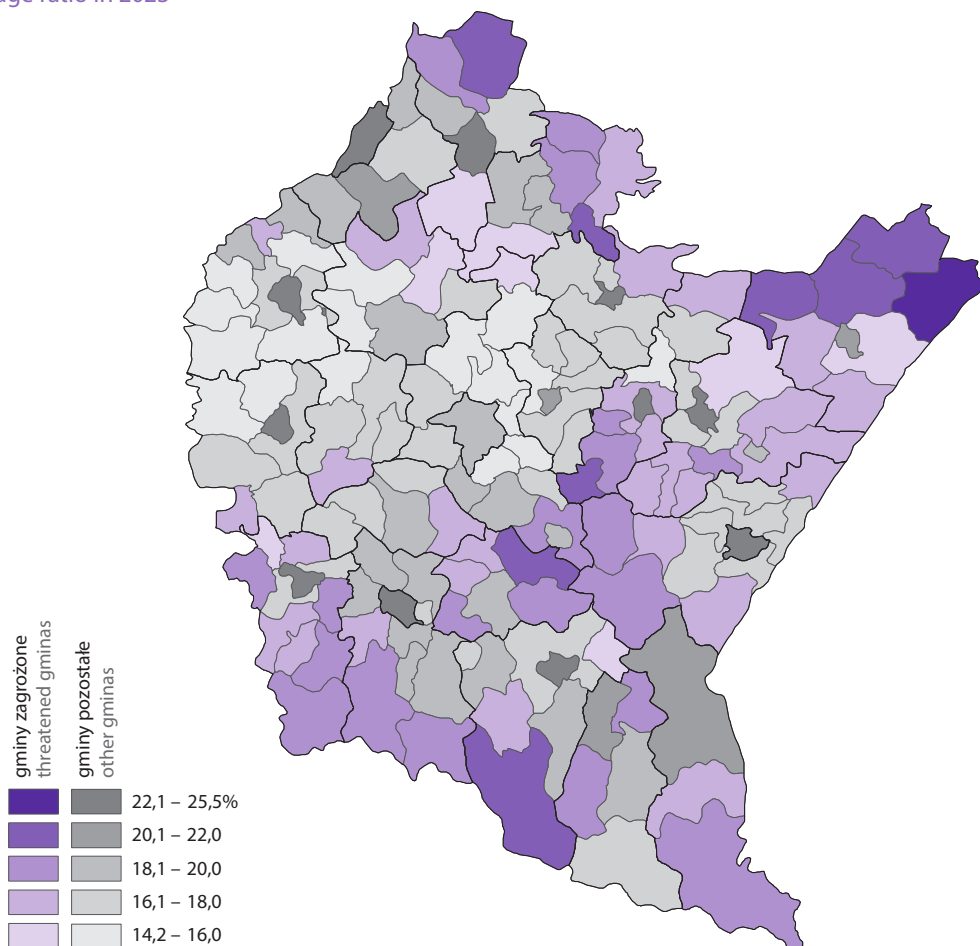
Wykres 82. Przyrost/ubytok naturalny na 1000 ludności w 2023 r.
Chart 82. Natural increase/decrease per 1000 population in 2023

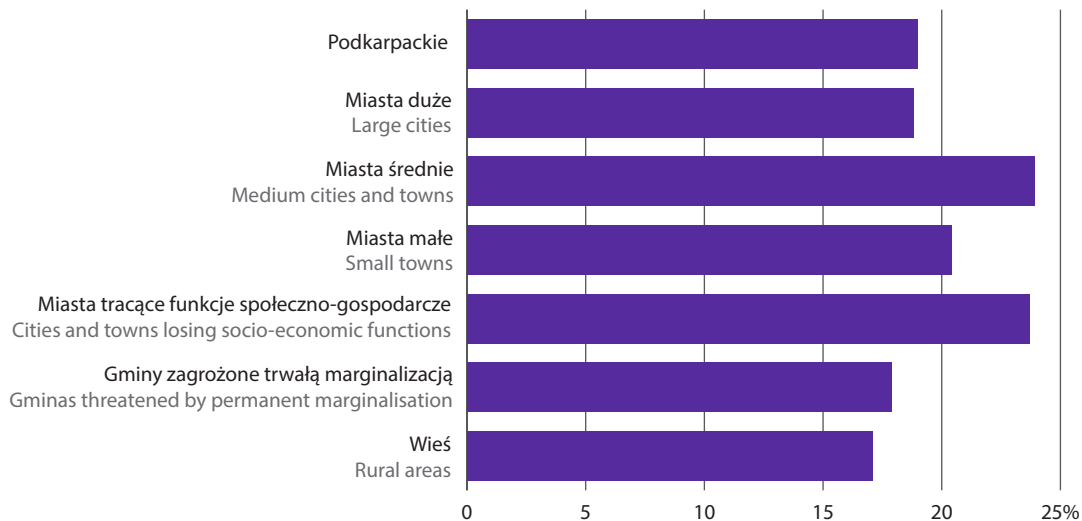
Wykres 83. Saldo migracji ogółem na 1000 ludności w 2023 r.
Chart 83. Total net migration per 1000 population in 2023

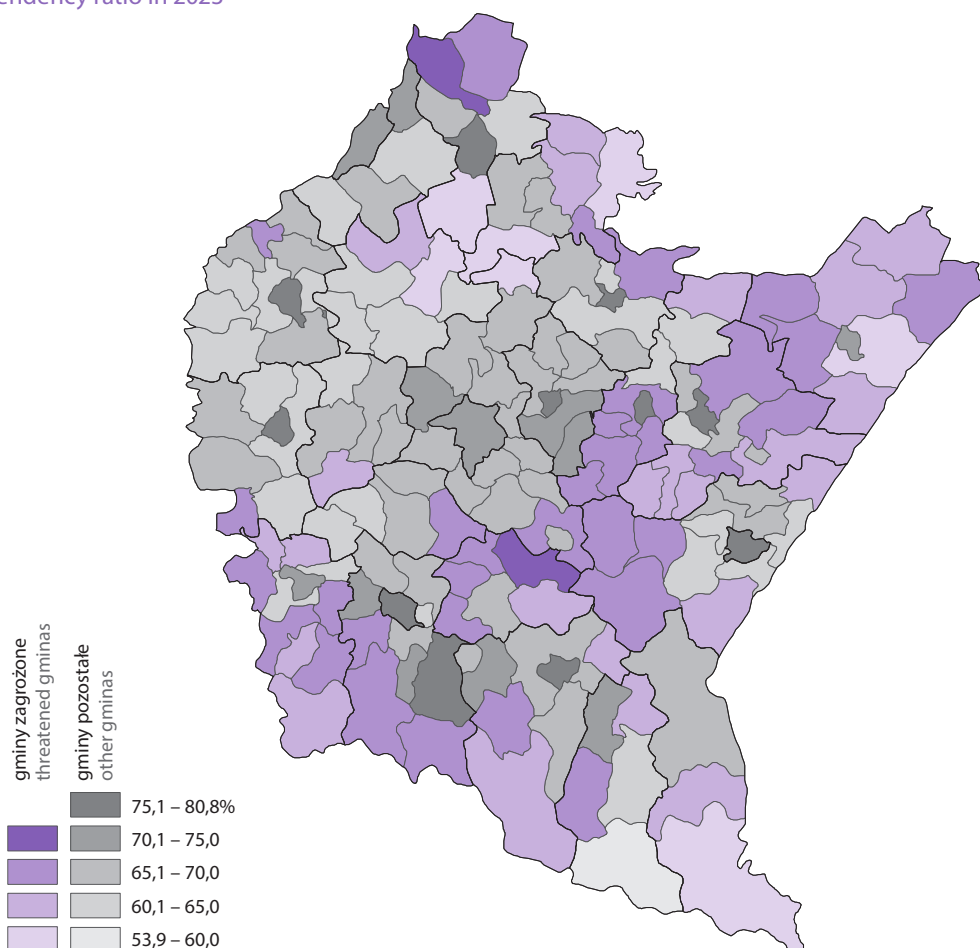
Mapa 59. Wskaźnik starości demograficznej w 2023 r.
 Map 59. Old age ratio in 2023

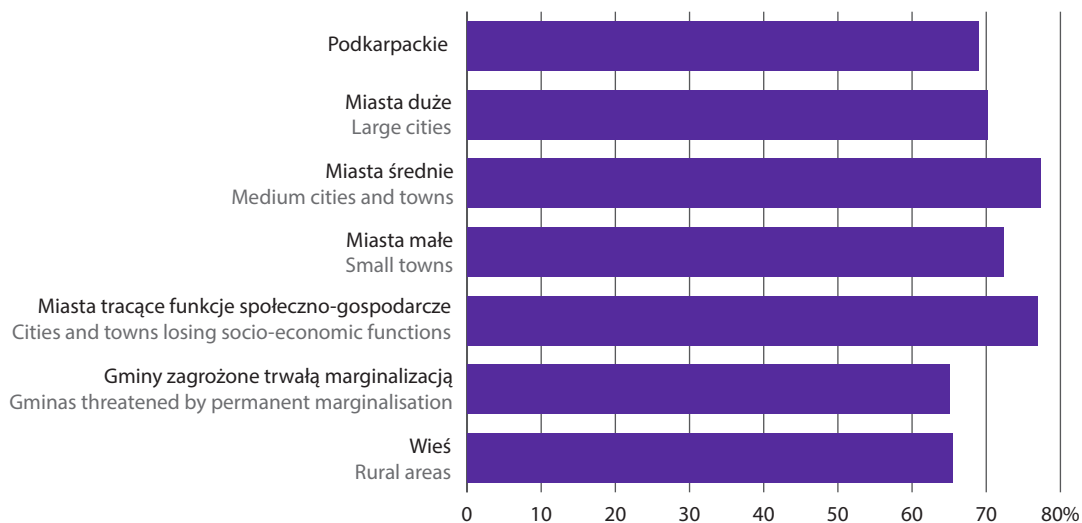
Wykres 84. Wskaźnik starości demograficznej w 2023 r.
 Chart 84. Old age ratio in 2023

Mapa 60. Wskaźnik obciążenia demograficznego w 2023 r.
 Map 60. Dependency ratio in 2023

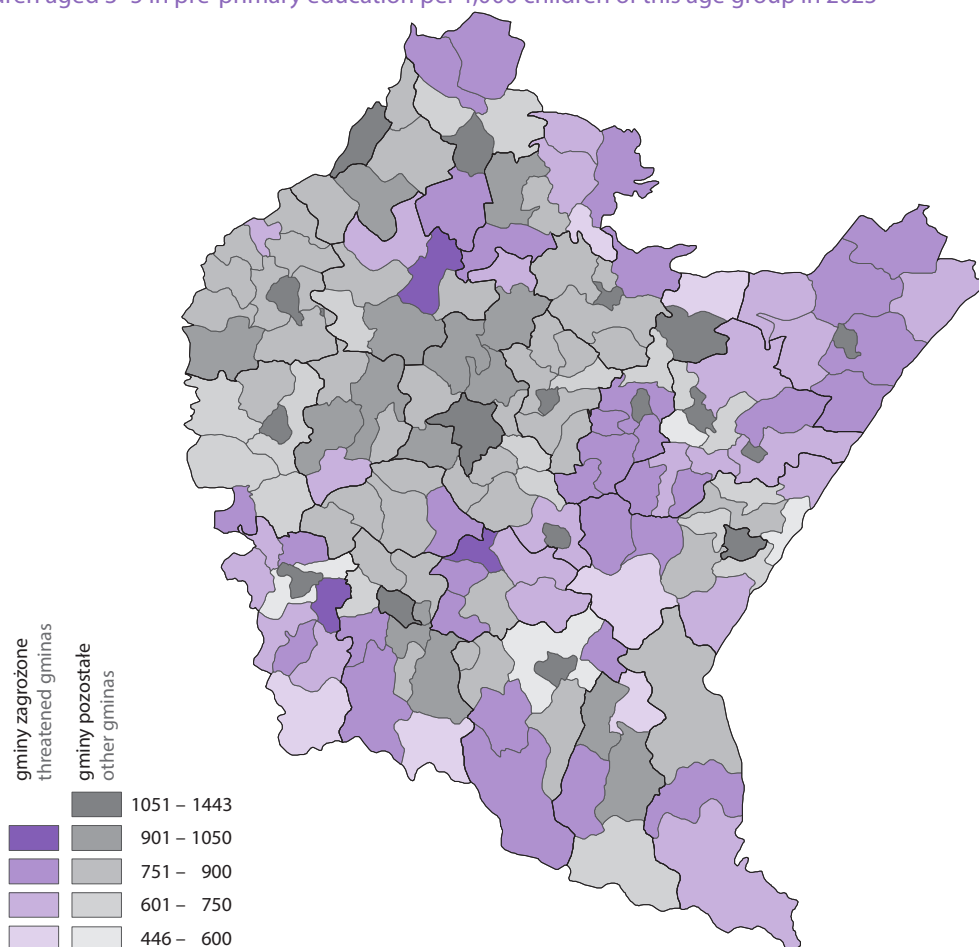

Wykres 85. Wskaźnik obciążenia demograficznego w 2023 r.
 Chart 85. Dependency ratio in 2023

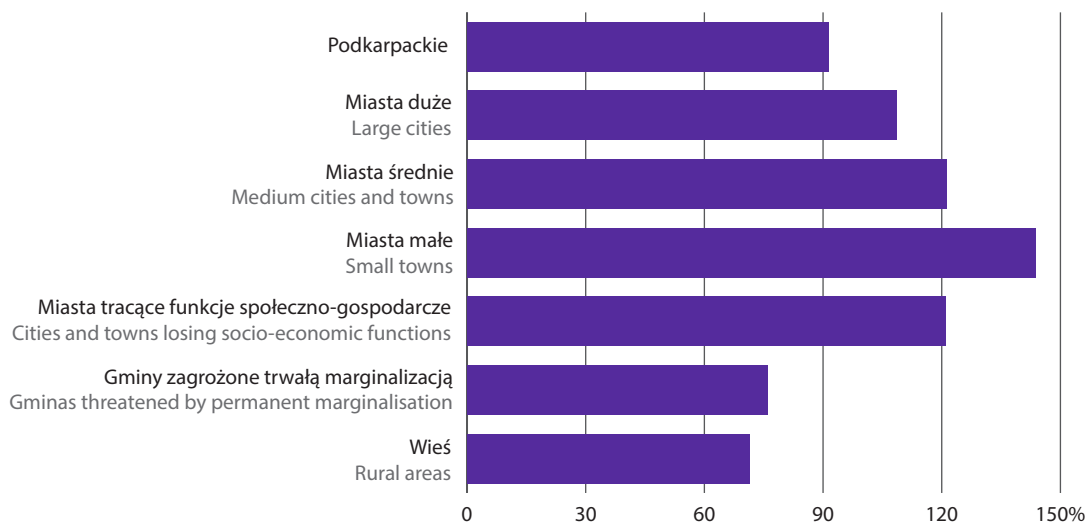
Mapa 61. Dzieci w przedszkolach i innych formach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku 3–5 lat w 2023 r.

Map 61. Children aged 3–5 in pre-primary education per 1,000 children of this age group in 2023

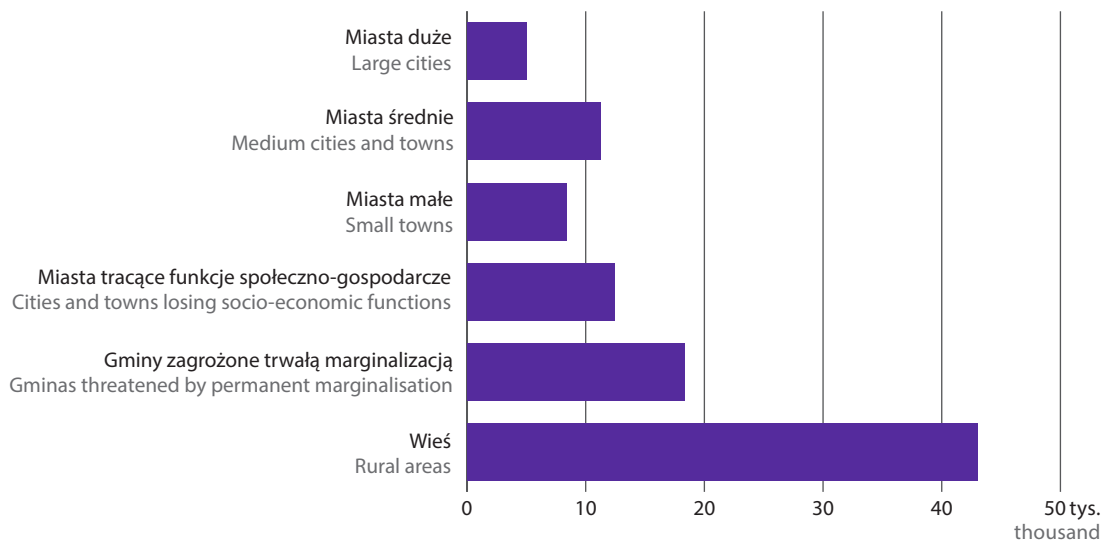

Wykres 86. Odsetek dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego (w grupie 3–5 lat) w 2023 r.

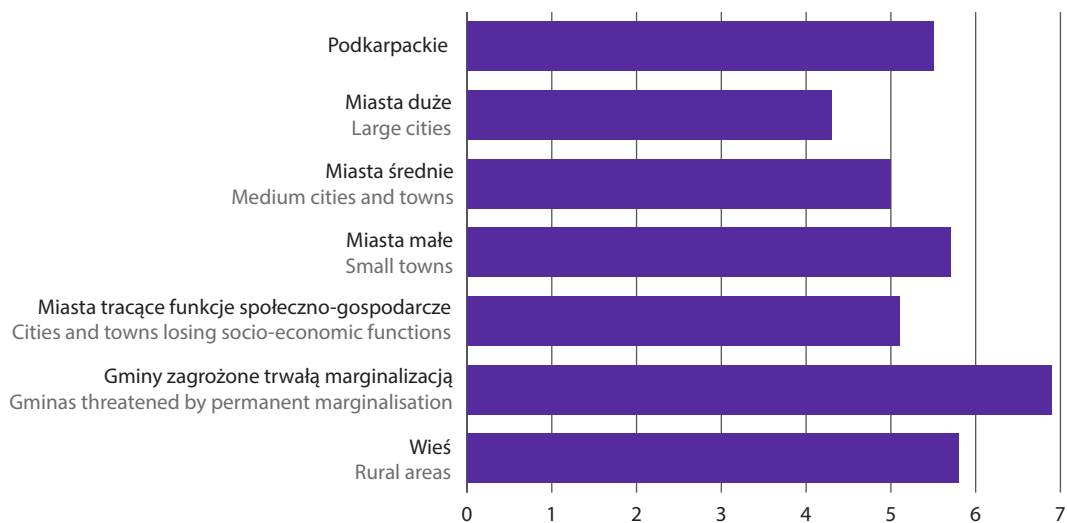
Chart 86. Percentage of children in pre-primary establishments (aged 3–5) in 2023

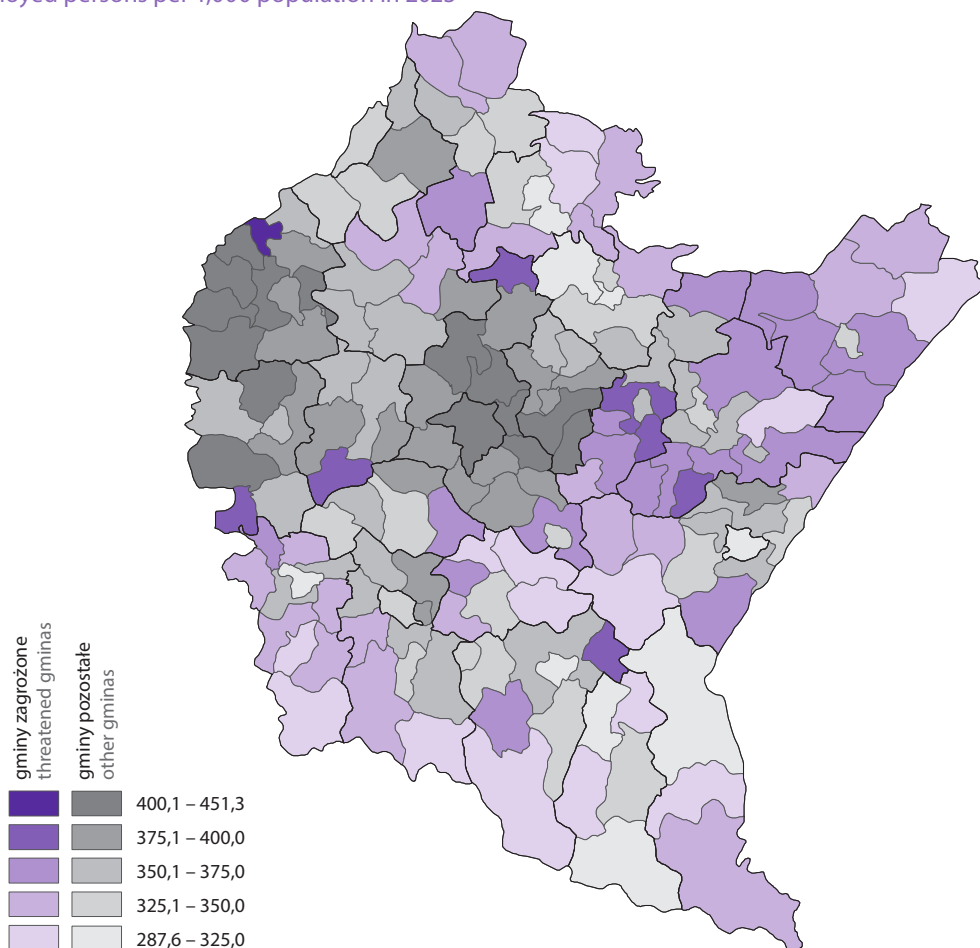
Wykres 87. Bezrobotni zarejestrowani w 2023 r.
 Chart 87. Registered unemployed persons in 2023

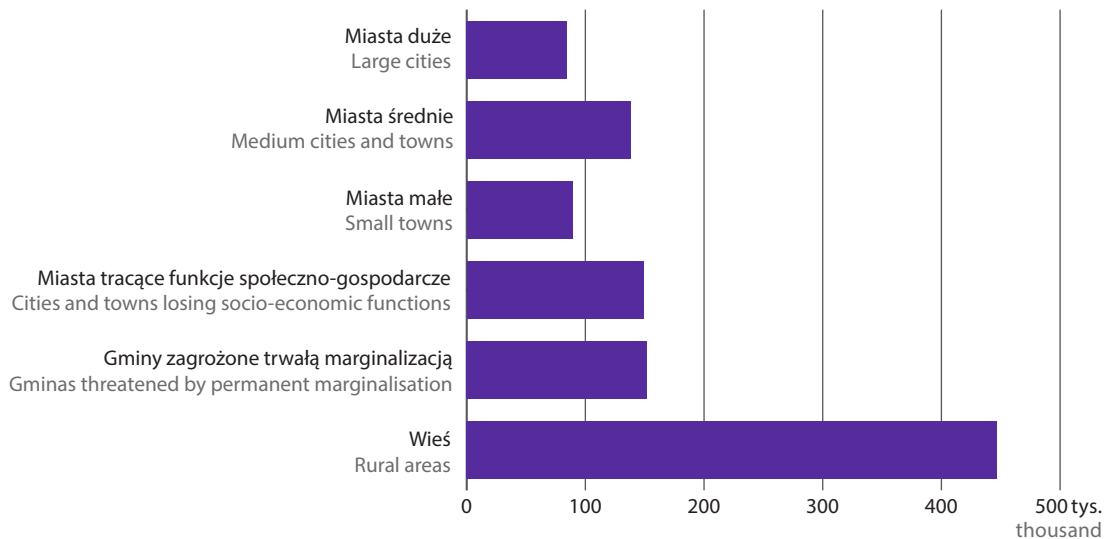
Wykres 88. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2023 r.
 Chart 88. Registered unemployed persons per 100 persons of working age in 2023

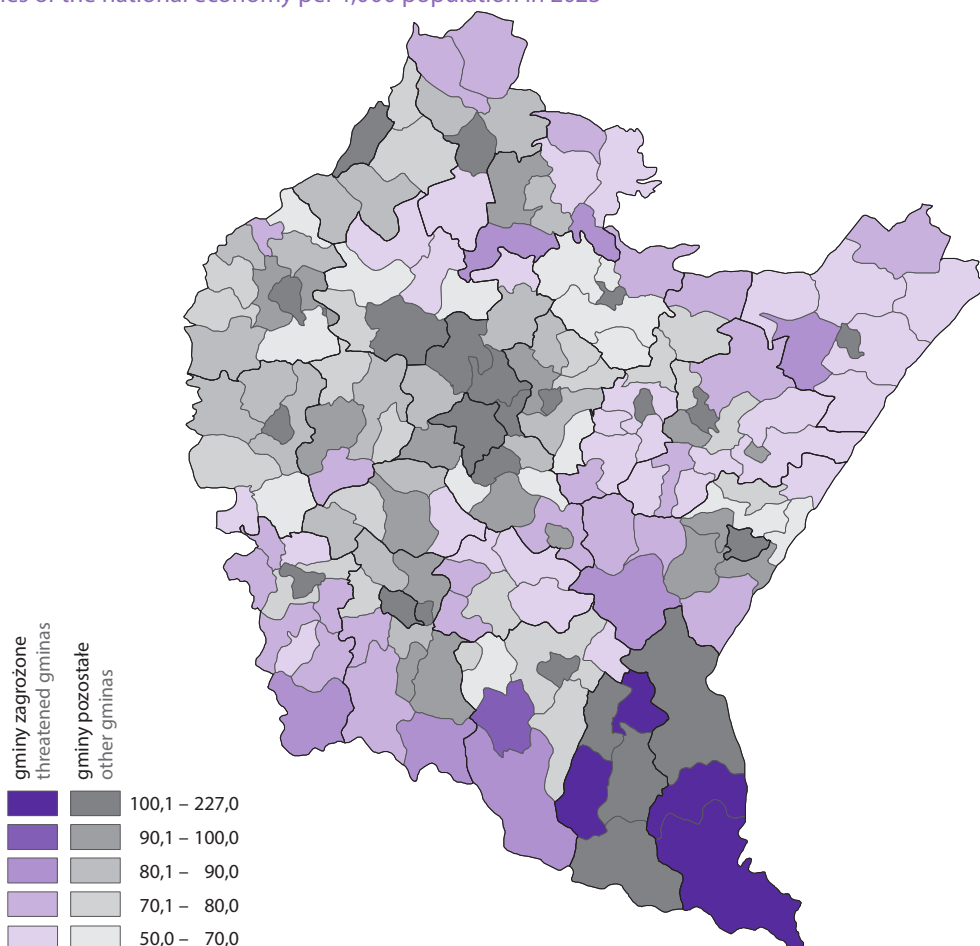
Mapa 62. Pracujący na 1000 ludności w 2023 r.
 Map 62. Employed persons per 1,000 population in 2023

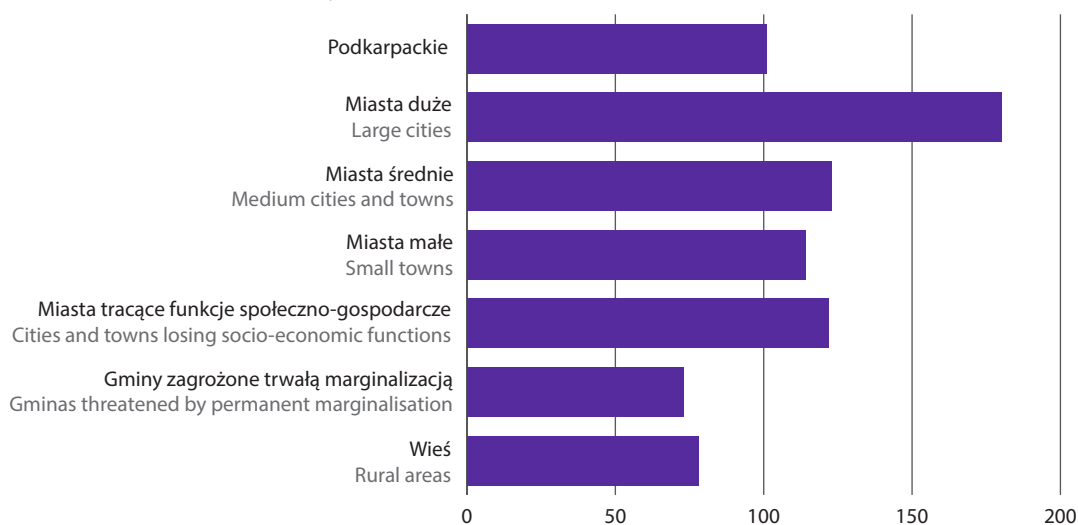
Wykres 89. Pracujący w gospodarce narodowej w 2023 r.
 Chart 89. Employed persons in the national economy in 2023

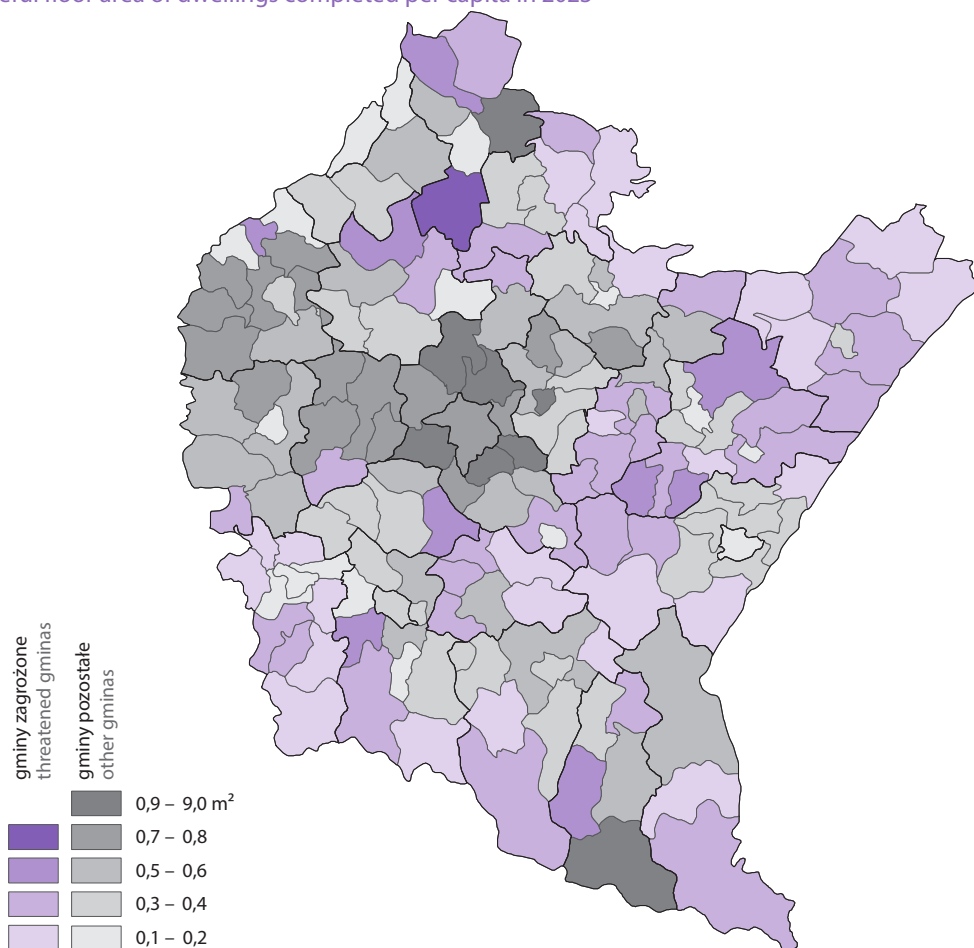
Mapa 63. Podmioty gospodarki narodowej na 1000 ludności w 2023 r.
 Map 63. Entities of the national economy per 1,000 population in 2023

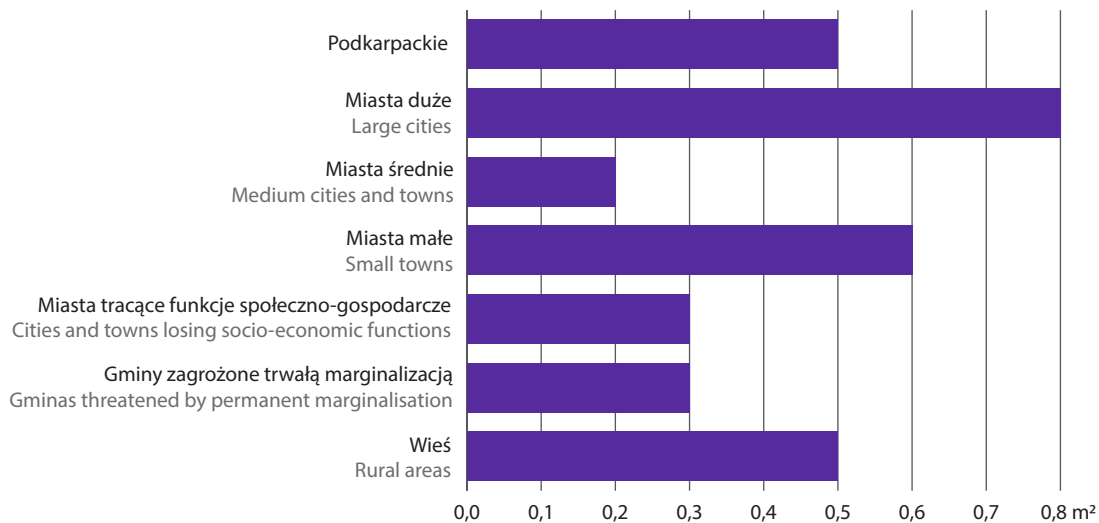
Wykres 90. Podmioty gospodarki narodowej na 1000 ludności w 2023 r.
 Chart 90. Entities of the national economy per 1,000 population in 2023

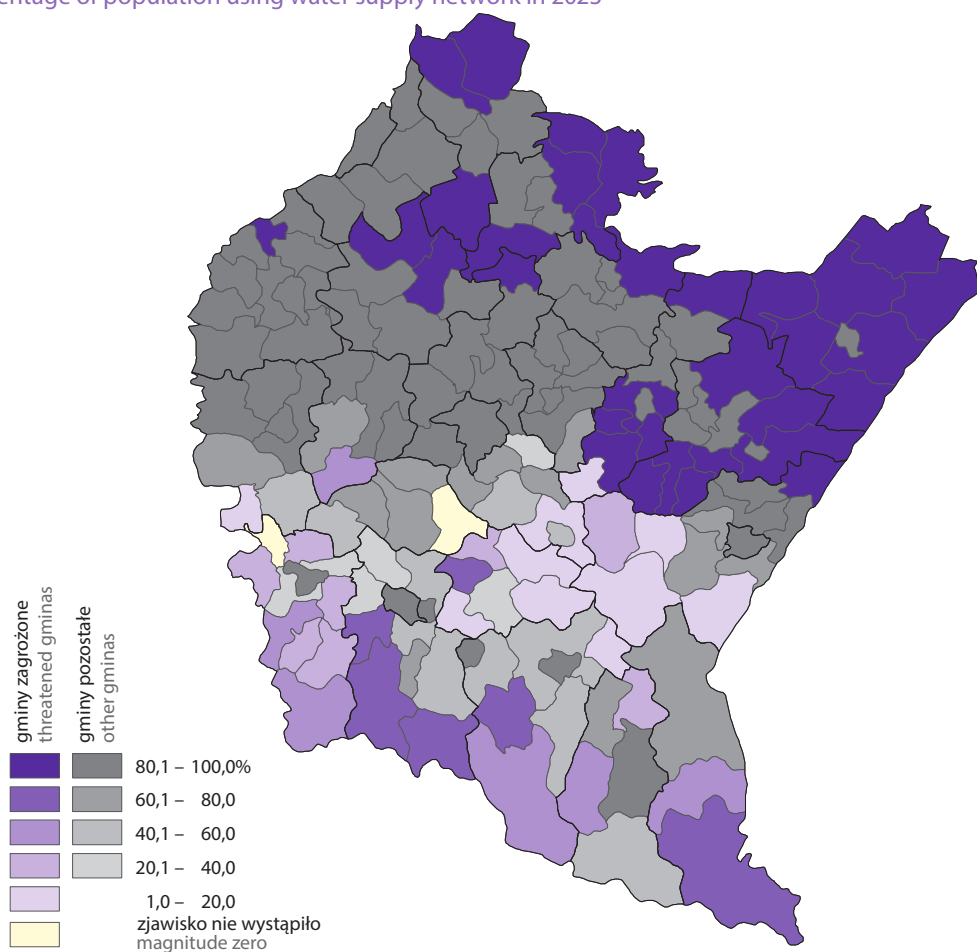
Mapa 64. Powierzchnia użytkowa mieszkań oddanych do użytkowania na 1 mieszkańca w 2023 r.
Map 64. Useful floor area of dwellings completed per capita in 2023

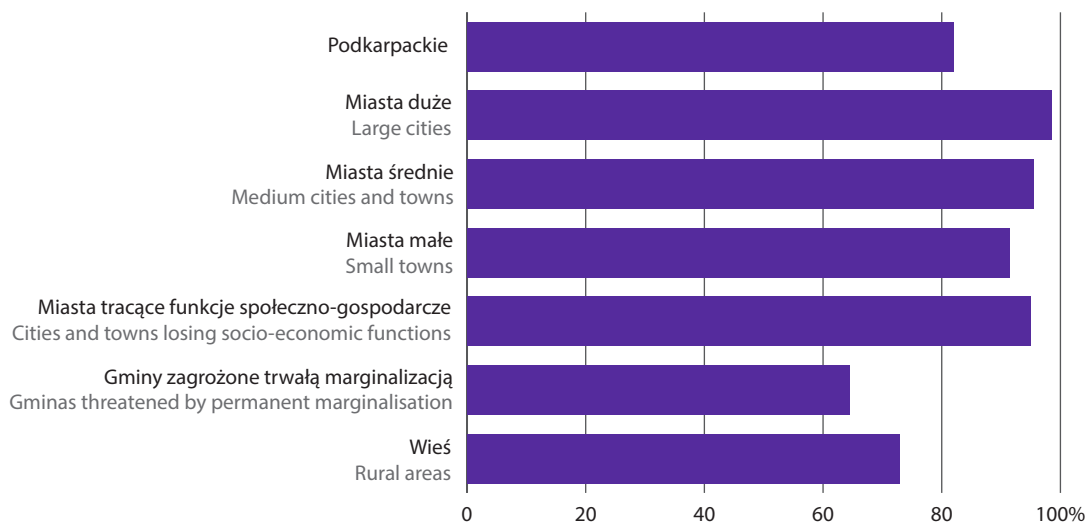
Wykres 91. Powierzchnia użytkowa mieszkań oddanych do użytkowania na 1 mieszkańca w 2023 r.
Chart 91. Useful floor area of dwellings completed per capita in 2023

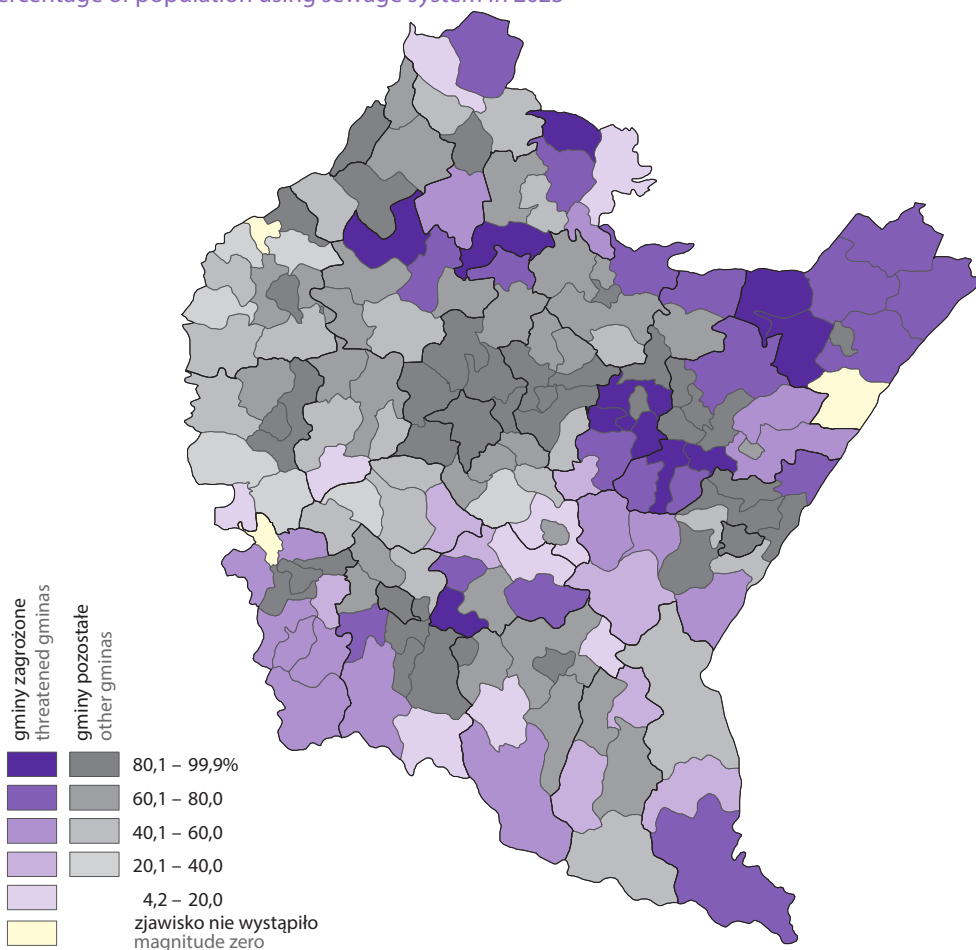
Mapa 65. Odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej w 2023 r.
Map 65. Percentage of population using water supply network in 2023

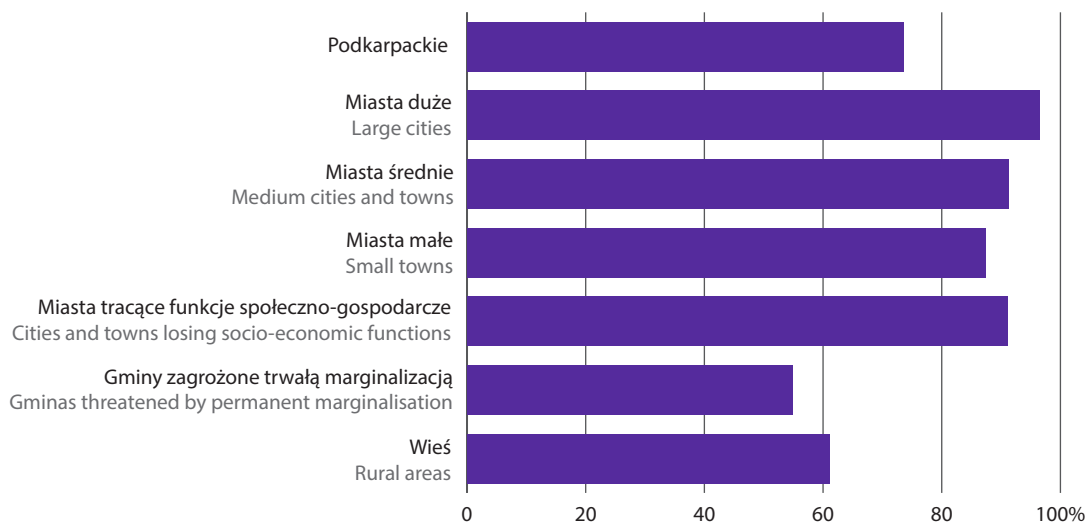
Wykres 92. Odsetek ludności korzystającej z sieci wodociągowej w 2023 r.
Chart 92. Percentage of population using water supply network in 2023

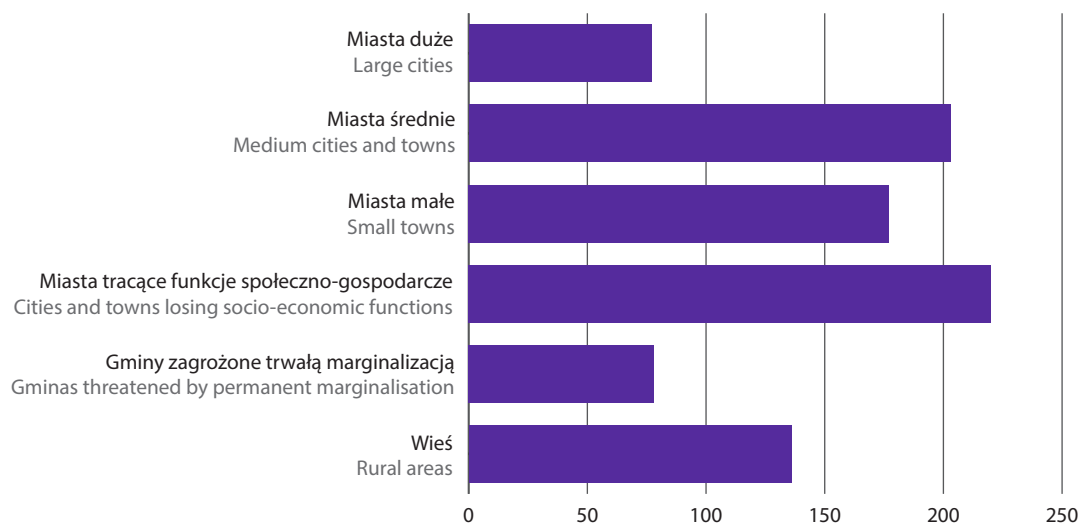
Mapa 66. Odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej w 2023 r.
 Map 66. Percentage of population using sewage system in 2023

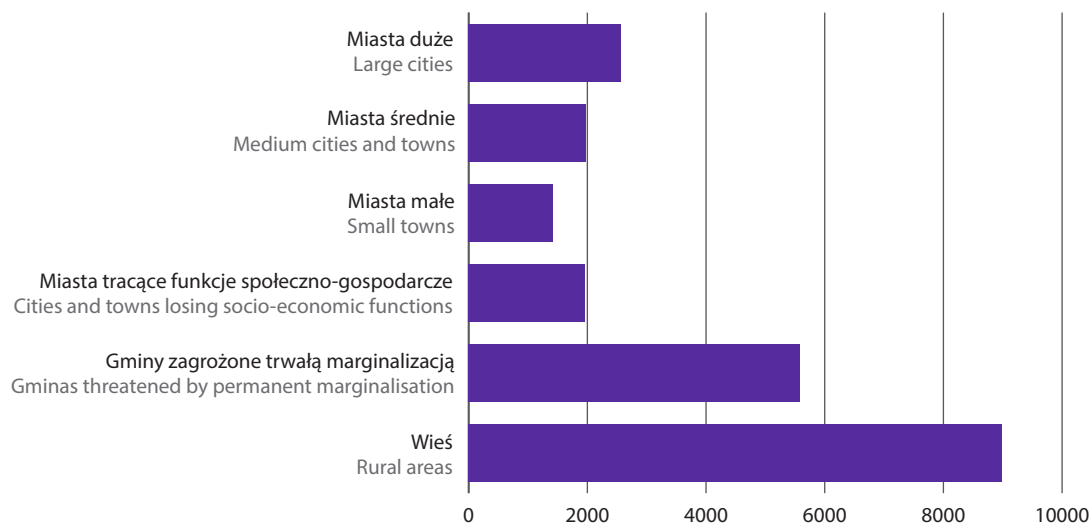
Wykres 93. Odsetek ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej w 2023 r.
 Chart 93. Percentage of population using sewage system in 2023

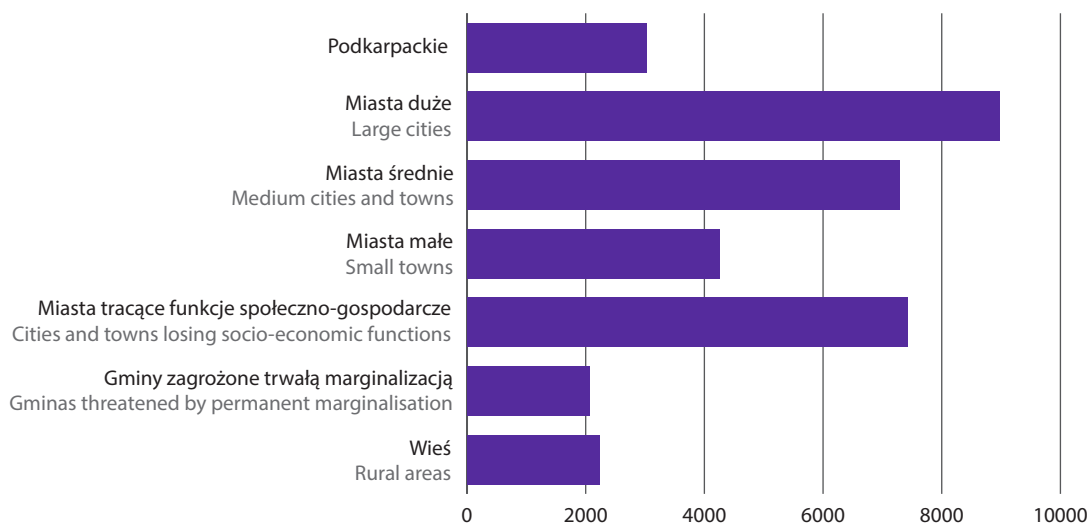
Wykres 94. Apteki ogólnodostępne w 2023 r.
Chart 94. Generally available pharmacies in 2023

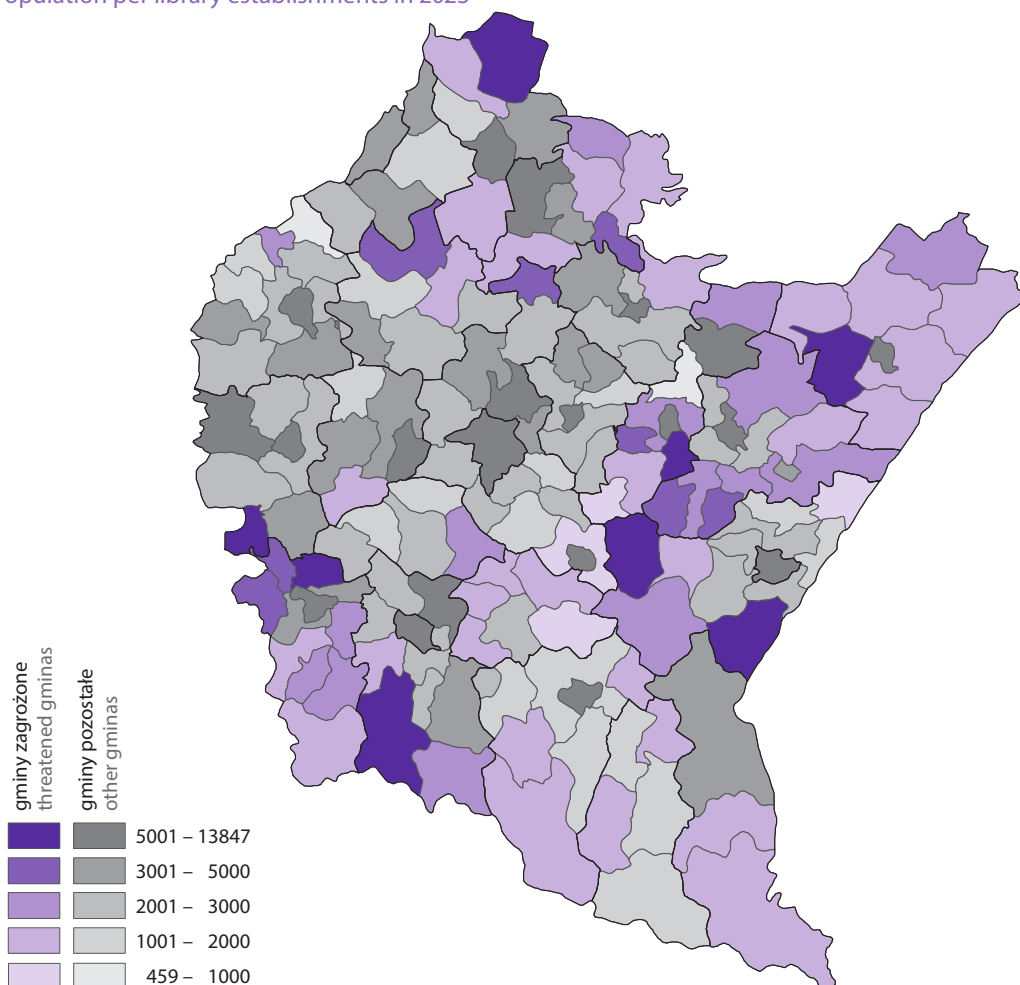
Wykres 95. Liczba ludności na 1 aptekę ogólnodostępną w 2023 r.
Chart 95. Population per 1 generally available pharmacy in 2023

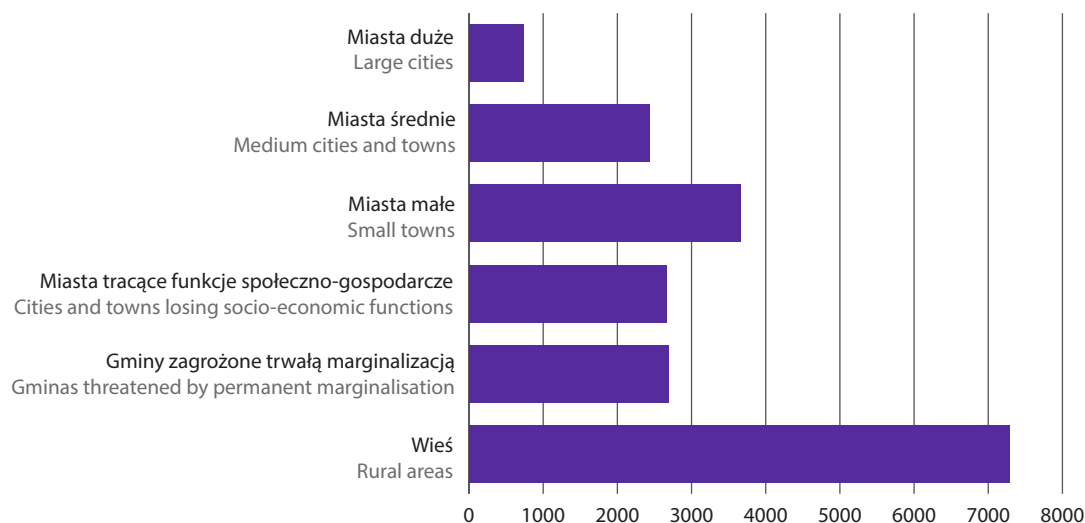
Wykres 96. Liczba ludności na 1 placówkę biblioteczną w 2023 r.
Chart 96. Population per one library establishment in 2023

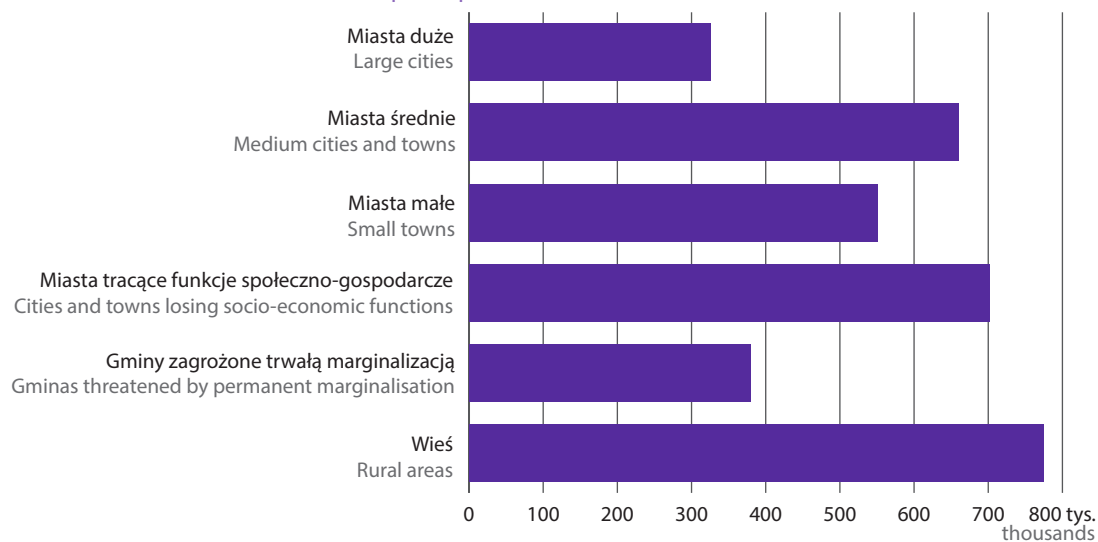
Mapa 67. Liczba ludności na 1 placówkę biblioteczną w 2023 r.
Map 67. Population per library establishments in 2023

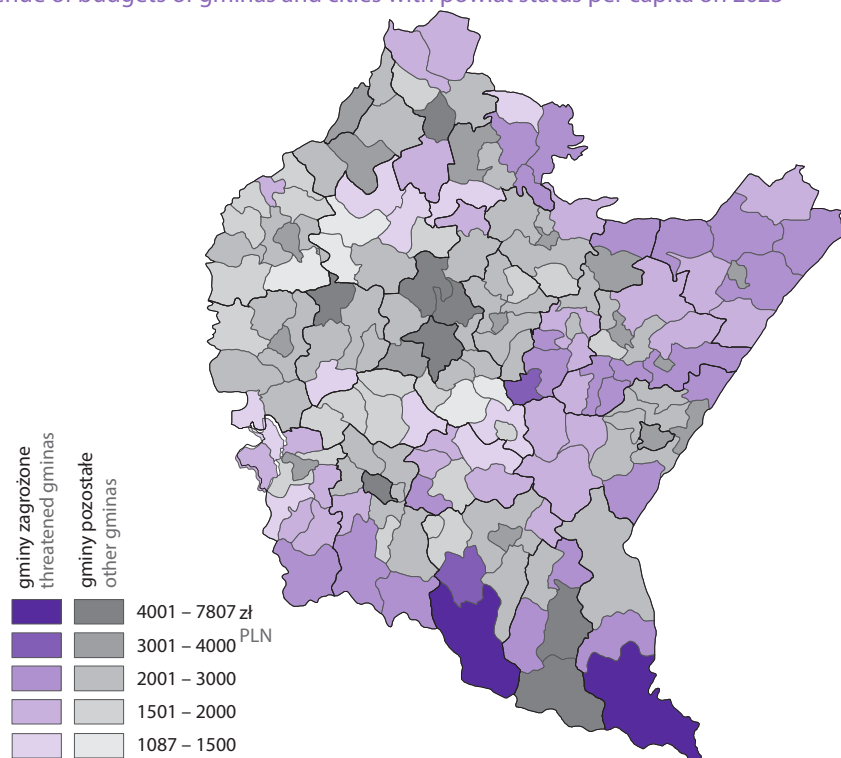
Wykres 97. Placówki kultury – liczba imprez w 2023 r.
 Chart 97. Cultural centers – number of events in 2023

Wykres 98. Placówki kultury – liczba uczestników imprez w 2023 r.
 Chart 98. Cultural centres – number of events participants in 2023

Mapa 68. Dochody własne budżetów gmin i miast na prawach powiatu na 1 mieszkańca w 2023 r.
 Map 68. Own revenue of budgets of gminas and cities with powiat status per capita on 2023

Mapa 69. Wydatki inwestycyjne budżetów gmin i miast na prawach powiatu na 1 mieszkańca w 2023 r.
 Map 69. Investment expenditure of budgets of gminas and cities with powiat status per capita in 2023

